

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM PODRUČJA KUPA

za razdoblje 2026. – 2030.

SADRŽAJ

1. Sadržaj

1. UVOD ... 9
1.1. Metodološki okvir ... 11
1.2. Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom ... 13
1.3. Profil odredišta ... 16
1.4. Institucionalni okvir djelovanja Turističke zajednice područja Kupa ... 27
1.4.1. Članovi tijela turističke zajednice i članovi lokalne turističke zajednice ... 28
1.4.2. Zadaće lokalne turističke zajednice ... 29
1.4.3. Suradnja jedinice lokalne samouprave i turističke zajednice ... 29
2. ANALIZA STANJA ... 32
2.1. Analiza turističkih proizvoda i usluga ... 38
2.1.1. Smještaj ... 38
2.1.1.1. Kvantitativna obilježja ... 40
2.1.1.2. Kvalitativna obilježja ... 40
2.1.1.3. Turistički promet ... 43
2.1.2. Ugostiteljstvo ... 45
2.1.3. Turističke atrakcije ... 47
2.1.4. Turističke usluge ... 50
2.1. Analiza resursne osnove ... 51
2.1.1. Kultura i baština ... 51
2.1.2. Nematerijalna kulturna baština ... 68
2.1.3. Priroda i okoliš ... 73
2.2. Analiza javne turističke infrastrukture ... 75
2.2.1. Primarna turistička infrastruktura ... 75
2.2.2. Sekundarna turistička infrastruktura ... 77
2.3. Analiza komunalne infrastruktura ... 79
2.3.1. Energetska infrastruktura ... 79
2.3.1.1. Plinska infrastruktura ... 81
2.3.2. Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta ... 81
2.3.3. Vodoopskrba i odvodnja ... 84
2.3.4. Gospodarenje otpadom ... 84
2.4. Analiza prometne infrastrukture ... 86
2.5. Analiza stanja digitalizacije ... 89
2.6. Analiza pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom ... 91
2.7. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji ... 93
2.8. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala ... 102
2.8.1. Trenutne potrebe poslodavaca u turizmu i ugostiteljstvu ... 103
2.8.2. Istraživanje potreba međunarodnih dionika ... 103
2.8.3. Potreba za razvojem radne snage ... 104

2.9. Analiza komunikacijskih aktivnosti 105
2.10. Analiza konkurencije 107
2.10.1. Identifikacija konkurentskih destinacija 107
2.10.2. Benchmarking – Usporedba ključnih pokazatelja 109
2.11. Izvješće o analizi stanja 111
3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA 112
4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE 115
4.1. Definiranje i mjerenje pokazatelja održivosti destinacije 116
4.2. Metodološki okvir obveznih pokazatelja 116
4.3. Izvori podataka potrebni za praćenje i izračun pokazatelja održivosti 118
4.4. Izračun pokazatelja održivosti 118
4.5. Procjena trenutnog stanja održivosti 171
4.5.1. Gospodarski aspekti 171
4.5.2. Društveni aspekti 171
4.5.3. Okolišni aspekti 172
4.5.4. Prostorni aspekti 172
4.5.5. Zaključak o trenutnom stanju održivosti 172
4.6. Praćenje održivosti 173
5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA 175
5.1. SWOT analiza 176
5.2. Identifikacija općih načela i ciljeva turizma 178
5.2.1. Vizija i misija razvoja turizma destinacije Kupa 179
5.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta 180
5.4. Identificiranje ciljeva 181
5.5. Mjere i aktivnosti 183
5.5.1. Mjere i aktivnosti SP1 – Razvoj i strukturiranje turističkih proizvoda temeljenih na prirodnim i kulturnim resursima 187
5.5.2. Mjere i aktivnosti SP2 – Unapređenje infrastrukture, dostupnosti i kvalitete turističkog iskustva 188
5.5.3. Mjere i aktivnosti SP3 – Jačanje lokalnog gospodarstva, ljudskih potencijala i uključenosti zajednice u turizam 190
5.5.4. Mjere i aktivnosti SP4 – Razvoj održivog upravljanja destinacijom i jačanje prepoznatljivosti na tržištu 191
6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA 194
6.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne samouprave 194
6.2. Smjernice i preporuke za Turističku zajednicu područja Kupa 195
6.3. Privatni sektor (iznajmljivači, ugostitelji, udruge, OPG-ovi) 195
6.4. Udruge, sport, kultura i lokalna zajednica 196
6.5. Obrazovne institucije i mladi 196
7. POPIS PROJEKATA 198
7.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera i postizanju pokazatelja održivosti 198
7.2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije 198

7.3. Način prikaza projekata 199
8. MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI 234
8.1. Podrška i implementacija Plana upravljanja destinacijom 234
8.2. Izvješće o provedbi Plana upravljanja destinacijom 235
9. ZAKLJUČAK 237
10. LITERATURA 239

POPIS TABLICA

Tablica 1. Profil odredišta – baza osnovnih podataka o destinaciji ... 17
Tablica 2. Kretanje broja stanovnika od 1991. do 2021. ... 36
Tablica 3. Turistički kapacitet po vrstama objekata u 2025. godini ... 38
Tablica 4. Turistički kapacitet po vrstama objekata prema prostornoj raspodjeli ... 39
Tablica 5. Struktura smještajnih objekata prema kategorizaciji ... 41
Tablica 6. Turistički dolasci i noćenja u 2024. i 2025. godini ... 43
Tablica 7. Ugostiteljski objekti na području TZP Kupa ... 45
Tablica 8. Popis turističkih atrakcija na području TZP Kupa ... 47
Tablica 9. Popis turističkih usluga na području TZP Kupa ... 50
Tablica 10. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području TZP Kupa ... 66
Tablica 11. Popis zaštićenih prirodnih područja ... 74
Tablica 12. Pregled primarne turističke infrastrukture ... 75
Tablica 13. Pregled sekundarne turističke infrastrukture ... 77
Tablica 14. Telekomunikacijska infrastruktura TZP Kupa ... 82
Tablica 15. Gospodarenje otpadom TZP Kupa ... 85
Tablica 16. Prometna povezanost TZP Kupa ... 88
Tablica 17. Digitalizacija i pametni razvoj prema elementima i trenutnom stanju ... 89
Tablica 18. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom ... 92
Tablica 19. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji Kupa ... 93
Tablica 20. Digitalizacija i pametni razvoj prema elementima i trenutnom stanju ... 109
Tablica 21. Procjena potencijala resursne osnove i atrakcija ... 113
Tablica 22. Procjena potencijala turističkih proizvoda ... 114
Tablica 23. Metodološka tablica pokazatelja održivosti destinacije ... 119
Tablica 24. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti ... 128
Tablica 25. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti ... 139
Tablica 26. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti i organizaciju turizma ... 145
Tablica 27. Praćenje održivosti obveznih pokazatelja ... 173
Tablica 28. SWOT analiza destinacije ... 177
Tablica 29. Identifikacija glavnih ciljeva ... 181
Tablica 30. Definiranje mjera i aktivnosti ... 184
Tablica 31. Popis projekata Grada Ozlja ... 200
Tablica 32. Popis projekata Općine Draganić ... 207
Tablica 33. Popis projekata Općine Lasinja ... 210
Tablica 34. Popis projekata Općine Kamanje ... 221
Tablica 35. Popis projekata Općine Žakanje ... 223
Tablica 36. Popis projekata Općine Ribnik ... 228

POPIS SLIKA

Slika 1. Stari grad Ozalj *52*
Slika 2. Crkva sv. Vida *53*
Slika 3. Pavlinski samostan Svetice *54*
Slika 4. Hidroelektrana Ozalj I („Munjara“) *56*
Slika 5. Kapela sv. Trojstva (Draganićki Goljak) *57*
Slika 6. Etnografska zbirka Barice Turčić *58*
Slika 7. Kapela sv. Antuna Pustinjaka *59*
Slika 8. Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije *61*
Slika 9. Stari grad Ribnik *64*
Slika 10. Crkva sv. Ilije Proroka, Lipnik *65*
Slika 11. Tradicijsko umijeće pletenja jalbe *69*
Slika 12. umijeće izrade draganićkog „Puranca“ *70*
Slika 13. KUD Vivodina *71*
Slika 14. KUD Ključ Trg i KUD Vrhovac *71*
Slika 15. KUD sv. Juraj Draganić i KUD „Antun Klasinc“ Lasinja *71*
Slika 16. KUD Kamanje *71*
Slika 17. Kulturne i tradicijske manifestacije na području TZP Kupa *72*
Slika 18. Prirodni okoliš rijeke Kupe *73*
Slika 19. Špilja Vrlovka – Kamanje *74*

POPIS KRATICA

TZP	Turistička zajednica područja
KŽ	Karlovačka županija
JLS	Jedinica lokalne samouprave
RH	Republika Hrvatska
NN	Narodne novine

UVOD

1. UVOD

Plan upravljanja destinacijom Turističke zajednice područja Kupa za razdoblje 2026. – 2030. godine (u daljnjem tekstu: Plan) predstavlja temeljni strateško-plansko-upravljački dokument kojim se usmjerava održivi razvoj turizma na području destinacije Kupa u razdoblju 2026.–2030. godine.

Destinacija Kupa obuhvaća područje šest jedinica lokalne samouprave – Grad Ozalj, te Općine Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje, koje zajednički čine prostorno, krajobrazno, funkcionalno i identitetski povezanu cjelinu. Upravljanje razvojem destinacije provodi Turistička zajednica područja Kupa, u suradnji s uključenim jedinicama lokalne samouprave i ostalim relevantnim dionicima destinacijskog turističkog sustava.

Svrha Plana jest uspostava cjelovitog i integriranog okvira za upravljanje razvojem destinacije, koji objedinjuje analizu tržišnih trendova, prostorne razvojne mogućnosti i ograničenja, okolišne značajke te socioekonomske potrebe lokalnih zajednica na području destinacije.

Plan je izrađen primjenom multidisciplinarnog i analitičkog pristupa te se temelji na sintezi relevantnih statističkih, prostorno-planskih i razvojnih podataka, stručnim analizama te indikativnim nalazima provedenih anketnih istraživanja među lokalnim stanovništvom, posjetiteljima i jednodnevnim izletnicima. Posebna pažnja posvećena je participativnom pristupu, kroz uključivanje ključnih dionika destinacijskog turističkog sustava, predstavnika uključenih jedinica lokalne samouprave, turističkog i poduzetničkog sektora, komunalnih službi te šire lokalne zajednice.

Plan upravljanja destinacijom izrađen je u skladu s važećim strateškim i regulatornim okvirom na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, čime se osigurava metodološka dosljednost, zakonitost i stručna utemeljenost procesa planiranja.

Nacionalna razina:

- Zakon o turizmu („Narodne novine“, broj 156/23)
- Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom („Narodne novine“, broj 112/24)
- Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma („Narodne novine“, broj 112/24)
- Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 155/25)
- Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
- Zakon gospodarenju otpadom (NN 84/21, 142/23)
- Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 127/19, 57/22, 136/24)
- Zakon o zaštiti od buke („Narodne novine“, broj 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21).

Regionalna razina:

- Razvojni i prostorno-planski dokumenti Karlovačke županije

Lokalna razina:

- Prostorni planovi uređenja Grada Ozlja i Općina Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje.

Plan je strukturno organiziran u sljedeće cjeline:

1. Uvod
2. Analiza stanja
3. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda
4. Pokazatelji održivosti na razini destinacije
5. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima
6. Smjernice i preporuke za dionike razvoja
7. Popis projekata
8. Praćenje provedbe i izvješćivanje

Plan upravljanja destinacijom predstavlja instrument strateškog i operativnog usmjeravanja razvoja turizma na razini destinacije te osigurava međusektorsku koordinaciju i usklađivanje aktivnosti između Turističke zajednice područja Kupa, jedinica lokalne samouprave i ostalih relevantnih dionika. Dokument služi kao smjernica za donošenje odluka, planiranje razvojnih intervencija i usklađivanje aktivnosti u cilju održivog razvoja turizma.

Plan promiče:

- razvoj turizma u skladu s nosivim kapacitetima prostora,
- očuvanje prirodnih, krajobraznih i kulturnih vrijednosti destinacije Kupa,
- zaštitu kvalitete života stanovnika destinacije,
- unapređenje kvalitete boravka i doživljaja posjetitelja,
- razvoj selektivnih, inovativnih i održivih turističkih proizvoda.

U procesu izrade Plana primijenjeno je načelo sudioničkog planiranja, kroz provedbu strukturiranih dijaloga s ključnim dionicima destinacije. U postupku donošenja Plana bit će provedeno javno savjetovanje, u skladu s odredbama Zakona o turizmu i Zakona o pravu na pristup informacijama.

Plan donosi nadležno tijelo Turističke zajednice područja Kupa, uz suradnju i usklađivanje s uključenim jedinicama lokalne samouprave. Nakon donošenja, Plan će biti javno objavljen putem službenih kanala turističke zajednice.

Donošenjem i provedbom Plana upravljanja destinacijom za razdoblje 2026.–2030. godine uspostavljaju se temelji za dugoročno održiv, uravnotežen i odgovorno upravljan razvoj turizma na razini destinacije. Vizija razvoja polazi od načela da se turizmom mora upravljati na temelju provjerenih podataka, jasno definiranih prihvatnih kapaciteta i integriranog pristupa, čime se

osigurava očuvanje prostora, društvena prihvatljivost razvoja, konkurentnost destinacije i otpornost na buduće razvojne izazove.

Plan uspostavlja okvir za proaktivan i koordiniran razvoj turizma kroz racionalno upravljanje resursima, jačanje destinacijskog upravljanja, unaprjeđenje sustava praćenja pokazatelja i aktivno uključivanje dionika, s ciljem postizanja ravnoteže između gospodarskih učinaka turizma i očuvanja lokalnog identiteta i prostora.

1.1. Metodološki okvir

Za izradu Plana upravljanja destinacijom koristi se standardizirani metodološki okvir propisan od Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske. Metodologija obuhvaća istraživačke, analitičke i interpretativne postupke, prikupljanje podataka iz primarnih i sekundarnih izvora, njihovu analitičku obradu te terenske i kontekstualne provjere. Proces izrade Plana temelji se na multidisciplinarnom pristupu te je usklađen s prostorno-planskim dokumentima jedinica lokalne samouprave uključenih u destinaciju Kupa, strateško-razvojnim dokumentima Republike Hrvatske te smjernicama za održivi razvoj turizma.

Faze metodološkog procesa:

a) Desk istraživanja

Provedena su detaljna istraživanja uz korištenje:

- prostorno-planskih dokumenata Grada Ozlja i Općina Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje (prostorni planovi, izmjene i dopune),
- relevantnih statističkih i administrativnih baza podataka (DZS, eVisitor, javni isporučitelji komunalnih i energetskih usluga),
- strateških i razvojnih dokumenata na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini,
- dostupnih razvojnih analiza, stručnih studija i prethodnih planskih dokumenata,
- rezultata anketnih i drugih istraživanja dostupnih za područje destinacije.

Poseban naglasak stavljen je na:

- procjenu turističkog potencijala i resursno-atrakcijske osnove destinacije,
- analizu prostorne strukture turističke ponude i sezonskih obrazaca korištenja prostora,
- identifikaciju infrastrukturnih i organizacijskih ograničenja razvoja turizma,
- usporedbu razvojnih trendova s prostorno i sadržajno usporedivim kontinentalnim i prigradskim destinacijama.

b) Suradnja s ključnim dionicima

Izrada Plana temeljila se na kontinuiranoj suradnji Turističke zajednice područja Kupa s relevantnim dionicima na području destinacije. U proces su, kroz redovite oblike komunikacije i razmjene informacija, bili uključeni predstavnici:

- jedinica lokalne samouprave uključenih u destinaciju,

- turističkog i poduzetničkog sektora (pružatelji smještaja, ugostitelji, nositelji turističkih sadržaja),
- javnih i komunalnih službi,
- udruga civilnog društva i predstavnici lokalne zajednice.

Ovakav pristup omogućio je uvažavanje potreba, iskustava i razvojnih prioriteta ključnih dionika u oblikovanju ciljeva, smjernica i mjera Plana.

c) Uključenost jedinica lokalne samouprave i partnerskih institucija

Plan upravljanja destinacijom izrađen je uz uključenost jedinica lokalne samouprave uključenih u destinaciju područja Kupa, u skladu s odredbama Zakona o turizmu. Suradnja je ostvarena kroz koordinacijske i radne aktivnosti u okviru redovitih oblika komunikacije, čime je osigurana integracija sektorskih politika i usklađeno planiranje razvoja destinacije.

d) Primarna istraživanja – ankete lokalnog stanovništva i posjetitelja

U okviru izrade Plana provedena su online anketna istraživanja među lokalnim stanovništvom i posjetiteljima destinacije. Iako uzorak nije bio metodološki reprezentativan, rezultati anketa korišteni su kao orijentacijski pokazatelji percepcije utjecaja turizma, zadovoljstva boravkom te stavova prema daljnjem razvoju destinacije.

Metodološki okvir izrade Plana temelji se na sljedećim načelima:

- sudjelovanje dionika, kroz aktivno uključivanje lokalne zajednice, javnog i privatnog sektora te organizacija civilnog društva,
- utemeljenost na podacima, kroz sustavno korištenje dostupnih statističkih, prostorno-planskih i analitičkih podloga,
- praktična orijentacija, uz definiranje provedivih ciljeva, mjera i preporuka primjenjivih u praksi,
- multisektorski pristup, kojim se turizam promatra u povezanosti s prostornim planiranjem, komunalnom infrastrukturom, zaštitom okoliša i kvalitetom života stanovništva.

Ovakav metodološki okvir omogućuje cjelovito sagledavanje razvoja turizma u destinaciji područja Kupa, kroz integrirano razumijevanje prostornih, društvenih, infrastrukturnih i tržišnih aspekata. Umjesto parcijalnog promatranja pojedinih elemenata, metodologija omogućuje povezivanje razvojnih trendova, prostornih ograničenja i lokalnih prioriteta, čime se stvara realna i uravnotežena osnova za upravljanje razvojem turizma u razdoblju 2026.–2030. godine.

Primjenom ovakvog pristupa stvaraju se preduvjeti za sustavno praćenje razvoja destinacije, jačanje koordinacije dionika i donošenje odluka utemeljenih na podacima, uz jasno usmjerenje prema odgovornom, planskom i održivom razvoju turizma.

1.2. Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom

Proces izrade Plana upravljanja destinacijom temelji se na multidisciplinarnom i participativnom pristupu, kojim se osigurava cjelovito sagledavanje razvoja turizma u TZP Kupa. Uključivanje dionika omogućuje usklađenje interesa lokalne zajednice, gospodarskog sektora, javnih institucija i organizacija civilnog društva. Time se osigurava da Plan bude realističan, provediv i usmjeren na postizanje održivog turističkog razvoja. Dionici su od ključne važnosti za:

- identifikaciju izazova i potreba destinacije,
- definiranje razvojnih prioriteta,
- procjenu nosivosti prostora i zajednice,
- razvoj mjera koje su prihvatljive i provedive,
- osiguranje legitimnosti i dugoročne podrške za provedbu Plana.

Sudjelovanje dionika provedeno je kroz stručne konzultacije, dostavu podataka, sudjelovanje u radnim sastancima i pružanje povratnih informacija o predloženim mjerama. Njihova uključenost ključna je u svakom koraku – od analize početnog stanja i interpretacije pokazatelja do definiranja razvojnih scenarija i mjera upravljanja.

Dionici uključeni u proces:

1. Jedinice lokalne samouprave

- Grad Ozalj - Lidija Bošnjak
- Općina Draganić - Anica Domladovac
- Općina Žakanje - Danijel Jurkaš
- Općina Kamanje - Damir Mateljan
- Općina Ribnik - Dino Blažević
- Općina Lasinja - Marijo Perčić

Uloga:

Jedinice lokalne samouprave sudjeluju u oblikovanju strateških smjernica razvoja turizma, osiguravaju zakonodavni, institucionalni i administrativni okvir za provedbu Plana te sudjeluju u usklađivanju mjera s prostorno-planskom dokumentacijom, razvojnim programima i komunalnom infrastrukturom.

2. Turistička zajednica

Uloga:

Turistička zajednica područja Kupa nositelj je izrade Plana, koordinator procesa uključivanja dionika te ključno tijelo za strateško usmjeravanje, promociju i upravljanje razvojem destinacije.

3. Privatni sektor

- Restoran Žganjer - Lidija Žganjer Gržetić
- Hotel Draganić – Marche
- Tropic, obrt za ugostiteljstvo - Krunoslav Janžetić
- Caffe bar Valentino - Vesna Valić
- Caffe bar Vinoteka Vivodina, Restoran Vivodina - Ivan Frlan
- Snackhouse Oz - Filip Trezner
- Pizzeria Lav Ozalj - Branko Zoretić
- OPG Čulig (restoran i smeštaj), Vinarija Čulig - Stjepan Čulig
- Ugostiteljski obrt Dinamo - Bojan Srdić
- Restoran Papalina - Darko Grdunac
- Restoran Viki Grill - Mario Vardijan
- Restoran Azelija, Motel Pavlaković - Damir Pavlaković
- Srce prirode Srakovčić (hotel) - Katarina Srakovčić Korač
- Restoran Doris - Duško Grgurić
- Restoran Marijana - Marijana Jurić
- Caffe bar Lastavice - Juraj Lastovčić
- Caffe bar Borza - Hrvoje Bortiek
- Cafe bar Luna - Darko Biličić
- Caffe bar i pizzeria Colombo - Martina Barković
- Jura i Ferda j.d.o.o. za ugostiteljstvo - Krunoslav Horvatić
- Bistro Antonija - Miroslav Radović
- OPG Štenta zdrava hrana iz PP Žumberak - Danijela Polović
- Ranch Rami (škola jahanja) - Laura Turčinov
- Posjed Contessa (konjušnica) - Sanja Canjar
- OPG Kovač (uzgoj i prerada bundeve, Ranč škotskog goveda, izletište) - Snježana Kovač
- Vinarija Šoštar - Elvis Šoštar
- Vinarija Pečaver - Alen Pečaver
- Vinarija Viktorovski - Ivan Viktorovski
- Vinarija Darko Vrbanek - Darko Vrbanek
- Vinarija Frlan - Ivan Frlan
- Vinarija Graša - Željko Graša
- Vinarija Guštin - Lovro Guštin
- Vinarija Vrbanek - Josip Vrbanek
- Vinarija Vrbanek 1881 - Zdenko Vrbanek
- Vinarija Lešćanec - Andrea Lešćanec
- Vinarija Ferko - Marijan Ferko
- Kamp Two Rivers - Stjepan Severinski

Uloga:

Privatni sektor sudjeluje u razvoju turističke ponude i proizvoda, osigurava tržišnu provedivost mjera te doprinosi usklađivanju poduzetničkih aktivnosti s ciljevima održivog razvoja destinacije.

4. Lokalno stanovništvo

U izradu plana sudjelovala su 34 dionika kao predstavnici lokalnog stanovništva.

Uloga:

Lokalno stanovništvo ima ključnu ulogu u očuvanju identiteta destinacije i procjeni društvene prihvatljivosti razvoja turizma. Njihovi stavovi i iskustva koriste se kao važan input u oblikovanju mjera usmjerenih na kvalitetu života zajednice.

5. Javne i obrazovne ustanove

- Zavičajni muzej Ozalj - Stjepan Bezjak
- Gradska knjižnica o čitaonica Ivana Belostenca Ozalj - Bogdan Bošnjak
- Pučko otvoreno učilište Katarina Zrinska Ozalj - Zdenka Novosel

Uloga:

Javne i obrazovne ustanove sudjeluju u očuvanju i interpretaciji kulturne i prirodne baštine, razvoju obrazovnih i edukativnih programa te jačanju društvenog kapitala i lokalnih kompetencija u funkciji održivog razvoja turizma.

Uključivanje širokog spektra dionika omogućilo je sveobuhvatnu analizu i oblikovanje mjera usklađenih s potrebama destinacije.

1.3. Profil odredišta

Turistička zajednica područja Kupa obuhvaća prostor u kojem rijeka Kupa nije samo prirodni element, već temelj identiteta, povijesti i svakodnevnog života. Oblikovan zelenim dolinama, šumama, riječnim obalama, starim gradovima i mirnim ruralnim naseljima, ovaj kraj predstavlja autentičnu riječnu kontinentalnu destinaciju u kojoj se priroda i kultura prožimaju u skladnu cjelinu.

Na području Ozlja, Kamanja, Žakanja, Ribnika, Draganića i Lasinje rijeka stoljećima povezuje ljude, oblikuje krajolik i stvara osjećaj pripadnosti prostoru. Stari grad Ozalj, srednjovjekovni kaštel Ribnik, arheološki lokaliteti, tradicijska sela i očuvani ruralni ambijenti svjedoče o bogatoj kulturno-povijesnoj baštini koja destinaciji daje dubinu i autentičnost. Ovdje se povijest ne doživljava kroz izdvojene spomenike, već kroz cjelovit krajolik i način života.

Područje Kupe nudi odmak od masovnog turizma i ubrzanog ritma. Riječ je o prostoru koji se ne obilazi na brzinu, već se doživljava polako – uz šetnje uz rijeku, vožnju kajakom, ribolov, biciklizam, boravak u prirodi i otkrivanje lokalnih eno-gastro priča. Čista rijeka, dostupna kupališta i očuvani šumski predjeli čine osnovu aktivnog i obiteljskog turizma, dok lokalne manifestacije, tradicijski proizvodi i gostoljubivost domaćina stvaraju osjećaj topline i neposrednosti.

Zahvaljujući blizini većih urbanih središta i dobroj prometnoj povezanosti, destinacija je prirodan izbor za vikend-boravke, kratke odmore i jednodnevne izlete, ali i za posjetitelje koji traže mirnije, sadržajno bogate prostore s jasnim identitetom. Pogranični položaj dodatno obogaćuje razvojni potencijal destinacije kroz prekograničnu suradnju i zajedničke projekte.

Ono što područje Kupe izdvaja jest ravnoteža između prirode i čovjeka, tradicije i suvremenih potreba, razvoja i očuvanja riječnog ekosustava. Turizam se ovdje temelji na kvaliteti doživljaja, autentičnosti i poštovanju prostora, uz svijest o nosivim kapacitetima i dugoročnoj održivosti.

Područje Kupe namijenjeno je onima koji žele više od klasičnog putovanja: više prirode, više tišine, više stvarnog kontakta s mjestom i ljudima. U budućnosti, destinacija se pozicionira kao prepoznatljivo, održivo riječko-kontinentalno turističko područje koje njeguje sporiji ritam boravka i iskustva koja ostaju zapamćena upravo zato što su iskrena, nenametljiva i duboko povezana s rijekom koja im daje život.

.

Tablica 1. Profil odredišta – baza osnovnih podataka o destinaciji

<table>
<tr><td>Lokacija</td><td colspan="5">Turistička zajednica područja Kupa obuhvaća područje Grada Ozlja i Općina Draganić, Žakanje, Kamanje, Lasinja i Ribnik nalaze se u sjevernom dijelu Karlovačkoj županiji.</td></tr>
<tr><td>Prometna povezanost</td><td colspan="5">Prometna povezanost Grada Ozlja i Općina Draganić, Žakanje, Kamanje, Lasinja i Ribnik vrlo je dobra zahvaljujući blizini važnih cestovnih pravaca:

Glavne prometne veze:
Područje obuhvaćeno TZP Kupa povezuje se mrežom državnih, županijskih i lokalnih cesta koje osiguravaju pristup naseljima i vezu s okolnim područjima. Najvažniju prometnu os čini državna cesta D6, koja povezuje Karlovac s Ozljem, Kamanjem i Žakanjem
Državne ceste nadopunjuje D36, koja povezuje Karlovac s Lasinjom i južnim dijelom područja. Županijske ceste povezuju Ozalj s Kamanjem, Žakanjem i Ribnikom, dok važni lokalni pravci osiguravaju interne veze između manjih naselja te spajanje na glavne prometne osovine, uključujući i pristup autocesti A1 preko čvora Jastrebarsko i Karlovac.

Lokalne ceste i povezanost:
Mreža lokalnih i županijskih cesta na području Grada Ozlja te općina Draganić, Žakanje, Kamanje, Lasinja i Ribnik povezuje naselja u kupskoj dolini, ozaljskom zaleđu i središnjem dijelu Karlovačke županije s glavnim prometnicama poput državne ceste D6 i pristupnih pravaca prema autocesti A1. Lokalna cestovna infrastruktura omogućuje vezu između manjih naselja i glavnih tranzitnih smjerova, uključujući područja Ribnika, Kamanja i Žakanja. Draganić je ključno prometno čvorište zahvaljujući neposrednoj blizini autoceste A1, dok lokalni putevi povezuju naselja prema Ozlju, Karlovcu i južnim dijelovima uz D36, čime se osigurava povezanost unutrašnjosti i graničnog područja.

Pristup autocestama
Područje koje pokriva Turistička zajednica odlikuje se dobrom prometnom povezanošću zahvaljujući blizini autoceste A1. Posebno s važni čvorovi Jastrebarsko i Karlovac, koji omogućuju brz pristup Zagrebu i južnim dijelovima Hrvatske. Lokalna cestovna mreža osigurava učinkovitu vezu naselja s autocestom, čime se olakšava svakodnevno kretanje stanovništva i povezivanje s glavnim prometnim koridorima.

Željeznički promet
Na području Grada Ozlja nalazi se pruga drugog reda MP 212 (Karlovac – Ozalj – Kamanje – granica R. Slovenije) zajedno sa putničkim i teretnim kolodvorom u Ozlju.

Javni prijevoz i autobusne linije
Usluge lokalnog prijevoza na području destinacije pruža Autotransport Karlovac.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Udaljenost glavnog grada i važnijih</td><td></td><td>Zagreb</td><td>Zadar</td><td>Split</td><td>Dubrovnik</td></tr>
<tr><td>Grada Ozlja</td><td>65,56</td><td>256</td><td>367</td><td>569</td></tr>
<tr><td>Općina Draganić</td><td>47,2</td><td>259</td><td>370</td><td>567</td></tr>
<tr><td>Općina Žakanje</td><td>83,5</td><td>254</td><td>365</td><td>562</td></tr>
</table>

emitivnih tržišta	Općina Kamanje	78,1	262	373	570
	Općina Lasninja	41,2	280	390	587
	Općina Ribnik	79	250	360	558

Geografska obilježja

TZ Područja Kupa obuhvaća prostor izrazito prepoznatljiv po prirodno-geografskim obilježjima, u kojem se susreću planinski i riječni krajobrazi.

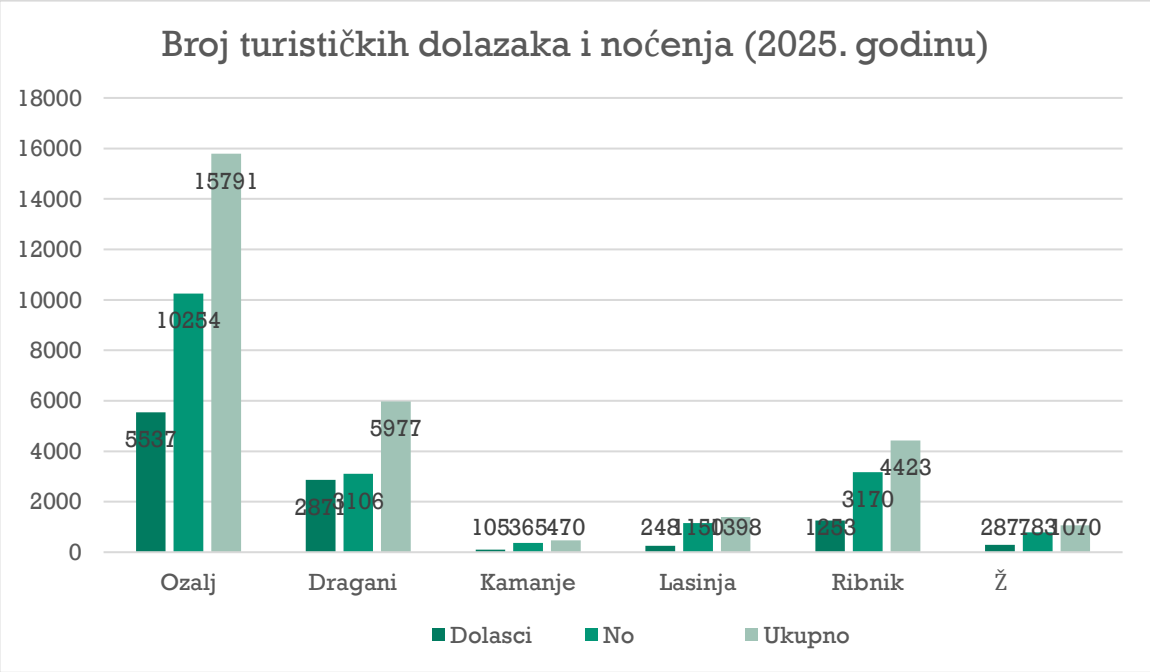
TZ Područja Kupa obuhvaća:

Grad Ozalj - smješten je u sjeverozapadnom dijelu Karlovačke županije, uz rijeku Kupu koja ima ključnu ulogu u oblikovanju reljefa i krajobraza. Područje grada obilježava raznolik reljef, od riječnih dolina i terasa uz Kupu do brežuljkastih i šumovitih predjela u zaleđu.
Općina Draganić - smještena je u sjeveroistočnom dijelu šireg područja Kupe, na prijelazu između nizinskog prostora Pokuplja i blago valovitog reljefa prema Karlovačkom polju. Područje karakterizira pretežito ravničarski do blago brežuljkasti reljef, s poljoprivrednim površinama i velikim šumskim cjelinama.
Općina Žakanje - nalazi se uz samu rijeku Kupu, koja u ovom dijelu čini prirodnu granicu prema Republici Sloveniji. Reljef je raznolik, s izraženim riječnim dolinama, blago brežuljkastim područjima i šumovitim uzvisinama. Rijeka Kupa ima ključnu ulogu u oblikovanju krajobraza, mikroklime i prostorne prepoznatljivosti općine, stvarajući snažnu prirodnu osnovu za rekreacijske i turističke aktivnosti.
Općina Kamanje - smještena je u južnom dijelu područja uz rijeku Kupu, s izraženim ruralnim i prirodnim obilježjima. Prostor karakterizira brdsko-dolinski reljef, veći udio šumskih površina te očuvani prirodni krajobrazi. Kupa i njezini pritoci utječu na prostornu strukturu naselja i korištenje zemljišta, dok prirodna očuvanost prostora predstavlja jedno od ključnih obilježja područja.
Općina Lasinja - smještena je u nizinskom dijelu uz rijeku Kupu, na prostoru izraženih riječnih terasa i aluvijalnih ravnica. Reljef je pretežito ravan, s plodnim tlima pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.
Općina Ribnik – nalazi se u zapadnom dijelu područja Kupe, u prostoru izrazito naglašenih prirodnih obilježja. Reljef je brdsko-brežuljkast, s velikim udjelom šuma, dolina i manjih vodotoka koji pripadaju slivu Kupe.

Rijeke:
RIJEKA KUPA – teče kroz pitoreskne doline okružene šumama, pružajući prekrasan pogled i miran okoliš.
Riječni sustav područja TZP Kupa
Temeljni prirodni resurs područja TZP Kupa (Ozalj, Kamanje, Žakanje, Ribnik, Lasinja i Draganić) čini rijeka Kupa sa svojim pritokama i popratnim vodotocima.
Kupa protječe kroz područje grada Ozlja te općina Kamanje, Žakanje, Ribnik, Lasinja i Draganić. Na području Ozlja Kupa ima izraženu krajobraznu i povijesnu vrijednost te oblikuje prepoznatljivu vizuru grada. Nizvodno prevladava mirniji, nizinski tok s meandrima, poplavnim livadama i prirodnim obalama, što prostoru daje visoku ekološku i ambijentalnu vrijednost te potencijal za razvoj rekreativnih i turističkih sadržaja na vodi.
Značajna pritoka na području Ozlja je Dobra, koja se ulijeva u Kupu i dodatno obogaćuje hidrološku i krajobraznu strukturu prostora.
Manja pritoka je rijeka Kupčina na području Općine Draganić koja izvire u Parku prirode Žumberak – samoborsko gorje.

<table>
<tr><td></td><td colspan="6">Osim glavnog riječnog toka, područje je obilježeno mrežom manjih potoka, kanala i vlažnih staništa koji imaju važnu ulogu u očuvanju bioraznolikosti, regulaciji vodnog režima i oblikovanju tradicionalnog ruralnog krajobraza.
Riječni sustav predstavlja ključni element identiteta destinacije te temelj za razvoj održivog turizma, uz nužno poštivanje načela zaštite prirode i održivog upravljanja prostorom.</td></tr>
<tr><td>Klimatska obilježja</td><td colspan="6">Područje TZP Kupa ima umjereno kontinentalnu klimu, uz izražen utjecaj reljefa, šumskih područja i riječnog sustava Kupe. Ljeta su uglavnom topla, ali umjerenija u odnosu na nizinske dijelove kontinentalne Hrvatske, dok su zime hladne, s čestim pojavama magle, mraza i snijega, osobito u višim i šumovitijim predjelima. Ljetne temperature najčešće se kreću između 25 i 30 °C, dok se zimi često spuštaju ispod 0 °C.
Količina oborina je relativno visoka tijekom cijele godine, s naglašenim maksimumima u proljeće i jesen, što doprinosi bogatstvu vodnih resursa i bujnoj vegetaciji. Rijeka Kupa ima važnu ulogu u stvaranju lokalnih mikroklimatskih uvjeta, osobito u dolinama i uz riječne terase, gdje dolazi do ublažavanja temperaturnih ekstrema i povećane vlažnosti zraka.
Vjetrovi su uglavnom slabiji do umjereni, bez izraženih ekstremnih pojava, a najčešće su povezani s prolaskom frontalnih sustava i lokalnim strujanjima uz riječne doline. Takvi uvjeti stvaraju ugodnu klimu za boravak na otvorenom, osobito u proljetnim i ljetnim mjesecima, što pogoduje razvoju rekreacijskih aktivnosti, cikloturizma, kupanja u rijeci i drugih oblika aktivnog turizma.
Ova kombinacija kontinentalnih, riječnih i šumskih utjecaja oblikuje specifičan mikroklimatski sustav koji prostoru TZ Područja Kupa daje prepoznatljiv karakter mirne, svježe i prirodno uravnotežene destinacije.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Broj stanovnika (popis 2021.)</td><td>Ozalj</td><td>Draganić</td><td>Žakanje</td><td>Kamanje</td><td>Lasinja</td><td>Ribnik</td></tr>
<tr><td>5.837</td><td>2.541</td><td>1.732</td><td>827</td><td>1.322</td><td>362</td></tr>
</table>

Broj turističkih dolazaka i noćenja (2025.)

	Ozalj	Draganić	Kamanje	Lasinja	Ribnik	Žakanje	Ukupno
Dolasci	5.537	2.871	105	248	1.253	287	10.301
Noćenja	10.254	3.106	365	1.150	3.170	783	18.828

Prosječna duljina boravka u 2025. godini (u danima)

Prosječna duljina boravka u danima (2025. godine) je 1,8 dana

Turistički kapacitet po vrstama objekata u 2024. i 2025. godini

2024. GODINA				2025. GODINA			
VRSTA	BROJ OBJEKATA	BROJ GLAVNIH LEŽAJEVA	BROJ POMOĆNIH LEŽAJEVA	VRSTA	BROJ OBJEKATA	BROJ GLAVNIH LEŽAJEVA	BROJ POMOĆNIH LEŽAJEVA
Hotel	2	53	0	**Hotel**	2	53	0
Pansion	87	377	65	**Pansion**	87	397	84
Kamp	2	156	0	**Kamp**	2	156	0

<table>
<tr><td rowspan="4">Ugostiteljski sadržaji</td><td>Grad Ozalj</td><td>Općina Draganić</td><td>Općina Žakanje</td></tr>
<tr><td>Restoran Žganjer
Ugostiteljski obrt Dinamo
Vinoteka Vivodina
Caffe bar Tropic
Caffe bar Valentino
Gradsko kupalište Slave Raškaj
Caffe bar Kupa
Pizzeria Lav
Seoski turizam Viki
Caffe bar Crodux
OPG Čulig
Restoran Papalina
Restoran Azelija
Krčma Vivodina. OPG Frlan</td><td>Hotel Draganić – Marche
Caffe bar Ineks
Caffe bar i pizzeria Colombo
Bistro „Antonija“ Draganić
Jasmin Caffe Bar
Caffe bar „Luna“
Caffe bar Jocker
Caffe bar Jasmin
Caffe bar Jocker
Caffe bar Inex</td><td>Ugostiteljski obrt MARIJANA – Pravutina
Restoran Doris
Bistro Noćni bar Classic
Caffe bar Ronaldo
Ugostiteljski obrt Kaj, Bubnjarački Brod
Izletište HB, Žakanje</td></tr>
<tr><td>Općina Kamanje</td><td>Općina Lasinja</td><td>Općina Ribnik</td></tr>
<tr><td>Caffe bar Đino
Caffe bar Escobar</td><td>Caffe bar Lastavice
Caffe bar Borza</td><td>Srce prirode Srakovčić
Klub Cross
Kostenjar PUB</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Najpopularnije turističke atrakcije</td><td colspan="3">Grad Ozalj</td></tr>
<tr><td colspan="2">Kulturno-povijesne atrakcije
• Stari grad Ozalj
• Zavičajni muzej Ozalj
• Etno park Ozalj
• HE Munjara – hidroelektrana Ozalj
• Župna crkva sv. Vida
• Pavlinski samostan Svetice
• Dvorci i kurije (Jaškovo, Zorkovac, Vrhovac, Trešćerovac, Gornje Pokuplje)</td><td>Prirodne atrakcije
• Rijeka Kupa
• Pokuplje i krajobraz uz Kupu
• Vinogradi i brežuljci Vivodine
• Jezera Šljunčare
• Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Općina Draganić</td></tr>
<tr><td colspan="2">Kulturno-povijesne atrakcije
• Župna crkva sv. Jurja (Draganić)
• Drvena kapela sv. Trojstva (Draganićki Goljak, 1689.)
• Etnografska zbirka Ferde Zdelara (naselje Goljak)
• Etnografska zbirka Barice Turčić (naselje Lazina)</td><td>Prirodne atrakcije
• Draganićki ribnjaci
• Rijeka Kupčina
• Bajeri (umjetna jezera)
• Šume, livade i poljoprivredni krajobraz</td></tr>
</table>

	• Tradicijska sela i povijesni lokaliteti	• Vinogradi i brežuljci
	Općina Kamanje	
	Kulturno-povijesne atrakcije Župna crkva Imena Marijina u Kamanju Kapela sv. Filip i Jakov Sakralna baština u naseljima Tradicijska ruralna arhitektura	**Prirodne atrakcije** Spilja Vrlovka (zaštićeni spomenik prirode) Rijeka Kupa Slapovi i kupališta uz Kupu Krški reljef (spilje i vrtače)
	Općina Lasinja	
	Kulturno-povijesne atrakcije Arheološka baština – Lasinjska kultura Sakralni objekti po naseljima Kulturno-povijesni lokaliteti vezani uz rano naseljavanje	**Prirodne atrakcije** Rijeka Kupa Nizinski krajobraz Pokuplja Prirodno okruženje pogodno za lov i ribolov
	Općina Žakanje	
	Kulturno-povijesne atrakcije Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije Brojne kapele i raspela po naseljima Povijesni lokaliteti dvoraca (Jurovo, Šimunec, Bubnjarci) Tradicijski mlinovi uz vodotoke Kulturno-umjetnička baština (KUD Žakanje)	**Prirodne atrakcije** Rijeka Kupa Slapovi na Kupi (Pravutina, Mišinci, Bubnjarci, Sračak) Kupališta uz Kupu Vidikovci (Jugovac, Donji Bukovac) Potok Muljevac Spiljski lokaliteti (Grabrak, Metlička jama)
	Općina Ribnik	
	Kulturno-povijesne atrakcije Stari grad Ribnik Župna crkva sv. Ilije Proroka (Lipnik) Zidine starog župnog dvora Sakralni objekti (kapelice u naseljima Griče, Veselići, Stranice i dr.) Tradicijska ruralna arhitektura (drvene „hiže s gankom“) Povijesna baština vezana uz Jurja Križanića (Obrh)	**Prirodne atrakcije** Izvori pitke vode i mreža potoka Lipničko gorje Svetičko gorje Ruralni krajobraz ribničke doline
	Manifestacije koje se održavaju na TZP Kupa • WRC Croatia Rally - travanj • Štrudlafest - rujan • Dnevni boravak na Kupi – ljeto • Festival DOK • LAFest	

	• Izložba čipke Ozalj • Dani vina Vivodina - sredina lipnja, trodnevna vikend vinska fešta - Vivodina, restoran Vivodina • Wine&Walk -Šetnja po lokalnim vinarijama, degustacija vrhunskih i kvalitetnih vina i pjenušaca, te lokalni specijaliteti samo su dio ponude ovih brežuljkastih zaseoka. • Stare seoske igre Vrhovac - treći vikend u srpnju, trodnevna seoska manifestacija - DVD Vrhovac/OŠ Vrhovac • Spust po Kupi Pravutina - Tradicionalni spust čamcima po rijeci Kupu od mjesta Jakovci do mjesta Pravutina. • Via Ribnik - Kroz ovu manifestaciju obilježava se jesen i njeni plodovi • Advent u Ozlju • FILM ZA VAN uz Kupu • Međunarodni festival folklora Karlovac dolazi u Ozalj • Dani grada Ozlja • Dani Draganića • Maskenbal grada Ozlja • Mjesec Slave Raškaj • Advent u Draganiću • Vinski maraton draganićkih brega – FERDA! • Vincekovo u Draganiću, • Cro race, • Quattro river rally, • Autoslalom utrka Lasinja - Pisarovina, • ERC (European Rally Championship) Croatia Rally, • Jesen u Vivodini; • OSI – Ozaljske sportske igre, • Utrka run of heart, • Ozalj&Vrhovac trail; • Natjecanje ALPE ADRIA CUP u orijentacijskom trčanju u Gradu Ozlju, • Noć muzeja u zavičajnom muzeju Ozalj, • Vincekovo u Vrhovcu i Vivodini, • Kazališno ljeto u Ozlju, • Noć tvrđava u zavičajnom muzeju Ozalj, • Proljetna biciklijada u organizaciji SRK Pedala Laganini i Grada Ozlja, • Proštenje Velike Gospe u Žakanju • Božićni sajam u Žakanju
Glavni turistički proizvodi	**Kulturni turizam** Kulturni turizam na području obuhvaćenih općina temelji se na bogatoj kulturno-povijesnoj i sakralnoj baštini te tradicijskom identitetu prostora. Ističu se Stari grad Ozalj i Stari grad Ribnik, povijesni lokaliteti povezani s obiteljima Zrinskih i Frankopana, pavlinski samostan Svetice, arheološka baština Lasinjske kulture te povijesna baština vezana uz Jurja Križanića. Kulturnu ponudu dodatno obogaćuju brojne

	župne crkve i kapele, drvena kapela sv. Trojstva u Draganićkom Goljaku, tradicijska ruralna arhitektura te kulturno-umjetnička djelatnost i manifestacije poput Dana Općine Žakanje, Adventa u Žakanju, proštenja i vjerskih okupljanja u više općina. **Gastro i eno turizam** Gastro i eno turizam najizraženiji je na području Grada Ozlja, gdje se razvija kroz vinogradarsku tradiciju Vivodine, vinske ceste, lokalne vinarije, restorane, izletišta i obiteljska poljoprivredna gospodarstva. U ostalim općinama gastro ponuda prisutna je kroz lokalne ugostiteljske objekte, izletišta i domaću kuhinju, osobito u okviru izletničkog i ruralnog turizma. Na području Općine Ribnik, prema dostupnoj dokumentaciji, formalno strukturirana ugostiteljska ponuda nije evidentirana, dok ostale općine bilježe manji, ali funkcionalan opseg gastro ponude, koja ima dopunsku ulogu u turističkoj ponudi i potencijal za daljnji razvoj kroz povezivanje lokalnih proizvoda i tradicijske gastronomije. **Konjički turizam** Konjički turizam u regiji rijeke Kupe predstavlja atraktivan oblik aktivnog i iskustvenog turizma koji se temelji na boravku u prirodi i interakciji s konjima. U ponudi su različiti oblici jahanja i aktivnosti za posjetitelje svih uzrasta, uključujući rekreativno jahanje, terensko jahanje kroz prirodne krajolike te šetnje na konjima uz pratnju vodiča. Ovaj vid turizma posebno je razvijen u ruralnim dijelovima regije, osobito u okolini naselja poput Slapnog kraj Ozlja, Draganića i Lasinje, gdje posjetitelji mogu uživati u netaknutoj prirodi uz konjičke aktivnosti. U sklopu konjičkog turizma istaknuti su i sadržaji poput posjeta ranču s konjima, organiziranih programa za obitelji i grupe, te edukativnih i rekreativnih radionica koje omogućuju gostima da se upoznaju s konjima i jahaćim iskustvima. Ponuda obuhvaća i dodatne sadržaje poput mogućnosti dugog boravka u prirodi, kupanja u rijeci Kupi i rekreacije na otvorenom kao dio šireg turističkog doživljaja uz konje. **Sportsko – rekreacijski turizam** Sportsko-rekreacijski turizam temelji se na očuvanim prirodnim resursima i raznolikom krajobrazu područja. Ključni resurs predstavlja rijeka Kupa s mogućnostima kupanja, ribolova, rekreacije i boravka u prirodi, osobito na području općina Žakanje, Kamanje, Lasinja i Ribnik. Ponudu dodatno obogaćuju slapovi i uređena kupališta, vidikovci, potoci, Draganićki ribnjaci, bajeri, speleološki lokaliteti poput spilje Vrlovke te biciklističke i pješačke rute. Razvijeni su i sadržaji lovnog, ribolovnog, konjičkog i izletničkog turizma, kao i rekreacijski sadržaji na otvorenom, čime sportsko-rekreacijski turizam predstavlja važan nosivi i cjelogodišnji turistički proizvod ovog područja.
Turistička infrastruktura	**Primarna turistička infrastruktura**
	Biciklističke rute na području TZP Kupa: Ruta 9 - Ozalj – Krašić – Ozalj ruta 10 - Ozalj – Gornje Pokuplje – Ozalj ruta 11 - Žakanje – Ozalj – Žakanje ruta 12 - Krašić – Vivodina – Krašić

	ruta 13 - Medven Draga – Mrzlo Polje – Medven Draga ruta 14 - Kostanjevac – Radina Vas – Kostanjevac ruta 15 - Sošice – Malinci -Sošice ruta 16 - Krašić – Brebovac -Krašić ruta 40 - Draganić – Draganićka šuma – ribnjak – Draganić ruta 44 - Spoj na Ozalj – Zorkovac ruta 42 - Draganićka šuma – rečica ruta 43 - Bregi Draganićki ruta 45 - Bregi Draganićki ruta 48 i 50- Lasinja - kupalište - Desno Središčko - Lasinja ruta 49 - Lasinja - Crna Draga – Lasinja ruta 51 – Lasinja mali krug **Pješačke staze na području TZP Kupa:** Tri Crkve – Lović Prekriški Vivodina i vinogradi Vrhovac i Rijeka Kupa Poučna staza „Gdje Voće Zri“ Uz navedeno, primarnu turističku infrastrukturu čine uređena riječna kupališta i pristupi rijeci Kupi, vidikovci i odmorišne točke, poučne i interpretacijske staze, turistička signalizacija i informacijska infrastruktura, početne i završne točke aktivnih ruta, konjička infrastruktura te manji turistički info-punktovi. Navedeni elementi stvaraju funkcionalnu osnovu za razvoj aktivnog, rekreacijskog i izletničkog turizma te omogućuju povezivanje prirodnih i ruralnih prostora unutar destinacije TZP Kupa.
	Sekundarna turistička infrastruktura
	Paintball centar Hillfire Paintball Zone Draganić Nogometno igralište Daganić Vježbalište na otvorenom (Draganić) Park Lazina (Draganić) Sportski tereni „Lastavica“ Lasinja Igralište Pravutina Sportska igrališta na području Grada Ozlja Nogometno igralište NK Zrinski Ozalj Street workout park Malonogometno igralište u Žakanju s umjetnom travom Višenamjensko sportsko igralište u Žakanju (mali nogomet/futsal, tenis, košarka), Višenamjensko sportsko igralište u Bubnajrcima (mali nogomet/futsal, tenis, košarka),

	Sportsko igralište u Pravutina Dječje igralište u Zaluki Lipničkoj Nogometno igralište, NK Vrlovka, Kamanje Sportski tereni uz OŠ Kamanje Arheološka nalazišta na području grada Ozlja Arheološki park Vrlovka, Kamanje

1.4. Institucionalni okvir djelovanja Turističke zajednice područja Kupa

Turističke zajednice su organizacije koje djeluju prema načelima destinacijskog menadžmenta, a osnivaju se radi promicanja i razvoja turizma Republike Hrvatske te gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge u turizmu ili obavljaju druge djelatnosti neposredno povezane s turizmom. Njihova temeljna uloga jest upravljanje razvojem destinacije na razini za koju su osnovane, uz koordinaciju dionika i usklađivanje razvojnih aktivnosti.

19. ožujka 2019. godine potpisan je Sporazum o zajedničkoj suradnji za osnivanje Turističke zajednica područja Kupa koja obuhvaća područje Grada Ozlja i Općina Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje. Postupak osnivanja proveden je u skladu sa Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, uz suradnju nadležnih jedinica lokalne samouprave i regionalne turističke zajednice.

Turistička zajednica je pravna osoba te započinje s djelovanjem stjecanjem pravne osobnosti. Prava, obveze i način rada turističke zajednice uređeni su Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, 42/20) te Statutom Turističke zajednice područja Kupa („Službeni glasnik Grada Ozlja“, broj 09/20).

Statut turističke zajednice uređuje osobito:

- opće odredbe i pravni status zajednice,
- zadaće i djelokrug rada,
- članstvo, prava, obveze i odgovornosti članova,
- tijela turističke zajednice i njihove nadležnosti,
- predstavljanje i zastupanje,
- obavljanje stručnih i administrativnih poslova,
- turističko-informativnu djelatnost,
- poslovnu tajnu i zaštitu okoliša,
- prestanak rada zajednice te prijelazne i završne odredbe.

Tijela Turističke zajednice područja Kupa su:

- Skupština,
- Turističko vijeće,
- Predsjednik Turističke zajednice.

Regulativni i službeni dokumenti Turističke zajednice područja Kupa uključuju:

- Sporazum o zajedničkoj suradnji za osnivanje Turističke zajednice područja Kupa,
- Statut Turističke zajednice područja Kupa,
- Poslovnik o radu Skupštine Turističke zajednice područja Kupa,
- Poslovnik o radu Turističkog vijeća Turističke zajednice područja Kupa,
- Pravilnik o ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Turističke zajednice područja Kupa,
- tematske i operativne razvojne dokumente vezane uz turističke proizvode destinacije.

Izvještajni akti Turističke zajednice obuhvaćaju:

- godišnje programe rada i financijske planove,
- izmjene i dopune (rebalanse) programa rada i financijskog plana,
- izvješća o ostvarenju programa rada za prethodne godine,
- izvješća i materijale za Skupštinu Turističke zajednice.

1.4.1. Članovi tijela turističke zajednice i članovi lokalne turističke zajednice

Članovi tijela turističke zajednice i predsjednik turističke zajednice osobno su odgovorni za zakonito i savjesno obavljanje svojih dužnosti. Mandat članova tijela turističke zajednice traje četiri godine, a članovi mogu biti ponovno birani ili imenovani.

Skupština Turističke zajednice područja Kupa:

1. Anica Domladovac, predsjednica,
2. Tihomir Brozović, član,
3. Jasminko Barković, član,
4. Ivica Topolski, član,
5. Katarina Sraković Korač, član,
6. Mirjana Marković, član,
7. Nikolina Kraševac, član,
8. Lidija Žganjer Gažetić, član,
9. Bojan Ribarić, član,
10. Siniša Grbačić, član,
11. Marko Stravljenić, član,
12. Zvjezdana Klarić, član,
13. Lidija Bošnjak, član.

Turističko vijeće Turističke zajednice područja Kupa:

1. Anica Domladovac, predsjednica
2. Marijana Marković, član,
3. Jasminko Barković, član,
4. Ivica Topolski, član,
5. Tihomir Brozović, član,
6. Katarina Sraković Korač, član,
7. Lidija Žganjer Gažetić, član
8. Bojan Ribarić, član,
9. Siniša Grbačić, član.

Članovi lokalne turističke zajednice mogu biti obvezni i dragovoljni. Obvezni članovi lokalne turističke zajednice su sve pravne i fizičke osobe koje na području za koje se osniva lokalna turistička zajednica imaju sjedište, podružnicu, pogon, objekt u kojem se pružaju usluge, ili prebivalište, te koje trajno ili sezonski ostvaruju prihod pružanjem ugostiteljskih usluga i

usluga u turizmu ili obavljaju djelatnost koja ima korist od turizma, odnosno na čije prihode turizam ima utjecaj.

Članovi lokalne turističke zajednice plaćaju članarinu turističkoj zajednici. Članstvo u lokalnoj turističkoj zajednici počinje danom osnivanja turističke zajednice ili danom početka obavljanja djelatnosti pravne i fizičke osobe na području za koje se osniva lokalna turistička zajednica.

Obvezni članovi lokalne turističke zajednice, odnosno njihovi predstavnici, mogu birati i biti birani u tijela turističke zajednice.

Direktor TZP Kupa Boris Rak.

Direktora turističke zajednice imenuje turističko vijeće na razdoblje od četiri godine. Direktor zastupa turističku zajednicu, organizira i rukovodi radom i poslovanjem turističke zajednice, te provodi odluke turističkog vijeća. U granicama svojih ovlasti, odgovoran je za poslovanje turističke zajednice i zakonitost rada. Za svoj rad direktor odgovara turističkom vijeću i predsjedniku turističke zajednice. Također, direktor i radnici koji obavljaju stručne poslove u turističkoj zajednici moraju imati položen stručni ispit za rad u turističkoj zajednici.

1.4.2. Zadaće lokalne turističke zajednice

Lokalna turistička zajednica djeluje kao destinacijska menadžment organizacija (DMO) i ima za cilj razvoj, upravljanje i promicanje turističke ponude na području destinacije. U skladu s važećim propisima i ulogom u sustavu upravljanja turizmom, osnovne zadaće lokalne turističke zajednice obuhvaćaju:

- ✓ Razvoj turističkih proizvoda – poticanje oblikovanja, unapređenja i diversifikacije turističkih proizvoda u skladu s prirodnim, kulturnim i društvenim vrijednostima destinacije, uključujući razvoj selektivnih oblika turizma i poticanje održivog razvoja.
- ✓ Informacije i istraživanja – prikupljanje, analiza i obrada podataka o turističkim kretanjima i potrebama tržišta, provođenje istraživanja, upravljanje informacijskim sustavom destinacije te osiguravanje dostupnosti informacija turistima i dionicima u turizmu.
- ✓ Distribucija – promicanje destinacije putem komunikacijskih kanala, upravljanje informacijskim centrima, razvoj distribucijskih kanala i komunikacijske strategije, te podrška plasmanu turističkih proizvoda.

1.4.3. Suradnja jedinice lokalne samouprave i turističke zajednice

Jedinica lokalne samouprave u okviru svog samoupravnog djelokruga posebno vodi brigu o osiguranju uvjeta za razvoj turizma, a osobito o uređenju naselja, javnoj turističkoj infrastrukturi, zaštiti okoliša, prirodnoj i kulturnoj baštini i slično. Lokalne turističke zajednice surađuju s tijelima jedinica lokalne samouprave u sljedećim aktivnostima:

- dogovaraju zajedničko korištenje sredstava turističke pristojbe koja se doznačuju jedinici/jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje uvjeta boravka turista,

- surađuju u izradi planova razvoja turizma u jedinici lokalne samouprave, najkasnije do roka utvrđenog posebnim propisima za donošenje proračuna jedinice lokalne samouprave,
- prate turistički promet te prijavu i odjavu turista,
- surađuju pri odlučivanju o radnom vremenu ugostiteljskih objekata sukladno posebnim propisima koji uređuju ugostiteljsku djelatnost,
- surađuju u drugim pitanjima vezanim uz razvoj turizma.

ANALIZA STANJA

- Popis turističkih proizvoda i usluga
- Resursna osnova
- Javna turistička infrastruktura
- Komunalna infrastruktura
- Prometna infrastruktura
- Stanje digitalizacije
- Pristupačnost osobama s invaliditetom
- Organiziranost i dostupnost usluga
- Analiza ljudskih potencijala
- Analiza komunikacijskih aktivnosti
- Analiza konkurencije

2. ANALIZA STANJA

Analiza stanja predstavlja temeljnu fazu u izradi Plana upravljanja turističkom destinacijom područja Kupa. Njome se provodi sustavno istraživanje i procjena postojećih uvjeta u destinaciji radi prepoznavanja ključnih resursa, razvojnih potencijala, izazova, prilika i prijetnji. Rezultati analize osiguravaju potrebne informacije za definiranje strateških ciljeva, razvojnih smjernica te mjera za budući razvoj turizma u skladu s načelima održivosti, očuvanja prirodnih vrijednosti i jačanja identiteta destinacije. Glavni elementi analize obuhvaćaju:

1. Definiranje ciljeva analize

   - ✓ Utvrđuju se ciljevi analize kako bi se istraživanje usmjerilo na specifične razvojne potrebe destinacije područja Kupa te na aspekte koji imaju najveći utjecaj na postupke upravljanja i planiranja turizma.

2. Prikupljanje podataka

   - ✓ Podaci se prikupljaju iz različitih izvora, uključujući službene statistike (eVisitor, DZS), važeće strateške i planske dokumente (PPUO, županijski i regionalni planovi), postojeće studije, intervjue s ključnim dionicima, ankete lokalnog stanovništva i posjetitelja, te promatranje na terenu.

3. Analiza i vrednovanje ključnih elemenata destinacije

   - ✓ Resursna osnova – identifikacija i evaluacija prirodnih, kulturnih, gospodarskih i društvenih resursa kao osnova turističkog razvoja.
   - ✓ Turističke atrakcije – analiza broja, vrste i kvalitete atrakcija (prirodnih, kulturnih, povijesnih, manifestacijskih) te njihovog kapaciteta i potencijala za kreiranje turističkog proizvoda.
   - ✓ Prometna i komunalna infrastruktura – ocjena dostupnosti, prometne povezanosti i kvalitete infrastrukture koja podržava turistički sustav.
   - ✓ Prostorna i okolišna obilježja – procjena utjecaja turizma na prostor i okoliš, uključujući usklađenost s prostorno-planskom dokumentacijom te osjetljivost područja (npr. ZOP).
   - ✓ Pregled stanja drugih elemenata – uključujući digitalizaciju, pristupačnost osobama s invaliditetom, organiziranost usluga, ljudske potencijale, konkurenciju i komunikacijske aktivnosti.

4. Izrada izvješća o provedenoj analizi

Ključni zaključci integriraju se u sveobuhvatno izvješće koje predstavlja podlogu za definiranje strateškog usmjerenja, razvojnih prioriteta i operativnih mjera Plana upravljanja destinacijom područja Kupa.

Analiza stanja provodi se kako bi se:

- ✓ identificirale snage destinacije Kupa koje treba iskoristiti,
- ✓ uočile slabosti i ograničenja koje treba otkloniti,
- ✓ prepoznale prilike za razvoj turističke ponude i diversifikaciju proizvoda,
- ✓ procijenile prijetnje koje bi mogle utjecati na konkurentnost i održivost destinacije,
- ✓ stvorila čvrsta podloga za definiranje razvojnih ciljeva, smjerova i mjera upravljanja turizmom.

Ova analiza daje uvid u trenutno stanje turističke ponude, dostupnih resursa, infrastrukture, atrakcija te razvojni potencijal destinacije područja Kupa, služeći kao ključna osnova za oblikovanje strateških i operativnih smjernica.

Cilj analize u okviru Plana upravljanja destinacijom područja Kupa je procijeniti postojeće stanje i razvojne potencijale destinacije s naglaskom na održivi razvoj turizma, unapređenje kvalitete turističkog proizvoda i infrastrukture, očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti te povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva. Analiza će omogućiti donošenje informiranih odluka o strateškim mjerama koje će unaprijediti ukupno upravljanje destinacijom, jačati tržišnu poziciju destinacije te omogućiti uravnotežen, cjelogodišnji i održiv turistički razvoj.

U skladu sa Smjernicama i važećom metodologijom, analiza stanja obuhvatit će:

- ✓ popis turističkih proizvoda i usluga
- ✓ analizu resursne osnove
- ✓ analizu javne turističke infrastrukture
- ✓ analizu komunalne infrastrukture
- ✓ analizu prometne infrastrukture
- ✓ analizu stanja digitalizacije
- ✓ analizu pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom
- ✓ analizu organiziranosti i dostupnosti usluga (javne usluge i servisi)
- ✓ analizu ljudskih potencijala
- ✓ analizu komunikacijskih aktivnosti
- ✓ analizu konkurencije
- ✓ izvješće o provedenoj analizi stanja

Za svaki pojedini element uključen u analizu stanja potrebno je uzeti u obzir broj i vrstu, kvalitetu, posebnosti, promjene i izazove te identifikaciju tržišnih trendova i potencijala turističkih proizvoda.

GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Turistička zajednica područja Kupa smještena je u jugozapadnom dijelu Karlovačke županije, uz srednji i gornji tok rijeke Kupe. Obuhvaća Grad Ozalj te općine Kamanje, Žakanje, Ribnik, Draganić i Lasinju, čineći prostorno povezanu riječnu cjelinu uz državnu granicu s Republikom Slovenijom. Prostor se nalazi između grada Karlovca na istoku i slovenske granice na zapadu, dok se prema jugu i jugozapadu nadovezuje na brdsko-šumska područja Žumberačkog i pokupskog kraja.

Rijeka Kupa dominantan je prirodni i krajobrazni element koji oblikuje reljef i identitet područja. Dolinu karakteriziraju brojni meandri, riječne terase, naplavne ravnice i šljunčane obale, dok su okolni prostori blago brežuljkasti i mjestimično šumoviti. Južni i jugozapadni dijelovi destinacije prelaze u razvedeniji reljef s većim udjelom šumskih površina, dok su uz samu rijeku zastupljene plodne nizinske površine pogodne za poljoprivredu.

Geomorfološki gledano, riječ je o prijelaznom području između panonskog i dinarskog prostora, što rezultira raznolikim krajobrazom i ekološkom raznolikošću. Visok udio šuma, očuvani riječni ekosustav i relativno niska gustoća naseljenosti doprinose očuvanoj prirodnoj strukturi prostora, što predstavlja temelj za razvoj održivog i selektivnog turizma..

Geografski položaj obilježen je dobrom prometnom dostupnošću – blizina Karlovca i Zagreba omogućuje jednostavan cestovni pristup, dok pogranični položaj uz Republiku Sloveniju otvara mogućnosti prekogranične suradnje i integriranog razvoja šireg riječnog turističkog područja.

PRIRODNE KARAKTERISTIKE

Prostor Turističke zajednice područja Kupa oblikovan je dolinom rijeke Kupe, koja predstavlja temeljni prirodni i krajobrazni element destinacije. Rijeka svojim riječnim terasama, naplavnim ravnicama i šljunčanim obalama stvara dinamičan i prepoznatljiv krajobraz, uz brojne prirodne plaže i kupališta koja su tradicionalno mjesto okupljanja lokalnog stanovništva i posjetitelja.

Na području Grada Ozlja, Kupa prolazi kroz slikovit kanjon ispod Starog grada, a prirodni i kulturni krajolik čine jedinstvenu cjelinu. Slapovi i brzaci uz hidroenergetski kompleks dodatno doprinose vizualnoj i ambijentalnoj atraktivnosti prostora. Ozaljsko područje karakterizira kombinacija riječnog reljefa i vinorodnih brežuljaka.

Općina Kamanje ističe se špiljom Vrlovkom, značajnim arheološkim i geomorfološkim lokalitetom, smještenim u vapnenačkom području uz Kupu. Šumski predjeli i očuvane riječne obale čine prostor pogodnim za aktivnosti u prirodi.

Na području Općine Ribnik, osim srednjovjekovnog kaštela, prisutni su prostrani poljoprivredni krajobrazi i nizinske površine uz Kupu, s očuvanim prirodnim ambijentom i manjim naseljima uklopljenima u ruralni krajolik.

Općina Žakanje, kao pogranično područje uz tok rijeke, obilježena je mirnim riječnim pejzažima, šumskim pojasevima i otvorenim agrarnim prostorima koji doprinose osjećaju prostorne širine i očuvanosti.

Na području Općine Lasinja prirodni krajolik prelazi iz nizinskog u blago brežuljkasti i šumski reljef, uz očuvane prirodne cjeline i tragove prapovijesne lasinjske kulture, po kojoj je prostor i dobio ime. Šumske površine i mirni ruralni ambijent daju ovom dijelu destinacije poseban karakter.

Općina Draganić karakterizira spoj nizinskog i močvarnog krajolika, šumskih područja i tradicionalnih ruralnih naselja. Blizina Karlovca i povezanost s riječnim sustavom dodatno oblikuju prirodne značajke ovog prostora.

Ukupno gledano, područje TZP Kupa odlikuje visoka razina očuvanosti prirodnih resursa, bogata bioraznolikost, relativno niska gustoća naseljenosti te sklad između naselja i okoliša. Takva struktura prostora predstavlja snažan temelj za razvoj održivog turizma, ali istodobno zahtijeva pažljivo upravljanje riječnim ekosustavom i očuvanje krajobraznih vrijednosti kao ključnih razvojnih resursa destinacije.

KLIMATSKA OBILJEŽJA

Područje Turističke zajednice područja Kupa pripada umjereno toploj vlažnoj klimi (Cfb prema Köppenovoj klasifikaciji), bez izraženog sušnog razdoblja i s toplim ljetima. Klimatske karakteristike oblikovane su prijelaznim položajem između panonskog i gorskog prostora, kao i utjecajem riječnog sustava Kupe.

Prosječna godišnja temperatura zraka na širem području iznosi oko 10–11 °C. Najhladniji mjesec je siječanj, s prosječnim temperaturama oko 0 °C do 1 °C, dok je najtopliji mjesec srpanj s prosječnim temperaturama od 20 °C do 22 °C. Ljetne maksimalne temperature često prelaze 30 °C, što pogoduje razvoju riječnog i kupališnog turizma.

Prosječna godišnja količina oborina kreće se između 1.000 i 1.200 mm, pri čemu su oborine relativno ravnomjerno raspoređene tijekom godine, uz blago povećanje u kasno proljeće i jesen. Takav režim oborina utječe na hidrološki režim rijeke Kupe, s povremenim sezonskim oscilacijama vodostaja, osobito u proljetnim i jesenskim mjesecima.

Snježni pokrivač zadržava se u zimskim mjesecima, ali najčešće kratkotrajno. Broj sunčanih sati tijekom godine omogućuje razvoj aktivnosti na otvorenom veći dio godine, dok su proljeće i jesen klimatski vrlo pogodni za aktivni turizam (biciklizam, pješačenje, rekreaciju u prirodi).

Klimatske značajke prostora omogućuju razvoj sezonski naglašenog riječnog turizma tijekom ljetnih mjeseci, ali istodobno pružaju potencijal za diverzifikaciju turističke ponude u predsezoni i posezoni. U kontekstu klimatskih promjena, očekuju se izraženije temperaturne oscilacije, duža sušna razdoblja ljeti te intenzivnije oborinske epizode, što zahtijeva prilagodbu upravljanja riječnim prostorom, kupalištima i infrastrukturom uz obalu.

Klimatski uvjeti, u kombinaciji s očuvanim prirodnim resursima, predstavljaju važnu komparativnu prednost destinacije, ali istodobno nameću potrebu za odgovornim i dugoročno održivim planiranjem turističkih aktivnosti.

STANOVNIŠTVO

Destinacija područja Kupa obuhvaća područje jednog grada i pet općina s ukupno 12.621 stanovnika prema Popisu stanovništva 2021. godine. Riječ je o prostoru heterogene demografske strukture, u kojem se isprepliću obilježja manjeg urbanog središta, prigradskih zona, stabilnih ruralnih zajednica i naselja s izraženim depopulacijskim trendovima.

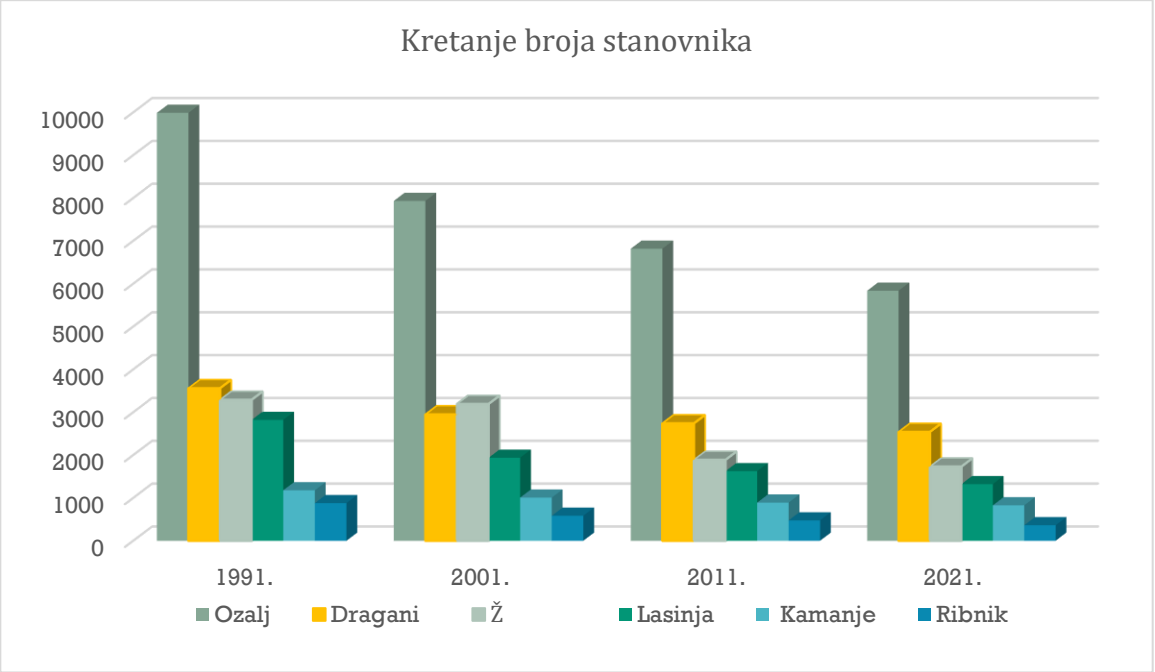
Najveći udio stanovništva ima Grad Ozalj (5.837 stanovnika), koji predstavlja administrativno, gospodarsko i društveno središte destinacije. Slijede Općina Draganić (2.541 stanovnik) i Općina Žakanje (1.732 stanovnika), dok Općina Lasinja (1.322 stanovnika), Općina Kamanje (827 stanovnika) i Općina Ribnik (362 stanovnika) imaju izraženiji ruralni karakter i nižu gustoću naseljenosti.

Prostorna razvedenost i disperziranost stanovništva vidljiva je kroz velik broj naselja: Grad Ozalj sastoji se od 98 naselja, Općina Draganić od 14, Općina Žakanje od 22, Općina Lasinja od 8, Općina Kamanje od 7 te Općina Ribnik od 17 naselja. Takva struktura upućuje na ruralno organiziran prostor s velikim brojem manjih naselja, često ograničenih infrastrukturnih i uslužnih kapaciteta.

Tablica 2. Kretanje broja stanovnika od 1991. do 2021.

	1991.	2001.	2011.	2021.
Grad Ozalj	9.988	7.932	6.817	5.837
Općina Draganić	3.561	2.950	2.741	2.541
Općina Žakanje	3.921	3.193	1.889	1.732
Općina Lasinja	2.821	1.938	1.624	1.322
Općina Kamanje	1.179	1.008	891	827
Općina Ribnik	878	583	475	362

Grafikon 1. . Kretanje broja stanovnika od 1991. do 2021.

Analiza kretanja broja stanovnika u razdoblju od 1991. do 2021. godine pokazuje izražen i dugotrajan trend smanjenja populacije na području cijele destinacije. Grad Ozalj smanjio je broj stanovnika s 9.988 (1991.) na 5.837 (2021.), što predstavlja pad od približno 41 %. Općina Draganić bilježi pad s 3.561 na 2.541 stanovnika (−29 %), Općina Žakanje s 3.921 na 1.732 stanovnika (−56 %), Općina Lasinja s 2.821 na 1.322 stanovnika (−53 %), Općina Kamanje s 1.179 na 827 stanovnika (−30 %), dok Općina Ribnik bilježi najizraženiji relativni pad – s 878 na 362 stanovnika (−59 %).

Navedeni podaci ukazuju na procese depopulacije, starenja stanovništva i smanjenja radno aktivnog kontingenta, osobito u manjim i perifernim općinama. Istodobno, blizina Karlovca i Zagreba ublažava negativne trendove u pojedinim dijelovima destinacije, osobito u Općini Draganić i dijelu područja Grada Ozlja, gdje su prisutni elementi prigradskih migracijskih kretanja.

U kontekstu upravljanja destinacijom, demografska obilježja imaju izravan utjecaj na razvoj turizma. S jedne strane, smanjenje i starenje stanovništva predstavlja izazov u pogledu raspoloživosti radne snage i poduzetničkih inicijativa. S druge strane, niska gustoća naseljenosti, očuvan ruralni karakter i snažna povezanost lokalne zajednice s prostorom predstavljaju komparativnu prednost u razvoju održivih i selektivnih oblika turizma temeljenih na autentičnosti, prirodnim resursima i lokalnom identitetu.

Dugoročna održivost turističkog razvoja područja Kupa stoga je neraskidivo povezana s demografskom stabilnošću, kvalitetom života lokalnog stanovništva i aktivnim uključivanjem zajednice u planiranje i provedbu razvojnih aktivnosti.

2.1. Analiza turističkih proizvoda i usluga

Analiza turističkih proizvoda i usluga predstavlja ključni dio analize stanja destinacije područja Kupa te ima za cilj sagledati postojeću strukturu turističke ponude, njezinu razinu razvijenosti, prostornu raspodjelu i usklađenost s identitetom destinacije i potrebama tržišta. Svrha Analize turističkih proizvoda i usluga je osigurati analitičku podlogu za definiranje razvojnih smjerova, mjera i aktivnosti, usmjerenih na jačanje konkurentnosti destinacije, uz očuvanje njezina identiteta, prostora i kvalitete života lokalne zajednice.

2.1.1. Smještaj

Turistička ponuda smještaja na području destinacije područja Kupa temelji se pretežito na pretežito na manjim, privatnim i obiteljskim smještajnim kapacitetima, prvenstveno u obliku objekata u domaćinstvu, kuća za odmor, apartmana te pojedinačnih smještajnih kapaciteta na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima. Smještajna ponuda prostorno je disperzirana i integrirana u postojeću strukturu naselja, bez izraženih turističkih zona ili većih smještajnih kompleksa.

Takva struktura smještaja u skladu je s ruralnim i prigradskim karakterom prostora koji obuhvaća Grad Ozalj te općine Draganić, Žakanje, Lasinja, Kamanje i Ribnik. Turistički kapaciteti raspoređeni su u manjim naseljima i prirodnom okruženju uz rijeku Kupu, što pogoduje razvoju mirnog boravišnog turizma, boravka u prirodi i individualiziranih turističkih iskustava.

Ukupni smještajni kapacitet destinacije relativno je ograničenog intenziteta, što je u skladu s razvojnim opredjeljenjem prema održivim i selektivnim oblicima turizma. Takav model smještaja osobito je pogodan za obiteljski turizam, vikend-boravke, aktivni odmor u prirodi te manji boravišni turizam.

Tablica 3. Turistički kapacitet po vrstama objekata u 2025. godini

Vrsta			
	Broj objekata	**Broj glavnih ležajeva**	**Broj pomoćnih ležajeva**
Nekomercijalni smještaj / Kuća stanovnika /kuća za odmor (vikendica)	14	31	0
Objekti u domaćinstvu	58	247	64
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	2	19	0
Hoteli	2	53	0
Kampovi / Kamp odmorište	2	156	0
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	13	100	10
UKUPNO:	91	606	74

Prema dostupnim podacima, smještajna ponuda destinacije obuhvaća 91 objekata, s ukupno 606 glavnih ležajeva i 74 pomoćna ležaja. Najveći udio čine objekti u domaćinstvu, kojih je 58, s ukupno 247 glavnih i 64 pomoćna ležaja. Značajan segment ponude čine i kampovi i kamp

odmorišta, kojih je 2, s ukupno 156 glavnih ležajeva, što ukazuje na važnost prirodnog okruženja i riječnog prostora za razvoj turističke ponude.

Uz to, u destinaciji djeluju 2 hotela s ukupno 53 ležaja, dok kategorija ostalih ugostiteljskih objekata za smještaj obuhvaća 40 objekata s ukupno 100 glavnih i 10 pomoćnih ležajeva. U manjem opsegu zastupljen je i smještaj na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, s 2 objekta i 19 ležajeva.

Poseban segment čini i nekomercijalni smještaj, odnosno kuće za odmor i vikendice koje koriste vlasnici i njihovi gosti. Na području destinacije evidentirano je 14 takvih objekata s ukupno 31 ležajem.

Ovakva struktura smještaja potvrđuje da se razvoj turizma na području TZP Kupa temelji ponajprije na malim, individualnim i prostorno disperziranim kapacitetima koji su usklađeni s prirodnim i ruralnim karakterom prostora.

Takav model smještajne ponude predstavlja važan temelj za pozicioniranje destinacije područja Kupa kao autentične kontinentalne destinacije usmjerene na kvalitetu boravka, kontakt s prirodom i očuvanje prostora, uz uravnotežen odnos između turističkog razvoja i kvalitete života lokalnog stanovništva.

Tablica 4. Turistički kapacitet po vrstama objekata prema prostornoj raspodjeli

Jedinica lokalne samouprave			
	Broj objekata	Broj glavnih ležajeva	Broj pomoćnih ležajeva
Grad Ozalj	52	290	48
Općina Draganić	8	55	4
Općina Žakanje	7	28	6
Općina Lasinja	8	36	8
Općina Kamanje	7	27	8
Općina Ribnik	9	170	0
UKUPNO:	**91**	**606**	**74**

Prostorna raspodjela smještajnih kapaciteta u destinaciji Turističke zajednice područja Kupa pokazuje kako je najveći dio turističke ponude koncentriran na području Grada Ozlja, koji raspolaže s više od polovice ukupnih smještajnih objekata i ležajeva u destinaciji. Takva struktura povezana je s razvijenijom turističkom ponudom, prometnom dostupnošću te većim brojem turističkih atrakcija na području Ozlja.

Značajan kapacitet prisutan je i u Općini Ribnik, gdje relativno mali broj objekata raspolaže većim brojem ležajeva, što je povezano s prisutnošću kamp smještaja i većih smještajnih kapaciteta. Ostale općine – Draganić, Žakanje, Lasinja i Kamanje raspolažu manjim brojem smještajnih objekata koji su pretežito obiteljskog i privatnog karaktera.

Takva prostorna raspodjela potvrđuje da je turistička ponuda u destinaciji TZP Kupa prostorno disperzirana i niskog intenziteta, što je u skladu s ruralnim karakterom područja i razvojnim opredjeljenjem prema održivim oblicima turizma.

2.1.1.1. Kvantitativna obilježja

Kvantitativna analiza smještajnih kapaciteta u destinaciji TZP Kupa usmjerena je na sagledavanje strukture, obujma i prostorne raspodjele smještaja kao jednog od ključnih elemenata turističke ponude. Analiza pokazuje da je smještajna ponuda u velikoj mjeri usmjerena na manje kapacitete koji omogućuju individualiziran boravak i niži intenzitet turističkog opterećenja prostora.

Najveći dio smještaja čine objekti u domaćinstvu, koji predstavljaju temelj turističke ponude destinacije. Ovaj segment smještaja omogućuje neposredan kontakt gostiju s lokalnim stanovništvom i načinom života, što pridonosi autentičnosti turističkog iskustva.

Značajan kapacitet predstavljaju i kampovi i kamp odmorišta, čija je ponuda usko povezana s prirodnim obilježjima područja, osobito riječnim krajolikom i rekreacijskim potencijalima rijeke Kupe. Kampovi privlače posjetitelje zainteresirane za boravak u prirodi, aktivni odmor i rekreacijske aktivnosti na otvorenom.

Hotelski smještaj prisutan je u manjem opsegu, što je u skladu s razvojnim modelom destinacije koji se ne temelji na masovnom turizmu. Manji broj hotela omogućuje osnovnu infrastrukturu za organizirane boravke, ali dominantni oblik boravka ostaje individualni i privatni smještaj.

Ukupno gledano, struktura smještajnih kapaciteta potvrđuje da je destinacija TZP Kupa turistički niskointenzivno razvijeno područje, s kapacitetima koji su u velikoj mjeri usklađeni s prostornim i okolišnim karakteristikama destinacije.

2.1.1.2. Kvalitativna obilježja

Kvalitativna analiza smještajne ponude pokazuje da je smještaj u destinaciji TZP Kupa obilježen pretežito malim, obiteljskim i individualnim objektima, u pravilu u privatnom vlasništvu. Dominiraju objekti u domaćinstvu, kuće za odmor i manji apartmani, dok su veći profesionalno upravljani smještajni kapaciteti prisutni u ograničenom opsegu.

Smještajni objekti najčešće su integrirani u postojeća naselja ili smješteni u prirodnom okruženju, bez stvaranja izdvojenih turističkih zona. Ovakav model smještaja pogoduje razvoju mirnog i održivog turizma, uz niži intenzitet turističkog opterećenja prostora.

Razina opremljenosti i kvalitete smještaja među objektima je heterogena. Dio objekata nudi suvremeno uređene smještajne jedinice i dodatne sadržaje poput okućnica, terasa i prostora za boravak na otvorenom, dok je kod dijela objekata prisutna osnovna razina opremljenosti.

Jedna od važnih prednosti smještajne ponude jest izražena razina personalizacije usluge, budući da su vlasnici često izravno uključeni u prihvat gostiju i pružanje informacija o lokalnoj ponudi. Takav pristup doprinosi autentičnosti boravka i pozitivnom doživljaju destinacije.

Istodobno, smještajni kapaciteti često nisu dovoljno povezani s drugim turističkim proizvodima destinacije, poput aktivnog turizma na rijeci Kupi, biciklističkih i pješačkih ruta, eno-gastronomske ponude te lokalnih manifestacija. Jače povezivanje smještaja s tim sadržajima predstavlja važan razvojni potencijal za produljenje boravka gostiju i povećanje ukupne vrijednosti turističkog proizvoda destinacije.

Općenito, smještajna ponuda u destinaciji TZP Kupa temelji se na autentičnosti, miru i boravku u prirodi, uz relativno nizak intenzitet turističke aktivnosti. Takav profil u velikoj je mjeri usklađen s identitetom destinacije, ali zahtijeva postupno unaprjeđenje kvalitete, profesionalizacije usluge i integracije s turističkim proizvodima kako bi se povećala konkurentnost i produljio boravak posjetitelja.

Tablica 5. Struktura smještajnih objekata prema kategorizaciji

Kategorija objekta	Broj objekata
Nema kategorizacije	20
2 zvjezdice	4
3 zvjezdice	52
4 zvjezdice	8
2 sunca (OPG smještaj)	2
3 sunca (OPG smještaj)	1
4 sunca (OPG smještaj)	1
Ukupno	**91**

Struktura smještajnih objekata prema kategorizaciji pokazuje kako u destinaciji TZP Kupa dominiraju objekti srednje kategorije, prvenstveno smještaj s tri zvjezdice, koji čini najveći dio ukupne ponude. Ovakva struktura tipična je za kontinentalne i ruralne destinacije u kojima smještaj pružaju privatni iznajmljivači i manji obiteljski objekti.

Manji broj objekata svrstava se u više kategorije, dok je dio smještajnih kapaciteta evidentiran bez formalne kategorizacije, što je najčešće slučaj kod nekomercijalnog smještaja ili pojedinih oblika privatnih kuća za odmor.

OPG smještaj zastupljen je u manjem opsegu i kategoriziran je sustavom oznaka „sunca“, što potvrđuje da je segment ruralnog turizma prisutan, ali još uvijek nedovoljno razvijen u odnosu na prirodne i ruralne resurse destinacije.

Ukupno gledano, struktura kategorizacije potvrđuje kako je smještajna ponuda destinacije usmjerena na srednju kategoriju kvalitete i individualni boravak, što odgovara profilu posjetitelja koji traže mir, prirodu i autentičan boravak u ruralnom okruženju.

Ovakva struktura smještajnih kapaciteta stvara povoljne preduvjete za razvoj održivog turizma manjeg intenziteta, ali istodobno zahtijeva sustavno unaprjeđenje kvalitete smještaja, jače povezivanje s turističkim proizvodima destinacije te poticanje profesionalizacije privatnog smještaja.

Analiza smještajnih kapaciteta pokazuje kako se turistička ponuda destinacije Turističke zajednice područja Kupa temelji prvenstveno na manjim, privatnim i obiteljskim smještajnim objektima koji su prostorno disperzirani i integrirani u postojeću strukturu naselja. Ukupni kapacitet od 91 objekata i 606 glavnih ležajeva upućuje na umjeren obujam turističke infrastrukture, što je u skladu s ruralnim karakterom prostora i razvojnim opredjeljenjem destinacije prema održivim i niskointenzivnim oblicima turizma.

Dominacija objekata u domaćinstvu potvrđuje važnu ulogu lokalnog stanovništva u razvoju turizma te doprinosi autentičnosti turističkog doživljaja. Istodobno, prisutnost kampova i

smještaja u prirodnom okruženju dodatno naglašava važnost riječnog krajolika i prirodnih resursa rijeke Kupe kao ključnih elemenata turističke ponude.

Prostorna raspodjela smještajnih kapaciteta pokazuje kako je najveći dio turističke aktivnosti koncentriran na području Grada Ozlja, dok ostale općine raspolažu manjim brojem objekata koji su pretežito obiteljskog karaktera. Takva raspodjela pridonosi uravnoteženom korištenju prostora i smanjenju turističkog pritiska na pojedine lokalitete.

Ukupno gledano, postojeća struktura smještaja pruža dobre temelje za razvoj održivog turizma, ali istodobno ukazuje na potrebu daljnjeg unaprjeđenja kvalitete smještajne ponude, jačeg povezivanja smještaja s turističkim proizvodima destinacije te poticanja razvoja dodatnih oblika smještaja koji mogu doprinijeti produljenju boravka i povećanju turističke potrošnje.

2.1.1.3. Turistički promet

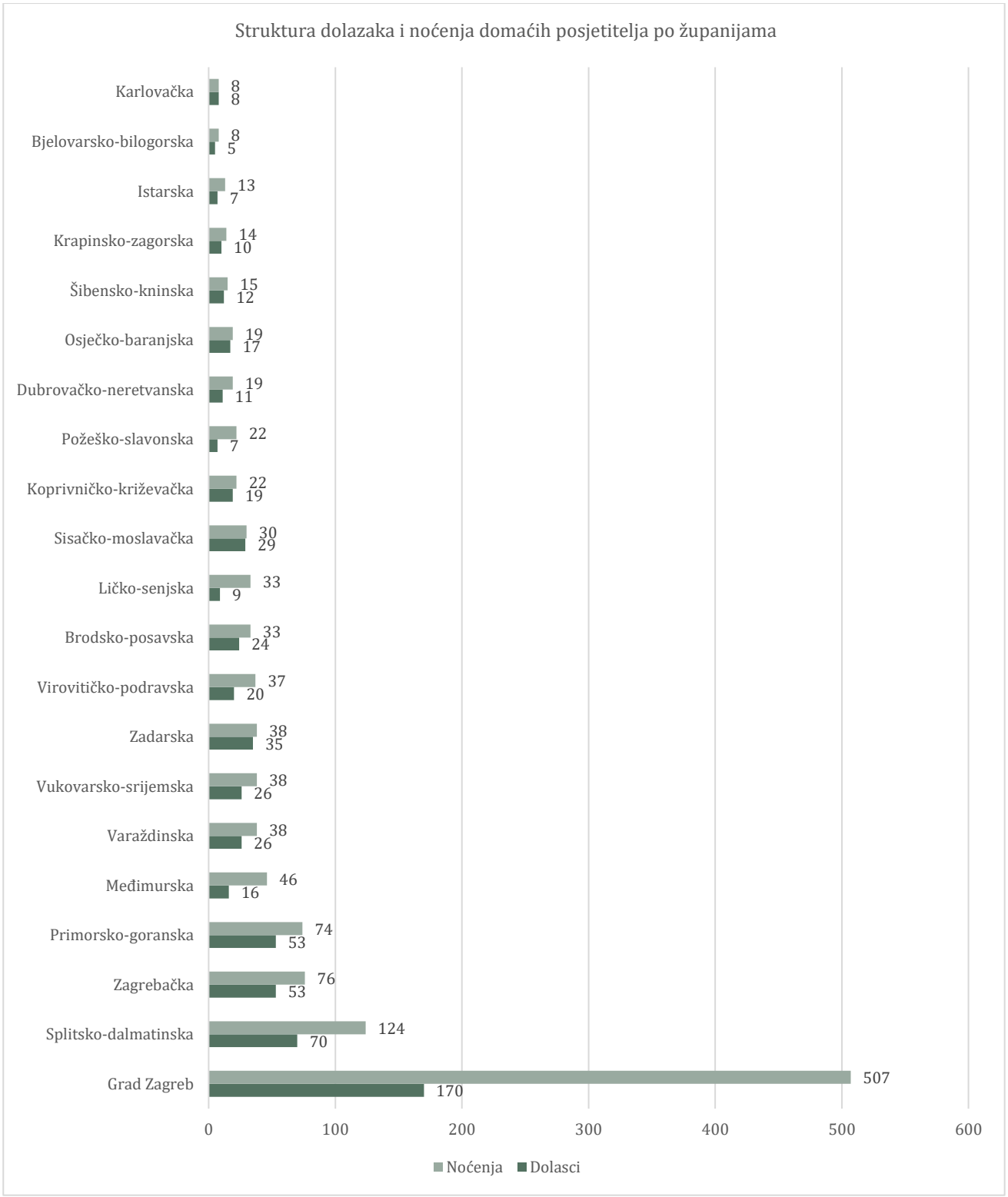
Analiza turističkog prometa u destinaciji Turističke zajednice područja Kupa usmjerena je na sagledavanje opsega, strukture i dinamike turističkih kretanja te na procjenu učinkovitosti postojeće turističke ponude u odnosu na ostvarene rezultate. Analiza obuhvaća ključne pokazatelje turističke aktivnosti, uključujući broj dolazaka i noćenja, strukturu emitivnih tržišta, prosječnu duljinu boravka te sezonsku i prostornu raspodjelu turističkog prometa unutar destinacije.

Kvantitativni pokazatelji turističkog prometa omogućuju bolje razumijevanje razine turističke aktivnosti, intenziteta korištenja smještajnih kapaciteta i stvarnih performansi destinacije. Istodobno, analiza pruža uvid u razlike među pojedinim dijelovima destinacije, dominantne tržišne segmente te trendove koji su važni za planiranje daljnjeg razvoja turizma.

Rezultati analize predstavljaju važnu analitičku podlogu za vrednovanje učinkovitosti postojećih turističkih proizvoda i usklađenosti ponude s potražnjom. Ujedno služe kao osnova za definiranje razvojnih smjernica usmjerenih na uravnoteženje turističkih tokova, produljenje boravka posjetitelja te jačanje ukupnih gospodarskih i društvenih učinaka turizma u destinaciji.

Tablica 6. Turistički dolasci i noćenja u 2024. i 2025. godini

Jedinica lokalne samouprave	Dolasci 2024.	Noćenja 2024.	Dolasci 2025.	Noćenja 2025.
Domaći	2.358	4.431	2.125	4.130
Strani	9.047	15.787	8.176	14.698
Ukupno:	11.405	20.218	10.301	18.828

Struktura dolazaka i noćenja domaćih posjetitelja po županijama
Karlovačka 8 8
Bjelovarsko-bilogorska 8 5
Istarska 13 7
Krapinsko-zagorska 14 10
Šibensko-kninska 15 12
Osječko-baranjska 19 17
Dubrovačko-neretvanska 19 11
Požeško-slavonska 22 7
Koprivničko-križevačka 22 19
Sisačko-moslavačka 30 29
Ličko-senjska 33 9
Brodsko-posavska 33 24
Virovitičko-podravska 37 20
Zadarska 38 35
Vukovarsko-srijemska 38 26
Varaždinska 38 26
Međimurska 46 16
Primorsko-goranska 74 53
Zagrebačka 76 53
Splitsko-dalmatinska 124 70
Grad Zagreb 507 170
0 100 200 300 400 500 600
Noćenja Dolasci

2.1.2. Ugostiteljstvo

Ugostiteljska ponuda na području TZP Kupa predstavlja važan element ukupne turističke infrastrukture, iako je njezin opseg relativno umjeren i primarno usmjeren na potrebe lokalnog stanovništva, izletnika te gostiju koji u destinaciji borave kraće vrijeme. Karakter ugostiteljstva u velikoj mjeri odražava ruralni i prirodni kontekst prostora te razvoj turizma koji se temelji na mirnijim, selektivnim oblicima boravka.

Tablica 7. Ugostiteljski objekti na području TZP Kupa

	Grad Ozalj	**Općina Draganić**	**Općina Žakanje**
Ugostiteljski sadržaji	Restoran Žganjer Ugostiteljski obrt Dinamo Vinoteka Vivodina Caffe bar Tropic Caffe bar Valentino Gradsko kupalište Slave Raškaj Caffe bar Kupa Pizzeria Lav Seoski turizam Viki Caffe bar Crodux OPG Čulig Restoran Papalina Restoran Azelija Krčma Vivodina OPG Frlan	Hotel Draganić – Marche Caffe bar Ineks Caffe bar i pizzeria Colombo Bistro „Antonija“ Draganić Jasmin Caffe Bar Caffe bar „Luna“ Caffe bar Jocker Caffe bar Jasmin Caffe bar Jocker Caffe bar Inex	Ugostiteljski obrt MARIJANA – Pravutina Restoran Doris Bistro Noćni bar Classic Caffe bar Ronaldo Ugostiteljski obrt Kaj, Bubnjarački Brod Izletište HB, Žakanje
	Općina Kamanje	**Općina Lasinja**	**Općina Ribnik**
	Caffe bar Đino Caffe bar Escobar	Caffe bar Lastavice Caffe bar Borza	Srce prirode Srakovčić Klub Cross Kostenjar PUB

Na području destinacije prevladavaju manji ugostiteljski objekti poput restorana, gostionica, izletišta, bistroa i kafića. Riječ je uglavnom o objektima lokalnog karaktera koji posluju u manjem opsegu, bez prisutnosti velikih ugostiteljskih sustava ili objekata visokog kapaciteta. Takva struktura odgovara postojećoj razini turističkog prometa, ali i ukupnom karakteru prostora koji nije usmjeren na masovni turizam.

Ponuda hrane u pravilu se temelji na kontinentalnoj kuhinji i tradicionalnim jelima, često u obliku dnevnih menija ili jednostavnijih jelovnika. Iako gastronomska ponuda još uvijek nije jasno profilirana kao poseban turistički proizvod, u destinaciji postoji potencijal za njezino daljnje oblikovanje kroz snažnije korištenje lokalnih namirnica i regionalnih kulinarskih tradicija.

Ugostiteljski objekti raspoređeni su u različitim naseljima unutar destinacije, bez izražene koncentracije u jednoj turističkoj zoni. Najveći broj ugostiteljskih objekata nalazi se na području Grada Ozlja, koji zbog svoje prometne dostupnosti, većeg broja stanovnika i prisutnosti značajnih kulturnih i turističkih atrakcija predstavlja središte turističke aktivnosti u destinaciji.

U ostalim jedinicama lokalne samouprave općinama Draganić, Žakanje, Lasinja, Kamanje i Ribnik, ugostiteljska ponuda prisutna je u manjem opsegu te je uglavnom usmjerena na lokalnu potražnju i izletničke posjete. Takav raspored uvelike odgovara postojećem intenzitetu turističkog prometa, ali istodobno pokazuje kako gastronomska ponuda još uvijek nije razvijena kao snažan motiv dolaska u destinaciju.

Posebna vrijednost ugostiteljske ponude u ovom prostoru leži u neposrednom i osobnom pristupu gostima. U mnogim objektima vlasnici su izravno uključeni u pružanje usluge, što pridonosi autentičnosti i osjećaju lokalnog identiteta. S druge strane, razina profesionalizacije i standardizacije usluge među objektima može biti različita.

Ugostiteljska ponuda zasad nije u potpunosti integrirana u šire turističke proizvode destinacije, poput aktivnog turizma na rijeci Kupi, biciklističkih i pješačkih ruta, kulturnih lokaliteta ili lokalnih manifestacija. Ipak, upravo u tom povezivanju nalazi se značajan razvojni potencijal.

Mogućnosti daljnjeg razvoja ugostiteljstva posebno se prepoznaju u:

- snažnijem uključivanju ugostiteljskih objekata u manifestacije i tematske događaje,
- razvoju autentične lokalne gastronomske ponude,
- povezivanju ugostiteljstva s obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i lokalnim proizvođačima hrane,
- jačanju eno-gastronomskog identiteta destinacije.

Ugostiteljstvo na području TZP Kupa trenutačno ima ulogu prateće turističke djelatnosti koja dopunjuje osnovnu ponudu destinacije. Iako još uvijek ne predstavlja samostalan motiv dolaska, kvaliteta i autentičnost ugostiteljske ponude imaju važnu ulogu u ukupnom doživljaju boravka posjetitelja.

Daljnji razvoj ovog segmenta trebao bi biti usmjeren prvenstveno na podizanje kvalitete ponude, diferencijaciju gastronomskog identiteta te jače povezivanje ugostiteljstva s turističkim proizvodima i lokalnom zajednicom, uz očuvanje ravnoteže između turističkog razvoja i karaktera prostora.

2.1.3. Turističke atrakcije

Turistička resursna osnova predstavlja skup svih prirodnih, kulturnih, društvenih i infrastrukturnih vrijednosti koje čine temelj turističkog razvoja destinacije. Ona obuhvaća prirodne atrakcije i krajolike, zaštićena prirodna područja, kulturno-povijesnu baštinu, tradiciju i identitet lokalne zajednice, kao i turističku infrastrukturu i suprastrukturu, uključujući smještajne kapacitete, ugostiteljsku ponudu i sadržaje za posjetitelje.

Tablica 8. Popis turističkih atrakcija na području TZP Kupa

Turističke atrakcije	
Grad Ozalj	
Kulturno-povijesne	- Stari grad Ozalj - Zavičajni muzej Ozalj - Etno park Ozalj - HE Munjara – hidroelektrana Ozalj - Župna crkva sv. Vida - Pavlinski samostan Svetice - Dvorci i kurije (Jaškovo, Zorkovac, Vrhovac, Trešćerovac, Gornje Pokuplje) - Povijesna hidroelektrana Ozalj I („Munjara
Prirodne	- Rijeka Kupa - Pokuplje i krajobraz uz Kupu - Vinogradi i brežuljci Vivodine - Jezera Šljunčare - Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje.
Općina Draganić	
Kulturno-povijesne	- Župna crkva sv. Jurja (Draganić) - Drvena kapela sv. Trojstva (Draganićki Goljak, 1689.) - Etnografska zbirka Ferde Zdelara (naselje Goljak) - Etnografska zbirka Barice Turčić (naselje Lazina) - Tradicijska sela i povijesni lokaliteti
Prirodne	- Draganićki ribnjaci - Rijeka Kupčina - Bajeri (umjetna jezera) - Šume, livade i poljoprivredni krajobraz - Vinogradi i brežuljci
Općina Kamanje	
Kulturno-povijesne	- Župna crkva Imena Marijina u Kamanju - Kapela sv. Filip i Jakov - Sakralna baština u naseljima - Tradicijska ruralna arhitektura
Prirodne	- Spilja Vrlovka (zaštićeni spomenik prirode) - Rijeka Kupa - Slapovi i kupališta uz Kupu - Krški reljef (spilje i vrtače)
Općina Lasinja	
Kulturno-povijesne	- Arheološka baština – Lasinjska kultura - Sakralni objekti po naseljima

	- Kulturno-povijesni lokaliteti vezani uz rano naseljavanje
Prirodne	- Rijeka Kupa - Nizinski krajobraz Pokuplja - Prirodno okruženje pogodno za lov i ribolov
Općina Žakanje	
Kulturno-povijesne	- Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije - Brojne kapele i raspela po naseljima - Povijesni lokaliteti dvoraca (Jurovo, Šimunec, Bubnjarci) - Tradicijski mlinovi uz vodotoke - Kulturno-umjetnička baština (KUD Žakanje)
Prirodne	- Rijeka Kupa - Slapovi na Kupi (Pravutina, Mišinci, Bubnjarci, Sračak, Mala Paka, Zaluka Lipnička, Jurovski Brod) - Kupališta uz Kupu - Vidikovci (Jugovac, Sela Žakanjska) - Potok Muljevac - Spiljski lokaliteti (Grabrak, Metlička jama)
Općina Ribnik	
Kulturno-povijesne	- Stari grad Ribnik - Župna crkva sv. Ilije Proroka (Lipnik) - Zidine starog župnog dvora - Sakralni objekti (kapelice u naseljima Ribnik, Griče, Veselići, Stranice i dr.) - Tradicijska ruralna arhitektura (drvene „hiže s gankom“) - Povijesna baština vezana uz Jurja Križanića (Obrh)
Prirodne	- Izvori pitke vode i mreža potoka - Lipničko gorje - Svetičko gorje - Ruralni krajobraz ribničke doline
Događaji na području TZP Kupa	
Događaji	- Štrudlafest - Advent u Ozlju - Wine and walk - Dnevni boravak na Kupi - Dani vina u Vivodini, - Dani Grada Ozlja, - Festival DOK - LAFest - Izložba čipke Ozalj - Dani Draganića, - Advent u Draganiću, - Vinski maraton draganićkih brega – FERDA!, - Maskenbal u Ozlju, - Međunarodni festival folklora, - Mjesec Slave Raškaj, - Film za van uz Kupu, - Noć muzeja u zavičajnom muzeju Ozalj, - Vincekovo u Vrhovcu i Vivodini, - Kazališno ljeto u Ozlju,

	- Noć tvrđava u zavičajnom muzeju Ozalj, - Jesen u Vivodini, - Stare seoske igre Vrhovac - Spust po Kupi Pravutina - Via Ribnik - Proštenje Velike Gospe u Žakanju - Božićni sajam u Žakanju
Sportsko rekreacijske i zabavne	- WRC Croatia Rally, - Cro race, - Autoslalom utrka Lasinja – Pisarovina, - Quattro river rally, - ERC (European Rally Championship) Croatia Rally, - OSI – Ozaljske sportske igre, - Utrka run of heart, - Ozalj&Vrhovac trail; - natjecanje alpe adria cup u orijentacijskom trčanju u Gradu Ozlju, - Proljetna biciklijada u organizaciji SRK Pedala Laganini i Grada Ozlja

Turističke atrakcije na području TZP Kupa temelje se na raznolikoj kombinaciji prirodnih i kulturno-povijesnih resursa, a karakterizira ga očuvan ruralni krajobraz, bogata kulturna baština te izražena povezanost s rijekom Kupom kao središnjim prirodnim elementom prostora.

Prirodne atrakcije predstavljaju jedan od najvažnijih razvojnih potencijala destinacije. Rijeka Kupa i njezin okoliš oblikuju prepoznatljiv krajobraz Pokuplja, s brojnim kupalištima, slapovima, riječnim obalama i prirodnim vidikovcima. Uz riječni prostor značajnu vrijednost imaju i šumski i brdski predjeli, vinogradi Vivodinskog kraja, krški reljef s geomorfološkim fenomenima te zaštićena područja prirode. Ovakva prirodna osnova pogodna je za razvoj rekreacijskih i outdoor aktivnosti poput šetnji, biciklizma, kupanja, ribolova i boravka u prirodi.

Kulturno-povijesna baština također predstavlja važan segment turističke atraktivnosti destinacije. Na području TZP Kupa nalaze se brojni povijesni lokaliteti, sakralni objekti, dvorci, kurije i tradicijska sela koji svjedoče o dugom kontinuitetu naseljenosti i kulturnog razvoja prostora. Posebnu vrijednost čine povijesne građevine, muzejske zbirke, arheološki lokaliteti te očuvani elementi ruralne arhitekture koji doprinose autentičnosti destinacije.

Važan element turističke ponude čine i manifestacije koje se održavaju tijekom cijele godine te dodatno obogaćuju turistički doživljaj prostora. Riječ je o kulturnim, gastronomskim, sportskim i rekreativnim događanjima koja doprinose promociji lokalne baštine, običaja i načina života te privlače posjetitelje iz šire regije.

Ukupno gledano, turističke atrakcije na području TZP Kupa karakterizira razmjerno visoka razina očuvanosti prirodnog i kulturnog krajolika, uz relativno nizak stupanj turističke komercijalizacije. Takva struktura atrakcija pogodna je za razvoj selektivnih oblika turizma, osobito onih koji se temelje na prirodi, kulturi, rekreaciji i autentičnom doživljaju prostora.

Daljnji razvoj turističke atraktivnosti destinacije usmjeren je na bolje povezivanje prirodnih i kulturnih resursa, unaprjeđenje interpretacije baštine te stvaranje integriranih turističkih proizvoda koji će posjetiteljima omogućiti cjelovitiji i sadržajniji doživljaj destinacije.

2.1.4. Turističke usluge

Turističke usluge na području destinacije koordinira Turistička zajednica područja Kupa, koja posjetiteljima pruža cjelovite i ažurirane informacije o smještajnim kapacitetima, kulturnim i prirodnim atrakcijama, događanjima te lokalnoj gastronomskoj ponudi. Uz informativnu funkciju, TZP Kupa ima važnu ulogu u organizaciji, koordinaciji i promociji turističkih manifestacija, čime doprinosi obogaćivanju ukupne ponude destinacije i jačanju njezine prepoznatljivosti.

Tablica 9. Popis turističkih usluga na području TZP Kupa

Turističke usluge	
Opis	- Turistička zajednica područja Kupa - Turističko informativni centar Ozalj - Suvenirnica u starom gradu Ozlju - lokalne radionice s tradicijskim proizvodima

Osim pružanja informacija, turistička zajednica aktivno sudjeluje u organizaciji i promociji događanja, koordinaciji turističkih aktivnosti te poticanju razvoja turističkih sadržaja u suradnji s lokalnim dionicima. Kroz različite manifestacije, promotivne kampanje i suradnju s lokalnim organizacijama doprinosi obogaćivanju turističke ponude i jačanju vidljivosti destinacije.

Promocija destinacije provodi se putem službenih mrežnih stranica, društvenih mreža i drugih promotivnih kanala, uz kontinuirano praćenje turističkih pokazatelja i trendova. Turistička zajednica ujedno pruža savjetodavnu i organizacijsku podršku lokalnim iznajmljivačima, ugostiteljima, organizatorima manifestacija i drugim dionicima uključenima u razvoj turizma.

Poseban naglasak stavlja se na suradnju s lokalnim proizvođačima, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i kulturnim udrugama, s ciljem jačanja autentičnog identiteta destinacije i stvaranja turističkih sadržaja koji se temelje na lokalnoj baštini, prirodnim resursima i tradiciji.

Promotivne aktivnosti destinacije trenutačno su najvećim dijelom usmjerene na domaće tržište i posjetitelje iz šire regionalne okolice, osobito na jednodnevne i vikend-posjete. Istodobno, prepoznata je potreba za jačanjem prepoznatljivosti destinacije na širem regionalnom i nacionalnom tržištu.

Unatoč bogatoj prirodnoj i kulturno-povijesnoj baštini, destinacija TZP Kupa još uvijek nije u potpunosti profilirana kao prepoznatljiv turistički brend. To upućuje na potrebu daljnjeg strateškog usmjeravanja razvoja turizma, snažnijeg povezivanja turističkih resursa i jasnijeg definiranja identiteta destinacije.

U tom kontekstu, daljnji razvoj turističkih usluga trebao bi biti usmjeren na jačanje suradnje među dionicima, razvoj autentičnih turističkih proizvoda temeljenih na prirodi i lokalnoj kulturi te veću primjenu digitalnih alata u promociji i interpretaciji turističke ponude. Takav pristup može dugoročno doprinijeti povećanju konkurentnosti destinacije, produljenju boravka posjetitelja i ravnomjernijem razvoju turizma na području TZP Kupa.

2.1. Analiza resursne osnove

Nakon općeg pregleda turističkih atrakcija i usluga, daljnja analiza usmjerava se na konkretiziranje resursne osnove destinacije, s ciljem jasnijeg sagledavanja stvarne vrijednosti, prostorne raspodjele i razvojne uloge pojedinih resursa. Ovaj korak analize omogućuje prelazak s opisne razine na funkcionalno i upravljačko vrednovanje resursa, u kontekstu održivog razvoja turizma.

Konkretiziranje resursne osnove podrazumijeva detaljnije razmatranje pojedinih skupina resursa – prirodnih, kulturnih, društvenih i infrastrukturnih – u odnosu na njihovu dostupnost, razinu uređenosti, mogućnosti korištenja u turističkoj ponudi te potencijal za daljnju valorizaciju. Poseban naglasak stavlja se na usklađenost resursa s karakterom destinacije, postojećim obrascima turističkog kretanja i kapacitetima prostora.

Ovakav analitički pristup omogućuje jasnije prepoznavanje ključnih nositelja turističke ponude, ali i ograničenja koja proizlaze iz potrebe očuvanja prostora, okoliša i lokalnog identiteta. Rezultati konkretizirane analize resursne osnove čine temelj za daljnje definiranje razvojnih smjerova, prioriteta i mjera upravljanja turizmom u destinaciji.

2.1.1. Kultura i baština

Kulturna baština predstavlja jednu od ključnih sastavnica resursne osnove destinacije Kupa, pri čemu se njezina vrijednost očituje u raznolikosti sakralnih objekata, povijesnih građevina, tradicijske arhitekture, arheoloških lokaliteta i nematerijalne baštine. Kulturni resursi prostorno su raspoređeni unutar svih šest jedinica lokalne samouprave, čime se stvara potencijal za razvoj disperziranih i tematski povezanih turističkih sadržaja.

Grad Ozalj

Kulturna baština Grada Ozlja obuhvaća značajne sakralne i povijesne objekte, kao i elemente narodnog stvaralaštva. Među najvažnijim jedinicama kulturne baštine ističu se:

- Stari grad Ozalj
- Župna crkva sv. Vida
- Pavlinski samostan Svetice
- Dvorci i kurije (Jaškovo, Zorkovac, Vrhovac, Trešćerovac, Gornje Pokuplje)
- Povijesna hidroelektrana Ozalj I („Munjara)
- Etno park Ozalj

Stari grad Ozalj

Stari grad Ozalj smješten je na uzvisini iznad rijeke Kupe i prvi se put spominje 1244. godine. Tijekom povijesti mijenjao je više vlasnika. U početku je bio u posjedu slavonskog bana Stjepana IV. Babonića, zatim od 1398. godine prelazi u vlasništvo Frankopana, a od 1577. godine u posjed obitelji Zrinski. Nakon razdoblja Zrinskih grad je imao više vlasnika, a 1727. godine u ruševnom stanju preuzeo ga je španjolski grof Raimundo Perlas. Budući da se nije osobito brinuo za njegovo

održavanje, dvorac je dodatno stradao u požaru. Tek je njegov sin Franjo Perlas, predsjednik vlade za Banat u Temišvaru, proveo obnovu grada u razdoblju od 1743. do 1753. godine.

Nakon obitelji Perlas, grad Ozalj 1766. prelazi u vlasništvo grofova Batthyány, a od 1872. godine u posjed bavarskih knezova Thurn i Taxis. Posljednji vlasnik iz te obitelji, Albert Maria Lamoral, knez od Thurn i Taxisa, darovnicom izdanom 6. srpnja 1928. godine u Regensburgu poklonio je dvorac Ozalj s pripadajućim zemljištem Družbi „Braća hrvatskoga zmaja“, uz uvjet da grad trajno služi hrvatskim narodnim, kulturnim i humanitarnim svrhama.

Družba „Braća hrvatskoga zmaja“ spasila je dvorac od daljnjeg propadanja, obnovila ga te u jednom dijelu uredila restoran sa sobama za noćenje, dok su u drugom dijelu smješteni Zmajski muzej, arhiv i knjižnica. U dvorcu se danas nalazi Zavičajni muzej Ozalj, osnovan 1971. godine, koji čuva vrijedne zbirke povezane s poviješću Zrinskih i Frankopana te njihovim kulturnim djelovanjem poznatim kao „Ozaljski kulturni krug“.

Muzej raspolaže brojnim povijesnim i umjetničkim izlošcima, uključujući zbirke hladnog i vatrenog oružja, pretpovijesne artefakte, crkveno-vjerske predmete te djela poznate slikarice Slave Raškaj, rodom iz Ozlja.

Slika 1. Stari grad Ozalj

Izvor: Wikipedia, web Družba „Braća Hrvatskoga Zmaja“

Župna crkva sv. Vida

Barokna crkva sv. Vida prvi se put spominje 1349. godine, dok je njezina obnova provedena 1668. godine. Riječ je o jednobrodnoj građevini pravokutne osnove koja u svojoj izvornoj strukturi potječe iz romaničkog razdoblja, s polukružnim svetištem i zvonikom. Crkva je danas zaštićeno kulturno dobro nulte kategorije.

Posebnu vrijednost interijera čine vitraji i kameno oltarno svetište posvećeno Majci Božjoj. U crkvi se nalaze i orgulje koje je 1908. godine izradio Josef Brandl, a koje je 1997. restaurirala Umjetnička radionica Heferer – prva hrvatska radionica orgulja, harmonija i glasovira. U crkvi se već 21 godinu u rujnu održavaju koncerti klasične glazbe u sklopu ciklusa „Orgulje Heferer".

U dvorištu crkve nalazi se grob poznate slikarice Slave Raškaj te hrvatskog bana Nikole Tomašića, rođenog u blizini Ozlja. Na pročelju crkve postavljena je i spomen-ploča jezikoslovcu Ivanu Belostencu, koji je djelovao u Ozlju i autor je tronarječnog hrvatsko-latinskog rječnika.

Slika 2. Crkva sv. Vida

Izvor: web TZP Kupa

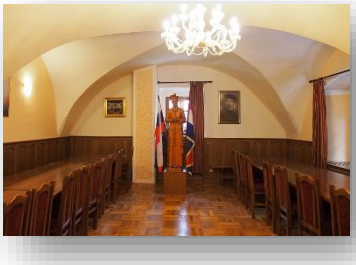
Pavlinski samostan Svetice

Pavlinski samostan Svetice izgrađen je 1627. godine nakon dolaska pavlina iz Kamenskog u Svetice kod Ozlja, a dovršen je 1660. godine zaslugom prvog priora samostana, oca Ivana Belostenca. Samostan je posebno poznat kao mjesto nastanka Belostenčeva rječnika Gazophylacium, po frankopanskoj crkvi i kriptama u kojima su pokapani plemići te kao mjesto ukopa slovenskog mučenika Janeza Strašeka.

U sklopu samostanskog kompleksa nalaze se brojni duhovni i molitveni prostori, među kojima su biblijski vrt oca Belostenca, križni put i postaje molitve svete krunice, pećina–kapelica Gospe Lurdske te Jaslice Male Gospe, mjesto molitve supružnika koji žele potomstvo. Tu su i Mali dvor Kralja Ljubavi – kapelica euharistijskog klanjanja, Oaza Svete Obitelji namijenjena molitvi i odmoru svećenika i supružnika, kao i „Kutak za dušu" koji obuhvaća spomen-dvoranu oca Strašeka, Marijine misije milosrđa i Zaklon sv. Mihaela arkanđela.

U blizini crkve, djelovanjem pavlina Marka Glogovića, nalazi se i sigurna kuća „Srce Marijino", namijenjena skrbi za samohrane majke i njihovu djecu.

Slika 3. Pavlinski samostan Svetice

Izvor: Travel Croatia live/ web TZP Kupa

Dvorci i kurije

Na području ozaljskog kraja nalazi se više dvoraca i plemićkih kurija koje su nastajale uglavnom u razdoblju od 17. do 19. stoljeća kao rezidencijalni i gospodarski objekti plemićkih posjeda. Ove građevine svjedoče o povijesnom razvoju vlastelinskih imanja na području Pokuplja te predstavljaju važan dio kulturno-povijesnog krajolika destinacije. Dvorci i kurije najčešće su smješteni u ruralnom okruženju, u blizini nekadašnjih poljoprivrednih posjeda, vinograda i prometnih pravaca, a arhitektonski su oblikovani kao jednostavne ladanjske rezidencije s gospodarskim objektima i pripadajućim perivojima.

Među značajnijim primjerima takve graditeljske baštine na području Grada Ozlja izdvajaju se kurije i dvorci u Jaškovu, Zorkovcu, Vrhovcu, Trešćerovcu i Gornjem Pokuplju, koji su povezani s razvojem plemićkih imanja i ladanjskog života u ovom dijelu Pokuplja.

- **Dvorac Jaškovo** smješten je u naselju Jaškovo, u blizini rijeke Kupe, te je povezan s povijesnim razvojem vlastelinskih posjeda u okolici Ozlja. Dvorac je smješten na istaknutom položaju, okružen alejama, glavnim pročeljem orijentiran prema dolini rijeke Dobre. Jednokatnicu pravokutnog tlocrta sa pročelnim i začelnim rizalitom zajedno s gospodarskim zgradama 1841. godine dao je sagraditi J. Bunyevac, sudac Zagrebačke županije prema projektu graditelja Aleksandra Brdarića. Dvorac Jaškovo najistaknutiji i najreprezentativniji je primjer klasicističke profane arhitekture u Karlovačkoj županiji.
- **Kurija Zorkovac** nalazi se na uzvišenom položaju iznad naselja Zorkovac te predstavlja primjer plemićke ladanjske arhitekture uklopljene u brežuljkasti krajolik. Jednokatna samostojeća kurija sa svođenim podrumom sagrađena je u 18. st. kao dio ozaljskog vlastelinstva. Tijekom vremena u vlasništvu je Pavlekovića, Oreškovića, Appela, Grunwalda. Izvanredno odabran položaj izvan naselja, na uzvisini iznad doline Kupe i smještaj u pejzažu te odmjereno arhitektonsko oblikovanje volumena u duhu kasnog baroka daje joj izrazitu vrijednost koju upotpunjuje djelomično očuvana izvorna oprema unutrašnjosti.
- **Kurija Plepelić dvor** nalazi se u naselju Vrhovac nedaleko od Ozlja i predstavlja primjer plemićke ladanjske kurije nastale u razdoblju novog vijeka. Kurija potječe iz 16. stoljeća te je građena kao stambeni objekt vlastelinskog imanja, prilagođen ruralnom krajoliku i vinogradarskom području ozaljskog kraja. Građevina je oblikovana jednostavno, u tlocrtu

u obliku slova L, s naglašenom funkcijom upravnog i stambenog središta posjeda.Tijekom povijesti kurija je bila povezana s posjedima značajnih hrvatskih plemićkih obitelji, među kojima su Frankopani i Zrinski, a kasnije su je posjedovale i druge lokalne plemićke obitelji. U novije vrijeme objekt je prepoznat kao vrijedan dio kulturno-povijesne baštine ozaljskog kraja. Kurija je danas u vlasništvu Grada Ozlja, kojemu je darovana od strane države s namjerom da se revitalizira i prenamijeni u sadržaje povezane s istraživanjem vinogradarstva, vinarstva i lovstva, čime se nastoji očuvati povijesna građevina i uključiti je u razvoj turističke ponude destinacije.

- **Kurija Trešćerovac** nalazi se u naselju Trešćerovac na području Grada Ozlja te pripada skupini plemićkih kurija koje su nastajale na području ozaljskog vlastelinstva. Ovakve građevine služile su kao ladanjske rezidencije i upravna središta plemićkih posjeda, povezane s poljoprivrednim gospodarstvom i vinogradarstvom karakterističnim za područje Pokuplja. Danas kurija predstavlja dio kulturno-povijesnog krajolika ozaljskog kraja i svjedoči o nekadašnjoj organizaciji vlastelinskih imanja na ovom prost
- **Dvorac Türk – Mažuranić** nalazi se uz rijeku Kupu u naselju Gornje Pokuplje. Na njegovu mjestu izvorno se nalazila manja kurija poznata kao Dvorac Pokupje, koja je u vrijeme Napoleonovih Ilirskih pokrajina služila kao ladanjsko sjedište francuskog maršala Augusta Marmonta. Nakon odlaska francuske vlasti posjed je prešao u vlasništvo Ivana Kostića. U drugoj polovici 19. stoljeća imanje je kupio karlovački poduzetnik Franjo pl. Türk, po kojem dvorac dobiva ime. On je početkom 20. stoljeća obnovio i proširio postojeću građevinu te joj dao današnji izgled. Nakon njegove smrti dvorac je naslijedila kći Irena, koja se 1914. godine udala za Božidara Mažuranića, unuka hrvatskog bana Ivana Mažuranića. Od tada dvorac nosi naziv Türk – Mažuranić. Tijekom drugog svjetskog rata dvorac je opljačkan i devastiran. Nakon rata za vrijeme Jugoslavije dvorac je nacionaliziran. Sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća imanje je dodijeljeno na korištenje tvrtki "Josip Kraš" - tvornici obuće, koja je nakon privatizacije 1991. promijenila ime u "Karlovačka industrija obuće", tzv. KIO, kojoj je stara konjušnica koristila kao skladište kože za obuću. Karlovačka industrija obuće je 1997. pogon i zemljište prodala Austrijancu Walteru Wolfu. Svakim danom stara konjušnica i dvorac su sve urušeniji i obrasliji, te propadaju.

Povijesna hidroelektrana Ozalj I („Munjara“)

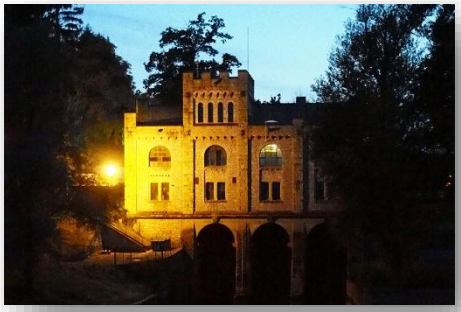
Hidroelektrana Ozalj, poznata i pod nazivom Munjara, najstarija je kontinentalna hidroelektrana u Hrvatskoj te elektrana koja je prva omogućila električnu rasvjetu na ulicama Karlovca. Izgrađena je 1908. godine na prirodnom slapu rijeke Kupe, s ciljem da se dotadašnja plinska rasvjeta zamijeni električnom energijom. Time je Karlovac postao jedan od prvih gradova u Hrvatskoj s javnom električnom rasvjetom, uz bok Šibeniku.

Projekt hidroelektrane izradio je Valerijan Rieszner, dok je njezin prepoznatljiv historicistički izgled oblikovao poznati arhitekt Hermann Bollé, autor obnove zagrebačke katedrale. Od samog početka Munjara predstavlja spoj tehničke funkcionalnosti i arhitektonske vrijednosti, zbog čega je 2007. godine upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Ideja o iskorištavanju hidroenergetskog potencijala rijeke Kupe potekla je još od Nikole Tesle, koji je 1892. godine tijekom boravka u Karlovcu zagovarao izgradnju hidroelektrane na rijeci Kupi ili Korani. Njegova zamisao ostvarena je šesnaest godina kasnije izgradnjom ozaljske hidroelektrane

Slika 4. Hidroelektrana Ozalj I („Munjara“)

Izvor: web TZP Kupa

Općina Draganić

Općina Draganić ističe se iznimno bogatom ruralnom i arheološkom baštinom. Kulturni resursi uključuju:

- Župna crkva sv. Jurja (Draganić)
- Drvena kapela sv. Trojstva (Draganićki Goljak, 1689.)
- Etnografska zbirka Ferde Zdelara (naselje Goljak)
- Etnografska zbirka Barice Turčić (naselje Lazine)

Župna crkva sv. Jurja

Župa sv. Jurja prvi se put spominje 1334. godine u pisanim izvorima, što potvrđuje i postojanje tadašnje župne crkve, iako ona nije bila u današnjem obliku.

U sastavu župe nalazi se 18 sela, čija imena uglavnom potječu od prvih doseljenika koji su se na ovo područje doselili tijekom doseljenja Hrvata u 7. stoljeću. Sam naziv Draganić povezuje se s imenom Dragani, koji se u povijesnim ispravama iz 1312. i 1343. godine spominje kao podgorski župan, a kasnije se navodi i plemićka obitelj Draganićki.

Jedan od najtežih događaja u povijesti župe zbio se u noći s 22. na 23. travnja 1950. godine, kada je crkva minirana. U tom činu uništeni su brojni vrijedni predmeti, crkvene knjige i zastave. Među najvrjednijim uništenim knjigama bio je i „Zagrebački misal“ iz 1683. godine, kao i više misnih zaklada svećenika rodom iz tog kraja. U eksploziji su izgorjele orgulje, oltari i sakristija, a cijela je crkva bila teško oštećena.

Drvena kapela sv. Trojstva (Draganićki Goljak)

Kapela sv. Trojstva je drvena kapela podignuta 1689. godine, na mjestu još starije drvene kapelice. To je jednobrodna crkvica pravokutnog tlocrta s poligonalnim svetištem. Pred kapelom je bio drveni trijem koji je u 18. stoljeću srušen. Umjesto njega podignut je zvonik, kasnije podzidan. Crkveni šekutori Pavlaković i Zdelar podigli su već 1692. u toj kapeli oltar. Kapela je imala slikani tabulat. Sačuvane su slike apostola, mučenika i svete Marije koje ukazuju na utjecaj pavlinskog baroknog slikarstva.

Slika 5. Kapela sv. Trojstva (Draganićki Goljak)

Etnografska zbirka Ferde Zdelara

Etnografska zbirka Ferde Zdelara nalazi se na njegovom imanju u naselju Goljak u Draganiću i obuhvaća više od 124 predmeta. Veći dio zbirke izložen je u autentičnom okruženju, u tradicionalnom drvenom čardaku, gdje su predstavljene tekstilije, narodne nošnje, pomagala za proizvodnju i obradu tekstila te različiti kućanski predmeti. U tri gospodarske zgrade smješteni su poljoprivredni alati i sprave, oprema za rad sa životinjama te pomagala koja su se koristila u proizvodnji vina. Velik broj predmeta izrađen je u kućnoj radinosti, a potječu iz 19. i 20. stoljeća te su ih izradili članovi obitelji Zdelar. Zbirka predstavlja vrijedan prikaz tradicionalnog seoskog života u Draganiću i okolnom području te svjedoči o svakodnevnim običajima, radu i načinu života nekadašnjih stanovnika ovoga kraja.

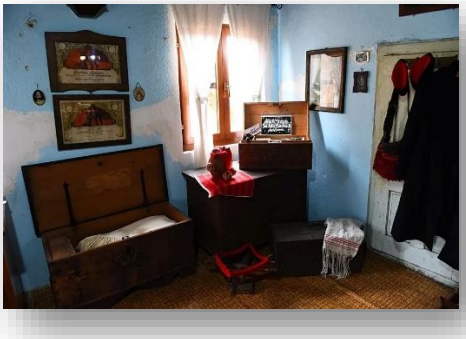
Etnografska zbirka Barice Turčić

Etnografska zbirka Barice Turčić smještena je u staroj obiteljskoj kući nekadašnje zadruge Domladovac u naselju Lazine. Predmeti u zbirci prikazuju tradicionalni način života u draganićkom kraju, uključujući kulturu stanovanja, odijevanja, poljodjelstvo te druge oblike svakodnevnog privređivanja. Većina predmeta čuva se na mjestima njihove nekadašnje uporabe. U stambenom dijelu kuće izložene su tekstilije, posuđe i narodne nošnje, dok su poljoprivredni alati i različita pomagala smješteni u podrumu ili u gospodarskoj zgradi. Najveći dio predmeta potječe iz obitelji Turčić, odnosno iz nekadašnje zadruge Domladovac, koja se u etnološkoj literaturi često navodi kao jedna od najvećih seoskih zadruga u Hrvatskoj, a koja je opstala sve do sredine 20. stoljeća. Zbirka tako predstavlja vrijedan prikaz tradicijskog života i običaja ovog područja.

Slika 6. Etnografska zbirka Barice Turčić

Općina Kamanje

Kulturna baština općine Kamanje snažno je povezana sa sakralnim nasljeđem i lokalnim identitetom. Najvažnije jedinice uključuju:

- Župna crkva Imena Marijina u Kamanju
- Kapela sv. Filip i Jakov (Reštovo)
- Sakralna baština u naseljima
- Tradicijska ruralna arhitektura

Župna crkva Imena Marijina

Crkva u Kamanju izgrađena je 1889. godine, iako je mjesto status župe dobilo već 1789. godine. Smještena je na blago povišenom zaravanku u središtu naselja. Riječ je o jednobrodnoj građevini s užim poligonalnim svetištem i zvonikom koji se uzdiže iznad glavnog pročelja. Arhitektonski je oblikovana u duhu povijesnih stilova, s obilježjima neoromanike i neogotike. Unutrašnjost crkve nadsvođena je češkim svodovima, a zidovi su oslikani 1895. godine. U Kamanju se već više od dva stoljeća održava tradicionalno proštenje na blagdan Marijina imena u rujnu, koje svake godine okuplja velik broj hodočasnika iz šire karlovačke okolice, ali i iz susjedne Slovenije.

Slika 7. Kapela sv. Antuna Pustinjaka

Izvor: Facebook stranica župe

Kapela sv. Filip i Jakov

Kapelica sv. Filipa i Jakova iz 1704. godine građena u stilu ranog baroka, zaštićeni spomenik kulture, doživjela je dodatna oštećenja prilikom potresa 29. prosinca 2020. godine. Oštećeni su svodovi, lukovi te su nastala veća raspuknuća na zidovima koja narušavaju stabilnost građevine. Pregledom stručnih službi utvrđeno je da je narušena statička stabilnost kapelice te bi moglo doći do urušavanja pojedinih dijelova. Zbog toga, kapelica je stavljena izvan svake upotrebe te su obustavljena misna slavlja i sve ostale aktivnosti do daljnjega.

Općina Lasinja

Kulturna baština Općine Lasinja obuhvaća vrijedne povijesne građevine i elemente lokalne memorije:

- Arheološka baština – Lasinjska kultura
- Župa svetog Antuna Padovanskog i Blažene Djevice Marije Kraljice Mučenika, Lasinja
- Kulturno-povijesni lokaliteti vezani uz rano naseljavanje

Arheološka baština – Lasinjska kultura

Na području općine Lasinja pronađeni su brojni arheološki nalazi koji potvrđuju naseljenost ovoga prostora još od početka bakrenog doba (eneolita). Upravo prema ovom području nazvana je Lasinjska kultura, koja se datira u razdoblje između 4300. i 3950. godine prije Krista. Ova kultura starija je od poznatijih vučedolske i kostolačke kulture te zbog toga ima posebno značenje u arheološkim istraživanjima. U Arhivi Arheološkog muzeja u Zagrebu čuvaju se podaci o više arheoloških lokaliteta na području općine Lasinja. Za lokalitet Gradišće (Gradište), smješten u zaseoku Britveci na rubu šume, Vjekoslav Dukić navodi da je bio naseljen tijekom kamenog i željeznog doba (Spis br. 142/1928). Na tom je lokalitetu Dukić provodio manja istraživanja, no točna lokacija, okolnosti istraživanja i smještaj pronađenih nalaza nisu poznati. U zaseoku Britveci, pronađen je ulomak keramike grube strukture ukrašen urezivanjem. Na lokalitetu Talijanovo brdo Vjekoslav Dukić provodio je manja istraživanja tijekom 1928. i 1929. godine, no ni za njih ne postoji detaljna dokumentacija o položajima sondi. Tada su pronađeni različiti arheološki nalazi, ponajviše ulomci keramike i kameni artefakti koji pripadaju bakrenodobnoj, odnosno lasinjskoj kulturi, uz pojedine nalaze koji se povezuju i s vučedolskom kulturom. Do danas je na području Lasinje pouzdano evidentirano 16 arheoloških lokaliteta koji pripadaju lasinjskoj kulturi.

Župa svetog Antuna Padovanskog i Blažene Djevice Marije Kraljice Mučenika

Župna crkva posvećena sv. Antunu Padovanskom bila je sagrađena 1883. godine i u potpunosti je srušena u Domovinskom ratu u srpskoj agresiji u listopadu 1991. godine. Nakon Domovinskog rata sagrađena je nova crkva na novom mjestu i posvećena je sv. Antunu Padovanskom i BDM Kraljici Mira, 28. listopada 2000. godine. Crkva je velika pravokutna građevina sa snažno naglašenim ulazom i velikim zvonikom te poligonalnim svetištem. Opremljena je suvremenim inventarom.

Općina Žakanje

Kulturna baština Općine Žakanje obuhvaća vrijedne povijesne građevine i elemente lokalne memorije:

- Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije
- Brojne kapele i raspela po naseljima
- Povijesni lokaliteti dvoraca (Jurovo, Šimunec, Bubnjarci)
- Tradicijski mlinovi uz vodotoke
- Kulturno-umjetnička baština (KUD Žakanje)

Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije

Župa u Žakanju osnovana je 1789. godine, dok je današnja crkva izgrađena 1896. godine na mjestu starije kapele koja je bila podignuta u tradiciji frankopansko-zrinskog kulturnog kruga. Uz izgradnju nove crkve nabavljena je i nova oprema, a iz zagrebačke katedrale prenesen je mramorni oltar iz 1776. godine posvećen sv. Mihovilu. Crkva je jednobrodna građevina pravokutnog tlocrta, sa zvonikom smještenim iznad zapadnog pročelja. U njezinoj unutrašnjosti nalazi se nekoliko grobnih kripta u kojima su pokopani članovi plemićke obitelji Tomašić.

Slika 8. Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije

Kapelice na području Općine Žakanje

Uz župnu crkvu u Žakanju, na području općine nalazi se veći broj manjih sakralnih objekata, kapela i kapelica koje predstavljaju važan dio kulturno-povijesne i duhovne baštine ovoga kraja. Ove građevine nastajale su u različitim razdobljima, od 17. i 18. stoljeća pa sve do novijeg vremena, najčešće kao mjesta lokalne pobožnosti i okupljanja stanovnika pojedinih naselja. Kapelice su najčešće građene kao manje jednobrodne građevine jednostavne arhitekture, smještene u središtima sela ili uz prometnice, a pojedine su povezane i s lokalnim predajama ili povijesnim događajima. Primjerice, kapela sv. Križa u Bubnjarcima spominje se već 1688. godine, a današnji izgled dobila je nakon kasnijih obnova. Osim starijih sakralnih objekata, na području općine nalaze se i novije kapelice koje su podizali sami mještani

kao izraz vjere i zajedništva, poput kapelice u Donjem Bukovcu ili zavjetne kapelice Majke Božje Kraljice Hrvata u Mošancima.

Na području Općine Žakanje nalaze se sljedeće kapele i kapelice:

- Kapela u Žakanjskim Selima
- Kapela u Brihovu
- Kapela u Bubnjarcima
- Kapelica u Bubnjarcima
- Kapela u Mišincima
- Kapela u Pravutini
- Kapela u Zaluki Lipničkoj
- Kapelica u Brezniku
- Kapelica u Donjem Bukovcu
- Kapelica u Kohanjcu
- Kapelica u Maloj Paki
- Kapelica u Mošancima
- Kapelica u Pobijenki
- Kapelica u Velikoj Paki.

Ovi sakralni objekti svjedoče o dugoj tradiciji vjerskog života na području Žakanja te čine prepoznatljiv element kulturnog krajolika i identiteta lokalne zajednice

Povijesni lokaliteti dvoraca

Na području današnje Općine Žakanje u prošlosti se nalazilo više dvoraca i plemićkih imanja koja su bila u vlasništvu hrvatskih velikaških obitelji te su imala važnu ulogu u upravljanju vlastelinskim posjedima uz rijeku Kupu. Danas su ti objekti uglavnom nestali ili su sačuvani tek u tragovima, ali pisani izvori svjedoče o njihovom nekadašnjem značaju za razvoj prostora.

Dvorac Jurovo nalazio se u naselju Jurovo te je sagrađen u 17. stoljeću. Bio je okružen perivojem s ribnjakom i velikim imanjem od oko 225 hektara. Tijekom povijesti bio je u vlasništvu poznatih plemićkih obitelji, među kojima su Zrinski, Benići i baruni Vranyczany. Dvorac je srušen 1956. godine te su danas vidljivi samo njegovi temelji.

Dvorac Šimunec (Šimunvrh) nalazio se na brijegu iznad Žakanja. U 17. stoljeću spominje se pod nazivom Šimunvrh, a 1651. godine darovao ga je Petar Zrinski Gašparu Colariću. Kroz kasnija razdoblja prelazio je u vlasništvo više plemićkih obitelji, a posljednji poznati vlasnici bili su članovi obitelji Vuk.

Dvorac Bubnjarci nalazio se u naselju Bubnjarci i spominje se već u 15. stoljeću. Posjed je tijekom vremena mijenjao vlasnike, a jedan od posljednjih bio je Filip Šufflay, u svoje vrijeme značajan veleposjednik u Hrvatskoj. Od dvorca danas nisu sačuvani nikakvi ostaci.

Iako se navedeni dvorci danas ne mogu vidjeti u izvornom obliku, njihovi lokaliteti predstavljaju važan dio kulturno-povijesne baštine općine Žakanje i svjedoče o nekadašnjoj mreži plemićkih posjeda i utvrđenih rezidencija na ovom području.

Tradicijski mlinovi uz vodotoke

Tradicijski mlinovi (mlinice) na području Općine Žakanje smješteni su uz rijeku Kupu, koja u tom kraju, od Stankovaca do Bubnjaraca, tvori dvanaest slapova. Ovi mlinovi predstavljaju važnu etnografsku baštinu, a neki od njih i danas postoje na slapovima, dok se o njihovom očuvanju brinu lokalni domaćini. Područje je atraktivno za posjetitelje, uključujući vožnju čamcem od slapa do slapa.

Kulturno-umjetnička baština

KUD Žakanje

Kulturno umjetničko društvo osnovano je 1983. godine s ciljem prikupljanja, čuvanja i prezentacije izvornih pjesama, plesova, običaja i nošnji žakanjskog kraja.

Danas se u društvu nalazi stotinjak članova koji djeluju u folklornoj te u dječjoj folklornoj sekciji i ženskoj pjevačkoj grupi. Kulturno umjetničko društvo Žakanje posjećuje mnogobrojne smotre folklora u Hrvatskoj i nastupa na prigodnim svečanostima u samoj općini.

Općina Ribnik

Kulturna baština Općine Ribnik obuhvaća vrijedne povijesne građevine i elemente lokalne memorije:

- Stari grad Ribnik
- Župna crkva sv. Ilije Proroka (Lipnik)
- Sakralni objekti (kapelice u naseljima Ribnik, Griče, Veselići, Stranice i dr.)
- Tradicijska ruralna arhitektura (drvene „hiže s gankom“)
- Povijesna baština vezana uz Jurja Križanića (Obrh)

Stari grad Ribnik

Stari grad Ribnik predstavlja jednu od rijetkih očuvanih srednjovjekovnih nizinskih utvrda u Hrvatskoj. Izgrađen je u 13. stoljeću kao obrambena utvrda na važnom prometnom pravcu koji je povezivao područje Kranjske, Zagreba i primorja. Grad je podignut kao tzv. vodeni grad (Wasserburg), okružen opkopom s vodom i obrambenim zidovima, što je u prošlosti predstavljalo važan element njegove obrambene funkcije. Voda iz obližnjih potoka punila je opkop i ribnjak po kojem je naselje Ribnik dobilo ime. Tijekom povijesti utvrda je bila u vlasništvu više plemićkih obitelji. U ranijem razdoblju njome su upravljali Babonići, a kasnije je prelazila u posjed poznatih hrvatskih velikaških obitelji Frankopana i Zrinskih. Zbog svojeg položaja i obrambene funkcije grad je imao važnu ulogu u zaštiti okolnog područja te u kontroli trgovačkih i prometnih putova.

Stari grad Ribnik očuvan je u obliku srednjovjekovne utvrde četverokutnog tlocrta s unutarnjim dvorištem, kulama i opkopom, što ga čini jednim od rijetkih primjera takve fortifikacijske arhitekture u kontinentalnoj Hrvatskoj.

Početkom 21. stoljeća utvrda je prodana privatnim vlasnicima s namjerom obnove i prenamjene u turističke sadržaje. Međutim, radovi na obnovi ubrzo su zaustavljeni, a projekt revitalizacije nije realiziran. Zbog toga je Stari grad Ribnik **danas izvan funkcije i u zapuštenom stanju**, iako i dalje predstavlja jedan od najznačajnijih kulturno-povijesnih lokaliteta općine Ribnik i važan dio baštine Karlovačke županije.

Unatoč trenutačnom stanju, utvrda ima značajan potencijal za obnovu i uključivanje u turističku ponudu, osobito kroz interpretaciju srednjovjekovne povijesti, kulturne manifestacije i razvoj kulturnog turizma na području destinacije.

Slika 9. Stari grad Ribnik

Izvor: https://croatiatravelreviews.com/stari-grad-ribnik-dvorac-ribnik/

Župna crkva sv. Ilije Proroka (Lipnik)

Na uzvisini uz rub šume smještena je župna crkva sv. Ilije Proroka u Lipniku, barokna građevina čiji je najstariji dio, sakristija, izgrađen 1673. godine. Crkva je proširena i pregrađena u razdoblju od 1770. do 1774. godine, kada je dograđen zvonik nad predvorjem te postavljen zanimljiv oltar s pomičnom slikom.

Uz crkvu se nalaze i zidovi starog župnog dvora koji nose obilježja srednjovjekovnih fortifikacijskih građevina. Lipnička župa prvi se put spominje još 1334. godine, što svjedoči o dugoj kontinuitetu vjerskog života na ovom prostoru.

Crkva je teško oštećena u potresu 2020. godine, nakon čega su pokrenute aktivnosti obnove uz financijsku potporu Fonda solidarnosti Europske unije. Restauratorski i istraživački radovi započeli su 2022. godine, a dio radova planiranih za 2026. godinu je dovršen. Planirana je prijava za dodjelu dodatnih sredstava radi nastavka restauratorskih radova. Proces obnove crkve i dalje je u tijeku.

Slika 10. Crkva sv. Ilije Proroka, Lipnik

Izvor: https://www.zg-nadbiskupija.hr/zupe/85?ZupeId=284

Sakralni objekti na području Općine Ribnik

Na području Općine Ribnik, nalaze se manji sakralni objekti koji su većinom lokalnog značaja i raspoređeni su po naseljima.

Među njima se izdvaja kapela sv. Ane u Gričima, izgrađena u 18. stoljeću, koja predstavlja vrijedan primjer tradicijske sakralne arhitekture. Građena je od kamena s drvenim zvonikom, što je čini rijetkim i prepoznatljivim objektom na širem području Karlovačke županije. U blizini se nalazi i novija kapelica istog naziva.

Uz navedeni objekt, na području općine prisutan je i veći broj manjih kapelica i sakralnih obilježja u naseljima poput Veselića, Stranica i drugih zaselaka, koji imaju bitnu funkciju vjerskog života zajednice.

Tradicijska ruralna arhitektura (drvene „hiže s gankom“ i škopene hiže)

Područje Općine Ribnik obilježeno je vrijednom tradicijskom ruralnom arhitekturom koja predstavlja važan dio kulturnog identiteta i naslijeđa ovog kraja. Posebno se ističe naselje Lipnik, gdje se nalazi najstarija školska zgrada „Pučke škole u Lipniku“ iz 1856. godine, kao i stara obiteljska kuća prekrivena slamom, starija od 200 godina. Riječ je o rijetko očuvanom primjeru tzv. škopene hiže, tradicionalne kuće sa slamnatim krovom, koja je zadržala izvorni izgled i dio originalnog inventara.

Takvi objekti danas su u pravilu u privatnom vlasništvu te zahtijevaju kontinuirano ulaganje u održavanje i očuvanje kako bi se spriječilo njihovo propadanje i omogućila njihova buduća valorizacija.

Uz pojedinačne primjere, tradicijsku arhitekturu čine i drvene kuće s gankom („hiže s gankom“), karakteristične za ovaj prostor, koje se mogu pronaći u naseljima poput Ribnika, Griča, Jasenovaca, Gornje i Donje Stranice, Novakâ Lipničkih i drugih. Riječ je o objektima građenima u

skladu s lokalnim graditeljskim tradicijama, prilagođenima prirodnom okruženju i načinu života ruralnog stanovništva.

Očuvanje i obnova ovih objekata temelji se na principima izvorne arhitekture, čime se nastoji sačuvati autentičnost prostora i tradicijski način gradnje. U kontekstu razvoja turizma, tradicijska ruralna arhitektura predstavlja značajan, ali još uvijek nedovoljno iskorišten potencijal, osobito kroz interpretaciju kulturnog krajolika i uključivanje u tematske turističke proizvode.

Tablica 10. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području TZP Kupa

Općina	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta kulturnog dobra	Registarski broj	Pravni status
Ozalj	Crkva sv. Vida	Ozalj	Nepokretna pojedinačna	Z-285	zaštićeno kulturno dobro
	Etnopark Ozalj	Ozalj	Kulturnopovijesna cjelina	Z-287	zaštićeno kulturno dobro
	Hidroelaktrana	Ozalj	Nepokretna pojedinačna	Z-3168	zaštićeno kulturno dobro
	Stari grad Ozalj	Ozalj	Nepokretna pojedinačna	Z-286	zaštićeno kulturno dobro
	Zgrada Šumarije	Ozalj	Nepokretna pojedinačna	Z-5784	zaštićeno kulturno dobro
	Židovska Groblja	Ozalj	Nepokretna pojedinačna	Z-7839	zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Duha	Ferenci	Nepokretna pojedinačna	Z-3882	zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Jurja	Dojutrovica	Nepokretna pojedinačna	Z-3171	zaštićeno kulturno dobro
	Kapela sv. Ivana krstitelja	Fratrovci Ozaljski	Nepokretna pojedinačna	Z-7267	zaštićeno kulturno dobro
	Kurija Zorkovac	Zorkovac	Nepokretna pojedinačna	Z-3330	zaštićeno kulturno dobro
	Tradicijsko umijeće pletenja jalbe	Trg	Nepokretna pojedinačna	Z-4226	zaštićeno kulturno dobro
	Crkva Svih Svetih	Trg	Nepokretna pojedinačna	Z-302	zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Franje Ksaverskog	Gornji Lović	Nepokretna pojedinačna	Z-3175	Zaštićeno kulturno dobro
	Znanje i umijeće proizvodnje živog vapna na tradicijski način	Grdun	Nematerijalna	Z-6698	Zaštićeno kulturno dobro
	Kurija Grdun	Grdun	Nepokretna pojedinačna	Z-5006	Zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Petra i Pavla	Jaškovo	Nepokretna pojedinačna	Z-4094	Zaštićeno kulturno dobro
	Mlin na rijeci Dobri	Jaškovo	Nepokretna pojedinačna	Z-3178	Zaštićeno kulturno dobro
	Dvorac Jaškovo	Jaškovo	Nepokretna pojedinačna	Z-298	Zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Antuna Velikog	Kašt	Nepokretna pojedinačna	Z-3554	Zaštićeno kulturno dobro

	Crkva sv. Križa	Lović Prekriški	Nepokretna pojedinačna	Z-3669	Zaštićeno kulturno dobro
	Kapela sv. Ilije	Rajakovići	Nepokretna pojedinačna	Z-3176	Zaštićeno kulturno dobro
	Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije s pavlinskim samostanom	Svetice	Nepokretna pojedinačna	Z-281	Zaštićeno kulturno dobro
	Kurija Hrašće	Svetičko Hrašće	Nepokretna pojedinačna	Z-5112	Zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Svetičko Hrašće	Nepokretna pojedinačna	Z-3092	Zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Lovre	Vivodina	Nepokretna pojedinačna	Z-283	Zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Kuzme i Damjana	Vrhovac	Nepokretna pojedinačna	Z-3243	Zaštićeno kulturno dobro
Draganić	Govor Draganića	Draganić	Nematerijalna	Z-7454	zaštićeno kulturno dobro
	Kapela sv. Antuna pustinjaka	Draganić	Nepokretna pojedinačna	Z-6254	zaštićeno kulturno dobro
	Kapela sv. Trojstva	Draganić	Nepokretna pojedinačna	Z-274	zaštićeno kulturno dobro
	Kurija župnoga dvora	Draganić	Nepokretna pojedinačna	Z-5936	zaštićeno kulturno dobro
	Umijeće izrade puranca	Draganić	Nematerijalna	Z-4849	zaštićeno kulturno dobro
	Župna crkva sv. Jurja u Draganićima	Draganić	Nepokretna pojedinačna	P-6515	Privremeno zaštićeno kulturno dobro
Kamanje	Župna crkva Imena Marijina	Kamanje	Nepokretna pojedinačna	Z-7601	zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Filipa i Jakova	Reštovo	Nepokretna pojedinačna	Z-3557	zaštićeno kulturno dobro
Lasinja	Spomen kosturnica	Prkos Lasinjski	Nepokretna pojedinačna	Z-7326	zaštićeno kulturno dobro
	Arheološki lokalitet Graba	Desno Sredičko	Arheologija	P-6657	Privremeno zaštićeno kulturno dobro
	Talijanovo brdo	Desno Sredičko	Arheologija	P-6373	Privremeno zaštićeno kulturno dobro
Ribnik	Stari grad Ribnik	Ribnik	Nepokretna pojedinačna	Z-301	zaštićeno kulturno dobro
	Kapela sv. Petra	Gornja Stranica	Nepokretna pojedinačna	Z-5497	zaštićeno kulturno dobro
	Kapela sv. Ane	Griče	Nepokretna pojedinačna	Z-3377	zaštićeno kulturno dobro
	Crkva sv. Ilije Proroka i župni dvor	Lipnik	Nepokretna pojedinačna	Z-3094	zaštićeno kulturno dobro
Žakanje	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marij	Žakanje	Nepokretna pojedinačna	Z-3329	zaštićeno kulturno dobro

	Kapela sv. Križa	Bubnjarci	Nepokretna pojedinačna	Z-7755	zaštićeno kulturno dobro

izvor: Registar kulturnih dobara RH, stanje 09.03.2026.

Tablica obuhvaća isključivo kulturna dobra s formalnim statusom zaštite prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske. Destinacija Kupa raspolaže 22 zaštićenih kulturnih dobara, raspoređenih po općinama. Ovakva struktura predstavlja stabilnu osnovu za razvoj selektivnog kulturnog, edukativnog i interpretacijskog turizma, uz nužnost pažljivog upravljanja i očuvanja vrijednosti zaštićenih lokaliteta.

Kulturnu baštinu destinacije Kupa obilježava velik broj pojedinačnih lokaliteta i objekata koji su prostorno raspršeni, ali zajedno čine značajnu osnovu za razvoj kulturnog, edukativnog i drugih selektivnih oblika turizma. Iako većina tih resursa trenutačno ima prvenstveno lokalni ili regionalni značaj, njihova sustavna interpretacija, međusobno povezivanje i uključivanje u turističke proizvode predstavljaju važan razvojni potencijal destinacije.

2.1.2. Nematerijalna kulturna baština

Nematerijalna kulturna baština predstavlja živo nasljeđe lokalne zajednice koje se prenosi s generacije na generaciju te oblikuje identitet, vrijednosti i način života stanovništva određenog područja. Ona obuhvaća različite oblike izražavanja, uključujući običaje, tradicijske prakse, usmenu predaju, glazbu, ples, lokalnu gastronomiju, zanate i svakodnevne životne navike koje zajednica prepoznaje kao dio vlastite kulturne baštine.

Na području destinacije Kupa, nematerijalna kulturna baština usko je povezana s prirodnim okruženjem, osobito s rijekom Kupom i ruralnim načinom života. Tradicijski obrasci života, vezani uz poljoprivredu, život uz vodu, obiteljske običaje i lokalne zajednice, i dalje su prisutni u svakodnevici stanovništva te predstavljaju važan element autentičnosti prostora.

Poseban značaj imaju lokalni običaji, tradicijska događanja i manifestacije, koje doprinose očuvanju kulturnog identiteta i istovremeno predstavljaju važan potencijal za razvoj turističkih sadržaja. Kroz takve aktivnosti prenose se znanja i vještine, jača osjećaj pripadnosti zajednici te se stvaraju preduvjeti za uključivanje nematerijalne baštine u suvremenu turističku ponudu.

Uz to, važan segment nematerijalne baštine čine tradicijske vještine i znanja, uključujući obradu hrane, lokalnu gastronomiju, zanate i način života vezan uz prirodne resurse, koji predstavljaju temelj za razvoj autentičnih doživljajnih i edukativnih turističkih proizvoda.

Iako je nematerijalna kulturna baština na području destinacije Kupa još uvijek prisutna i očuvana u okviru lokalne zajednice, njezina turistička valorizacija i interpretacija nisu u potpunosti razvijene. Upravo u tome leži značajan razvojni potencijal, osobito u kontekstu stvaranja autentičnih turističkih iskustava koja doprinose diferencijaciji destinacije na tržištu.

Nematerijalna kulturna baština TZP KUPA:

Glazbeni izričaj guci predstavlja autohtoni oblik tradicijske glazbe Karlovačke županije, pri čemu su na području Ozlja osobito značajni guci iz Vrhovca. Riječ je o sastavima koji su izvorno svirali uz jednu ili dvije violine i trostruni bas („bajs“), a djeluju još od 18. stoljeća, najčešće na svadbama, proštenjima i plesnim zabavama.

Tijekom 20. stoljeća dolazi do promjena u sastavu i instrumentima, no krajem stoljeća započinje povratak izvornom glazbenom izričaju. Revitalizacija guca potaknula je i obnovu tradicijskog pjevanja – rozganja, koje se danas sve češće prenosi i na mlađe generacije.

Tradicijsko umijeće pletenja jalbe (jedinstvena tehnika pletenja na drvenom luku pod narodnim imenom jalba, a u svjetskoj stručnoj literaturi poznata je pod nazivom sprang. Najstariji nalazi od tekstila izrađeni u toj tehnici potječu iz brončanog doba iz Danske. Susreće ju se i u Starom Egiptu, Peruu, srednjovjekovnoj i renesansnoj Europi i smatra se pretečom tkanja. Trška jalba naziv je za žensko pokrivalo za glavu (kapicu) izrađenu tehnikom jalbe, po kojoj je i dobila ime. Kapica jalba bila je neizostavan dio tradicijskog ženskog ruha u selima uz Kupu na području Grada Ozlja.

Slika 11. Tradicijsko umijeće pletenja jalbe

Izvor: Web stranica TZP Kupa

Umijeće sokolarenja koje se često može vidjeti na obroncima Žumberka uvršteno je na UNESCO-vu listu živuće kulturne baštine. Sokolarenje podrazumijeva lov treniranom pticom grabljivicom. Prvi pisani podaci o sokolarenju datiraju još iz željeznog doba. Smatra se da su ga na naše prostore donijela ilirska plemena a zatim su ga preuzeli Kelti, pa Rimljani. S naših prostora sokolarenje se zatim proširilo na ostali dio Europe.

Draganićki „Puranac“ umijeće izrade draganićkog „Puranca“ predstavlja tradicijski običaj vezan uz blagdan Cvjetnice, pri čemu se izrađuje stručak propupalih grana autohtonih biljaka koji se nosi na blagoslov. Istraživanjem koje je 2010. godine proveo KUD Sv. Juraj Draganić, u suradnji s lokalnim institucijama, ovaj je običaj službeno zaštićen te upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao nematerijalno kulturno dobro. Puranac se tradicionalno izrađuje od različitih vrsta granja (npr. lijeska, drijen, bršljan i dr.), a običaj njegove izrade i nošenja na

blagoslov duboko je ukorijenjen u lokalnoj zajednici te predstavlja važan dio identiteta područja Draganića.

Slika 12. umijeće izrade draganićkog „Puranca“

Izvor: Web TZP Kupa

Kulturno-umjetnička društva na području destinacije Kupa imaju važnu ulogu u očuvanju i prenošenju lokalne tradicije, običaja i identiteta zajednice. Kroz svoje djelovanje, društva aktivno njeguju tradicijsku glazbu, ples, običaje i druge oblike nematerijalne kulturne baštine, čime doprinose očuvanju kulturnog nasljeđa i njegovoj vidljivosti u suvremenom kontekstu.

Osim toga, kulturno-umjetnička društva važan su dionik u organizaciji lokalnih manifestacija i događanja, čime dodatno obogaćuju društveni i turistički život destinacije te predstavljaju značajan potencijal za razvoj autentičnih turističkih sadržaja.

Kulturno-umjetnička društva koja djeluju na području TZP Kupa:

- KUD „Ključ“ Trg
- KUD Vivodina
- KUD Vrhovac
- KUD sv. Juraj Draganić
- KUD „Antun Klasinc“ Lasinja
- KUD Kamanje
- KUD Žakanje

Slika 13. KUD Vivodina

Slika 14. KUD Ključ Trg i KUD Vrhovac

Slika 15. KUD sv. Juraj Draganić i KUD „Antun Klasinc“ Lasinja

Slika 16. KUD Kamanje

Kulturne i tradicijske manifestacije na području destinacije Kupa imaju važnu ulogu u očuvanju i promociji tradicije, običaja i lokalnog identiteta. Kroz različita događanja, poput folklornih susreta, tradicijskih proslava i gastronomskih manifestacija, oživljavaju se elementi nematerijalne kulturne baštine te prenose na mlađe generacije. Takve manifestacije ne samo da jačaju društveni život lokalne zajednice, već predstavljaju i značajan potencijal za razvoj autentičnih turističkih sadržaja i povećanje vidljivosti destinacije.

Kulturne i tradicijske manifestacije na području TZP Kupa:

- Međunarodna izložba čipke Ozalj
- Štrudlafest - rujan
- LAFest
- Izložba čipke Ozalj
- Dani vina Vivodina
- Wine&Walk
- Stare seoske igre Vrhovac - trodnevna seoska manifestacija - DVD Vrhovac/OŠ Vrhovac
- Via Ribnik
- Advent u Ozlju
- Međunarodni festival folklora Karlovac dolazi u Ozalj
- Dani grada Ozlja
- Dani Draganića
- Maskenbal grada Ozlja
- Mjesec Slave Raškaj
- Advent u Ozlju
- Advent u Draganiću
- Vinski maraton draganićkih brega – FERDA!
- Vincekovo u Draganiću,
- Jesen u Vivodini;
- Noć muzeja u zavičajnom muzeju Ozalj,
- Vincekovo u Vrhovcu i Vivodini,
- Kazališno ljeto u Ozlju,
- Noć tvrđava u zavičajnom muzeju Ozalj,
- Proštenje Velike Gospe u Žakanju
- Božićni sajam u Žakanju

Slika 17. Kulturne i tradicijske manifestacije na području TZP Kupa

Izvor: Web stranica TZP Kupa

2.1.3. Priroda i okoliš

Područje destinacije Kupa obilježava očuvan prirodni okoliš, raznoliki krajobrazi i izražena povezanost naselja s rijekom Kupom i njezinim pritocima. Prirodnu osnovu destinacije čine riječni krajolik Kupe, nizinski krajobrazi Pokuplja, brežuljkasti vinogradarski predjeli, šumska područja te brojni potoci, izvori i manji vodeni lokaliteti. Upravo kombinacija rijeke, šuma, poljoprivrednih površina i ruralnih naselja stvara prepoznatljiv kulturni i prirodni krajolik ovog područja.

Slika 18. Prirodni okoliš rijeke Kupe

Izvor: web stranica TZP Kupa

Rijeka Kupa predstavlja najvažniji prirodni element destinacije te oblikuje prostor većine jedinica lokalne samouprave uključenih u destinaciju. Uz rijeku su formirani prirodni kupališni lokaliteti, slapovi, riječni rukavci i šljunčani sprudovi koji imaju rekreacijsku i krajobraznu vrijednost. Posebno se ističu slapovi i kupališta uz Kupu na području Žakanja i Kamanja te krajobraz doline Kupe koji predstavlja jedan od najvrjednijih prirodnih resursa destinacije.

Na području grada Ozlja značajan prirodni element predstavljaju vinogradarski krajolik Vivodine, brežuljkasti reljef i poljoprivredni krajobraz, dok se na području Draganića ističu Draganićki ribnjaci, rijeka Kupčina i bajeri, koji čine važna staništa ptica i drugih životinjskih vrsta te imaju potencijal za razvoj rekreacijskog i izletničkog turizma.

Na području općine Kamanje, uz rijeku Kupu, nalazi se špilja Vrlovka, zaštićeni geomorfološki spomenik prirode i jedan od najznačajnijih speleoloških lokaliteta Karlovačke županije. Zaštićena je 1962. godine, a istražena je u duljini od 380 metara, od čega je oko 330 metara uređeno za posjećivanje.

Špilja je ujedno i važno arheološko nalazište s nalazima iz razdoblja eneolitika, antike i srednjeg vijeka, a poznata je još od 1893. godine kada ju je opisao Emil Laszowski. Tijekom povijesti služila je kao sklonište lokalnom stanovništvu, o čemu svjedoče brojni arheološki nalazi poput keramičkih posuda, oruđa i rimskog novca cara Klaudijana II. Posebno je poznata bočica iz Vrlovke, jedan od najreprezentativnijih keramičkih nalaza lasinjske kulture.

Slika 19. Špilja Vrlovka – Kamanje

Izvor: Putnikofer.hr

Područje općine Ribnik obilježavaju Lipničko i Svetičko gorje, izvori pitke vode, mreža potoka te očuvan ruralni krajobraz ribničke doline, dok Lasinju karakterizira nizinski krajobraz Pokuplja, šumska područja i prirodni prostor pogodan za lov i ribolov.

Prirodna obilježja destinacije Kupa čine važnu osnovu za razvoj aktivnog turizma, rekreacije u prirodi, cikloturizma, ribolova, lovnog turizma, izletničkog turizma i boravka u ruralnom prostoru, pri čemu je posebna vrijednost očuvanost prostora, niska razina urbanizacije i prirodni krajolik rijeke Kupe i njezine doline.

Tablica 11. Popis zaštićenih prirodnih područja

Naziv područja	Kategorija zaštite	Naselje
Park prirode Žumberak – samoborsko gorje	Park prirode	Ozalj
Park šuma okolica Ozlja	Park šuma	Ozalj
Špilja Vrlovka u Brlog-gradu	Spomenik prirode	Kamanje

Izvor: https://bioportal.hr/gis/

2.2. Analiza javne turističke infrastrukture

Analiza javne turističke infrastrukture obuhvaća procjenu osnovnih elemenata koji omogućuju turističku djelatnost u određenom području. Primarna turistička infrastruktura odnosi se biciklističke rute i popratna infrastruktura (stanice za servis bicikala, brojila, biciklističkog prometa, parkirališta za bicikle i sl.), dvorci, utvrde i kurije, kongresni centri, odmorišta i vidikovci, kamp odmorišta, kupališta, plaže i popratna infrastruktura, planinarska infrastruktura: planinarski putovi i planinarski objekti (domovi, kuće, skloništa), pješačke trekking staze i staze dugog hodanja, poučne, hodočasničke, konjičke, zipline i druge tematske staze, staze, šetnice, stajališta uz more, jezera i rijeke, centri za posjetitelje, interpretacijski centri, info ploče i turistička signalizacija, vozila odnosno plovila namijenjena za prijevoz posjetitelja turističkih atrakcija. Sekundarnu turističku infrastrukturu čine arheološka nalazišta, speleološki objekti, povijesni spomenici i popratna infrastruktura, parkirališta i pristupne ceste u funkciji turističke infrastrukture koja nisu javne ceste, javni sanitarni čvorovi, sportski objekti i ostala sportska infrastruktura na otvorenom prostoru u funkciji aktivnog turizma i rodne kuće poznatih osoba.

2.2.1. Primarna turistička infrastruktura

Primarna turistička infrastruktura TZP Kupa oslonjena je na očuvane prirodne krajolike, riječne prostore Save i Sutle te mrežu uređenih rekreacijskih i interpretacijskih sadržaja koji omogućuju boravak u prirodi i aktivno korištenje prostora. Infrastruktura je razvijana postupno, bez stvaranja velikih ili izdvojenih turističkih kompleksa, te je u funkciji izletničkog, rekreativnog i selektivnog turizma.

Ključni infrastrukturni elementi uključuju odmorišta i vidikovce, piknik-zone uz riječne prostore, biciklističke rute te povijesne dvorce i kurije koji, osim kulturne vrijednosti, imaju i infrastrukturnu ulogu u oblikovanju turističkog doživljaja. Korištenje ove infrastrukture obilježeno je sezonalnošću, ali i rastućim interesom za predsezonski i posezonski boravak, osobito u segmentu aktivnog turizma..

Tablica 12. Pregled primarne turističke infrastrukture

Kategorija	Naziv
Odmorišta i vidikovci	Vidikovac Lović Prekriški
	Vidikovac Jugovac
	Vidikovac Sela Žakanjska
	Vidikovac Martinski Vrh
Biciklističke rute	Ruta 9 - Ozalj – Krašić – Ozalj
	ruta 10 - Ozalj – Gornje Pokuplje – Ozalj
	ruta 11 - Žakanje – Ozalj – Žakanje
	ruta 12 - Krašić – Vivodina – Krašić
	ruta 13 - Medven Draga – Mrzlo Polje – Medven Draga
	ruta 14 - Kostanjevac – Radina Vas – Kostanjevac
	ruta 15 - Sošice – Malinci -Sošice
	ruta 16 - Krašić – Brebovac -Krašić
	ruta 40 - Draganić – Draganićka šuma – ribnjak – Draganić
	ruta 44 - Spoj na Ozalj – Zorkovac

	ruta 42 - Draganićka šuma – rečica
	ruta 43 - Bregi Draganićki
	ruta 45 - Bregi Draganićki
	ruta 45 - Bregi Draganićki
	ruta 48 i 50- Lasinja - kupalište - Desno Središčko - Lasinja
	ruta 49 - Lasinja - Crna Draga – Lasinja
	ruta 51 – Lasinja mali krug
Pješačke staze	Tri Crkve – Lović Prekriški
	Vivodina i vinogradi
	Vrhovac i Rijeka Kupa
	Poučna staza „Gdje Voće Zri“
Kupališta i plaže	Gradsko kupalište Ozalj
	Uređena kupališta u Općini Žakanje u naselju Pravutini, Jurovu i Bubnjarcima.
	Kupališta i plaže Petrinski kut u naselju Orljakovo u Općini Kamanje
	Kupališta i plaže u naselju Lasinja i Desno Središčko
Kamp odmorišta	Kamp odmorište Two Rivers, Gornje Pokupje
	Srce prirode Srakovčić, Ribnik
Dvorci, kurije i povijesni kompleksi	Stari grad Ozalj
	Povijesna hidroelektrana Ozalj I („Munjara“)
	Dvorci i kurije (Jaškovo, Zorkovac, Vrhovac, Trešćerovac, Gornje Pokuplje)
	Kurja župnog dvora, Draganić
	Povijesni lokaliteti dvoraca (Jurovo, Šimunec, Bubnjarci)
	Stari grad Ribnik
Planinarski i lovački domovi	Planinarski dom „Boris Farkaš“
	Lovački dom Ozalj, Lovački dom LD Šljuka Lasinja i Lovački dom LD Fazan Banski Kovačevac, Lovački dom LD Trčka, Žakanje, Lovački dom LD Srnjak, Veselići
Centri za posjetitelje	Centar za posjetitelje Lović Prekriški
Info ploče i turistička signalizacija	- U centru naselja Lasinja na Trgu hrvatskih branitelja - Smeđa signalizacija koja upućuje na špilju Vrlovku i Arheološki park, duž ceste DC 228 (Kamanje) - U centru Žakanja, općinski trg - Centralni trg Općine Draganić - info ploča - Kod crkve Sv. Jurja mučenika – info ploča (Draganić) - Signalizacija: Sustav obalne interpretacije projekta „Susret s rijekom“ (Ozalj) - info-ploče na gradskom kupalištu Slava Raškaj (Ozalj); - informativno-interpretacijski panoi unutar kompleksa Starog grada Ozlja, Etno parka, početne info-točke pješačkih i vinskih staza; te smeđa putokazna signalizacija duž državnih, županijskih i lokalnih cesta (Ozalj).

2.2.2. Sekundarna turistička infrastruktura

Sekundarna turistička infrastruktura u destinaciji obuhvaća sadržaje koji nemaju isključivo turističku namjenu, ali značajno doprinose kvaliteti boravka posjetitelja, dostupnosti atrakcija i funkcionalnosti destinacije. Riječ je o infrastrukturi koja prvenstveno služi lokalnoj zajednici, a ujedno ima važnu potporu u razvoju izletničkog, kulturnog i aktivnog turizma.

Ovi infrastrukturni elementi omogućuju organizaciju događanja, rekreaciju, interpretaciju kulturne i povijesne baštine te jednostavno i sigurno kretanje posjetitelja unutar destinacije, bez potrebe za dodatnim prostornim zahvatima.

Tablica 13. Pregled sekundarne turističke infrastrukture

Kategorija	Naziv
Sportski objekti	Paintball centar Hillfire Paintball Zone Draganić
	Sportski tereni „Lastavica“ Lasinja
	Igralište Pravutina
	Sportska igrališta na području Grada Ozlja
	Nogometno igralište NK Zrinski Ozalj
	Street workout park
	Nogometno igralište, NK Vrlovka, Kamanje
	Sportski tereni uz OŠ Kamanje
	Malonogometno igralište u Žakanju s umjetnom travom
	Višenamjensko sportsko igralište u Žakanju (mali nogomet/futsal, tenis, košarka),
	Višenamjensko sportsko igralište u Bubnajrcima (mali nogomet/futsal, tenis, košarka),
	Sportsko igralište u Pravutin
	Dječje igralište u Zaluki Lipničkoj
	Dječje igralište u Ribniku
	Dječje igralište u Veselićima
	Malonogometno igralište u Ribniku s umjetnom travom
	Vježbalište uz šetnicu Veselići-Sveta Ana (Griče)
Rodne kuće poznatih osoba	Rodna kuća Slave Raškaj na području Ozlja nije očuvana u izvornom obliku, no lokacija njezina rođenja i dalje predstavlja važan element kulturnog identiteta destinacije. Baština vezana uz Slavu Raškaj danas se interpretira kroz tematske rute, sadržaje Zavičajnog muzeja Ozalj te različite kulturne i turističke aktivnosti
	Ostaci Starog grada Brloga na Kupi povijesno je zdanje smješteno iznad rijeke Kupe, poznato kao mjesto rođenja hrvatskog povjesničara, arhivista i kulturnog djelatnika Emilija Laszowskog (1868. – 1949.). Laszowski je u Brlogu proveo djetinjstvo i mladost, a upravo su grad i njegova povijesna baština snažno utjecali na njegov interes za proučavanje i očuvanje hrvatske kulturne baštine. Svoj prvi objavljeni povijesni rad iz 1889. godine posvetio je Brlogu i njegovim gospodarima.
Parkirališta	parkiralište u naselju Fratrovci Ozaljski

	Parkiralište Trg braće Radić, Ozalj
	Parkiralište Ulica Zrinskih i Frankopana, Ozalj
	Parkiralište Ulica Nikole Tesle, Ozalj
	Parkiralište Kolodvorska cesta, Ozalj
	Parkiralište, Trg kod crkve, Kamanje
	Parkiralište, Trg Ribnik
Arheološka nalazišta	Arheološka baština – Lasinjska kultura
	Arheološki park Vrlovka
	Kulturno-povijesni lokaliteti vezani uz rano naseljavanje
Speleološki objekti	Špilja Vrlovka
	Špilja Pivnica, Žakanje
Povijesni i memorijalni spomenici	Spomenik žrtvama Drugoga svjetskog rata i poraća te Domovinskog rata, Vivodina
	Spomenik palim borcima i žrtvama fašizma u Ozlju
	Spomenik Kurilovac
	Spomenik Trg braće Radić
	Spomenik poginulima iz Domovinskog rata(branitelji i civili) Lasinja
	Spomenik poginulima iz I. Svjetskog i II. svjetskog rata u parku Cintor na Trgu hrvatskih branitelja Laisnja
	Spomenik obitelji vlastelina Šuflay na groblju u Bubnjarcima
	Spomenici žrtvama komunističkog režima u Velikoj Paki, Maloj Paki, Pravutini, Jurovu
	Spomenik Jurju Križaniću u Ribniku
	Ostaci kurije Jurja Križanića u Obrhu
	Spomenik palim borcima NOB-a u Ribniku

2.3. Analiza komunalne infrastruktura

Komunalna infrastruktura predstavlja jednu od temeljnih pretpostavki funkcionalnosti destinacije, jer osigurava kvalitetu života lokalnog stanovništva te ima izravan, iako često posredno percipiran, utjecaj na ukupno iskustvo i zadovoljstvo posjetitelja.

S obzirom na to da destinacija područja TZ Kupa svoju turističku konkurentnost temelji na očuvanom okolišu, krajobraznim vrijednostima, prirodnim resursima i kvaliteti prostora, sustavno i plansko upravljanje komunalnom infrastrukturom predstavlja ključan preduvjet za održivi razvoj turizma. Pravodobno prilagođavanje kapaciteta, koordinacija s razvojem turističkih sadržaja i kontinuirani praćenje opterećenja omogućuju očuvanje kvalitete života lokalne zajednice i stabilan razvoj destinacije u skladu s njezinim prostornim i društvenim obilježjima.

Upravljački pristup komunalnoj infrastrukturi ne treba promatrati isključivo kao operativnu funkciju, već i kao strateški faktor destinacijskog razvoja, s izravnim utjecajem na korisničko iskustvo, kvalitetu boravka gostiju, očuvanje okoliša i dugoročnu održivost turističkog proizvoda destinacije. Komunalna infrastruktura na TZP Kupa razvijena je u skladu s potrebama stalnog stanovništva te predstavlja stabilnu osnovu za postojeći, umjereni turistički promet. Sustavi vodoopskrbe, elektroopskrbe, telekomunikacija, gospodarenja otpadom i prometne infrastrukture u najvećoj su mjeri funkcionalni, no razina njihove razvijenosti i dovršenosti razlikuje se među općinama te izravno utječe na prostorne mogućnosti daljnjeg turističkog razvoja

2.3.1. Energetska infrastruktura

Opskrba električnom energijom na području destinacije Kupa, osigurana je putem elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske i distribucijske mreže HEP-Operatora distribucijskog sustava, odnosno Elektre Karlovac. Električna energija distribuira se putem mreže trafostanica, dalekovoda i vodova srednjeg i niskog napona koji pokrivaju sva naselja na području destinacije te osiguravaju stabilnu opskrbu stanovništva, gospodarstva i turističkih sadržaja.

Grad Ozalj, kao središte destinacije, ima poseban značaj u energetskom sustavu jer se na njegovom području nalaze hidroelektrane Ozalj 1 i Ozalj 2 na rijeci Kupi. Riječ je o protočnim hidroelektranama koje koriste hidroenergetski potencijal rijeke Kupe za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, a proizvedena energija uključuje se u elektroenergetski sustav Republike Hrvatske.

Hidroelektrana Ozalj 1 izgrađena je 1908. godine i smatra se najstarijom hidroelektranom u kontinentalnom dijelu Hrvatske. Izgrađena je s ciljem proizvodnje električne energije za javnu rasvjetu grada Karlovca, čime je Karlovac početkom 20. stoljeća dobio električnu rasvjetu i pridružio se tada tehnološki naprednijim europskim gradovima. Elektrana je izgrađena na prirodnom slapu rijeke Kupe te predstavlja vrijedan primjer industrijske i tehničke baštine.

Zbog svoje povijesne, tehničke i arhitektonske vrijednosti objekt je upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Hidroelektrana je i danas u funkciji te predstavlja jedan od rijetkih industrijskih objekata te starosti koji još uvijek služe svojoj izvornoj namjeni.

Hidroelektrana Ozalj 2 izgrađena je 1952. godine kao proširenje hidroenergetskog sustava na rijeci Kupi, zbog povećanih potreba za električnom energijom nakon Drugog svjetskog rata. Elektrana je smještena u neposrednoj blizini starije elektrane i opremljena je modernijim proizvodnim postrojenjima s Kaplanovim turbinama, koje su prilagođene radu na rijekama s manjim padom i većim protokom vode. Izgradnjom druge elektrane povećana je proizvodnja električne energije na rijeci Kupi i dodatno je ojačana energetska infrastruktura ovog područja.

Obje hidroelektrane koriste hidroenergetski potencijal rijeke Kupe, koja predstavlja jedan od važnijih vodnih i energetskih resursa ovog dijela Hrvatske. Osim energetske funkcije, hidroelektrane imaju i kulturno-povijesnu i krajobraznu vrijednost te predstavljaju prepoznatljiv element prostora Grada Ozlja i doline rijeke Kupe. Zbog svoje povijesne važnosti, industrijske arhitekture i smještaja u atraktivnom riječnom krajobrazu, hidroelektrane imaju i potencijal za razvoj industrijskog i tehničkog turizma te interpretaciju industrijske baštine u sklopu turističke ponude destinacije.

Postojanje hidroelektrana i proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora predstavlja važan element održivog razvoja destinacije Kupa te doprinosi razvoju energetski održivog i okolišno prihvatljivog prostora. Opskrba električnom energijom na području općina Žakanje, Ribnik i Kamanje temelji se na distribucijskoj mreži koja je prostorno i funkcionalno povezana s elektroenergetskim sustavom Grada Ozlja i Karlovca, dok se područje općine Draganić opskrbljuje prvenstveno putem elektroenergetske mreže šireg područja Karlovca, a općina Lasinja putem mreže koja je povezana s elektroenergetskim sustavom Karlovačke i dijelom Zagrebačke županije. Unatoč različitim pravcima napajanja, cijelo područje destinacije povezano je u jedinstveni elektroenergetski distribucijski sustav, što omogućuje stabilnu i pouzdanu opskrbu električnom energijom.

Energetska infrastruktura destinacije temelji se pretežno na distribucijskoj mreži srednjeg i niskog napona, dok se proizvodnja električne energije na području destinacije odvija prvenstveno u hidroelektrani Ozalj kao obnovljivom izvoru energije. Hidroenergetski potencijal rijeke Kupe predstavlja značajan prirodni i energetski resurs prostora te doprinosi održivom razvoju i energetskoj održivosti destinacije.

U kontekstu razvoja destinacije, stabilna energetska infrastruktura predstavlja važan preduvjet za razvoj gospodarstva, turizma, poduzetništva i javne infrastrukture, osobito u ruralnim područjima gdje je pouzdana opskrba električnom energijom ključna za kvalitetu života stanovništva i razvoj turističkih sadržaja. Energetska infrastruktura destinacije Kupa stoga se može ocijeniti kao zadovoljavajuće razvijena, s naglaskom na korištenje obnovljivih izvora energije i stabilnost distribucijskog sustava.

2.3.1.1. Plinska infrastruktura

Plinska infrastruktura na području destinacije Kupa razvijena je djelomično i nije jednako zastupljena u svim jedinicama lokalne samouprave. Plinofikacija je najrazvijenija na području općine Draganić te djelomično na području grada Ozlja i općine Lasinja, gdje je izgrađena distribucijska plinska mreža koja omogućuje opskrbu kućanstava, javnih objekata i dijela gospodarstva prirodnim plinom.

Na području općina Ribnik, Žakanje i Kamanje plinska mreža nije razvijena, te se za potrebe grijanja i energetskih potreba uglavnom koriste drugi energenti poput ogrjevnog drva, peleta, loživog ulja, električne energije i ukapljenog naftnog plina iz spremnika. Takav sustav opskrbe energijom karakterističan je za ruralna područja s manjom gustoćom naseljenosti, gdje izgradnja plinske mreže nije bila ekonomski opravdana.

Iznimka je Općina Žakanje, gdje je organizirana isporuka toplinske energije putem lokalnog sustava centralnog grijanja. Toplinska energija isporučuje se iz toplinskog postrojenja instaliranog u poslovno-stambenoj zgradi u Žakanju, a distribucija topline odvija se putem postojeće mreže centralnog grijanja. Sustav toplinske energije koristi se za grijanje dijela stambenih i poslovnih objekata te javnih zgrada u naselju Žakanje.

Distribucija prirodnog plina na području Karlovačke županije organizirana je putem regionalnog plinskog sustava i distributera plina, a postojeća plinska infrastruktura omogućuje daljnje širenje mreže u naseljima gdje postoji gospodarski i demografski interes za plinofikaciju.

U kontekstu razvoja destinacije Kupa, energetska infrastruktura za grijanje i energetsku opskrbu temelji se na kombinaciji prirodnog plina, električne energije i biomase, pri čemu značajnu ulogu ima korištenje drvne biomase kao lokalno dostupnog energenta u ruralnim područjima. Takva struktura energenata odgovara ruralnom karakteru prostora i omogućuje korištenje lokalnih obnovljivih izvora energije.

2.3.2. Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta

Telekomunikacijska infrastruktura i elektroničke komunikacije na području destinacije Kupa razvijaju se u okviru nacionalnog sustava elektroničkih komunikacija i mreža operatora elektroničkih komunikacija, prvenstveno Hrvatskog Telekoma, A1 Hrvatska i Telemacha. Na području destinacije dostupne su usluge nepokretne i pokretne elektroničke komunikacijske mreže, uključujući fiksnu telefoniju, mobilne mreže te širokopojasni pristup internetu putem bakrene mreže, mobilnih mreža i postupno putem optičke infrastrukture.

Prema podacima Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM), područje Karlovačke županije pokriveno je signalom pokretnih komunikacijskih mreža (2G, 3G, 4G i djelomično 5G) operatora Hrvatski Telekom, A1 Hrvatska i Telemach, a podaci o pokrivenosti objavljuju se kroz službene mape pokrivenosti mobilnih mreža.

Mobilna mreža i mobilni internet dostupni su na području svih jedinica lokalne samouprave u sastavu destinacije Kupa, odnosno na području Grada Ozlja te općina Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje, pri čemu je kvaliteta signala i brzina interneta bolja u većim

naseljima i uz glavne prometnice, dok je u pojedinim ruralnim i slabo naseljenim područjima dostupnost bržeg interneta ograničena.

Što se tiče širokopojasnog interneta putem fiksne infrastrukture, područje Karlovačke županije obuhvaćeno je projektima razvoja širokopojasne infrastrukture u tzv. bijelim područjima, odnosno područjima u kojima ne postoji komercijalni interes operatora za izgradnju brze internetske infrastrukture. U okviru tih projekata planirana je izgradnja optičke mreže do krajnjih korisnika, odnosno kućanstava, poduzetnika i javnih institucija, među kojima su i Grad Ozalj te općine Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje.

Projekti razvoja širokopojasne infrastrukture financiraju se sredstvima Europske unije i imaju za cilj osigurati brzi širokopojasni internet, odnosno pristup internetu velikih brzina (najmanje 100 Mbit/s), čime se stvaraju preduvjeti za razvoj digitalnih usluga, e-uprave, obrazovanja na daljinu, poduzetništva i turizma. Razvoj optičke infrastrukture posebno je važan za ruralna područja jer omogućuje smanjenje digitalnog jaza između urbanih i ruralnih područja.

Međutim, zbog složenosti provedbe projekata i postupaka javne nabave, razvoj optičke infrastrukture na području Karlovačke županije odvija se sporije od prvotno planiranog, te u pojedinim naseljima još uvijek dominira pristup internetu putem bakrene mreže (ADSL/VDSL) ili mobilnog interneta. Unatoč tome, provedba projekata širokopojasne infrastrukture predstavlja važan razvojni iskorak za područje destinacije Kupa, osobito u kontekstu digitalizacije turizma, razvoja poduzetništva i poboljšanja kvalitete života stanovništva.

Tablica 14. Telekomunikacijska infrastruktura TZP Kupa

JLS	Fiksni internet	Mobilni internet	Procijenjena brzina interneta	Operateri	Izvor
Grad Ozalj	ADSL/VDSL, djelomično optika	3G/4G/5G	30–100 Mbit/s, lokalno >100	HT, A1, Telemach	Projekt širokopojasne infrastrukture
Općina Draganić	ADSL	3G/4G	većinom <30 Mbit/s	HT, A1, Telemach	Projekt širokopojasne infrastrukture
Općina Kamanje	ADSL	3G/4G	2–30 Mbit/s, dijelom 30–100	HT, A1, Telemach	Projekt širokopojasne infrastrukture
Općina Lasinja	ADSL	3G/4G	većinom <30 Mbit/s, rijetko >100	HT, A1, Telemach	Projekt širokopojasne infrastrukture
Općina Ribnik	ADSL	3G/4G	većinom <30 Mbit/s	HT, A1, Telemach	Projekt širokopojasne infrastrukture
Općina Žakanje	ADSL/VDSL	3G/4G	2–30 Mbit/s i 30–100	HT, A1, Telemach	Projekt širokopojasne infrastrukture

Izvor: Projekt razvoja širokopojasnog pristupa na području Grada Ozlja te Općina Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje

Telekomunikacijska infrastruktura na području destinacije Kupa može se stoga ocijeniti kao zadovoljavajuća u pogledu osnovne dostupnosti mobilnih mreža i interneta, ali s potrebom

daljnjeg razvoja širokopojasne infrastrukture, osobito u ruralnim naseljima i područjima slabije naseljenosti. Razvoj brze širokopojasne infrastrukture predstavlja važan preduvjet za digitalizaciju destinacije, razvoj pametnih rješenja u turizmu, jačanje poduzetništva te poboljšanje kvalitete života stanovništva. Posebno je važan za jedinice lokalne samouprave s izraženijim razvojnim trendovima, poput općine Lasinja, gdje daljnji gospodarski i društveni razvoj u velikoj mjeri ovisi o dostupnosti kvalitetne i pouzdane širokopojasne internetske infrastrukture.

U kontekstu razvoja turizma i upravljanja destinacijom, dostupnost brzog interneta i mobilnih komunikacija ima sve veću važnost, osobito za razvoj digitalnih turističkih usluga, online rezervacija, promocije destinacije, rada turističkih objekata i razvoja novih oblika turizma poput digitalnih nomada i rada na daljinu.

2.3.3. Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrba na području destinacije Kupa, koja obuhvaća Grad Ozalj te općine Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje, organizirana je putem javnog vodoopskrbnog sustava kojim upravlja trgovačko društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. Karlovac kao javni isporučitelj vodnih usluga na području Karlovačke županije. Sustav javne vodoopskrbe obuhvaća više jedinica lokalne samouprave, među kojima su Grad Ozalj te općine Draganić, Lasinja, Ribnik, Žakanje i Kamanje.

Vodoopskrbni sustav temelji se na zahvaćanju podzemnih voda iz vodocrpilišta, njihovoj obradi te distribuciji putem vodovodne mreže, vodosprema i precrpnih stanica do naselja i potrošača. Vodovod i kanalizacija Karlovac upravlja vodovodnom mrežom duljine više stotina kilometara, a voda se crpi s više vodocrpilišta te distribuira preko vodosprema i precrpnih stanica koje osiguravaju dovoljan tlak i opskrbu vodom i u naseljima na višim nadmorskim visinama.

Na području općine Lasinja ranije je djelovalo komunalno društvo Vodovod Lasinja, koje je 2022. godine pripojeno društvu Vodovod i kanalizacija Karlovac, čime je i područje općine Lasinja uključeno u jedinstveni regionalni sustav vodoopskrbe Karlovačke županije.

Vodoopskrbna mreža razvijenija je u većim naseljima i uz glavne prometne pravce, dok je u manjim i disperziranim ruralnim naseljima dio stanovništva još uvijek opskrbljen vodom putem lokalnih vodovoda, bunara i individualnih sustava vodoopskrbe. Daljnji razvoj vodoopskrbne infrastrukture usmjeren je na proširenje vodovodne mreže, povećanje priključenosti stanovništva na javni sustav te rekonstrukciju postojećih cjevovoda radi smanjenja gubitaka vode u sustavu.

Pouzdana i kvalitetna vodoopskrba predstavlja jedan od ključnih infrastrukturnih preduvjeta za razvoj naselja, gospodarstva i turizma na području destinacije Kupa, osobito u kontekstu razvoja ruralnog turizma, turističkih objekata i vikend naselja uz rijeku Kupu.

2.3.4. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje komunalnim otpadom na području destinacije Kupa, koja obuhvaća Grad Ozalj te općine Draganić, Kamanje, Lasinja, Ribnik i Žakanje, organizirano je putem komunalnih društava nadležnih za obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području pojedinih jedinica lokalne samouprave. Sustav gospodarenja otpadom temelji se na organiziranom prikupljanju miješanog komunalnog otpada, odvojenom prikupljanju korisnih komponenti otpada te sustavu reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta.

Na području Grada Ozlja te općina Žakanje, Kamanje i Ribnik javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada obavlja trgovačko društvo Azelija eko d.o.o., na području Općine Draganić prikupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja Čistoća d.o.o. Karlovac dok na području Općine Lasinja odvoz i prikupljanje komunalnog otpada obavlja tvrtka Vojnić Komunalac d.o.o. Na taj način područje destinacije obuhvaćeno je sustavom organiziranog prikupljanja otpada putem

više komunalnih društava, ovisno o teritorijalnoj nadležnosti pojedine jedinice lokalne samouprave.

Na području destinacije uspostavljen je sustav odvojenog prikupljanja otpada putem reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta. Fiksna reciklažna dvorišta nalaze se u Ozlju i Žakanju, dok se na području općina Kamanje, Ribnik, Draganić i Lasinja odvojeno prikupljanje otpada organizira putem mobilnih reciklažnih dvorišta te putem spremnika za odvojeno prikupljanje otpada postavljenih u naseljima i na tzv. zelenim otocima. Sustav mobilnih reciklažnih dvorišta omogućuje stanovništvu ruralnih naselja odlaganje posebnih vrsta otpada poput glomaznog otpada, elektroničkog otpada, opasnog otpada iz kućanstava, građevinskog otpada i drugih vrsta otpada koje nije dopušteno odlagati u spremnike za miješani komunalni otpad.

Gospodarenje otpadom na području Karlovačke županije organizirano je u okviru regionalnog sustava gospodarenja otpadom, a komunalni otpad s područja gradova i općina postupno se usmjerava prema Centru za gospodarenje otpadom Babina gora, koji predstavlja središnji objekt za obradu i zbrinjavanje otpada za područje Karlovačke županije. Uspostavom regionalnog centra postupno se zatvaraju manja lokalna odlagališta otpada te se sustav gospodarenja otpadom usklađuje s nacionalnim i europskim propisima iz područja zaštite okoliša.

Sustav gospodarenja otpadom na području destinacije Kupa temelji se na povećanju odvojenog prikupljanja otpada, smanjenju količine miješanog komunalnog otpada, razvoju infrastrukture za recikliranje te podizanju svijesti stanovništva o važnosti zaštite okoliša. U kontekstu razvoja turizma, sustav gospodarenja otpadom ima važnu ulogu u očuvanju okoliša, krajobraza i prirodnih resursa, osobito rijeke Kupe i ruralnog prostora koji predstavljaju temelj turističke atraktivnosti destinacije.

Tablica 15. Gospodarenje otpadom TZP Kupa

Jedinica lokalne samouprave	Nadležno komunalno društvo	Reciklažno dvorište	Mobilno reciklažno dvorište	Napomena
Grad Ozalj	Azelija eko d.o.o.	Ozalj	Da	Organizirano odvojeno prikupljanje otpada
Općina Žakanje	Azelija eko d.o.o.	Žakanje	Da	Uspostavljen je sustav odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu
Općina Kamanje	Azelija eko d.o.o.	–	Da	Korištenje mobilnog reciklažnog dvorišta
Općina Ribnik	Azelija eko d.o.o.	–	Da	Korištenje mobilnog reciklažnog dvorišta
Općina Draganić	Čistoća d.o.o. Karlovac	–	Da	Sustav odvojenog prikupljanja otpada
Općina Lasinja	Vojnić Komunalac d.o.o.	–	Da	Korištenje reciklažnog dvorišta Karlovac

2.4. Analiza prometne infrastrukture

Prometna infrastruktura destinacije Kupa, temelji se prvenstveno na cestovnom prometu, uz prisutnost željezničkog prometa koji ima ograničenu ulogu u svakodnevnoj mobilnosti stanovništva i posjetitelja, ali predstavlja značajan potencijal za buduće unaprjeđenje prometne dostupnosti destinacije.

Područje destinacije karakterizira relativno dobra prometna povezanost zahvaljujući blizini Karlovca, državnih cesta i autoceste A1, dok pojedine jedinice lokalne samouprave ostvaruju dodatne prednosti kroz blizinu državne granice sa Slovenijom i važnih međunarodnih prometnih pravaca.

Glavne prometne osi destinacije čine državne ceste DC6 i DC228. Državna cesta DC6 proteže se pravcem Jurovski Brod (granica Republike Hrvatske i Republike Slovenije) – Ribnik – Karlovac – Brezova Glava – Vojnić – Glina – Matijevići – granični prijelaz Dvor (granica Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine), dok državna cesta DC228 povezuje Jurovski Brod preko Kamanja i Ozlja s Karlovcem. Na ove prometnice nadovezuje se mreža županijskih i lokalnih cesta koje osiguravaju međusobnu povezanost naselja i dostupnost pojedinih dijelova destinacije.

Grad Ozalj predstavlja jedno od ključnih prometnih središta destinacije, kroz koje prolaze državne i županijske prometnice, ali i željeznička pruga Karlovac – Ozalj – Kamanje – državna granica. Istovremeno, promet u središtu grada opterećen je tranzitnim prometom, osobito u ljetnim mjesecima, zbog čega je planirana izgradnja obilaznice.

Općina Draganić ima vrlo povoljan prometni položaj zbog blizine autoceste A1 i važnih županijskih prometnica koje povezuju Zagreb i Karlovac, kao i željezničke pruge Zagreb – Rijeka, čime je osigurana dobra regionalna i nacionalna povezanost, iako na području općine ne postoji izravni priključak na autocestu.

Na području općina Kamanje, Ribnik i Žakanje prometnu osnovu čine državne ceste DC6 i DC228 te pripadajuća mreža županijskih i lokalnih cesta. DC6 povezuje Jurovski Brod preko područja Ribnika s Karlovcem, dok DC228 od Jurovskog Broda preko Kamanja i Ozlja vodi prema Karlovcu. Pogranični položaj ovoga dijela destinacije dodatno doprinosi prometnoj dostupnosti i prekograničnoj povezanosti s Republikom Slovenijom.

Općina Lasinja prometno je povezana s Karlovcem i Zagrebom putem županijskih i lokalnih cesta, a izgradnjom mosta preko rijeke Kupe dodatno je unaprijeđena dostupnost područja i povezanost sa Zagrebačkom županijom.

Na području destinacije nalazi se i željeznička pruga Karlovac – Ozalj – Kamanje – državna granica, koja je jednokolosječna neelektrificirana pruga za lokalni promet u dolini rijeke Kupe i povezuje Karlovac s područjem Ozlja i Kamanja te se nastavlja prema Sloveniji. Trenutno se provode radovi na modernizaciji i obnovi pruge, a planirana je revitalizacija željezničkog prometa na ovoj dionici, što bi u budućnosti moglo doprinijeti boljoj prometnoj povezanosti područja i razvoju turizma i prekogranične suradnje.

Za budući razvoj prometne povezanosti destinacije značajno je djelovanje Europske grupacije za teritorijalnu suradnju (EGTS) „Putevi budućnosti Ljubljana – Novo mesto – Karlovac – Zagreb“, čiji je član i Karlovačka županija. Grupacija je usmjerena na razvoj prekogranične suradnje Hrvatske i Slovenije, revitalizaciju željezničkog koridora Ljubljana – Novo Mesto – Karlovac – Zagreb, razvoj održive i multimodalne mobilnosti te unaprjeđenje prometne infrastrukture pograničnih područja. Aktivnosti EGTS-a posebno su značajne za područje destinacije Kupa s obzirom na željeznički pravac Karlovac – Ozalj – Kamanje – državna granica i mogućnosti ponovne uspostave kvalitetnije prekogranične željezničke povezanosti prema Metliki i Novom Mestu. Razvoj ove prometne veze može doprinijeti boljoj dostupnosti destinacije, održivoj mobilnosti stanovništva i posjetitelja te daljnjem razvoju prekogranične turističke suradnje.

Jedan od ključnih izazova prometne infrastrukture destinacije odnosi se na nedovoljno razvijen javni prijevoz, osobito između naselja unutar pojedinih općina, kao i prema većim središtima poput Karlovca i Ozlja. Postojeće autobusne linije uglavnom su prilagođene potrebama učenika i zaposlenika te ne zadovoljavaju u potpunosti potrebe turističkog kretanja i svakodnevne mobilnosti stanovništva.

Značajan iskorak u unaprjeđenju dostupnosti javnog prijevoza predstavlja uspostava javne usluge prijevoza putnika u cestovnom prometu na području Karlovačke županije. Nova mreža javnog županijskog prijevoza predviđa 33 autobusne linije, čime se nastoji osigurati redovitost i kontinuitet javnog prijevoza te bolja povezanost ruralnih i slabije prometno povezanih područja s većim naseljima i središtima. Uspostava sustava posebno je značajna za destinaciju Kupa, koju obilježava velik broj manjih i prostorno disperziranih naselja, jer može doprinijeti većoj mobilnosti lokalnog stanovništva i boljoj dostupnosti područja posjetiteljima koji ne koriste osobni automobil. Unaprjeđenje javnog cestovnog prijevoza ujedno predstavlja važan doprinos razvoju održivijih oblika mobilnosti na području destinacije.

Unatoč relativno dobroj cestovnoj dostupnosti, u pojedinim dijelovima destinacije prisutni su određeni infrastrukturni izazovi koji se odnose na kvalitetu i širinu pojedinih lokalnih prometnica, nedovoljno razvijenu biciklističku infrastrukturu, nedostatak turističke signalizacije i parkirališnih kapaciteta te slabiju prometnu povezanost pojedinih turističkih lokaliteta. Navedena ograničenja posebno su značajna s aspekta daljnjeg razvoja aktivnih oblika turizma i povećanja dostupnosti turističkih sadržaja.

Zahvaljujući povoljnom prometnom položaju i blizini Zagreba i Karlovca, destinacija Kupa nalazi se na relativno maloj udaljenosti od važnih emitivnih tržišta, što predstavlja značajnu prednost za razvoj izletničkog, vikend i kratkotrajnog turizma. Daljnji razvoj prometne infrastrukture potrebno je usmjeriti na unaprjeđenje lokalne cestovne mreže i javnog prijevoza, razvoj biciklističke i pješačke infrastrukture, uređenje parkirališta i pristupa turističkim lokalitetima i rijeci Kupi, poboljšanje turističke signalizacije te razvoj održivih oblika mobilnosti.

Tablica 16. Prometna povezanost TZP Kupa

JLS	Državne i županijske ceste	Lokalne i nerazvrstane ceste	Željeznica	Posebnosti	Ključni izazovi
Grad Ozalj	D505, županijske ceste (Ž3098, Ž3143)	LC 34029, LC 34031	DA	prometno središte, tranzitni promet	povećano prometno opterećenje na glavnim prometnim pravcima
Općina Draganić	D505, županijske ceste (ŽC 1042, ŽC 3101, ŽC 3150)	LC 34041, LC 34039 LC 31185	DA	blizina autoceste A1	nema direktnog priključka na autocestu
Općina Kamanje	D505, županijske ceste (ŽC 3097, ŽC 3098	LC 34017, LC 34018, LC 34019, LC 34020, LC 34021	DA	povezanost sa Slovenijom	ograničena dostupnost javnog prijevoz
Općina Lasinja	županijske ceste(ŽC 3152, ŽC 3153, ŽC 3186)	NC 34049, NC 34051, LC 34052, LC 34053 LC 34096	NE	most preko Kupe (povezanost sa Zagrebom)	udaljenost od glavnih prometnih pravaca
Općina Ribnik	D6, županijske ceste (ŽC 3140)	LC 34027 LC 34028 LC 34168	NE	povezanost s Karlovcem i Žakanjem	ograničena prometna povezanost pojedinih naselja
Općina Žakanje	D6, županijske ceste (ŽC 3140)	LC 34005 LC 34006 LC 34007 LC 34022 LC 34023 LC 34024	DA	granični prijelazi	nedostatak javnog prijevoza

2.5. Analiza stanja digitalizacije

Digitalizacija se sve više prepoznaje kao važan instrument upravljanja destinacijom, razvoja turističkih proizvoda i unapređenja kvalitete života lokalnog stanovništva. Primjena digitalnih rješenja omogućuje učinkovitije upravljanje resursima, bolju informiranost posjetitelja, digitalnu promociju destinacije te razvoj novih turističkih proizvoda i usluga. Poseban naglasak stavlja se na razvoj širokopojasne infrastrukture, digitalne promocije, digitalnih turističkih sadržaja i postupno uvođenje pametnih rješenja u upravljanju destinacijom.

Područje destinacije Kupa raspolaže osnovnom telekomunikacijskom infrastrukturom i mobilnim mrežama, dok se razvoj širokopojasne i optičke infrastrukture provodi postupno kroz projekte razvoja širokopojasne infrastrukture u tzv. bijelim područjima Karlovačke županije. U većim naseljima dostupne su različite vrste internetskih priključaka, dok se u ruralnim i slabije naseljenim područjima pristup internetu često temelji na mobilnim mrežama ili bakrenoj infrastrukturi, što utječe na brzinu i stabilnost internetske veze.

Digitalna promocija destinacije provodi se putem službenih mrežnih stranica turističke zajednice, društvenih mreža te online platformi za rezervaciju smještaja i turističkih usluga. Većina turističkih subjekata koristi digitalne kanale za promociju i prodaju usluga, no digitalizacija turističkih proizvoda, digitalna interpretacija baštine i digitalno upravljanje destinacijom još uvijek nisu razvijeni u većoj mjeri.

Jedan od izazova digitalnog razvoja destinacije predstavlja neujednačena dostupnost brze internetske infrastrukture na cijelom području, nedovoljna digitalna povezanost turističkih dionika te nedostatak integriranih digitalnih rješenja za upravljanje destinacijom. Trenutno ne postoji jedinstvena digitalna platforma destinacije, mobilna aplikacija destinacije niti integrirani sustav za digitalno upravljanje turističkim sadržajima, posjetiteljima i resursima, već se digitalni alati koriste pojedinačno i fragmentirano.

Navedeno ukazuje na potrebu sustavnijeg i koordiniranog pristupa digitalizaciji destinacije, osobito u području razvoja širokopojasne infrastrukture, digitalne promocije, digitalne interpretacije baštine, razvoja digitalnih turističkih proizvoda te uvođenja pametnih rješenja u upravljanje destinacijom.

Tablica 17. Digitalizacija i pametni razvoj prema elementima i trenutnom stanju

Područje	Element	Stanje u destinaciji Kupa
Digitalna infrastruktura	Širokopojasna povezanost	Područje destinacije obuhvaćeno je projektima razvoja širokopojasne infrastrukture u tzv. bijelim područjima Karlovačke županije. U većim naseljima dostupan je širokopojasni internet putem bakrene mreže, mobilnog interneta i dijelom optičke mreže, dok u pojedinim ruralnim naseljima kvaliteta i brzina interneta još uvijek variraju.
Digitalna infrastruktura	Optički internet	Optička mreža razvija se postupno kroz projekte razvoja širokopojasne infrastrukture, ali još uvijek nije dostupna u svim naseljima. U dijelu područja i dalje dominira ADSL/VDSL infrastruktura i mobilni internet.

Digitalna infrastruktura	Mobilna mreža (4G/5G)	Mobilna mreža dostupna je na većem dijelu područja destinacije putem mreža operatora Hrvatski Telekom, A1 i Telemach. 4G mreža dostupna je u većini naselja, dok je 5G mreža dostupna ograničeno, uglavnom u većim naseljima i uz glavne prometnice.
E-uprava i digitalne javne usluge	Portali općina i Turističke zajednice	Jedinice lokalne samouprave i Turistička zajednica imaju službene web stranice s osnovnim informacijama, dokumentima i kontaktima. Razina interaktivnih sadržaja i digitalnih usluga za građane i posjetitelje je ograničena.
E-uprava i digitalne javne usluge	Digitalizacija komunalnih usluga	Digitalizacija komunalnih usluga prisutna je djelomično kroz web stranice komunalnih društava, obavijesti o odvozu otpada i online obrasce, ali ne postoji jedinstveni digitalni sustav upravljanja komunalnim uslugama na razini destinacije.
E-uprava i digitalne javne usluge	e-Građani i administrativne usluge	Administrativne usluge dostupne su putem nacionalnih sustava e-Građani, e-Dozvola i drugih državnih platformi, dok se dio lokalnih administrativnih postupaka i dalje obavlja fizičkim dolaskom u općine i grad.
Pametna destinacija	Pametne turističke usluge	Digitalna promocija destinacije provodi se putem web stranica i društvenih mreža, a smještajni objekti koriste online platforme za rezervaciju smještaja. Ne postoji jedinstvena digitalna platforma destinacije, mobilna aplikacija ili sustav pametnog upravljanja destinacijom.
Pametna destinacija	Upravljanje resursima (voda, energija, otpad)	Upravljanje komunalnim sustavima provodi se putem komunalnih poduzeća i infrastrukturnih sustava, ali bez integriranih pametnih sustava praćenja potrošnje resursa i digitalnog upravljanja na razini destinacije.
Pametna destinacija	Digitalno upravljanje prometom i parkiranjem	Sustavno digitalno upravljanje prometom i parkiranjem nije uspostavljeno. Promet i parkiranje reguliraju se klasičnim sustavima, a digitalna rješenja nisu razvijena.
Obrazovanje i digitalne vještine	Edukacija turističkog sektora i stanovništva	Ne postoji sustavni program edukacije o digitalnim alatima u turizmu i digitalnom marketingu na razini destinacije, već se edukacije provode povremeno kroz projekte turističkih zajednica, županije i razvojnih agencija.
Sigurnost i zaštita podataka	Kibernetička sigurnost	Informacijski sustavi javnih institucija koriste osnovne sigurnosne protokole, ali ne postoji jedinstvena strategija kibernetičke sigurnosti na razini destinacije niti sustavna edukacija dionika o zaštiti podataka.

2.6. Analiza pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Tržišni i društveni trendovi sve više naglašavaju važnost inkluzivnog i pristupačnog turizma, pri čemu destinacije koje sustavno ulažu u pristupačnost ostvaruju veću društvenu vrijednost, širu tržišnu prepoznatljivost i dugoročnu održivost turizma. Pristupačnost nije važna samo za osobe s invaliditetom, već i za starije osobe, obitelji s djecom, osobe smanjene pokretljivosti i sve druge posjetitelje kojima su potrebni lakši pristupi i prilagođena infrastruktura.

Destinacija Kupa raspolaže određenim potencijalom za razvoj pristupačnog turizma, osobito zbog ruralnog karaktera prostora, većeg broja javnih površina, rekreacijskih zona uz rijeku Kupu te mogućnosti postupne prilagodbe javnih objekata i turističke infrastrukture načelima univerzalnog dizajna. Međutim, pristupačnost prostora, infrastrukture i usluga trenutno je djelomična i neujednačena.

Fizička pristupačnost

Fizička pristupačnost prostora na području destinacije trenutno je djelomično osigurana, ali nije sustavno uređena. Pojedine zgrade javne namjene imaju osnovne elemente pristupačnosti poput pristupa u razini tla. Međutim, velik dio kulturno-povijesnih atrakcija, sakralnih objekata, starih gradova, kurija, etnografskih zbirki i ruralnih lokaliteta nije u potpunosti pristupačan osobama smanjene pokretljivosti zbog konfiguracije terena, starosti objekata i zaštite kulturne baštine.

Prirodne atrakcije destinacije, osobito područja uz rijeku Kupu, šumski i ruralni krajobrazi, pješačke i biciklističke staze te speleološki lokaliteti poput špilje Vrlovke, u pravilu nisu prilagođeni osobama s invaliditetom, što je dijelom posljedica prirodnih ograničenja prostora. Pristupačnost parkirališta, sanitarnih čvorova i pristupnih putova na turističkim lokacijama nije sustavno riješena, već se prilagodbe provode pojedinačno i ovisno o pojedinim objektima i projektima.

Komunikacijska pristupačnost

Komunikacijska pristupačnost na području destinacije još uvijek nije dovoljno razvijena. Web stranice jedinica lokalne samouprave i turističke zajednice sadrže osnovne informacije, ali nisu u potpunosti prilagođene standardima digitalne pristupačnosti. Turistička signalizacija, interpretacijske ploče i informativni materijali uglavnom nisu prilagođeni osobama s oštećenjem vida ili sluha, a ne postoje audiovodiči, taktilne karte ili interpretacijski sadržaji prilagođeni osobama s invaliditetom.

Informacije o pristupačnosti objekata, smještaja i turističkih sadržaja nisu sustavno objedinjene i dostupne na jednom mjestu, što otežava planiranje putovanja osobama s invaliditetom.

Pristupačnost turističkih usluga

Pristupačnost turističkih usluga na području destinacije je ograničena. U smještajnim objektima postoji manji broj smještajnih jedinica prilagođenih osobama s invaliditetom, dok većina objekata, osobito u segmentu privatnog smještaja i ruralnog turizma, nije projektirana prema načelima univerzalnog dizajna. Ruralni karakter destinacije, stariji građevinski fond i ograničeni financijski kapaciteti privatnih iznajmljivača otežavaju bržu prilagodbu smještaja i ugostiteljskih objekata.

Turističke aktivnosti poput izletničkog, sportskog i rekreacijskog turizma uglavnom nisu prilagođene osobama s invaliditetom, iako određeni oblici turizma, poput boravka u prirodi, gastronomskog turizma, kulturnih događanja i manifestacija, imaju potencijal za razvoj inkluzivnih turističkih proizvoda.

Tablica 18. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom	
Stari grad Ozalj	pristup do Starog grada omogućen, ali ne i sam ulazak u Stari grad
Muzej Ozalj	nema pristup
Hidroelektrana Munjara Ozalj	nema pristup
Kupalište Ozalj	ima pristup i wc za invalide, ali nema pristup vodi
Kupalište Kamanje, Brlog grad	ima pristup
Kupalište Kamanje, Petrinski Kut	Ima pristup
Kupalište Dobra	nema pristup
Etno park	do Etno parka ima pristup, ali ne i sami muzej u Etno parku
Crkva sv. Vida	nema pristup
Crkva sv. Lovre Vivodina	nema pristup
Pavlinski samostan Svetice	nema pristup
Crkva Imena Marijinog Kamanje	Ima pristup
Kapela Sv. Filipa i Jakova Reštovo	nema pristup
Župna crkva sv.Ilije Proroka	nema pristup
Župna crkva Žakanje; Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	nema pristup
Crkva sv. Antun Padovanski	ima pristup
Župna crkva Sv. Jurja Mučenika	nema pristup

2.7. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

Organiziranost i dostupnost usluga u destinaciji predstavljaju važan element kvalitete života lokalnog stanovništva, ali i značajan čimbenik ukupnog turističkog doživljaja, osobito u destinacijama poput destinacije Kupa, koje se oslanjaju na privatni smještaj, izletnički i vikend-turizam te povremeno bilježe povećana opterećenja tijekom manifestacija i turistički intenzivnijih razdoblja. U destinaciji je prisutna osnovna razina javnih, komunalnih i društvenih usluga koje prvenstveno služe lokalnoj populaciji, ali se u određenoj mjeri prilagođavaju i potrebama posjetitelja.

Tablica 19. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji Kupa

Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji		
Grad Ozalj	Turistička zajednica	**Turistička zajednica područja Kupa** Adresa: Kurilovac 1, 47280 Ozalj Tel: (0)47/731-196 Email: info@tzp-kupa.hr
	Gradska uprava	**Gradska uprava Ozalj** Adresa: Kurilovac 1, 47 280 Ozalj Tel: (0)47 731/400 Email: grad.ozalj@ozalj.hr
	Ustanove	**Matični ured Ozalj** Adresa: Kolodvorska 1a, 47280 Ozalj Tel: 047/731-232 Email: mu.ozalj@kazup.hr **Zavičajni muzej Ozalj** Ulica Zrinskih i Frankopana 2, 47 280 Ozalj, Croatia E-pošta: muzoz@ka.t-com.hr Tel.: 047/732-271 **Pučko otvoreno učilište Katarina Zrinska – Ozalj** Adresa: Kolodvorska cesta 1A, 47280 Ozalj Tel.: 095/909-4079 **Ured za graditeljstvo i okoliš (Upravni odjel za graditeljstvo i okoliš Karlovačke županije)** Adresa: Kolodvorska cesta 1, 47280 Ozalj Tel.: 047/732-303 **Porezna uprava** **Područni ured Karlovac** **Ispostava Karlovac, Samostalni izvršitelji Ozalj** Adresa: 47280 Ozalj, Kolodvorska 1a Tel.:047-542-041 Email: ozalj_pis@porezna-uprava.hr

	Dom zdravlja i druge zdravstvene ustanove	**Dom zdravlja Karlovačke županije – Organizacijska jedinica Ozalj** Adresa: Kolodvorska 2, 47280 Ozalj Tel: 047 731 022 Email: dom.zdravlja.ozalj@gmail.com **Stomatologija dr. Kalčić** Adresa: Karlovačka cesta 34, 47280 Ozalj Tel: 047 731 258
	Ljekarne	**Ljekarna Ozalj – Dom zdravlja Karlovačke županije – Organizacijska jedinica Ozalj** Adresa: Trg braće Radić 3, 47280 Ozalj Tel: 047 732 127 **Ljekarna Perašin mr. ph. Nives** Adresa: Kurilovac 8, 47280 Ozalj Tel: 047 732 233
	Vrtići i osnovna škola	**Dječji vrtić Zvončić Ozalj** Adresa: Trg Braće Radić 4, 47280 Ozalj Tel: 47 731 251 Email: dvzvoncic@gmail.com **Osnovna škola Slave Raškaj** Adresa: Podgraj 10a, 47280 Ozalj Tel: 047/ 731 112 Email: tajnistvo@os-slava-raskaj-ozalj.skole.hr **Područne škole:** **PŠ Mali Erjavec** **PŠ Trg** **PŠ "Juraj Kamenar" Vrhovac** **PŠ Vivodina** **PŠ Zorkovac**
	Knjižnica	**Gradska knjižnica i čitaonica Ivana Belostenca** Adresa: Kolodvorska cesta 1a, 47280 Ozalj Tel: 047 732 1667 Email: knib@ka.t-com.hr
	Policija	**Policijska postaja Ozalj** Adresa: Kurilovac 2, 47280 Ozalj Tel: 047 664 739
	Poštanski ured	**HP – Hrvatska pošta d.d. Poštanski ured Ozalj** Adresa: Trg braće Radić 1b, 47280 Ozalj Tel: 047 628 018
	Vatrogasna služba	**Vatrogasna zajednica Grada Ozlja** Adresa: Kurilovac 9a, 47280 Ozalj

		• **DVD Ozalj** Zajačko Selo 20A, Zajačko Selo Tel: 047 732 032 • **DVD Dojutrovica** Adresa: • **DVD Donji Oštri Vrh** Adresa: Donji Oštri Vrh 42, Donji Oštri Vrh Ozaljski • **DVD Dvorišće Ozaljsko** Adresa: Dvorišće Ozaljsko 2a, Dvorišće Ozaljsko • **DVD Jaškovo** Adresa: Jaškovo 51f, Jaškovo • **DVD Kašt** Adresa: Kašt 15A, Kašt • **DVD Radatovići** Adresa: Radatovići 9a, Radatovići • **DVD Vivodina** Adresa: Varaštovac 1, Vivodina • **DVD Vrhovac** Adresa: Vrhovac 26b, Vrhovac
	Prijevoz putnika	**HŽ – Putnički prijevoz – Kolodvor Ozalj** Adresa kolodvora: Kolodvorska bb, 47280 Ozalj Telefon u Prometnom uredu: 047 731 158 **Autotransport Karlovac d.d.** Adresa: Gažanski trg 8, 47000 Karlovac Tel: 047 611 027
	Ostalo	**Azelija eko d.o.o.** Ulica akademika Milana Heraka 11, 47280, Ozalj Tel: 047/731 422 Email: info@azelija-eko.hr **Vodovod i kanalizacija d.o.o.** **PODRUŽNICA OZALJ** Akademika Milana Heraka 11, 47 280 Ozalj tel: 047/731-402 e-mail: kontakt.ozalj@vik-ka.hr
Općina Draganić	Turistička zajednica	**Turistička zajednica područja Kupa** Adresa: Kurilovac 1, 47280 Ozalj Tel: (0)47/731-196 Email: info@tzp-kupa.hr
	Općinska uprava	**Općinska uprava Draganić** Adresa: Draganić 10, 47201 Draganić Tel: 047 715 136 Email: opcina-draganic@ka.t-com.hr
	Dom zdravlja	**Dom zdravlja Karlovačke županije**

		Ordinacija opće/obiteljske medicine Draganić Adresa: Mahićno 60, Draganić Tel: 047 651 099 Email: opca.ordinacija.mahicno@dzka.t-com.hr
	Ljekarne	**Ljekarna Derjanović** Adresa: Budrovci 20, 47201 Draganić Tel: 047 715 349
	Vrtići i osnovna škola	**Dječji vrtić Didi, područni objekt Draganić** Adresa: Mrzljaki 1, 47201 Draganić Tel: 47 778 700 Email: infovrticdidi@gmail.com **Osnovna škola Draganić** Adresa: Draganići 35, 47201 Draganići Tel: 047 715 196 Email: ured@os-draganici.skole.hr
	Knjižnica	**Knjižnica OŠ Draganići** Adresa: Draganići 35, 47201 Draganići Tel: 047 715 196
	Policija	**Policijska postaja Karlovac s ispostavom Vojnić** Adresa: Vladka Mačeka 13, Karlovac Telefon: 047/664-260
	Poštanski ured	**HP – Hrvatska pošta d.d. Poštanski ured Draganić** Adresa: Draganići 10, 47201 Draganići
	Vatrogasna služba	**Vatrogasna zajednica Draganić** Adresa: Draganići 10, 47201 Draganić • **DVD Draganić** • **DVD Mrzljaki - Goljak**
	Prijevoz putnika	**Autotransport Karlovac d.d.** Adresa: Gažanski trg 8, 47000 Karlovac Tel: 047 611 027
Općina Kamanje	Turistička zajednica	**Turistička zajednica područja Kupa** Adresa: Kurilovac 1, 47280 Ozalj Tel: (0)47/731-196 Email: info@tzp-kupa.hr
	Općinska uprava	**Općinska uprava Kamanje** Adresa: Kamanje 106, 47282 Kamanje Tel: 047 642 288 Email: opcina.kamanje@kamanje.hr
	Dom zdravlja	**Dom zdravlja Ozalj** Adresa: Kolodvorska 2, 47280 Ozalj Tel: 047 731 022 Email: dom.zdravlja.ozalj@gmail.com

		Ordinacija opće med. Nikola Jelenčić Adresa: Orljakovo 8b, 47282 Kamanje Tel: 047 758 650
	Ljekarne	Na području Općine Kamanje djeluje mobilna ljekarna na lokaciji ordinacije opće medicine Adresa: Orljakovo 8b, 47282 Kamanje
	Vrtići i osnovna škola	**Dječji vrtić Kamanje** Adresa: Kamanje 105, 47282 Kamanje Tel: 047 203 338 Email: dv-kamanje@kamanje.hr **Osnovna škola Žakanje, područna škola Kamanje** Adresa: Kamanje 111, 47282 Kamanje
	Policija	**Policijska postaja Ozalj** **Adresa: Kurilovac 2, 47280 Ozalj** **Tel: 047 664 739**
	Poštanski ured	**HP – Hrvatska pošta d.d. Poštanski ured Kamanje** Adresa: Kamanje 97, 47282 Kamanje
	Vatrogasna služba	**Vatrogasna zajednica Općine Kamanje** Adresa: Kamanje 105, 47282 Kamanje Email: vzo.kamanje@193.vzkz.hr • **DVD Orljakovo** Adresa: Orljakovo 12b, 47282 Kamanje email: dvd.orljakovo@193.vzkz.hr • **DVD Reštovo** Adresa: Reštovo 13, 47282 Kamanje email: dvd.restovo1928@gmail.com • **DVD Kamanje** Adresa: Kamanje 105, 47282 Kamanje email: vzo.kamanje@193.vzkz.hr
Općina Lasinja	Turistička zajednica	**Turistička zajednica područja Kupa** Adresa: Kurilovac 1, 47280 Ozalj Tel: (0)47/731-196 Email: info@tzp-kupa.hr
	Općinska uprava	**Općinska uprava Lasinja** Adresa: Lasinjska cesta 19, 47206 Lasinja Tel: 047 884 010 Email: pisarnica@lasinja.hr
	Dom zdravlja	**Dom zdravlja Karlovac, ambulanta Lasinja** Adresa: Lasinjska cesta 19, 47206 Lasinja Tel: 047 777 043 **Stomatološka ordinacija Nikola Zdunić dr.med.dent.** Adresa: Lasinjska cesta 19, 47206 Lasinja

		Tel: 047 884 059
	Ljekarne	Zdravstvena ustanove Ljekarne Vidmar Adresa: Lasinjska cesta 19, Lasinja Tel: 047 884 507
	Vrtići i osnovna škola	**Osnovna škola „Antun Klasinc“ Lasinja** Adresa: Trg hrvatskih branitelja 11, 47206 Lasinja Tel: 047 884 088 Email: ured@os-antun-klasinc-lasinja.skole.hr **Ustrojbena jedinica predškolskog programa pri OŠ “Antun Klasinc” Lasinja- Dječji vrtić Bambi** Adresa: Trg hrvatskih branitelja 11, 47206 Lasinja
	Policija	**Policijska postaja Karlovac s ispostavom Vojnić** Adresa: Vladka Mačeka 13, Karlovac Telefon: 047 664-260
	Poštanski ured	**HP – Hrvatska pošta d.d. Poštanski ured Lasinja** Adresa: Trg Hrvatskih branitelja 4, 47206 Lasinja Telefon: 047 628 054
	Vatrogasna služba	**Vatrogasna zajednica Općine Lasinja** Adresa: Trg Hrvatskih Branitelja 10, 47206 Lasinja Email: vzo.lasinja@gmail.com • **DVD Lasinja** Adresa: Trg Hrvatskih Branitelja 10, 47206 Lasinja email: dvd.lasinja@gmail.com • **DVD Crna Draga** Adresa: Crna Draga 61, Crna Draga • **DVD Desno Središčko** Adresa: Desno Središčko 42/A, Desno Središčko Email: krunoslavpavek@gmail.com
Općina Ribnik	Turistička zajednica	**Turistička zajednica područja Kupa** Adresa: Kurilovac 1, 47280 Ozalj Tel: (0)47/731-196 Email: info@tzp-kupa.hr
	Općinska uprava	Općinska uprava Općine Ribnik Adresa: Ribnik 4/a, Ribnik, 47000 Karlovac Tel: 047 742 096 Email: opcina.ribnik1@ka.t-com.hr
	Dom zdravlja	**Dom zdravlja Ozalj** Adresa: Kolodvorska 2, 47280 Ozalj Tel: 047 731 022 Email: dom.zdravlja.ozalj@gmail.com
	Ljekarne	Na području Općine Ribnik djeluje mobilna ljekarna Karlovačke ljekarne

	Vrtići i osnovna škola	**Osnovna Škola Žakanje** Adresa: Žakanje 58, 47276 Žakanje Tel: 047 757 585 Email: ured@os-zakanje.skole.hr **Lilliput obrt za čuvanje djece** Adresa: Ribnik 2, 47272 Ribnik Tel: 098 555 389 Email: novosel.anamarija@gmail.com
	Policija	**Policijska postaja Ozalj** Adresa: Kurilovac 2, 47280 Ozalj Tel: 047 664 739
	Poštanski ured	HP – Hrvatska pošta d.d. Poštanski ured Ribnik Adresa: Ribnik 4B, Ribnik, 47000 Karlovac
	Vatrogasna služba	**Vatrogasna zajednica Općine Ribnik** Adresa: Ribnik 2, Ribnik, 47000 Karlovac • **DVD Ribnik** Adresa: Ribnik 2, Ribnik, 47000 Karlovac Email: dvd.ribnik@gmail.com • **DVD Lipnik** Adresa: Lipnik 22, Lipnik, 47000 Karlovac Email: dvdlipnik1956@gmail.com
Općina Žakanje	Turistička zajednica	**Turistička zajednica područja Kupa** Adresa: Kurilovac 1, 47280 Ozalj Tel: (0)47/731-196 Email: info@tzp-kupa.hr
	Općinska uprava	**Općinska uprava Općine Žakanje** Adresa: Žakanje 58, 47276 Žakanje Tel: 047 757 836 Email: opcina.zakanje1@ka.t-com.hr
	Dom zdravlja	**Dom zdravlja Karlovačke županije – Organizacijska jedinica Ozalj – Ambulanta Žakanje** Adresa: Žakanje 59, 47276 Žakanje Tel: 047 757 672 Email: ordinacija.zakanje@gmail.com **ORDINACIJA DENTALNE MEDICINE** **Višnjica Gašpić Pakšec, dr. med. dent.** Adresa: Žakanje 59, 47276 Žakanje Tel: 047/757 – 747, Email: visnjica.gaspic-paksec@inet.hr
	Ljekarne	**Ljekarne Vaše zdravlje** Adresa: Žakanje 59, 47276 Žakanje

		Tel: 047 757 377
	Vrtići i osnovna škola	**Osnovna Škola Žakanje** Adresa: Žakanje 58, 47276 Žakanje Tel: 047 757 585 Email: ured@os-zakanje.skole.hr **Dječji vrtić Pčelica Žakanje** Adresa: Žakanje 59 D, 47276 Žakanje Tel: 047 418 126 Email: dv.pcelica@opcina-zakanje.hr
	Policija	**Policijska postaja Ozalj** Adresa: Kurilovac 2, 47280 Ozalj Tel: 047 664 739
	Poštanski ured	HP – Hrvatska pošta d.d. Poštanski ured Žakanje Adresa: Žakanje 59 D, 47276 Žakanje
	Vatrogasna služba	**Vatrogasna zajednica Općine Žakanje** Adresa: Žakanje 58, 47276 Žakanje Email: vzo.zakanje@193.vzkz.hr • **DVD Žakanje** Adresa: Žakanje 36 a, 47276 Žakanje Email: dvd.zakanje@193.vzkz.hr • **DVD Brihvo** Adresa: Brihovo BB, Brihovo, 47276 Žakanje Email: janko.babic1@ka.t-com.hr • DVD Bubnjarci Adresa: Bubnjarci 18, Bubnjarci Email: dvd.bubnjarci@193.vzkz.hr • DVD Jurovo Adresa: Jurovo 2f, Jurovo Email: dvd.jurovo@193.vzkz.hr • DVD Jurovski Brod Adresa: Jurovski Brod 22, Jurovski Brod Email: dvd.jurovski-brod@193.vzkz.hr • DVD Kohanjac Adresa: Kohanjac 3, Kohanjac • DVD Mišinci Adresa: Mišinci bb, Mišinci • DVD Pravutina Adresa: Pravutina 51, Pravutina, Žakanje Email: dvd.pravutina@193.vzkz.hr • DVD Velika Paka Adresa: Velika Paka 3, Velika Paka • DVD Žakanska Sela Adresa: Sela Žakanjska 18a, Sela Žakanjska Email: dvd.zakanjska-sela@193.vzkz.hr

		• DVD Zaluka Adresa: Zaluka 49, Zaluka, Žakanje Email: dvdzaluka@gmail.com
	Ostalo	**FINA - Poslovnica Žakanje,** Adresa: Žakanje 58, 47276 Žakanje, Tel: 047/627-220 **KARLOVAČKA BANKA d.d. – Poslovnica Žakanje,** Adresa: Žakanje 59D, Žakanje, Tel.:047/757-914 Email: zakanje@kaba.hr

Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga na području destinacije Kupa pokazuje da su osnovne javne i društvene usluge, poput obrazovanja, zdravstvene zaštite, poštanskih i sigurnosnih usluga, osigurane na razini destinacije, ali njihova dostupnost i prostorna raspoređenost nisu ujednačene.

Veći broj usluga koncentriran je u administrativnim i funkcionalnim središtima, osobito u Gradu Ozlju, dok su u manjim i ruralnim naseljima pojedine usluge dostupne u ograničenom opsegu ili zahtijevaju odlazak u druga naselja ili obližnje gradske centre. Takva organizacija odražava prostornu disperziranost naselja i manju gustoću naseljenosti karakterističnu za područje destinacije.

U segmentu obrazovanja i zdravstvenih usluga osigurana je osnovna razina dostupnosti, dok se specijaliziranije usluge ostvaruju izvan destinacije, prvenstveno u Karlovcu. Slično vrijedi i za pojedine administrativne i sigurnosne usluge, koje su organizirane na širem teritorijalnom obuhvatu.

Dostupnost usluga u velikoj je mjeri uvjetovana prometnom povezanošću, pri čemu je individualni prijevoz dominantan oblik kretanja. Ograničena dostupnost javnog prijevoza dodatno utječe na pristupačnost usluga, osobito za stanovništvo u udaljenijim naseljima.

Ukupno gledano, sustav usluga na području destinacije Kupa osigurava osnovne uvjete za svakodnevno funkcioniranje lokalne zajednice, ali ukazuje na potrebu daljnjeg unaprjeđenja dostupnosti i ravnomjernije prostorne raspodjele, što je važno ne samo za kvalitetu života stanovništva, već i za razvoj turizma i ukupnu funkcionalnost destinacije.

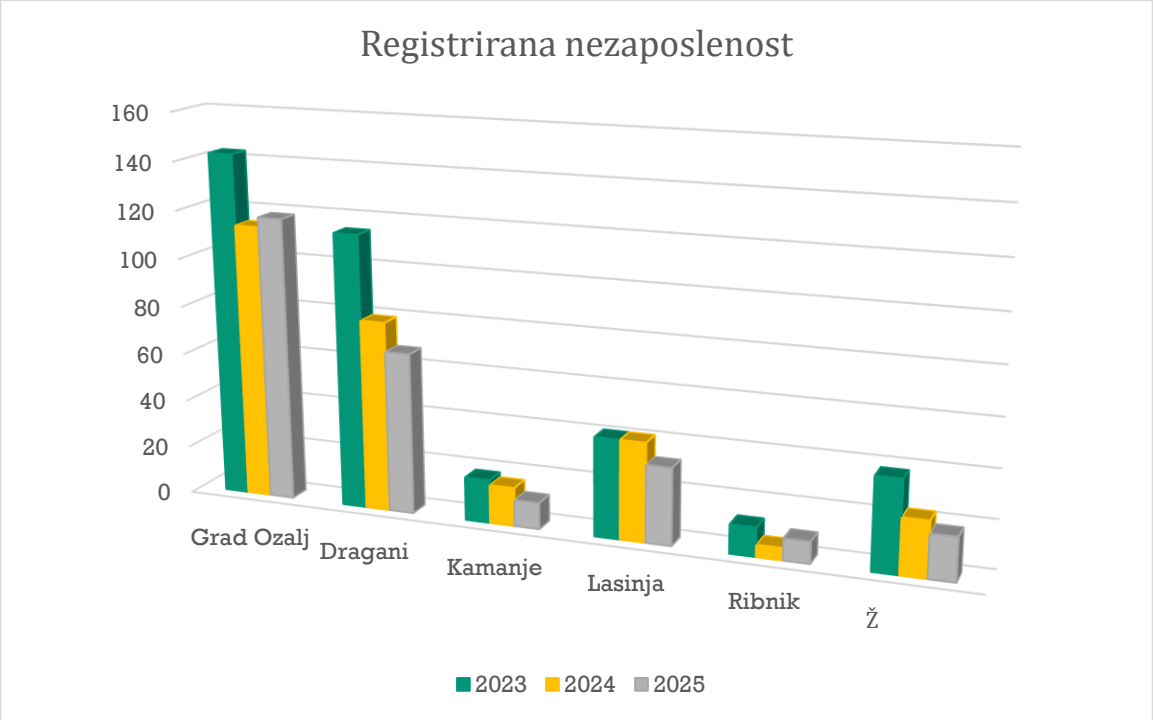
2.8. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Kao i većina manjih i pretežito ruralnih destinacija u kontinentalnom dijelu Hrvatske, destinacija Kupa suočava se s ograničenjima u području ljudskih potencijala, osobito u kontekstu razvoja turizma i povezanih djelatnosti. Iako turizam na području destinacije nije masovan, već se razvija kroz izletničke, vikend i selektivne oblike turizma, u određenim razdobljima dolazi do povećane potrebe za radnom snagom, osobito u segmentima ugostiteljstva, smještaja i organizacije događanja.

Dominantni izazovi odnose se na nedostatak kvalificirane i specijalizirane radne snage, ograničene mogućnosti zapošljavanja u turizmu te smanjenu motivaciju mlađeg stanovništva za ostanak u destinaciji. Ovi trendovi dodatno su naglašeni blizinom Karlovca i Zagreba, koji nude širi raspon obrazovnih i profesionalnih mogućnosti te stabilnije uvjete zapošljavanja.

Kadrovske potrebe na području destinacije trenutačno se najvećim dijelom pokrivaju lokalnom radnom snagom, uz značajnu ulogu obiteljskog rada, osobito u segmentu privatnog smještaja, poljoprivrednih gospodarstava i manjih ugostiteljskih objekata. Turizam se često razvija kao dopunska djelatnost uz poljoprivredu ili druge izvore prihoda, što utječe na razinu profesionalizacije i dostupnost specijaliziranih kadrova.

Grafikon 2. Registrirani broj nezaposlenih osoba na području TZP Kupa

Analiza kretanja nezaposlenosti na području destinacije Kupa za razdoblje 2023. – 2025. godine ukazuje na trend smanjenja broja nezaposlenih osoba u većini jedinica lokalne samouprave. Ukupan broj nezaposlenih smanjen je s 366 osoba u 2023. godini na 255 osoba u 2025. godini, što upućuje na postupno poboljšanje stanja na tržištu rada.

Na razini pojedinih općina i grada vidljiv je sličan trend, osobito u općinama Draganić i Ozalj gdje je zabilježen izraženiji pad nezaposlenosti, dok su u manjim općinama prisutna manja odstupanja i oscilacije, ali uz općenito smanjenje broja nezaposlenih.

Unatoč pozitivnim trendovima, smanjenje nezaposlenosti ne znači nužno i dostupnost kvalificirane radne snage za potrebe razvoja turizma, budući da struktura nezaposlenih i njihova kvalifikacijska razina često ne odgovaraju specifičnim potrebama turističkog sektora. Također, manji broj nezaposlenih u ruralnim područjima može dodatno ograničiti dostupnost radne snage, osobito u razdobljima povećane turističke aktivnosti.

2.8.1. Trenutne potrebe poslodavaca u turizmu i ugostiteljstvu

Na području destinacije Kupa potrebe poslodavaca u turizmu i ugostiteljstvu prvenstveno se odnose na radnu snagu u segmentima ugostiteljskih usluga, pripreme i posluživanja hrane i pića, održavanja smještajnih kapaciteta te organizacije manjih turističkih aktivnosti i događanja.

S obzirom na izraženu sezonalnost, ali i vikend-intenzitet turističkih kretanja, potražnja za radnom snagom koncentrirana je u kraćim razdobljima tijekom godine, što otežava zapošljavanje na neodređeno vrijeme i dugoročnu stabilnost radnih mjesta. Poslodavci se u pravilu oslanjaju na lokalno stanovništvo, članove obitelji i povremene sezonske radnike, dok je zapošljavanje stranih radnika znatno manje zastupljeno nego u razvijenijim turističkim destinacijama.

Poseban izazov predstavlja nedostatak specifičnih znanja i vještina potrebnih za razvoj suvremenih turističkih proizvoda, uključujući digitalni marketing, interpretaciju baštine, upravljanje turističkim sadržajima i razvoj selektivnih oblika turizma (ruralni, aktivni, eno-gastro turizam). Također, uočava se ograničena povezanost obrazovnog sustava s potrebama lokalnog turističkog tržišta rada, pri čemu ne postoje specijalizirani programi usmjereni na razvoj turizma u ruralnim područjima.

2.8.2. Istraživanje potreba međunarodnih dionika

Iako destinacija Kupa nije primarno orijentirana na masovni međunarodni turizam, interes stranih posjetitelja prisutan je u segmentima aktivnog, ruralnog i boravišnog turizma. S obzirom na prirodne i krajobrazne vrijednosti područja, kao i blizinu Slovenije, destinacija ima potencijal za razvoj prekograničnog i međunarodnog turističkog prometa.

Međunarodni dionici koji iskazuju interes za destinaciju uključuju:

- posjetitelje iz susjednih i srednjoeuropskih tržišta (Slovenija, Austrija, Njemačka), koji traže autentična iskustva, boravak u prirodi, aktivne sadržaje i mirniji oblik odmora;
- manje investitore zainteresirane za razvoj ruralnog turizma, smještajnih kapaciteta i pratećih sadržaja;
- specijalizirane turističke agencije koje razvijaju programe aktivnog i održivog turizma.

Za razvoj suradnje s međunarodnim dionicima ključno je osigurati dostupnost kvalitetne i educirane radne snage, podizanje razine profesionalnosti usluga te razvoj turističkih proizvoda usklađenih s očekivanjima tržišta. U tom kontekstu preporučuje se sustavno praćenje potreba tržišta kroz suradnju s turističkim zajednicama, poduzetnicima i partnerima iz inozemstva.

2.8.3. Potreba za razvojem radne snage

S obzirom na postojeće stanje i razvojne potencijale destinacije Kupa, nužno je sustavno pristupiti razvoju ljudskih potencijala u turizmu i povezanim djelatnostima. Poseban naglasak potrebno je staviti na jačanje lokalnih kompetencija, profesionalizaciju turističkih usluga te stvaranje uvjeta za dugoročno zadržavanje stanovništva u destinaciji.

U tom kontekstu preporučuju se sljedeći razvojni smjerovi:

- razvoj i prilagodba obrazovnih programa u suradnji s regionalnim obrazovnim institucijama, s naglaskom na ruralni, održivi i selektivni turizam
- poticanje cjeloživotnog učenja i organizacija edukacija za lokalne dionike u području turizma, digitalnog marketinga i upravljanja malim turističkim poduzećima
- jačanje poduzetničkih kompetencija i poticanje razvoja turističkih djelatnosti u okviru obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- razvoj programa za privlačenje i zadržavanje mladih, uključujući poticaje za samozapošljavanje i razvoj turističkih projekata
- unapređenje suradnje između javnog sektora, obrazovnih institucija i poduzetnika u cilju usklađivanja ponude i potražnje na tržištu rada.

Provedba navedenih mjera ključna je za jačanje kvalitete turističke ponude, razvoj novih turističkih proizvoda i dugoročnu održivost destinacije Kupa.

2.9. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Komunikacijski sustav destinacije temelji se na više različitih kanala koje koriste turistička zajednica, jedinice lokalne samouprave i lokalni dionici.

- službene mrežne stranice turističke zajednice i jedinica lokalne samouprave, koje pružaju osnovne informacije o turističkoj ponudi, događanjima, prirodnim i kulturnim atrakcijama, uz prostor za daljnje unaprjeđenje strukture sadržaja i preglednosti,
- društvene mreže (Facebook i Instagram), koje se koriste za promociju destinacije kroz fotografije, najave događanja i prikaz autentičnih doživljaja,
- tiskane promotivne materijale (brošure, karte, letci), koji se koriste za informiranje posjetitelja na terenu,
- lokalne informativne kanale (oglasne ploče, općinske objave i digitalni informativni sadržaji), prvenstveno usmjerene na lokalno stanovništvo,
- manifestacije i događanja, koji imaju važnu ulogu u promociji destinacije i očuvanju lokalnog identiteta.

Središnji komunikacijski kanal predstavlja službena mrežna stranica Turističke zajednice područja Kupa, putem koje su objedinjene informacije o turističkoj ponudi, uključujući prirodne i krajobrazne vrijednosti, kulturnu baštinu, aktivnosti, smještaj i gastronomiju. Time je uspostavljena osnovna razina centraliziranog informiranja, koja omogućuje posjetiteljima sagledavanje destinacije kao jedinstvene cjeline.

Komunikacija destinacije temelji se na kombinaciji digitalnih i tradicionalnih kanala, pri čemu se uz službenu mrežnu stranicu koriste i društvene mreže, lokalni informativni kanali te promotivne aktivnosti kroz događanja i manifestacije. Digitalni kanali omogućuju kontinuiranu prisutnost destinacije u komunikacijskom prostoru, dok offline aktivnosti, osobito manifestacije, imaju važnu ulogu u stvaranju neposrednog doživljaja destinacije i prijenosu njezinih autentičnih vrijednosti.

Specifičnost komunikacijskog sustava destinacije Kupa ogleda se u postojanju centralne digitalne platforme koja objedinjuje turističke informacije za sve jedinice lokalne samouprave, što predstavlja važnu prednost u odnosu na disperzirane modele komunikacije. Međutim, unatoč postojanju takve platforme, komunikacija sadržajno još nije u potpunosti integrirana. Sadržaji nisu uvijek međusobno povezani u jedinstvene turističke proizvode, komunikacija se dijelom i dalje odvija paralelno kroz različite kanale, a uočava se i nedostatak jasne hijerarhije i usmjerenja poruka prema definiranim ciljnim skupinama.

Digitalna prisutnost destinacije predstavlja važan segment komunikacijskog sustava jer omogućuje objedinjavanje i prezentaciju ključnih turističkih sadržaja na jedinstvenoj platformi. Posebna prednost očituje se u tematskoj usmjerenosti sadržaja, pri čemu su prirodne vrijednosti, osobito rijeka Kupa, ruralni krajolik i mirno okruženje jasno prepoznati kao temelj identiteta destinacije. Istovremeno, digitalna komunikacija još uvijek ima pretežito informativnu funkciju, dok su elementi strateškog upravljanja, poput ciljanih kampanja,

analitike korisnika i sustavnog upravljanja digitalnim sadržajem, manje razvijeni, što upućuje na potrebu njezina daljnjeg unaprjeđenja.

Offline komunikacija i dalje ima značajnu ulogu, osobito kroz organizaciju lokalnih manifestacija i događanja koja predstavljaju jedan od najvažnijih oblika promocije destinacije. Takvi sadržaji omogućuju neposredan kontakt s posjetiteljima i autentično iskustvo prostora, čime doprinose jačanju identiteta destinacije. Međutim, uočava se potreba za snažnijim povezivanjem pojedinačnih događanja u jedinstveni komunikacijski koncept te njihovim sustavnijim predstavljanjem kroz digitalne kanale, kako bi se povećala njihova vidljivost i učinak.

Suradnja s drugim dionicima u komunikacijskom smislu prisutna je, ali je u velikoj mjeri projektno i povremeno usmjerena. Komunikacijske aktivnosti najčešće se provode kroz pojedinačne projekte i inicijative, dok sustavni pristup razvoju partnerstava, osobito u odnosu na medije, turističke platforme i promotivne kanale izvan lokalne razine, još uvijek nije u potpunosti razvijen. S obzirom na geografski položaj destinacije i blizinu međunarodnog tržišta, posebno Republike Slovenije, postoji značajan potencijal za jačanje prekogranične promocije i suradnje.

Sustav prikupljanja i distribucije informacija temelji se na dostupnosti sadržaja putem službene mrežne stranice i drugih komunikacijskih kanala, čime je osigurana osnovna razina informiranosti posjetitelja. Međutim, ne postoji sustavno razvijen model prikupljanja povratnih informacija niti analize ponašanja posjetitelja, što ograničava mogućnost strateškog upravljanja komunikacijom i prilagodbe turističke ponude potrebama tržišta.

U kontekstu marketinškog pozicioniranja, destinacija Kupa raspolaže jasno prepoznatljivim resursima, među kojima se posebno ističe rijeka Kupa kao središnji element identiteta, uz očuvani prirodni i ruralni prostor. Iako su temeljne vrijednosti destinacije prepoznatljive, one još uvijek nisu u potpunosti objedinjene u jasno definiranu i dosljedno komuniciranu pozicijsku poruku. Upravo u tome leži jedan od ključnih razvojnih izazova, ali i potencijala destinacije, koji se odnosi na potrebu oblikovanja jedinstvenog identiteta i usklađene komunikacijske strategije na razini cijelog područja.

2.10. Analiza konkurencije

Analiza konkurencije predstavlja sustavan proces prikupljanja i vrednovanja informacija o drugim turističkim destinacijama koje se natječu za slične ciljne skupine, tržišta i oblike potražnje. Cilj analize je razumjeti njihove razvojne prednosti i ograničenja, strukturu turističke ponude, komunikacijske i tržišne pristupe te način upravljanja razvojem turizma. Takav uvid omogućuje prepoznavanje prilika i prijetnji, prilagodbu razvojnih i komunikacijskih strategija te donošenje informiranih odluka usmjerenih jačanju konkurentske pozicije destinacije.

U kontekstu destinacije Kupa, analiza konkurencije mora uzeti u obzir specifičan položaj destinacije kao pretežito ruralnog, prirodno očuvanog područja u blizini većih urbanih središta, s naglaskom na selektivne oblike turizma, izletnički i vikend-boravak, aktivni boravak u prirodi, kulturnu baštinu i lokalni identitet.

Konkurentsko okruženje destinacije obuhvaća dvije osnovne skupine:

- direktnu konkurenciju, koju čine destinacije sličnog profila i turističkih proizvoda (ruralne, prirodne i izletničke destinacije s naglaskom na aktivni odmor, eno-gastronomiju, kulturnu baštinu i boravak u prirodi), koje se obraćaju istim ili sličnim ciljnim skupinama;
- indirektnu konkurenciju, koju čine destinacije koje nude drugačiji tip turističkog doživljaja, ali se nalaze u relativnoj prostornoj blizini i konkuriraju za isto slobodno vrijeme posjetitelja, osobito u segmentu kratkih boravaka, vikend-izleta i jednodnevnih posjeta.

2.10.1. Identifikacija konkurentskih destinacija

Konkurentske destinacije područja Kupa potrebno je promatrati u kontekstu kontinentalnog, ruralnog i riječnog turizma, s naglaskom na boravak uz vodu, očuvanu prirodu, rekreaciju i kratke oblike odmora. Specifičnost destinacije proizlazi iz snažnog identiteta rijeke Kupe, zbog čega se konkurencija primarno formira među destinacijama koje razvijaju sličan tip doživljaja – kupanje, boravak u prirodi i aktivni odmor u riječnom i ruralnom okruženju.

Za razliku od masovnih turističkih destinacija, područje Kupa konkurira ponajprije u segmentu jednodnevnih i vikend boravaka, pri čemu ključnu ulogu imaju blizina emitivnih tržišta, dostupnost prostora i kvaliteta doživljaja

❖ Direktna konkurencija

Direktnu konkurenciju čine destinacije koje raspolažu sličnom resursnom osnovom i razvijaju turističke proizvode temeljene na rijekama, prirodi i rekreaciji. U tom kontekstu posebno se izdvaja područje uz rijeku Kupu u Gorskom kotaru, uključujući naselja poput Broda na Kupi, Delnica i Čabra, koje razvija turističku ponudu temeljenu na istoj rijeci, ali u drugačijem, planinskom okruženju. Ova destinacija konkurira području Kupa u segmentu boravka uz rijeku, aktivnog odmora i prirodnog turizma, pri čemu prednost ostvaruje kroz veću razinu uređenosti i prepoznatljivosti u pojedinim segmentima.

Drugu značajnu konkurentsku destinaciju predstavlja Turistička zajednica područja Četiri rijeke, koja obuhvaća Grad Dugu Resu te općine Barilović, Bosiljevo, Generalski Stol i Netretić. Ova destinacija temelji svoju ponudu na riječnim resursima, osobito Mrežnici, Dobri i Korani, uz razvijenije kupališne, rekreacijske i manifestacijske sadržaje. U odnosu na područje Kupa, prednost ostvaruje kroz veću razinu infrastrukturne uređenosti i organiziranosti turističkih aktivnosti, zbog čega predstavlja snažnu konkurenciju u segmentu izletničkog i rekreativnog turizma.

❖ Indirektna konkurencija

Indirektnu konkurenciju čine destinacije koje nude drugačiji turistički proizvod, ali se natječu za iste ciljne skupine posjetitelja, osobito u segmentu slobodnog vremena, vikend boravaka i izleta.

U tom smislu ističe se područje Žumberka i Samoborskog gorja, koje kao zaštićeno prirodno područje privlači posjetitelje zainteresirane za boravak u prirodi, planinarenje i rekreaciju. Iako se ne radi o riječnom turizmu, ova destinacija konkurira području Kupa u segmentu aktivnog i izletničkog turizma, osobito među posjetiteljima iz Zagreba.

Značajnu indirektnu konkurenciju predstavlja i Karlovac kao urbano središte na rijekama, koje raspolaže razvijenijom turističkom infrastrukturom, uređenim kupalištima i većim brojem organiziranih sadržaja. Karlovac konkurira području Kupa prvenstveno u segmentu jednodnevnih posjeta i boravka uz vodu, pri čemu prednost ostvaruje kroz dostupnost i koncentraciju turističkih sadržaja.

Zajedničko obilježje svih promatranih konkurentskih destinacija jest izražena orijentacija na izletnički i vikend turizam, uz naglašenu sezonalnost koja je najizraženija u toplijem dijelu godine. Turističke aktivnosti koncentrirane su u proljetnim, ljetnim i ranim jesenskim mjesecima, dok je u zimskom razdoblju promet znatno slabiji.

Ovakav obrazac ukazuje na potrebu razvoja cjelogodišnjih sadržaja i diferenciranih turističkih proizvoda koji bi omogućili ravnomjerniju raspodjelu posjetitelja i smanjenje sezonalnosti.

2.10.2. Benchmarking – Usporedba ključnih pokazatelja

Benchmarking predstavlja analitički i strateški alat kojim se omogućuje objektivna usporedba destinacije s odabranim konkurentskim i referentnim destinacijama, s ciljem prepoznavanja vlastitih prednosti, slabosti i razvojnih potencijala.

Primjenom benchmarkinga moguće je identificirati primjere dobre prakse u područjima kao što su razvoj selektivnih turističkih proizvoda, upravljanje posjetiteljima, komunikacija i brendiranje, uključivanje lokalne zajednice te održivo korištenje prostora i resursa. Takva usporedba pruža realan okvir za procjenu vlastitih mogućnosti i ograničenja, uzimajući u obzir prostorne, društvene i gospodarske specifičnosti destinacije.

U procesu izrade Plana upravljanja destinacijom, benchmarking ima ključnu ulogu u:

- postavljanju realnih i ostvarivih strateških ciljeva, usklađenih s razinom razvijenosti i nosivim kapacitetima destinacije;
- definiranju prioriteta ulaganja, osobito u infrastrukturu, ljudske potencijale i razvoj turističkih proizvoda;
- oblikovanju diferencijacijskog koncepta destinacijskog identiteta, temeljenog na autentičnim vrijednostima i komparativnim prednostima prostora;
- jačanju dugoročne tržišne pozicije destinacije Kupa, kroz planski i uravnotežen razvoj turizma.

Benchmarking tako omogućuje da se razvoj destinacije ne temelji na imitiranju konkurencije, već na promišljenom preuzimanju primjenjivih rješenja i prilagodbi modela razvoja vlastitim prostornim i društvenim obilježjima, čime se osigurava održivost i prepoznatljivost destinacije u dugom roku.

Tablica 20. Digitalizacija i pametni razvoj prema elementima i trenutnom stanju

Pokazatelj	TZP Kupa	Područje Kupe u Gorskom kotaru	TZP Četiri rijeke	Žumberak – Samoborsko gorje	Karlovac
Tip destinacije	Riječna, ruralna i izletnička destinacija	Riječna i planinska prirodna destinacija	Riječna i rekreacijska destinacija	Prirodna i izletnička destinacija	Urbana riječna destinacija
Geografski položaj	Uz rijeku Kupu, uz granicu sa Slovenijom	Gorski kotar, gornji tok Kupe	Središnja Hrvatska (Duga Resa i okolne općine)	Brdsko područje uz Zagreb	Grad na četiri rijeke
Glavni proizvodi	Kupanje, boravak uz rijeku, rekreacija, ruralni turizam	Aktivni odmor, priroda, boravak uz rijeku	Kupanje, rekreacija, riječna događanja	Planinarenje, rekreacija, priroda	Kupanje, događanja, gradski turizam
Sezonalnost	Izražena (proljeće–ljeto)	Umjerena (ljeto)	Umjerena	Izražena (vikendi)	Umjerena
Intenzitet turističkog prometa	Nizak	Nizak do umjeren	Umjeren	Nizak do umjeren	Umjeren

Smještajna struktura	Ograničena	Umjerena	Razvijenija	Ograničena	Razvijenija
Razina brendiranja	Niska, u razvoju	Umjerena	Umjerena	Umjerena	Umjerena
Digitalna prisutnost	Postoji, ali pretežito informativna	Osnovna	Razvijenija	Umjerena	Razvijenija
Upravljanje destinacijom	U razvoju	Djelomično razvijeno	Organizirano	Institucionalno (park prirode)	Razvijeno
Ključna konkurentska prednost	Očuvana priroda, rijeka Kupa i mir	Prirodni ambijent i raznolikost	Razvijeniji sadržaji i infrastruktura	Blizina Zagreba i očuvana priroda	Dostupnost i koncentracija sadržaja
Ključno ograničenje	Slaba prepoznatljivost i strukturiranost ponude	Ograničena dostupnost	Veće opterećenje prostora	Ograničenja zbog zaštite prirode	Urbaniziranost prostora

Benchmarking analiza pokazuje da destinacija Kupa raspolaže kvalitetnom i očuvanom resursnom osnovom, osobito u segmentu riječnog krajobraza i prirodnog okruženja, ali zaostaje u razini razvijenosti turističke ponude, brendiranja i organiziranosti sustava u odnosu na pojedine konkurentske destinacije. U usporedbi s područjem Kupe u Gorskom kotaru i Žumberkom, dijeli slične prirodne vrijednosti i tip turizma, dok u odnosu na Turističku zajednicu područja Četiri rijeke i Karlovac zaostaje u razini infrastrukturne uređenosti i koncentraciji sadržaja.

Ključna konkurentska prednost destinacije Kupa nalazi se u očuvanom prostoru, miru i autentičnosti, dok su razvojni izazovi povezani s nedovoljnom tržišnom prepoznatljivošću, slabijom integracijom turističkih proizvoda i ograničenim upravljačkim kapacitetima. Razvoj destinacije stoga treba biti usmjeren na jačanje identiteta, povezivanje postojećih resursa u cjelovite turističke proizvode te postupno unaprjeđenje sustava upravljanja, uz očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti kao temeljne komparativne prednosti.

2.11. Izvješće o analizi stanja

Analiza stanja destinacije Kupa pokazuje kako se radi o prostoru izrazito vrijedne i očuvane prirodne i krajobrazne osnove, s rijekom Kupom kao ključnim identitetskim i razvojnim elementom. Destinacija raspolaže značajnim potencijalom za razvoj održivog, selektivnog i rekreacijskog turizma, temeljenog na boravku u prirodi, aktivnostima na vodi, ruralnom ambijentu i kulturno-povijesnoj baštini.

Turistička ponuda trenutno je pretežito usmjerena na izletnički i vikend turizam, uz ograničene smještajne kapacitete i relativno nizak intenzitet turističkog prometa. Iako su pojedini turistički proizvodi prepoznati (sportsko-rekreacijski, eno-gastro, kulturni i konjički turizam), oni još uvijek nisu dovoljno međusobno povezani u integrirane i tržišno jasno definirane proizvode destinacije.

Analiza infrastrukture pokazuje da destinacija ima solidnu prometnu dostupnost, osobito zahvaljujući blizini Karlovca i Zagreba te povezanosti državnim cestama i autocestom, dok su određena ograničenja prisutna u segmentu javnog prijevoza i funkcionalnosti željezničkog sustava. Komunalna infrastruktura je funkcionalna, ali uz potrebu daljnjeg unaprjeđenja u segmentima digitalne povezanosti, gospodarenja otpadom i sustava javnih usluga.

Digitalizacija destinacije nalazi se u početnoj fazi razvoja – iako postoji centralna komunikacijska platforma i osnovna digitalna prisutnost, nedostaje sustavan pristup upravljanju podacima, integraciji digitalnih alata i strateškom korištenju digitalnih kanala u upravljanju destinacijom.

U segmentu ljudskih potencijala identificirani su izazovi tipični za ruralne destinacije, uključujući ograničenu dostupnost radne snage, sezonalnost te nedovoljnu povezanost obrazovnog sustava s potrebama turističkog sektora. Turistička zajednica područja Kupa ima uspostavljen institucionalni okvir, ali se nalazi u fazi jačanja upravljačkih kapaciteta, osobito u kontekstu koordinacije dionika i strateškog upravljanja destinacijom.

Usporedba s konkurentskim destinacijama ukazuje da područje Kupa raspolaže visokom kvalitetom prostora i očuvanošću resursa, ali zaostaje u razini strukturiranosti ponude, brendiranja i tržišne prepoznatljivosti.

Zaključno, destinacija Kupa nalazi se u razvojnoj fazi u kojoj su temeljni resursi i potencijali jasno izraženi, ali zahtijevaju sustavno povezivanje, jačanje organizacijskih i upravljačkih kapaciteta te usmjeren razvoj turističkih proizvoda kako bi se ostvario održiv, konkurentan i dugoročno uravnotežen razvoj turizma.

3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Turistički proizvodi destinacije predstavljaju objedinjeni skup usluga, doživljaja, atrakcija i aktivnosti koje destinacija nudi posjetiteljima te koje zajednički oblikuju cjelokupno turističko iskustvo tijekom boravka. Oni proizlaze iz kombinacije prirodnih, kulturnih i društvenih resursa, postojeće infrastrukture, organiziranosti usluga te načina upravljanja destinacijom. Kvaliteta i prepoznatljivost turističkih proizvoda izravno utječu na konkurentnost destinacije i njezinu sposobnost privlačenja ciljanih tržišnih segmenata.

Analiza potencijala za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda u destinaciji Kupa temelji se na sagledavanju ključnih elemenata turističke ponude, uključujući postojeće proizvode i usluge, resursnu i atrakcijsku osnovu te javnu turističku infrastrukturu koja omogućuje njihovo korištenje i daljnji razvoj. Poseban naglasak stavlja se na utvrđivanje stupnja razvijenosti pojedinih elemenata ponude, njihove međusobne povezanosti te njihove uloge u oblikovanju ukupnog turističkog doživljaja destinacije.

U okviru analize procjenjuju se razvojni i marketinški aspekti turističkih proizvoda. Razvojni potencijal odnosi se na obilježja poput sezonalnosti, prihvatnog kapaciteta, prostorne i funkcionalne nosivosti, boravišno-izletničkih karakteristika te uključenosti u širi sustav atrakcija. Marketinški potencijal obuhvaća razinu dostupnosti, stanje infrastrukture, vidljivost i prepoznatljivost proizvoda, kao i dostupnost i kvalitetu informacija za posjetitelje.

Provedena analiza stanja pokazuje kako destinacija Kupa raspolaže značajnim turističkim potencijalom, osobito u segmentu prirodnih resursa i boravka uz rijeku Kupu, ali i da su pojedini proizvodi i atrakcije različito razvijeni i tržišno valorizirani. Razlike se očituju u stupnju infrastrukturne opremljenosti, razini interpretacije, sezonalnosti korištenja te općoj vidljivosti na tržištu.

U tom kontekstu, daljnji razvoj turističkih proizvoda potrebno je usmjeriti na njihovo povezivanje u cjelovite i tržišno prepoznatljive cjeline, podizanje kvalitete infrastrukture i usluga, jačanje interpretacije i promocije te razvoj sadržaja koji omogućuju produljenje turističke sezone i ravnomjerniju raspodjelu turističkih aktivnosti tijekom godine.

Takav pristup predstavlja temelj za jačanje konkurentnosti destinacije Kupa i osiguravanje dugoročno održivog razvoja turizma, uz očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti kao ključnih razvojnih resursa.

U svrhu preciznijeg vrednovanja resursne osnove destinacije Kupa i identifikacije ključnih razvojnih prilika, u nastavku se daje pregled odabranih kulturnih dobara i prirodnih atrakcija koje imaju izražen turistički potencijal, ali još uvijek nisu u potpunosti valorizirane niti integrirane u cjelovitu turističku ponudu.

Tablica 21. Procjena potencijala resursne osnove i atrakcija

RB	Kulturno dobro / prirodna atrakcija	Razvojni potencijal	Izazovi / ograničenja	Preporuke	Moguća primjena (primjer)
1.	Stari grad Ozalj	Visok - najpoznatija arhitektonska atrakcija, obnovljena te već posjeduje muzej u jednom dijelu	kompliciraniji procesi stavljanja u turističku funkciju ostatka objekta zbog konzervatorskih ograničenja	Obogaćivanje ponude Starog grada dodatnim sadržajima	razvoj evenata i interpretacijskih programa
2.	Povijesna hidroelektrana Ozalj I („Munjara“)	Visok – industrijska baština i edukativni turizam	Nedovoljna interpretacija i uključenost u turističku ponudu	Razvoj interpretacijskog centra i organiziranih obilazaka	Edukativne ture, interpretacija industrijske baštine
3.	Rijeka Kupa i kupališta (Ozalj, Kamanje, Žakanje)	Vrlo visok – ključni turistički resurs	Nedovoljno uređena infrastruktura i pristupi	Uređenje kupališta, pristupa i pratećih sadržaja	Rekreacijski i kupališni turizam, aktivnosti na vodi
4.	Arheološka baština – Lasinjska kultura (Lasinja)	Visok – edukativni i znanstveni potencijal	Niska prepoznatljivost i nedostatak interpretacije	Razvoj interpretacijskih i digitalnih sadržaja	Edukativni turizam, tematske rute i radionice
5.	Lokalni OPG-ovi i tradicijski proizvodi	Srednje visok – eno-gastronomski potencijal	Slaba povezanost s turističkom ponudom	Umrežavanje i razvoj tematskih ruta	Degustacije, gastro ture, doživljajni turizam
6.	Lokalne manifestacije i tradicijska događanja	Srednji – očuvanje identiteta prostora	Ograničena promocija i doseg	Jačanje promocije i turističke integracije	Tematska događanja, vikend programi
7.	Vodeni sportovi na Kupi	Visok - rijeka Kupa je najveći resurs na području turističke zajednice, očuvana i vizualno privlačna	Konkurencija na drugim rijekama u regiji	proširenje ponude u vidu veće palete plovila, povezivanje vožnje sa prirodnim, kulturnim i drugim atrakcijama uz Kupu	Aktivni turizam
8.	Eno turizam	Visok – ozaljsko područje je jedino u Karlovačkoj županiji s visoko kvalitetnom	Slaba tržišna prepoznatljivost, snažna konkurencija u široj Zagrebačkoj regiji	Povezivanje s lokalnim turističkim subjektima, promocija posjeta vinarijama, promocija	Kreacija vinskih tura, edukativnih radionica, povezivanje s lokalnom autentičnom gastro ponudom

		vinskom ponudom		autohtonih ozaljskih sorti	
9.	Nematerijalna povijesna baština	Srednje visok – sve je izraženija potražnja za interpretacijom nematerijalne baštine i storytelling radionicama	Nedovoljna turistička valorizacija	Razvoj doživljajnih i interpretacijskih programa	radionice, prezentacija baštine na moderan način uz interaktivne sadržaje
10.	Konjički turizam	Srednje visok – postoji već raznovrsna i jedinstvena ponuda	Slaba razvijenost turističke infrastrukture za konjičke staze	Objedinjavanje ponude, izrada tematskih ruta, snažnija promocija	Edukativni, zdravstveni i aktivni turizam

Analiza kulturnih dobara i prirodnih atrakcija ukazuje kako destinacija Kupa raspolaže značajnim, ali nedovoljno iskorištenim potencijalima, osobito u segmentu prirodnih resursa i manje poznatih lokaliteta. Uočeni nedostaci u njihovoj interpretaciji, dostupnosti i integraciji u turističku ponudu upućuju na potrebu sustavnijeg pristupa njihovoj turističkoj aktivaciji.

Na temelju tako definirane resursne osnove, u nastavku se analizira potencijal razvoja turističkih proizvoda, odnosno mogućnosti njihove transformacije u strukturirane i tržišno konkurentne oblike turističke ponude.

Tablica 22. Procjena potencijala turističkih proizvoda

Turistički proizvod	Razvojni potencijal	Marketinški potencijal	Ključna obilježja / ograničenja
Riječni i rekreacijski turizam	Vrlo visok	Srednji do visok	Snažan resurs (Kupa), ali nedovoljno uređena infrastruktura
Outdoor i aktivni turizam	Visok	Srednji	Prostorni potencijal, ali nedovoljno strukturirana ponuda
Ruralni i doživljajni turizam	Visok	Srednji	Autentičnost, ali slaba tržišna vidljivost
Eno-gastronomski turizam	Srednje visok	Srednji	Postoje resursi, ali nisu povezani u cjelinu
Kulturni i manifestacijski turizam	Srednji	Srednji	Nedovoljna interpretacija i promocija
Vjerski turizam	Srednje visok	Srednji	Više značajnih lokaliteta, ali nisu povezani i objedinjeni u cjelovitu ponudu

4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

Pokazatelji održivosti destinacije su alat za praćenje održivosti i informirano upravljanje razvojem turizma. Pokazatelji koji se prate, mjere utjecaje turizma na gospodarske, društvene, okolišne i prostorne aspekte održivosti destinacije. Definiranjem pokazatelja održivosti ocjenjujemo utjecaj turizma na destinaciju i utvrđujemo područja koja zahtijevaju poboljšanje. Na taj način identificiramo objektivne podatke koji podržavaju donošenje odluka i planiranje dugoročnog održivog razvoja. Mjerenjem pokazatelja održivosti, destinacije mogu uspostaviti održivije prakse, osigurati zadovoljstvo svih dionika, očuvati prirodne i kulturne resurse te osigurati dugoročnu ekonomsku stabilnost.

Pokazatelji koji se prate su slijedeći:

- ✓ broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone,
- ✓ zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom,
- ✓ zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji,
- ✓ udio atrakcije (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom,
- ✓ broj organiziranih turističkih ambulanti,
- ✓ omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije(izraženo po osobi i noćenju),
- ✓ omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvu u destinaciji (tone),
- ✓ udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite),
- ✓ omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije,
- ✓ uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika,
- ✓ ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem
- ✓ prosječna duljina boravka turista u destinaciji,
- ✓ ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane,
- ✓ poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane,
- ✓ identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija,
- ✓ status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom,
- ✓ broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS.

Svaka grupa pokazatelja sadrži obvezne i specifične pokazatelje održivosti. Obvezni pokazatelji održivosti prate se na razini svake destinacije i ima 17 obaveznih pokazatelja. Za 2 pokazatelja nužno se provode primarna istraživanja dok za ostale su podaci dostupni na zahtjev upućen različitim upravljačkih tijela unutar destinacije. Specifični pokazatelji održivosti koji se prate na razini destinacije određuju se planom upravljanja destinacijom.

Mjerenje pokazatelja održivosti omogućuju dionicima donošenje informiranih odluka temeljenih na objektivnim podacima, pomažu u praćenju napretka prema postavljenim ciljevima održivog razvoja, identificiraju područja koja zahtijevaju poboljšanje i intervencije te osiguravaju transparentnost i odgovornost u upravljanju destinacijom.

Praćenje održivosti provodi se kroz aktivnosti prikupljanja, praćenja i analize podataka o pokazateljima održivosti i drugim podacima vezanim uz turizam i utjecaj turizma na druge djelatnosti te o raspoloživoj infrastrukturi, suprastrukturi i socio-demografskim pokazateljima.

Podatke i analize podataka o turističkom prometu u destinaciji, uključujući i podatke o turistima koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji, prikupljene od strane turističkih zajednica, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su koristiti kao podlogu za donošenje odluka o modernizaciji i prilagođavanju javne i privatne infrastrukture, kao i komunalne i prometne infrastrukture i za definiranje alata za upravljanje turističkim tokovima.

4.1. Definiranje i mjerenje pokazatelja održivosti destinacije

Pokazatelji održivosti u upravljanju destinacijom alati su koji se koriste za mjerenje i procjenu gospodarske, društvene, okolišne i prostorne aspekte održivosti turističke destinacije. Oni pomažu donositeljima odluka, turističkim organizacijama i drugim dionicima razumjeti kako turističke aktivnosti utječu na destinaciju te identificirati područja koja zahtijevaju poboljšanja.

4.2. Metodološki okvir obveznih pokazatelja

Kako bi definirali sveobuhvatan uvid u održivost turističke destinacije i olakšali dionicima donošenje informiranih odluka za budući razvoj i upravljanje mjerimo pokazatelje održivosti na slijedeće načine:

- ✓ provođenje anketa među turistima i lokalnim stanovništvom o zadovoljstvu i percepcijama,
- ✓ praćenje službenih statističkih podataka o prihodima, zaposlenosti, potrošnji i drugim ekonomskim pokazateljima,
- ✓ mjerenje senzorima i laboratorijskim analizama kvalitetu zraka, vode i razine bioraznolikosti,
- ✓ analiziranje turističke infrastrukture, uključujući smještajne kapacitete, prometnu povezanost i dostupnost javnih usluga,
- ✓ osnivanje radnih grupa i ispitivanje ključnih dionika radi definiranja specifičnih izazova i prilika u upravljanju destinacijom.

Mjerenje pokazatelja održivosti u turizmu zahtijeva sustavan pristup koji uključuje prikupljanje, analizu i interpretaciju podataka. Većina podataka nije javno dostupna, dostupni su na zahtjev, te je stoga komunikacija unutar destinacije različitih upravljačkih tijela preduvjet za prikupljanje podataka i izračun pokazatelja. Ta tijela su TZ-a, Grad/Općina, Komunalno društvo, MUP, HEP, JU za zaštićena prirodna područja te druga tijela.

Metodološke smjernice za primarna istraživanja za potrebe obveznih pokazatelja daju se za tri primarna istraživanja: istraživanje percepcije i stavova lokalnog stanovništva, istraživanje zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja te istraživanje gospodarskih subjekata u turizmu. Navedena istraživanja su podloga za kreiranje primarnih istraživanja za sveukupno devet pokazatelja za koja je u ovoj studiji detektirana nužnost provođenja primarnih istraživanja.

a) Istraživanje percepcije i stavova lokalnog stanovništva

Istraživanje percepcije i stavova lokalnog stanovništva fokusira se na razumijevanje mišljenja, osjećaja i stavova lokalnih zajednica o utjecaju turizma na njihovu destinaciju. Cilj je utvrditi kako stanovnici doživljavaju turizam – percipiraju li ga pozitivno kao ekonomski i društveni poticaj ili negativno zbog mogućih problema poput prenapučenosti, rasta cijena i ekoloških posljedica.

Istraživanje se provodi putem anketa, fokus grupa i intervjua sa stanovnicima, pri čemu se koriste kvantitativne i kvalitativne metode analize. Rezultati omogućuju turističkim upravama i donositeljima odluka da bolje razumiju potrebe i očekivanja lokalne zajednice te oblikuju strategije razvoja turizma koje su održive i prihvatljive za stanovništvo.

b) Istraživanje zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja

Ovo istraživanje analizira iskustva i percepciju posjetitelja u destinaciji kako bi se utvrdilo u kojoj mjeri turistička ponuda ispunjava njihova očekivanja te identificirale mogućnosti za poboljšanje. Fokus je na prikupljanju podataka o ključnim aspektima boravka, uključujući kvalitetu usluga, infrastrukturu, gostoprimstvo i ukupni doživljaj destinacije.

Podaci se prikupljaju putem anketa, online upitnika, intervjua i analiza recenzija na turističkim platformama (TripAdvisor, Google Reviews, Booking.com). Koriste se kvantitativne metode (statistička obrada podataka) i kvalitativne analize (otvoreni odgovori i komentari).

Rezultati istraživanja pomažu turističkim dionicima u poboljšanju ponude, prilagođavanju strategija marketinga i unaprjeđenju ukupnog doživljaja destinacije, čime se povećava zadovoljstvo gostiju i potiče njihov ponovni dolazak.

c) Istraživanje gospodarskih subjekata u turizmu

Ovo istraživanje usmjereno je na prikupljanje podataka o poslovanju poduzetnika i drugih gospodarskih subjekata koji djeluju u turističkom sektoru. Cilj je analizirati izazove, prilike i potrebe poslovne zajednice kako bi se unaprijedili uvjeti za razvoj održivog i konkurentnog turizma.

Podaci se prikupljaju putem anketa, dubinskih intervjua i fokus grupa s predstavnicima ugostiteljskih objekata, smještajnih kapaciteta, turističkih agencija, prijevoznih kompanija i drugih povezanih sektora.

Analiza rezultata omogućava donositeljima odluka bolje razumijevanje potreba poslovne zajednice, oblikovanje ciljanih poticaja i razvoj strategija za povećanje konkurentnosti turističkog sektora.

Za svako istraživanje opisuju se sljedeći koraci u provođenju:

1. definiranje sadržaja istraživanja i izrada instrumenta istraživanja (upitnika),
2. određivanje populacije od interesa,
3. odabir metode prikupljanja podataka,
4. određivanje nacrta i veličine uzorka,
5. prikupljanje podataka i kontinuirana kontrola procesa prikupljanja podataka,
6. obrada i analiza podataka,
7. izvještavanje.

4.3. Izvori podataka potrebni za praćenje i izračun pokazatelja održivosti

Izvori podataka potrebni za praćenje i izračun pokazatelja održivosti dijele se na:

1. primarna istraživanja koja je potrebno provoditi u kontinuitetu, prema utvrđenoj frekvenciji, instrumentu i uzorku,
2. sekundarne izvore podataka, koji su javno dostupni,
3. sekundarne izvore podataka iz evidencija, baza, registara organizacija i institucija, a koji nisu javno dostupni te je za dostavu podataka potrebno uputiti poseban zahtjev za dostavom podataka organizaciji ili instituciji koja vodi baze tih podataka.

Turističke zajednice podatke potrebne za izračun pokazatelja održivosti destinacije prikupljaju primarno iz javno dostupnih izvora i službenih evidencija javnopravnih tijela putem integriranog informacijskog sustava turizma.

4.4. Izračun pokazatelja održivosti

Izračun pokazatelja održivosti turizma je važan korak za procjenu utjecaja turističkih aktivnosti na okoliš, društvo i ekonomiju određene destinacije. Okolišni, društveni i ekonomski pokazatelji i pokazatelji održivosti infrastrukture omogućuju turističkim destinacijama da održe ravnotežu između ekonomskih koristi i očuvanja resursa, prirodnih i kulturnih dobara.

U nastavku se nalazi metodološka tablica pokazatelja održivosti destinacije.

Tablica 23. Metodološka tablica pokazatelja održivosti destinacije

1. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA DRUŠTVENE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

1.1.1. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ European Tourism Indicator System (u daljnjem tekstu: ETIS) (prilagodba) – Broj turista/jednodnevnih posjetitelja na 100 stanovnika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom, održivo upravljanje prostorom
	Povezanost s ciljevima Ujedinjenih naroda za održivi razvoj (Sustainable Development Goals, u daljnjem tekstu: SDG)	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. (Narodne novine, br. 2/23; u daljnjem tekstu: Strategija) i Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan)	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizma, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.

Podatci	Naziv podataka	Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja. Stalnim stanovnikom se smatra osoba koja ima prebivalište ili boravište na lokaciji turističke destinacije.
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Stalni stanovnik destinacije.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor; DZS, Statistika u nizu »Gradovi u statistici« (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx) PC-Axis baza podatka Turizam, Intenzitet turizma, PX-Web – informacije (dzs.hr)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika $pokazatelj = \frac{ukupan\ broj\ noćenja\ turista\ u\ vršnom\ mjesecu}{broj\ dana\ u\ vršnom\ mjesecu \cdot\ broj\ stalnih\ stanovnika\ u\ destinaciji/100}$ Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
1,23		

1.1.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: C.1.2 Udio lokalnog stanovništva koji su zadovoljni turizmom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa

Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.
	Podpokazatelji	– udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma
Podatci	Naziv podataka	Zadovoljstvo turizmom u destinaciji
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definiran smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Rezultati:		
Početna vrijednost		
16,66%		

1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
1.2.1. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji UN TOURISM – MST: Namjera preporuke destinacije od strane posjetitelja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 – Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i

		za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni
Podatci	Naziv podataka	1. zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji 2. nepotvrđivanje očekivanja 3. usporedba s idealnim boravkom 4. namjera preporuke destinacije prijateljima, rodbini ili kolegama
	Mjerna jedinica	1., 2. i 3. Prosječna vrijednost zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja 4. Udio (%) promotora (eng. promoters) odnosno onih koji su skloni preporučiti destinaciju
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2., 3. i 4. Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1., 2., 3. i 4. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	1., 2., 3. i 4. Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Vrijednost pokazatelja ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Rezultati:		

Početna vrijednost
81,94%

1.3. Pristupačnost destinacije

1.3.1 Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom PD-1**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS – Postotak turističkih atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom i/ili koje sudjeluju u prepoznatim shemama pristupačnosti
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta.
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja
	Opis i svrha	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.
	Podpokazatelji	– Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom – Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.
Podatci	Naziv podataka	1. Ukupan broj atrakcija dostupnih za posjećivanje (temeljem plana upravljanja) 2. Broj pristupačnih atrakcija
	Mjerna jedinica	Broj atrakcija
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Plan upravljanja

		2. Evidencija TZ-a o pristupačnosti atrakcija (turistički katastar) 3. Evidencija TZ-a Javne turističke infrastrukture (JTI) destinacije za Popis Javne turističke infrastrukture (JTI).
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatci su dostupni 3. Podatak je dostupan
	Primarno istraživanje (smjernice)	Kontinuirano vođenje evidencija o stanju i dostupnosti atrakcija od strane TZ-ova
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		*EA* – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji *EAP* – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom $Udio\ pristupačnih\ atrakcija = \frac{EAP}{EA} \times 100$
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
16,66%		

1.4. Sigurnost destinacije
1.4.1. Broj organiziranih turističkih ambulanti

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja sa međunarodnim sustavima	Global Sustainable Tourism Council (dalje u tekstu: GSTC) – Usluge u zajednici (community services)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.
	Opis	Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	Broj organiziranih turističkih ambulanti temeljem posebnog zakona kojim se uređuje zdravstvena djelatnost
	Mjerna jedinica	Broj
	Izvor /potencijalni izvor	Jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb
	Dostupnost i podatkovni jaz	Podatak je dostupan

	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
0		

Tablica 24. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

2. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA OKOLIŠNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

2.1. Upravljanje vodnim resursima

2.1.1. Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja sa međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja pitke vode po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom vode općeg stanovništva po osobi po noći (D.5.1.)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – upravljanje vodnim resursima
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 6 Čista, pitka voda i higijenski uvjeti Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (m^3) 2. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (m^3)

		3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup sigurnoj vodi ili imaju priključak na javnu vodoopskrbu ili imaju mogućnost priključenja na javnu vodoopskrbu u destinaciji
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 2. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 3. – 5. eVisitor 6. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. – 6. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1 – 6. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m^3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m^3). F_1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F_2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji $$potrošnja\ vode\ po\ noćenju\ turista = \frac{F_2N_1 - F_1N_2}{T_2N_1 - T_1N_2}$$ $$potrošnja\ vode\ po\ noćenju\ stanovnika = \frac{1}{S}\left(\frac{T_2F_1 - T_1F_2}{T_2N_1 - T_1N_2}\right)$$ $$omjer\ potrošnje\ vode\ po\ noćenju\ turista\ i\ stanovnika = \frac{potrošnja\ vode\ po\ noćenju\ turista}{potrošnja\ vode\ po\ noćenju\ stanovništva} \times 100$$ Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Rezultati:		

2024. (početna vrijednost)
-1079

2.2. Gospodarenje otpadom

2.2.1. Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Količina otpada koju proizvodi odredište (tone po stanovniku po godini ili po mjesecu) (D.3.1.) (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – gospodarenje otpadom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja)
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.

	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) 2. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (tone) 3. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. i 2. tone 3, 4 i 5. N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. i 2. pružatelj javne usluge koje je a) trgovačko društvo koje osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave (JLS), temeljem odluke predstavničkog tijela JLS ili pravna ili b) fizička osoba – obrtnik temeljem koncesije dodijeljene odlukom predstavničkog tijela JLS / Upravni odjeli jedinica lokalne/područje samouprave 3. – 4. eVisitor 5. DZS, Popis stanovništva RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je dostupan (potencijalno djelomična dostupnost kvalitetnih/verificiranih podataka na razini pojedinih gradova/općina) 3. i 4. Podatak je dostupan 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F_1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F_2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) W_{TN} – količina otpada po turističkom noćenju, $$W_{TN} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$$ W_{RN} – količina otpada po noćenju stanovnika,

	$$W_{RN} = \frac{1}{S}\left(\frac{T_2F_1 - T_1F_2}{T_2N_1 - T_1N_2}\right)$$ W_T – količina otpada nastalog zbog noćenja turizma u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T2) i količine otpada po turističkom noćenju (W_{TN}), $$W_T = T_2 \times W_{TN}.$$ W_R – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N2)i količine otpada po noćenju stanovnika (W_{RN}), $$W_R = S \times N_2 \times W_{RN}.$$ *omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turist u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo* $$(za\ promatrani\ period) = \frac{W_T}{W_R}$$
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine
Rezultati:	
2024. (početna vrijednost)	
7,41%	

2.3. Zaštita bioraznolikosti

2.3.1. Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite) (BR-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST – Postotak zaštićenih područja (morskih i kopnenih) prema ukupnoj površini
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zaštita bioraznolikosti
	Povezanost sa SDG	Cilj 13: Klimatske promjene – zaštita prirodnih područja doprinosi ublažavanju klimatskih promjena kroz očuvanje šuma i drugih ekosustava koji apsorbiraju ugljikov dioksid. Cilj 14: Život ispod vode – ovaj cilj uključuje očuvanje i održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa. Zaštićena prirodna područja mogu uključivati morske i obalne ekosustave. Cilj 15: Život na zemlji – usredotočuje se na zaštitu, obnovu i održivu upotrebu kopnenih ekosustava te očuvanje bioraznolikosti i zaustavljanje degradacije zemljišta i gubitka staništa.

	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinaciji – kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji
Podatci	Naziv podataka	1. Površina zaštićenih prirodnih područja prema kategoriji 2. Kategorija zaštite prirodnih područja 3. Površina destinacije
	Mjerna jedinica	1. Površina ZPP 2. Kategorija zaštite 3. Površina destinacije
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Bioportal Bioportal Podatci JLS-a
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. Na razini godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Rezultati:		
2025. (početna vrijednost)		
17,60%		

Na području destinacije nalazi se:
Park prirode Žumberak – samoborsko gorje
Park šuma okolica Ozlja
Špilja Vrlovka u Brlog-gradu

2.4. Održivo upravljanje energijom

2.4.1. Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja sa međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja energije po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom energije općeg stanovništva po osobi po noći
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje energijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 7. Pristupačna energija iz čistih izvora Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja 2. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup elektro-energetskoj mreži
	Mjerna jedinica	1. i 2. KWh 3., 4. – noćenje 5. stanovnik
	Izvor/potencijalni izvor	1. i 2. HEP-ODS 3., 4. – eVisitor 5. DZS, Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)

	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je dostupan (uz poseban zahtjev) 3. – 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F_1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F_2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) $$potrošnja\ el.energije\ po\ noćenju\ turista = \frac{F_2N_1 - F_1N_2}{T_2N_1 - T_1N_2}$$ $$potrošnja\ el.energije\ po\ noćenju\ stanovnika = \frac{1}{S}\left(\frac{T_2F_1 - T_1F_2}{T_2N_1 - T_1N_2}\right)$$ $$omjer\ potrošnje\ el.energije\ po\ noćenju\ turista\ i\ stanovnika = \frac{potrošnja\ el.energije\ po\ noćenju\ turista}{potrošnja\ el.energije\ po\ noćenju\ stanovnika} \times 100$$
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
-1014,40		

2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

2.5.1. Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Postojeći sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i dobrobit Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime
Pokazatelj	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– N/P
Podatci	Naziv podataka	Doneseni i provedeni strateški, planski ili programski dokumenti koji integriraju koncept prilagodbe klimatskim promjenama i procjenu rizika na razini destinacije
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Upravni odjeli JLS

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/ udio mjera u provedbi i/ili implementiranih
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
DA (Procjena rizika od velikih nesreća za područje Grada Ozlja, Općine Žakanje, Kamanje, Lasinja, Draganić, Akcijski plan održivog energetskog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Ozlja)		

Tablica 25. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

3. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA EKONOMSKE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

3.1. Turistički promet

3.1.1. Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Postotak godišnjeg broja dolaznih posjetitelja u mjesecima ili tromjesečju s najvećim opterećenjem
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa/ Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.
Podatci	Naziv podataka	Ukupan broj dolazaka turista kao broj osoba koje su se u destinaciji prijavile i ostvarile noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja.
	Mjerna jedinica	Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih dolazaka, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2025. (početna vrijednost)		
2584		

3.1.2. Prosječna duljina boravka turista u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ETIS (prilagodba) – Prosječna duljina boravka dolaznih posjetitelja i prosječna duljina boravka domaćih posjetitelja/ Prosječna duljina boravka turista
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćenja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja

		– Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju
Podatci	Naziv podataka	Dolazak turista predstavlja posjetitelja koji se prijavio i ostvario noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja. Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja.
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni
Metodologija izračuna pokazatelja		Prosječna duljina boravka turista u destinaciji $= \frac{\text{Ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji}}{\text{Ukupan broj dolazaka turista u destinaciju}}$
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		
1,77		

3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu

3.2.1. Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Udio zaposlenih u turističkim djelatnostima u odnosu na ukupno gospodarstvo
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti

	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD)
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada – Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek – Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)
Podatci	Naziv podataka	1. Broj zaposlenih prema mjestu rada 2. Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
	Mjerna jedinica	Fizička osoba u radnom odnosu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Portal za napredno praćenje tržišta rada 2. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i podatci dostupni u Ministarstvu
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 2. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 2. Podatak je kontinuirano dostupan podatak na mjesečnoj razini
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)		2460

3.2.2. Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD): Izravni bruto domaći proizvod turizma, Produktivnost rada u turističkim djelatnostima (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu i turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine – bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine
Podatci	Naziv podataka	Poslovni prihod ostvaren tijekom godine
	Mjerna jedinica	EUR
	Izvor podataka/potencijalni izvor	FINA/Porezna uprava – podatak iz Registra godišnjih financijskih izvještaja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan na zahtjev od FINA/Porezna uprava, podrazumijeva posebnu obradu kako bi se dobili podaci na razini destinacije

	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2023. (početna vrijednost)		
15.419.945,00		

Tablica 26. Obvezni pokazatelji održivosti destinacije koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti i organizaciju turizma

4. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA PROSTORNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI DESTINACIJE I ORGANIZACIJU TURIZMA

4.1. Turistička infrastruktura

4.1.1. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Trenutačni popis i klasifikacija turističkih dobara i atrakcija uključujući prirodna i kulturna mjesta
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistička infrastruktura
	Povezanost sa SDG	Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – promicanje održivog turizma koji pridonosi zapošljavanju i rastu. Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – očuvanje kulturne i prirodne baštine urbanog okruženja. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – odgovorno upravljanje prirodnim resursima. Cilj 15: Život na zemlji – zaštita, obnova i promicanje održive uporabe ekosustava, očuvanje biološke raznolikosti.
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) – identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine – popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.

Podatci	Naziv podataka	1. Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara 2. Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja 3. Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara 4. Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH
	Mjerna jedinica	1. – 4. broj/vrsta (kategorija)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. – 3. Registar kulturnih dobara RH (ministarstvo nadležno za kulturu) 4. Bioportal (ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 4. Kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2025.		
Crkva sv. Vida		Nepokretna pojedinačna
Etnopark Ozalj		Kulturnopovijesna cjelina
Hidroelaktrana		Nepokretna pojedinačna
Stari grad Ozalj		Nepokretna pojedinačna
Zgrada Šumarije		Nepokretna pojedinačna
Židovska Groblja		Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Duha		Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Jurja		Nepokretna pojedinačna
Kapela sv. Ivana krstitelja		Nepokretna pojedinačna
Kurija Zorkovac		Nepokretna pojedinačna
Tradicijsko umijeće pletenja jalbe		Nepokretna pojedinačna
Crkva Svih Svetih		Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Franje Ksaverskog		Nepokretna pojedinačna
Znanje i umijeće proizvodnje živog vapna na tradicijski način		Nematerijalna

Kurija Grdun	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Petra i Pavla	Nepokretna pojedinačna
Mlin na rijeci Dobri	Nepokretna pojedinačna
Dvorac Jaškovo	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Antuna Velikog	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Križa	Nepokretna pojedinačna
Kapela sv. Ilije	Nepokretna pojedinačna
Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije s pavlinskim samostanom	Nepokretna pojedinačna
Kurija Hrašće	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Ivana Krstitelja	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Lovre	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Kuzme i Damjana	Nepokretna pojedinačna
Govor Draganića	Nematerijalna
Kapela sv. Antuna pustinjaka	Nepokretna pojedinačna
Kapela sv. Trojstva	Nepokretna pojedinačna
Kurija župnoga dvora	Nepokretna pojedinačna
Umijeće izrade puranca	Nematerijalna
Župna crkva sv. Jurja u Draganićima	Nepokretna pojedinačna
Župna crkva Imena Marijina	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Filipa i Jakova	Nepokretna pojedinačna
Spomen kosturnica	Nepokretna pojedinačna
Arheološki lokalitet Graba	Arheologija
Talijanovo brdo	Arheologija
Stari grad Ribnik	Nepokretna pojedinačna
Kapela sv. Petra	Nepokretna pojedinačna
Kapela sv. Ane	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Ilije Proroka i župni dvor	Nepokretna pojedinačna
Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marij	Nepokretna pojedinačna

Kapela sv. Križa	Nepokretna pojedinačna

4.2. Održivo upravljanje destinacijom

4.2.1. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Višegodišnji plan ili strategija odredišta koja je ažurna i javno dostupna
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Ovaj cilj se fokusira na stvaranje održivih i otpornih urbanih područja. Višegodišnji planovi ili strategije za odredišta, koji su ažurni i javno dostupni, igraju ključnu ulogu u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Strategije koje promiču održivi razvoj turističkih destinacija mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – Višegodišnje strategije koje uključuju načela održive potrošnje i proizvodnje mogu pomoći u smanjenju ekološkog otiska turizma i promicanju održivih praksi u lokalnim zajednicama. Cilj 17: Partnerstva za ciljeve – Uspostavljanje partnerstava između različitih dionika, uključujući vladine i nevladine organizacije, privatni sektor i lokalne zajednice, ključno je za razvoj i provedbu uspješnih strategija održivog razvoja.
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog razvoja
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije
	Opis i svrha	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.
	Podpokazatelji (opcinalno)	– Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije. – Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online. – Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)

Podatci	Naziv podataka	1. Strategija/ plan izrađen i javno dostupan – DA/NE 2. Ukupan broj aktivnosti definiranih Planom 3. Broj implementiranih aktivnosti definiranih planom
	Mjerna jedinica	1. Višegodišnji plan i/ili strategija 2. Broj aktivnosti 3. Broj implementiranih aktivnosti / ukupan broj aktivnosti
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2. i 3. Turistička zajednica / JLS
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom X 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati:		
2024. (početna vrijednost)	**2025.**	
/	Plan upravljanja destinacijom nalazi se u završnoj fazi izrade	

4.3. Održivo upravljanje prostorom

4.3.1. Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Broj posjetitelja po hektaru građevinskog područja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 15 – Očuvanje života na zemlji
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.
	Podpokazatelji (opcionalno)	-
Podatci	Naziv podataka	1. noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju 2. površina izgrađenog dijela zona stambene namjene destinacije 3. površina izgrađenog dijela zona mješovite namjene pretežito stambene namjene 4. površina izgrađenog dijela zona ugostiteljsko-turističke namjene destinacije
	Mjerna jedinica	1. noćenje 2., 3., 4. hektar
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor i porezna uprava

		2., 3. i 4. jedinice lokalne samouprave + PPUG/O (prostorni planovi uređenja gradova/ općina)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2., 3. i 4. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan na godišnjoj razini
Metodologija izračuna pokazatelja		T_N – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini P_S – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) P_M – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha) P_T – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti $$\begin{matrix}\textit{broj turističkih noćenja u komercijalnom} \\ \textit{i nekomercijalnom smještaju} \\ \textit{po izgrađenoj građevinskoj površini}\end{matrix} = \frac{T_N}{P_S + P_M + P_T}$$
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine

Rezultati:

2024. (početna vrijednost)

Kamanje	Žakanje	Draganić	Ribnik	Lasinja	Ozalj
1. 83,0789 ha 2. 0,8917 ha 3. sve T zone površine 6,9335 ha, su neizgrađene, dakle unutar zona T namjene nema izgrađenog dijela	Izgrađeno građevinsko područje 1.828.035 m2 Prostor stambene namjene 2.060.489 m2 Prostor mješovite namjene 38.493 m2 Ugostiteljsko-turistička namjena s gradnjom smještajnih građevina 50.677 m2 Ugostiteljsko-turistička namjena bez gradnje smještajnih građevina 8.434 m2	Ukupna površina izgrađenog zemljišta na području Općine Draganić je 1.341,09 ha	1. Površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja 104,6325 ha 2. Površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene (pretežito stambene namjene) 0,4531 ha 3. Površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje	/	/

			ugostiteljsko-turističke aktivnosti - sve T zone površine 1,4664 ha su neizgrađene, dakle unutar zona T namjene nema izgrađenog dijela		

1. SPECIFIČNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA DRUŠTVENE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

1.1.4. Promjena broja stanovnika u zadnjih pet godina u odnosu na promjenu broja turističkih noćenja

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Promjena broja stanovnika u zadnjih pet godina u odnosu na promjenu broja turističkih noćenja (SZL – 5)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Demografski trendovi i kvaliteta života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Promjena broja stanovnika uvjetovana prirodnim kretanjima i migracijama prema promjeni turističke aktivnosti mjerene brojem noćenja u smještajnim kapacitetima
	Opis i svrha	Pokazatelj omogućava praćenje relativnog odnosa broja stanovnika i turističke aktivnosti u petogodišnjem razdoblju. Pokazatelj se izračunava kao dvojni razlomak. Djeljenik dvojnog razlomka je razlomak u čijem je brojniku procjena broja stanovnika na 31.12. u godini t (prethodna godina), a nazivniku procjena broja stanovnika 31. 12. u godini t-4 Djelitelj dvojnog razlomka je razlomak u čijem je brojniku broj ostvarenih noćenja u smještajnim kapacitetima u godini t (prethodna godina), a nazivniku broj ostvarenih noćenja smještajnim u kapacitetima u godini t-4
	Podpokazatelji (opcionalno)	
Podatci	Naziv podataka	1. Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje, Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca u godini t (prethodna godina) i godini t-4 2. Turizam, noćenja turista

	Mjerna jedinica	1. i 2. Realni broj
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Državni zavod za statistiku: *Statistika u nizu, Gradovi i općine u statistici* 2. eVisitor
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Izvor osiguravaju potrebne podatke za izračun, a ograničenje je vezano uz sadržaj pokazatelja koji tek neizravno ukazuje na povećanje/smanjenje društvenog standarda odnosno demografske trendove generirane turizmom budući da rast ili smanjenje broja stanovnika na području destinacije može biti potaknuto bitno širim spektrom utjecaja od turističke aktivnosti.
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
0		

1.3. Pristupačnost destinacije

1.3.1. Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji (SPD-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Udio smještajnih objekata s pristupačnim smještajem
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 9 – Prilagodljiva infrastruktura, uključiva i održiva industrijalizacija i inovativnost

		Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio smještajnih jedinica pristupačnih za osobe s motoričkim, senzornim ili mentalnim oštećenjima u destinaciji u ukupnom broju smještajnih jedinica.
	Opis	Dostupnost turističkih sadržaja, proizvoda i usluga osobama s motoričkim, senzornim ili mentalnim oštećenjima je središnji dio odgovornih i održivih turističkih politika. Udio pristupačnih smještajnih jedinica odražava tržišnu dostupnost i privlačnost destinacije, te može imati pozitivan utjecaj na gospodarstvo, društvenu inkluzivnost i imidž destinacije.
	Podpokazatelji (opcinalno)	– Udio pristupačnih smještajnih jedinica u kolektivnim smještajnim kapacitetima – Udio pristupačnih smještajnih jedinica u privatnim smještajnim kapacitetima
Podatci	Naziv podataka	1. Broj smještajnih jedinica u destinaciji 2. Broj pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. i 2. smještajna jedinica
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor 2. Jedinstveni turistički informatički registar
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2. Podatak nije trenutno dostupan, no u postupku je prikupljanje
	Primarno istraživanje (smjernice)	Metodološke smjernice za prikupljanje podataka i provođenje primarnih istraživanja objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva (smještajni kapaciteti)
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Kontinuirano dostupan podatak 2. Svake dvije godine

Metodologija izračuna pokazatelja	Udio pristupačnih smještajnih jedinica $= (\frac{Broj\ pristupačnih\ smještajnih\ jedinica}{Ukupan\ broj\ smještajnih\ jedinica})x100$
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine
Ograničenja pokazatelja i perspektive	–
Rezultati:	
Podatak nije dostupan	

1.3.2. Javno dostupne informacije o atrakcijama u turističkim i informativnim centrima

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Javno dostupne informacije o atrakcijama u turističkim i informativnim centrima (SPD-2)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Interpretativne informacije dostupne posjetiteljima u turističkim uredima te na prirodnim i kulturnim lokacijama
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – Informacije koje uključuju načela održive potrošnje i proizvodnje mogu pomoći u smanjenju ekološkog otiska turizma.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao skup informacije o lokalnim atrakcijama, kulturnim događanjima, povijesnim znamenitostima i prirodnim

		ljepotama u turističkoj destinaciji, koji su namijenjeni posjetiteljima.
	Opis i svrha	Ovaj pokazatelj odnosi se na dostupnost informacija o turističkim atrakcijama koje pružaju turistički i informativni centri. Uključuje detalje o lokacijama, radnom vremenu, pristupačnosti, kulturnim i povijesnim kontekstima atrakcija, što pridonosi boljem iskustvu posjetitelja. Pružene informacije igraju ključnu ulogu u održivom upravljanju turističkim tokovima te promicanju kulturne i prirodne baštine destinacije
	Podpokazatelji (opcionalno)	
Podatci	Naziv podataka	1. Dostupne brošure o turističkim atrakcijama na barem tri strana jezika u uredu turističke zajednice / turističkim informativnim centrima / lokalitetima – DA/NE 2. Informacije dostupne na web stranicama turističkih zajednica/lokaliteta o ključnim aspektima turističke ponude (atrakcije, ugostiteljska ponuda, dostupnost destinacije) na barem tri strana jezika na web stranici turističke zajednice / turističkog informativnog centra – DA/NE
	Mjerna jedinica	1. i 2. Dostupan dokument u fizičkom i/ili virtualnom obliku.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Turistička zajednica / JLS 2. Odabrani turistički lokaliteti od značaja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem 2. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem od strane odabranih lokaliteta
	Primarno istraživanje (link na smjernice)	Anketiranje upravitelja turističkih lokaliteta
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Jednom godišnje 2. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj predstavlja niz kvalitativnih podataka
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje

Ograničenja pokazatelja i perspektive	Aktualnost i točnost: Informacije mogu zastarjeti ili biti netočne ako se ne ažuriraju redovito. Doseg i pristupačnost: Informacije možda nisu dostupne na svim jezicima ili prilagođene osobama s posebnim potrebama. Objektivnost: Informacije mogu biti pristrane ili fokusirane samo na popularne atrakcije, zanemarujući manje poznate lokalitete.
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2025.	
NE	

1.3.3. Postotak pristupačnih linija javnog prijevoza u destinaciji za osobe s invaliditetom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Postotak pristupačnih linija javnog prijevoza u destinaciji za osobe s invaliditetom (SPD-3)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS – Postotak javnog prijevoza dostupan osobama s invaliditetom i specifičnim potrebama pristupačnosti
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta.
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj se definira kao postotak linija javnog prijevoza u destinaciji koji opslužuje javni prijevoz pristupačan osobama s invaliditetom i osobama s posebnim zahtjevima za pristup
	Opis i svrha	Osnovna svrha pokazatelja je uvid u mogućnosti kretanja javnim prijevozom unutar destinacije osobama s motoričkim ili osjetilnim

		invaliditetom, a time i njihova mogućnost da posjećuju različite sadržaje unutar destinacije. Osnovo obilježje javnog prijevoza pristupačnog osobama s invaliditetom, jest postojanje zvučne signalizacije, rampa za invalidska kolica i mjesta za njihov smještaj unutar javnog prijevoza.
	Podpokazatelji	-
Podatci	Naziv podataka	1. Broj javnih linija u destinaciji 2. Broj javnih linija pokrivenih javnim prijevozom dostupnim osobama s invaliditetom
	Mjerna jedinica	1 i 2. broj linija
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. i 2. Javno prijevozničko poduzeće s koncesijom za prometovanje na području destinacije
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatci dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake 2 godine
Metodologija izračuna pokazatelja		*JL* – broj svih javnih linija u destinaciji *PJL* – broj javnih linija pokrivenih javnim prijevozom dostupnim osobama s invaliditetom $$postotak\ linija\ pokrivenih\ JP\ dostupnim\ osobama\ s\ invaliditetom = \frac{PJL}{JL} \times 100$$
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Ograničenje predstavlja eventualno nepostojanje podataka o prijevoznim sredstvima i njihovoj prilagođenosti. Drugo ograničenje je što pokazatelj se ne referira na frekvenciju vozila na liniji, kao ni na ostale pristupne i infrastrukturne objekte u okruženju stanica javnog linijskog prijevoza
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
Podatak nedostupan		

1.4. Sigurnost destinacije

1.4.1. Ukupan broj kaznenih djela i prekršaja prijavljenih policiji po mjesecima

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Ukupan broj kaznenih djela i prekršaja prijavljenih policiji po mjesecima (SSD-1)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS (prilagodba) – Postotak turista koji su podnijeli prijavu policiji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj kaznenih djela i prekršaja koji su prijavljeni lokalnim policijskim postajama po mjesecima u godini.
	Opis	U svrhu očuvanja percepcije destinacije kao sigurnog mjesta za odmor od strane posjetitelja, izuzetno je važno pratiti dinamiku prijavljenih kaznenih djela i prekršaja policiji. Povećanje vrijednosti ovog pokazatelja, u slučaju zadržavanja ukupnog broja i strukture stalnih stanovnika destinacije nepromijenjenom, svakako može predstavljati rani nagovještaj moguće promjene percepcije posjetitelja destinacije u pogledu njezine sigurnosti.
	Podpokazatelji (opcionalno)	Ukupan broj kaznenih djela protiv imovine, života, tijela te spolne slobode i prekršaja protiv javnog reda i mira prijavljenih policiji po mjesecima
Podatci	Naziv podataka	Ukupan broj kaznenih djela i prekršaja službeno prijavljenih u policijskoj postaji.
	Mjerna jedinica	Kazneno djelo sukladno kaznenom zakonu Prekršaj sukladno zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Ministarstvo unutarnjih poslova (dalje u tekstu: MUP)

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Javno su dostupni podaci o broju prijavljenih kaznenih djela po županijama na godišnjoj razini. Javno nisu dostupni podaci za destinacije kao niti podaci po mjesecima.
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja		Podatak se preuzima iz službenih izvora
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Ograničenja pokazatelja		Iako se podaci o podnesenim kaznenim djelima i prekršajima u lokalnim policijskim postajama službeno evidentiraju od strane Ministarstva unutarnjih poslova, ti podaci nisu javno dostupni. Javno su dostupni podaci o ukupno prijavljenim kaznenim djelima i prekršajima na nacionalnoj i godišnjoj razini, dok su podaci za županije također javno dostupni na godišnjoj razini, ali samo za ukupan broj prijavljenih kaznenih djela. Podaci na razini jedinica lokalne uprave i samouprave, kao i podaci na mjesečnoj razini nisu javno dostupni u službenim statističkim objavama Ministarstva unutarnjih poslova.
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		

NAPOMENA: podaci se odnose na cjelokupna područja koja pokrivaju Policijska postaja Karlovac s ispostavom Vojnić i Policijska postaja Ozalj. Podaci Policijske postaje Karlovac s ispostavom Vojnić obuhvaćaju i podatke za područja izvan nadležnosti Turističke zajednice područja Kupa (Grad Karlovac, općine Vojnić i Krnjak). Podaci za prometne nesreće Postaje prometne policije Karlovac pokriva cijelo područje nadležnosti naprijed navedenih dviju postaja, kao i područje Policijske postaje Duga Resa. Podaci nisu samo za TZP Kupa, jer iz PU nisu mogli dostaviti pojedinačne podatke za traženu destinaciju.

KD protiv imovine

- PP Karlovac s ispostavom Vojnić 269 KD

- PP Ozalj 14 KD

KD protiv života i tijela

- PP Karlovac s ispostavom Vojnić 20 KD

- PP Ozalj 1 KD

KD protiv spolne slobode

- PP Karlovac s ispostavom Vojnić 7 KD

- PP Ozalj 0 KD

Prometne nesreće

Postaja prometne policije Karlovac – 684 prometne nesreće sa 6 smrtno stradalih osoba

Javni red i mir

KOLOVOZ 2024. godina

- PP Karlovac s ispostavom Vojnić 24 prekršaja

- PP Ozalj 1 prekršaj

PROSINAC 2024. godina

- PP Karlovac s ispostavom Vojnić 12 prekršaja

- PP Ozalj 1 prekršaj

1.4.3. Sigurnosne mjere kao što su stanice prve pomoći na plažama/lokalitetima turističkih atrakcija

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Sigurnosne mjere kao što su stanice prve pomoći na plažama/lokalitetima turističkih atrakcija (SSD-3)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost indikatora s međunarodnim sustavima	GSTC: Sigurnosne mjere kao što su stanice prve pomoći na plažama/mjesta turističkih atrakcija (IN-A12.b.)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma; 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj daje informacije o broju mjera, lokalitetu primjene, razdoblju implementacije s obveznim opisom mjera koje su implementirane u destinaciji za pomoći na plažama/lokalitetima turističkih atrakcija u okviru sustava za odgovor na sigurnosne i zdravstvene rizike.
	Opis i svrha	Pokazatelj prati ima li destinacija sustav za praćenje i prevenciju te odgovor na sigurnosne i zdravstvene rizike.
	Podpokazatelj (opcionalno)	-
Obilježja podataka	Naziv	1. Broj mjera koje su implementirane u destinaciji u okviru sustava za odgovor na sigurnosne i zdravstvene rizike, npr. za pomoći na plažama i lokalitetima turističkih atrakcija.
	Mjerna jedinica	-
	Izvor /potencijalni izvor	1. Jedinice lokalne samouprave, Domovi zdravlja – turističke ambulante u destinaciji
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan

	Periodičnost prikupljanja podataka	2. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Evidencija o broju mjera, lokalitetu primjene, razdoblju implementacije s obveznim opisom mjere.
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2025.		
0		

1.4.4. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na 1000 noćenja (turista i lokalne zajednice)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na 1000 noćenja (turista i lokalne zajednice) (SSD-4)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	EC – Europski opservatorij za sigurnost cestovnog prometa
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa - Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma; 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se određuje omjer između broja nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije i broja ostvarenih noćenja lokalnih stanovnika i turista.
	Opis	Veća vrijednost pokazatelja može ukazati na neadekvatnost prometne infrastrukture i potrebu za njezinom obnovom ili izgradnjom dodatnih objekata.

	Podpokazatelji	– Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom u kojima su sudjelovali lokalni stanovnici na 1000 noćenja lokalnih stanovnika – Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom u kojima su sudjelovale osobe koje nisu lokalni stanovnici na 1000 noćenja turista
Podatci	Naziv podataka	1. Broj stanovnika u destinaciji 2. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji 3. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije 4. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u kojima su sudjelovali lokalni stanovnici 5. Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u kojima nisu sudjelovali lokalni stanovnici
	Mjerna jedinica	1. Stanovnika 2. Noćenja 3-5. Broj nesreća
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. DZS, Gradovi i općine u statistici ~ Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje 2. eVisitor 3. – 5. Ministarstvo unutarnjih poslova RH, nadležna policijska uprava
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Godišnje

Metodologija izračuna pokazatelja	*BS* – broj stanovnika u destinaciji početkom godine. *BS* se preuzima iz publikacije DZS-a: *Gradovi i općine u statistici ~ Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje* u kojoj je po jedinicama lokalne samouprave objavljena procjena broja stanovnika krajem godine, za kojeg se može pretpostaviti da je jednak procjeni broja stanovnika na početku sljedeće godine. *BN* – broj noćenja u smještajnim kapacitetima u destinaciji u godini. Podataka se dobije iz sustava eVisitor kao broj noćenja u smještajnim kapacitetima u destinaciji između prvog i zadnjeg dana godine. N_{UK} – ukupan broj nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u promatranoj godini N_{LS} – broj nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije u promatranoj godini u kojima su sudjelovali lokalni stanovnici N_T – broj nesreća sa smrtnim ishodom na području jedinice lokalne samouprave u promatranoj godini u kojima su sudjelovale osobe koje ne stanuju na području destinacije $$Broj\ prometnih\ nesreća\ sa\ smrtnim\ ishodom\ na\ 1000\ noćenja = \frac{N_{Uk} \times 1000}{(BS \times 365 + BN)}$$ Podpokazatelji: Uz oznake *Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom (lokalni)* za podpokazatelj 1 te *Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom (ostali)* za podpokazatelj 2, formule su: $$Broj\ prometnih\ nesreća\ sa\ smrtnim\ ishodom\ (lokalni) = \frac{N_{LS} \times 1000}{BS \times 365}$$ $$Broj\ prometnih\ nesreća\ sa\ smrtnim\ ishodom\ (ostali) = \frac{N_T \times 1000}{BN}$$
Učestalost mjerenja	Godišnje
Ograničenja pokazatelja	Pokazatelj nije prikladan za destinacije kroz koje prolaze važne prometnice poput autocesta i glavnih magistralnih pravaca. Međusobni odnos podpokazatelja i glavnog pokazatelja može naznačiti probleme u prometu zbog turizma. Obzirom da u velikom broju destinacija će vrijednost pokazatelja biti 0, možda ima smisla promatrati pokazatelj ali za duže razdoblje (npr. trogodišnje ili petogodišnje), kumulativno ili u prosjeku.
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.	
0	

1.4.5. Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima (SSD-5)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj podnesenih prijava zbog buke koja je uzrokovana nekom od turističkih aktivnosti na razini destinacije, iskazan po mjesecima i ukupno u kalendarskoj godini.
	Opis	Buka okoliša je neželjen ili po ljudsko zdravlje i okoliš štetan zvuk u vanjskome prostoru izazvan ljudskom aktivnošću, prijevoznim sredstvima svih oblika prometa, kao i postrojenja i zahvata u okolišu (npr. izgradnja turističkih objekata). Indikatorom buke Lden (dan-večer-noć), najveće dopuštene vrijednosti >55 dB, ocjenjuje se ukupno smetanje bukom, dok se indikatorom noćne buke Lnight, najveće dopuštene vrijednosti vrijednost >50 dB, ocjenjuje ometanje sna. Zaštitu od buke obvezni su provoditi i osigurati njezino provođenje tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju registrirane djelatnosti. Inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona obavljaju sanitarni inspektori Državnog inspektorata.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	Broj podnesenih prijava lokalnog stanovništva ili turista zbog buke koja je uzrokovana nekom od turističkih aktivnosti na razini destinacije, temeljem posebnog zakona kojim se uređuje zaštita od buke
	Mjerna jedinica	N/P

	Izvor /potencijalni izvor	Državni inspektorat, Sanitarna inspekcija, ispostava u destinaciji
	Dostupnost i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izrađuje temeljem podataka o broju podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2025.		
0		

1.4.6. Remećenja javnog reda i mira prouzrokovano turističkom aktivnošću

Pokazatelj (kod pokazatelja)	**Remećenje javnog reda i mira prouzrokovano turističkom aktivnošću (SSD-6)**	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost - pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC: Redovito prikupljanje, praćenje, bilježenje i javno izvješćivanje podataka o željama, zabrinutostima i zadovoljstvu stanovnika destinacijskim menadžmentom
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – sigurnost destinacije
	Povezanost sa ciljevima održivog razvoja	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija

Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj daje informaciju o opterećenju lokalne zajednice radi remećenja javnog reda i mira prouzrokovanog turističkom aktivnošću u destinaciji temeljem prekršajnih postupaka (prekršajni nalozi PU destinacije i optužni prijedlozi oštećenih osoba) tijekom mjeseca u kojem je, u odnosu na cjelokupnu kalendarsku godinu, evidentiran najveći broj turista u destinaciji.
	Opis	Prekršaji protiv javnog reda i mira su djela kojima se na nedozvoljen način remeti mir, rad ili normalan način života građana, kao i druga djela sukladno propisu kojim se uređuju prekršaji protiv javnog reda i mira. Policija može pokrenuti prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga ili podnošenjem optužnog prijedloga, a osobe oštećene prekršajem mogu same pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga pred mjesno nadležnim Općinskim sudom ili Općinskim prekršajnim sudom. Pokazatelj prati udio (%) broja prekršajnih postupaka u destinaciji radi remećenja javnog reda i mira prouzrokovano turističkom aktivnošću koji su evidentiranu u PU i/ili u Općinskom sudi ili Općinskom prekršajnom sudu destinacije, u tri mjeseca s najvećim brojem turista u godini. Vođenje evidencije o prekršajnim nalozima dužno je voditi tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove (MUP), odnosno policijska uprava (PU) u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave JL(R)S. Vođenje evidencije o prekršajnim nalozima i podnesenim optužnim prijedlozima oštećenih osoba dužan je voditi Općinski sud ili Općinski prekršajni sud u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave JL(R)S. Napomena: prikuplja se isključivo broj prekršajnih postupaka (naloga PU i optužnih prijedloga oštećene osobe), dok se informacije o sadržaju postupaka ne prikupljaju.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupan broj prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira, koje je utvrdila nadležna PU sukladno propisu kojim se uređuju prekršaji protiv javnog reda i mira u mjesecu s najvećim brojem turista 2. Broj prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira uzrokovanih turističkom djelatnosti, koje je utvrdila nadležna PU sukladno propisu kojim se uređuju prekršaji protiv javnog reda i mira u mjesecu s najvećim brojem turista.
	Mjerna jedinica	%
	Izvor /potencijalni izvor	1. Općinski sud ili Općinski prekršajni sud / MUP, nadležna PU 2. Općinski sud ili Općinski prekršajni sud / MUP, nadležna PU
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2. Podatak je dostupan

	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Svake dvije godine 2. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao udio broja prekršajnih postupaka protiv javnog reda i mira uzrokovanih turističkom djelatnosti u destinaciji u odnosu na ukupan broj prekršajnih postupaka radi remećenja javnog reda i mira u destinaciji u mjesecu u kojem je evidentiran najveći broj noćenja turista tijekom jedne kalendarske godine: $$\frac{\begin{array}{c}udio\ prekršaja\ radi\ remećenja\ javnog\ reda\ i\ mira\ u\ destinaciji\\ uzrokovano\ turističkom\ aktivnosti =\\ broj\ prekršajnih\ postupaka\ protiv\ javnog\ reda\ i\\ mira\ radi\ turističke\ djelatnosti\ u\ destinaciji\end{array}}{ukupan\ broj\ prekršajnih\ postupaka\ protiv\ javnog\ reda\ i\ mira\ u\ destinaciji} \times 100\%$$
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Potrebno je u nadležnoj PU/ sudu uspostaviti tijek podataka za mjesec u kojem je evidentiran najveći broj noćenja turista tijekom kalendarske godine. Tijek podataka pri PU/sudu je uspostavljen za ukupan broj prekršaja na mjesečnoj razini. Destinacijom se može smatrati više JL(R)S, koje imaju zasebne PU/sud te se u tom slučaju podaci objedinjuju za razinu destinacije. Nema podatkovnog jaza.
Rezultati: Godina za koju se računa pokazatelj – 2024.		
Napomena: podaci o remećenju javnog reda i mira ne odnose se samo na područje Kupa nego na područje koje obuhvaća PU Karlovac i PU Ozalj, tako da izračun nije moguć samo za područje TZP Kupa		

Izračun pokazatelja održivosti turizma zahtijeva prikupljanje podataka i analizu utjecaja turizma na destinaciju. Ovi pokazatelji omogućuju planiranje održivih turističkih strategija i donošenje odluka koje smanjuju negativne učinke turizma, a istovremeno maksimiziraju koristi za lokalnu zajednicu i okoliš.

4.5. Procjena trenutnog stanja održivosti

Procjena trenutnog stanja održivosti u upravljanju destinacijom Kupa uključuje analizu gospodarskih, društvenih, okolišnih i prostornih aspekata, s ciljem sagledavanja stvarnog utjecaja turizma na prostor i lokalnu zajednicu te identifikacije ključnih razvojnih potencijala i ograničenja. S obzirom na nizak intenzitet turističkog opterećenja i pretežito ruralni karakter prostora, destinacija se nalazi u povoljnoj razvojnoj fazi koja omogućuje plansko i održivo usmjeravanje budućeg turističkog razvoja.

4.5.1. Gospodarski aspekti

Gospodarski utjecaj turizma na području destinacije Kupa očituje se kroz umjeren, ali stabilan doprinos lokalnom gospodarstvu, osobito u segmentu privatnog smještaja, ugostiteljstva i pratećih uslužnih djelatnosti. Ukupan poslovni prihod u djelatnostima smještaja i pripreme hrane u 2024. godini iznosi 17.441.210,00 eura, što potvrđuje prisutnost turističke aktivnosti, ali i njezin još uvijek ograničen obujam i sezonski karakter.

Turizam trenutno nema dominantnu ulogu u gospodarstvu, već djeluje kao dopunska djelatnost koja pruža dodatne prihode lokalnom stanovništvu i poduzetnicima. Upravo takva struktura omogućuje razvoj turizma bez značajnih ekonomskih pritisaka, ali i ukazuje na potrebu jačanja njegove uloge kroz razvoj cjelogodišnjih i tržišno prepoznatljivih proizvoda.

Broj zaposlenih u turizmu u 2024. godini kreće se oko 210 tijekom cijele godine, što ukazuje na stabilnu zaposlenost bez izraženih sezonskih oscilacija. Izostanak značajnijeg povećanja broja zaposlenih u pojedinim razdobljima upućuje na manji intenzitet turističkih dolazaka, osobito organiziranih grupa.

4.5.2. Društveni aspekti

Društvena održivost turizma u destinaciji Kupa obilježena je niskim intenzitetom turističkih aktivnosti i ograničenim utjecajem na svakodnevni život lokalnog stanovništva. Razina zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom iznosi 16,66 %, što prije svega ukazuje na nedovoljnu vidljivost koristi turizma, a ne na prisutnost negativnih učinaka.
S obzirom na vrlo nizak turistički pritisak (1,23 noćenja na 100 stanovnika u vršnom razdoblju), turizam trenutno ne uzrokuje značajne promjene u strukturi naselja, cijeni nekretnina ili dostupnosti usluga.
Istovremeno, destinacija raspolaže bogatom kulturnom i tradicijskom baštinom, koja predstavlja važan resurs za razvoj turizma, ali i za očuvanje identiteta lokalne zajednice. Ključni izazov u ovom segmentu odnosi se na jače uključivanje lokalnog stanovništva u razvoj i oblikovanje turističke ponude.

4.5.3. Okolišni aspekti

Okolišna održivost predstavlja jednu od najvećih komparativnih prednosti destinacije Kupa. Očuvani prirodni krajobrazi, riječna područja i šumski ekosustavi omogućuju razvoj turizma bez značajnog narušavanja okoliša.

Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju iznosi 1,49 m^3, što upućuje na kontroliran utjecaj turizma na vodne resurse. Također, udio zaštićenih područja od 17,60 % potvrđuje visoku razinu očuvanosti prostora, ali i potrebu pažljivog upravljanja budućim razvojem.

S druge strane, povećanje količine otpada u sezoni (omjer 7,41) ukazuje na potrebu unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom i podizanja svijesti posjetitelja.

4.5.4. Prostorni aspekti

Prostorni razvoj destinacije Kupa karakterizira ruralna struktura naselja, niska gustoća izgrađenosti i očuvan krajobraz. Takvo stanje predstavlja važnu prednost, ali i zahtijeva pažljivo planiranje budućeg razvoja.
Postojeća infrastruktura u osnovi zadovoljava trenutačne potrebe, no u kontekstu razvoja turizma potrebno je njezino postupno unapređenje, osobito u segmentu prometne dostupnosti, komunalnih sustava i digitalne povezanosti.
Poseban naglasak potrebno je staviti na očuvanje prostora i sprječavanje nekontrolirane izgradnje, uz usmjeravanje razvoja unutar postojećih naselja i već formiranih zona.

4.5.5. Zaključak o trenutnom stanju održivosti

Destinacija Kupa nalazi se u ranoj do srednjoj fazi turističkog razvoja, s niskim opterećenjem prostora, očuvanim prirodnim i kulturnim resursima te značajnim razvojnim potencijalima.
Za razliku od razvijenijih destinacija, ključni izazov nije upravljanje prekomjernim turističkim pritiscima, već aktivacija postojećih resursa, povećanje vidljivosti i jačanje gospodarskih i društvenih koristi turizma.
Daljnji razvoj potrebno je usmjeriti na:

- jačanje uloge turizma u lokalnoj ekonomiji
- produljenje boravka i razvoj cjelogodišnje ponude
- povezivanje turizma s lokalnim proizvodima i uslugama
- aktivnije uključivanje lokalne zajednice

Destinacija Kupa ima povoljan početni položaj za razvoj održivog turizma, pri čemu je ključ uspjeha u pravodobnom i planskom upravljanju, kako bi se očuvala ravnoteža između razvoja turizma i kvalitete života lokalnog stanovništva.

4.6. Praćenje održivosti

Praćenje održivosti turističke destinacije važno je za osiguranje dugoročnog razvoja turizma uz minimalan negativan utjecaj na okoliš, lokalnu zajednicu i ekonomiju. Proces praćenja uključuje redovito mjerenje i analizu određenih pokazatelja koji pomažu destinacijama da prilagode svoje turističke politike i upravljanje. Praćenje održivosti može se obavljati na ekološkom, društvenom i ekonomskom nivou, uz korištenje konkretnih alata i metodologija.

Održivost destinacije prati se sagledavanjem kretanja trendova osnovnih pokazatelja i odabranih specifičnih pokazatelja održivosti.

Prilikom izrade plana upravljanja destinacijom iznimno bitno, pored obaveznih pokazatelja, odabrati specifične pokazatelje koji će omogućiti:

- ✓ praćenje utjecaja odabranog smjera razvoja na održivost destinacije,
- ✓ usporedbu destinacije s drugim usporedivim destinacijama odnosno usporedbu svih ili pojedinih područja održivost,
- ✓ ostvarivanje preduvjeta za certificiranje destinacije ukoliko destinacija želi neki od relevantnih certifikata održivosti.

Tablica 27. Praćenje održivosti obveznih pokazatelja

POKAZATELJ	UČESTALOST MJERENJA
Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	Jednom godišnje
Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	Svake dvije godine za ITR I II, za ITR III i IV svake četiri godine
Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	Svake dvije godine
Broj organiziranih turističkih ambulanti	Jednom godišnje
Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju	Svake dvije godine
Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	Svake dvije godine
Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	Svake četiri godine

Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije	Svake četiri godine
Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	Svake dvije godine
Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem	Jednom godišnje
Prosječna duljina boravka turista u destinaciji	Jednom godišnje
Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Jednom godišnje
Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Jednom godišnje
Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	Jednom godišnje
Status implementacije aktivnosti iz plan upravljanja destinacijom	Jednom godišnje
Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS	Svake dvije godine

Praćenje održivosti specifičnih pokazatelja mjeri se:

- jednom godišnje,
- svake dvije godine,
- svake dvije godine za ITR I. i II.,
- svake četiri godine,
- godišnje,
- godišnje i mjesečno,
- dva puta godišnje.

Redovito prikupljanje podataka, analiza pokazatelja i prilagodba strategija omogućuju destinacijama da odgovore na izazove koje turizam može donijeti, osiguravajući dugoročni održivi razvoj.

5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

Destinacija Kupa strateški se usmjerava prema modelu održive, autentične i tematski profilirane kontinentalne destinacije, s naglaskom na boravak u prirodi, aktivnosti uz rijeku, ruralni doživljaj i miran, sadržajan odmor, koja svoj razvoj temelji na očuvanim prirodnim resursima (riječni krajolik Kupe, šumski i ruralni prostori), bogatom kulturnom i tradicijskom identitetu te suvremenim oblicima interpretacije, uz jasno usmjeren cilj produljenja turističke sezone, diversifikacije ponude i jačanja kvalitete života lokalne zajednice.

Destinacija postupno prelazi s pozicije pretežito izletničkog, sezonski ograničenog i fragmentiranog turističkog prostora prema proaktivno upravljanom modelu razvoja turizma, koji se temelji na planskom korištenju resursa, integraciji dionika i sustavnom upravljanju razvojnim procesima.

Takav model uključuje:

- jačanje selektivnih oblika turizma, osobito boravka uz rijeku Kupu, outdoor i rekreacijskih aktivnosti, kulturnog i interpretacijskog turizma, eno-gastronomije i doživljajnih sadržaja
- upravljanje sezonalnošću kroz razvoj sadržaja za predsezonu i posezonu te poticanje cjelogodišnjeg korištenja prostora i infrastrukture
- povećanje kvalitete i održivosti turističke ponude, osobito u segmentu smještaja, interpretacije resursa i javne turističke infrastrukture
- digitalnu transformaciju turističkog proizvoda i destinacijskog upravljanja, uključujući digitalnu interpretaciju, informiranje i promociju
- razvoj ljudskih potencijala i jačanje povezanosti turizma s lokalnim gospodarstvom i poduzetništvom
- integraciju turizma s lokalnom zajednicom, očuvanjem identiteta prostora i participativnim upravljanjem
- jačanje tržišne vidljivosti i prepoznatljivosti destinacije uz jasno pozicioniranje na regionalnoj i nacionalnoj razini

Ovakvo strateško usmjerenje omogućuje destinaciji Kupa razvoj turizma koji je prostorno uravnotežen, društveno prihvatljiv i ekonomski održiv, uz očuvanje temeljnih vrijednosti prostora i dugoročnu korist za lokalnu zajednicu.

5.1. SWOT analiza

SWOT analiza je među najčešće korištenim metodama za procjenu trenutnog stanja i planiranje strateških koraka, jer omogućava sveobuhvatan uvid u unutarnje i vanjske čimbenike koji utječu na razvoj destinacije. Ova analiza uključuje identifikaciju snaga i slabosti, koje predstavljaju karakteristike same destinacije, te prilika i prijetnji koje dolaze iz vanjskog okruženja i utječu na budući smjer.

SWOT analiza omogućuje cjeloviti pregled ključnih tema za destinaciju, ali također može otkriti nova važna pitanja koja dosad nisu bila u fokusu dionika. Ovakav pristup pomaže u prepoznavanju prednosti koje treba dodatno ojačati i iskoristiti, dok se slabosti identificiraju kako bi se učinkovito uklonile.

Cilj SWOT analize je utvrditi trenutno stanje turističke destinacije kako bi se identificirale snage, slabosti i prijetnje, te definirale prilike za daljnji razvoj turizma. SWOT analiza će se temeljiti na podacima prikupljenim u prethodno provedenoj analizi stanja.

Na temelju provedene analize stanja te procjene potencijala za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda (poglavlje 3), utvrđeno je kako destinacija Kupa raspolaže značajnim prirodnim, kulturnim, infrastrukturnim i razvojno-strateškim resursima, koji predstavljaju čvrstu osnovu za daljnje unapređenje turističke ponude u nadolazećem planskom razdoblju. Uspješnost budućeg razvoja ovisit će o sposobnosti destinacije da:

- učinkovito valorizira prepoznatljive resurse, osobito očuvane riječne krajolike Kupe, krajobrazne vrijednosti, prirodna izletišta i kulturnu baštinu
- diverzificira turističku ponudu u smjeru autentičnih, iskustvenih i tematski profiliranih proizvoda
- ublaži sezonalnost kroz razvoj proizvoda s potencijalom cjelogodišnjeg ili produženog korištenja, poput outdoor, aktivnog, kulturnog, edukativnog i eno-gastro turizma
- unaprijedi kvalitetu boravišnog i izletničkog turizma, koji trenutno čini temelj turističke potražnje
- uvede i razvije digitalne alate i interpretacijske sadržaje, radi modernijeg upravljanja destinacijom, informiranja posjetitelja i promocije ponude
- upravlja prostornim korištenjem i kapacitetima, osobito na frekventnim izletničkim lokacijama, uz očuvanje ruralnog karaktera prostora i kvalitete života lokalne zajednice

Dijagnostički okvir obuhvaća identificirane snage i slabosti turističke ponude i organizacije destinacije, kao i prilike i prijetnje koje proizlaze iz tržišnih trendova, promjena u ponašanju posjetitelja, prostorno-planskih ograničenja, dostupnosti infrastrukture i klimatskih utjecaja.

Ovaj dijagnostički okvir predstavlja polazište za izradu SWOT analize koja slijedi, a koja će biti strukturirana tematski, kroz ključne turističke proizvode i horizontalne strateške

komponente razvoja, uključujući upravljanje destinacijom, javnu turističku infrastrukturu, digitalizaciju, razvoj ljudskih potencijala i održivost.

Tablica 28. SWOT analiza destinacije

SNAGE (S)	SLABOSTI (W)
• Očuvana priroda i krajobraz visoke vrijednosti • Rijeka Kupa kao ključni identitetski i atrakcijski resurs • Nizak stupanj turističkog opterećenja (potencijal za održivi razvoj) • Povoljan geografski položaj (blizina Zagreba i Karlovca) • Autentična ruralna baština i tradicija • Potencijal za razvoj outdoor i rekreacijskog turizma • Mir, sigurnost i kvaliteta prostora • Osnovna razina komunalne i digitalne infrastrukture kao temelj razvoja • Mogućnost razvoja cjelogodišnjeg turizma	• Nedovoljna povezanost atrakcija i sadržaja u cjelovite turističke proizvode • Slaba tržišna prepoznatljivost destinacije • Ograničeni smještajni kapaciteti • Neujednačena razvijenost infrastrukture po JLS • Nedovoljna integracija turističkih proizvoda • Ograničeni ljudski potencijali i nedostatak specijaliziranih znanja u turizmu • Sezonalnost turističke aktivnosti • Nedovoljno razvijeni digitalni alati i sustav upravljanja destinacijom • Oslonjenost na jednodnevne i vikend posjete • Nedovoljna interpretacija kulturne i prirodne baštine
PRILIKE (O)	**PRIJETNJE (T)**
• Rastuća potražnja za ruralnim, održivim i aktivnim turizmom • Mogućnost korištenja EU fondova i nacionalnih programa • Razvoj selektivnih oblika turizma (outdoor, eno-gastro, kulturni) • Blizina velikog emitivnog tržišta (Zagreb) • Razvoj digitalnih rješenja i promocije • Jačanje suradnje s okolnim i prekograničnim destinacijama • Razvoj manjih i specijaliziranih turističkih proizvoda • Digitalna promocija i online prodaja turističkih proizvoda	• Jačanje konkurentskih destinacija s razvijenijom ponudom • Daljnja depopulacija i odljev radne snage • Klimatske promjene i utjecaj na riječne ekosustave • Rizik neplanskog razvoja i neusklađenog upravljanja prostorom • Nedovoljna koordinacija i suradnja između dionika u turizmu • Ovisnost o sezonalnosti i vremenskim uvjetima • Slabija investicijska aktivnost u ruralnim područjima • Odlazak mladog stanovništva iz ruralnih područja

Na temelju analize postojećeg stanja, procjene turističkih potencijala te SWOT okvira, definiraju se ključne strateške smjernice razvoja destinacije Kupa, usmjerene na održivo korištenje resursa i jačanje konkurentnosti.

SWOT analiza potvrđuje kako destinacija raspolaže snažnim razvojnim temeljima i izraženim prilikama za daljnji razvoj, dok su identificirane slabosti i prijetnje takvog karaktera da se mogu učinkovito ublažiti kroz plansko i koordinirano upravljanje, čime se osiguravaju preduvjeti za stabilan i dugoročno održiv razvoj turizma.

5.2. Identifikacija općih načela i ciljeva turizma

Turizam predstavlja jednu od razvojnih djelatnosti u destinaciji Kupa, s izravnim utjecajem na lokalno gospodarstvo, zapošljavanje, prostorno planiranje i očuvanje identiteta prostora. Njegova važnost očituje se kroz turističku potrošnju, potporu lokalnom poduzetništvu i OPG-ovima, očuvanje i stvaranje radnih mjesta te razvoj povezanih djelatnosti, ali i kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine te jačanje društvene dinamike lokalne zajednice.

Istodobno, turistički razvoj, ako nije planski upravljan, može dugoročno dovesti do neravnomjernog korištenja prostora, pritisaka na prirodne resurse i infrastrukturu te postupnog gubitka autentičnosti i prepoznatljivog ruralnog karaktera destinacije. Upravo zbog toga, daljnji razvoj turizma u destinaciji Kupa mora biti utemeljen na jasno definiranim načelima i ciljevima koji osiguravaju ravnotežu između gospodarskih koristi, očuvanja prostora i kvalitete života lokalne zajednice.

❖ Načela turizma u destinaciji Kupa

Daljnji razvoj turizma u destinaciji treba se temeljiti na sljedećim načelima:

Održivost – racionalno i odgovorno korištenje prirodnih i kulturnih resursa, uz očuvanje riječnog i ruralnog prostora te krajobraznih vrijednosti.

Kvaliteta – kontinuirano podizanje razine turističkih proizvoda i usluga, s naglaskom na autentičnost i doživljaj.

Pristupačnost – osiguravanje fizičke, prometne i digitalne dostupnosti turističkih sadržaja i informacija.

Zadovoljstvo – razvoj turizma koji doprinosi pozitivnom iskustvu posjetitelja i kvaliteti života lokalnog stanovništva.

Sigurnost – osiguravanje sigurnog boravka kroz funkcionalnost javnih sustava i upravljanje rizicima.

Ova načela predstavljaju polazište za definiranje strateških prioriteta, ciljeva, mjera i aktivnosti u nastavku Plana upravljanja destinacijom Kupa.

❖ Ciljevi razvoja turizma

Razvoj turizma u destinaciji Kupa treba biti usmjeren prema postizanju sljedećih ciljeva:

Ekonomski cilj – povećanje doprinosa turizma lokalnom gospodarstvu kroz rast turističke potrošnje, produljenje sezone i jačanje lokalnog poduzetništva.

Kulturološki cilj – očuvanje i valorizacija kulturne i tradicijske baštine, interpretacija identiteta destinacije te njegovanje lokalnog načina života kao dijela turističke ponude.

Ekološki cilj – očuvanje prirodnog prostora i riječnog okoliša, uz aktivno upravljanje resursima i smanjenje negativnih utjecaja turizma.

Socijalni cilj – podizanje kvalitete života stanovnika, uključivanje lokalne zajednice u razvoj turizma te jačanje ljudskih potencijala.

Infrastrukturni cilj – unapređenje komunalne, prometne i digitalne infrastrukture u funkciji razvoja turizma i dostupnosti destinacije.

Turizam je za destinaciju Kupa razvojna prilika, ali njegovo jačanje mora biti vođeno odgovornim upravljanjem, razvojem kvalitetnih i autentičnih proizvoda te usklađenim djelovanjem javnog i privatnog sektora. U središtu budućeg razvoja mora biti ravnoteža između gospodarskih koristi, očuvanja prostora i dobrobiti lokalne zajednice.

5.2.1. Vizija i misija razvoja turizma destinacije Kupa

Na temelju utvrđenih načela i ciljeva razvoja turizma definirane su vizija i misija destinacije Kupa, koje predstavljaju temeljna usmjerenja njezina budućeg turističkog razvoja. Vizija određuje željeno dugoročno pozicioniranje destinacije, dok misija utvrđuje način ostvarivanja tog usmjerenja kroz održivo korištenje raspoloživih resursa, razvoj autentične turističke ponude i suradnju ključnih dionika.

Zajedno predstavljaju polazište za oblikovanje razvojnih prioriteta, mjera i aktivnosti usmjerenih na jačanje prepoznatljivosti i konkurentnosti destinacije, uz očuvanje njezinih prirodnih, kulturnih i društvenih vrijednosti.

Vizija turizma turističke destinacije Kupa

Destinacija Kupa je prepoznatljiva, privlačna i održiva destinacija cjelogodišnje ponude, u kojoj se prirodne ljepote, kulturno povijena baština i atraktivni sadržaji harmonično isprepliću omogućujući turistima jedinstvene doživljaje koji premašuju očekivanja.

Misija turističke destinacije Kupa

Međusobnom suradnjom svih relevantnih subjekata vezanih uz turizam na području TZP Kupa, stvoriti autentične doživljaje temeljene na prirodnim, povijesnim, kulturnim i jedinstvenim zabavnim sadržajima, u destinaciji koja je posjećena cijele godine.

Sve navedeno usmjerava ka kreiranju vizije razvoja destinacije Kupa, tj. predodžbe kakvu se nju vidi kao turističku destinaciju 2030.godine.

5.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Polazeći od definiranog razvojnog smjera, načela i ciljeva razvoja turizma, identificiraju se ključni strateški prioriteti koji usmjeravaju daljnji razvoj destinacije Kupa. Strateški prioriteti predstavljaju tematske i sadržajne cjeline unutar kojih će se provoditi mjere i aktivnosti, s ciljem ostvarivanja održivog, kvalitetnog i tržišno prepoznatljivog turističkog razvoja.

S obzirom na obilježja destinacije, njezin trenutni stupanj razvijenosti i identificirane razvojne potencijale, definiraju se sljedeći strateški prioriteti:

Strateški prioritet 1: Razvoj i strukturiranje turističkih proizvoda temeljenih na prirodnim i kulturnim resursima

Ovaj prioritet usmjeren je na razvoj i oblikovanje prepoznatljive turističke ponude destinacije Kupa, temeljene na rijeci Kupi, ruralnom krajobrazu i kulturnoj baštini. Poseban naglasak stavlja se na integraciju postojećih resursa u cjelovite turističke proizvode koji omogućuju duži boravak i veću potrošnju posjetitelja.

Razvoj se odnosi na jačanje boravka uz rijeku, outdoor aktivnosti, rekreaciju, kulturni i interpretacijski turizam, eno-gastronomiju i doživljajne sadržaje, uz međusobno povezivanje atrakcija i usluga u tematske cjeline.

Strateški prioritet 2: Unapređenje infrastrukture, dostupnosti i kvalitete turističkog iskustva

Prioritet je usmjeren na unapređenje osnovnih preduvjeta za razvoj turizma kroz poboljšanje prometne, komunalne i digitalne infrastrukture te uređenje i opremanje turističkih lokaliteta.

Poseban naglasak stavlja se na razvoj i uređenje kupališta uz rijeku Kupu, označavanje i opremanje pješačkih i biciklističkih ruta, unaprjeđenje signalizacije i dostupnosti informacija te razvoj interpretacijskih sadržaja koji povećavaju kvalitetu doživljaja i sigurnost boravka u destinaciji.

Strateški prioritet 3: Jačanje lokalnog gospodarstva, ljudskih potencijala i uključenosti zajednice u turizam

Ovaj prioritet usmjeren je na povećanje gospodarskih učinaka turizma kroz jačanje povezanosti s lokalnim poduzetništvom, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i proizvođačima.

Ujedno obuhvaća razvoj ljudskih potencijala, edukaciju i osposobljavanje dionika te aktivnije uključivanje lokalne zajednice u oblikovanje i provedbu turističke ponude, s ciljem povećanja kvalitete usluge i dugoročnog zadržavanja stanovništva u destinaciji.

Strateški prioritet 4: Razvoj održivog upravljanja destinacijom i jačanje prepoznatljivosti na tržištu

Prioritet je usmjeren na uspostavu učinkovitog modela upravljanja destinacijom, koji uključuje koordinaciju dionika, praćenje pokazatelja razvoja i primjenu načela održivosti u svim segmentima turističkog razvoja.

Istodobno, naglasak se stavlja na jačanje identiteta i vidljivosti destinacije kroz razvoj komunikacijskih i promotivnih aktivnosti, digitalnih alata i strateškog pozicioniranja destinacije Kupa kao prostora očuvane prirode, autentičnog ruralnog doživljaja i kvalitetnog boravka.

Strateški prioriteti koji proizlaze iz ovakvog pristupa bit će u nastavku razrađeni kroz jasne razvojne smjerove i ciljeve, s mjerama usmjerenim na ostvarenje dugoročne vizije razvoja turizma destinacije Kupa.

5.4. Identificiranje ciljeva

Ako razvojni smjer i ciljevi razvoja turizma destinacije nisu utvrđeni prethodno donesenim strateško-planskim dokumentima, isti se definiraju u okviru Plana upravljanja destinacijom, temeljem provedene analize stanja, procjene potencijala i postavljenog strateškog pravca razvoja. U slučaju destinacije Kupa ciljevi se oblikuju kao logična nadogradnja utvrđenih strateških prioriteta, pri čemu je nužno osigurati da budu realni, provedivi, mjerljivi te usklađeni s načelima održivog razvoja, vrijednostima lokalne zajednice i potrebama tržišta.

Oblikovani strateški prioriteti razvoja predstavljaju temelj za definiranje ciljeva usmjerenih na postizanje konkretnih, mjerljivih i prepoznatljivih razvojnih učinaka u destinaciji Kupa. U tom smislu, ciljevi su orijentirani na ostvarivanje kvantitativnih učinaka (npr. produljenje prosječne duljine boravka, ravnomjernija raspodjela turističkog prometa tijekom godine, rast potrošnje po posjetitelju) te kvalitativnih poboljšanja (npr. viša razina doživljaja, bolja interpretacija prirodnih i kulturnih vrijednosti, jačanje autentičnosti i identiteta destinacije).

U metodološkom smislu, ciljevi su strukturirani po strateškim prioritetima te predstavljaju razvojne orijentire koji usmjeravaju buduće mjere, aktivnosti i projekte. Njihova je svrha omogućiti koordinirano djelovanje dionika, učinkovito korištenje resursa i sustavno upravljanje razvojem turizma, s naglaskom na dugoročnu održivost, kvalitetu ponude i dobrobit lokalne zajednice.

Tablica 29. Identifikacija glavnih ciljeva

STRATEŠKI PRIORITETI	CILJEVI
SP1 – Razvoj i strukturiranje turističkih proizvoda temeljenih na prirodnim i kulturnim resursima	1.1. Razviti i unaprijediti turističke proizvode temeljene na rijeci Kupi, ruralnom prostoru i lokalnoj baštini 1.2. Povećati integriranost turističke ponude kroz povezivanje atrakcija, događanja i lokalnih proizvod 1.3. Produljiti trajanje boravka posjetitelja i smanjiti sezonalnost turističke potražnje

SP2 – Unapređenje infrastrukture, dostupnosti i kvalitete turističkog iskustva	2.1. Unaprijediti turističku infrastrukturu i uređenost ključnih lokaliteta 2.2. Razviti sustav interpretacije i informiranja posjetitelja 2.3. Podići kvalitetu boravka u destinaciji 2.4. Povećati prometnu i funkcionalnu dostupnost turističkih sadržaja i atrakcija
SP3 – Jačanje lokalnog gospodarstva, ljudskih potencijala i uključenosti zajednice u turizam	3.1. Jačati lokalno gospodarstvo kroz razvoj turizma i povezivanje s lokalnim proizvođačima 3.2. Povećati razinu kvalitete turističkih usluga i kompetencija dionika 3.3. Očuvati okoliš i prirodne resurse kao temelj turističkog razvoja
SP4 – Razvoj održivog upravljanja destinacijom i jačanje prepoznatljivosti na tržištu	4.1. Povećati vidljivost i prepoznatljivost destinacije Kupa na tržištu 4.2. Povećati razinu digitalne prisutnosti i dostupnosti informacija 4.3. Uspostaviti učinkovit sustav upravljanja destinacijom

5.5. Mjere i aktivnosti

Mjere i aktivnosti moraju biti detaljno specificirane u planu upravljanja destinacijom, pri čemu bi trebale biti povezane sa strateškim prioritetima, definiranim izvorima financiranja, odgovornim subjektima za provedbu i jasno određenim rokovima za realizaciju tih aktivnosti.

Definirani razvojni smjerovi, mjere i aktivnosti trebale bi pomoći destinaciji u dugoročnom razvoju u održivu, inovativnu i konkurentnu destinaciju, koja će privući posjetitelje kroz autentična iskustva, dok istovremeno čuva svoje prirodne i kulturne resurse.

U narednim tablicama navedene su mjere i aktivnosti koje su utvrđene za ostvarenje razvojnog smjera.

Tablica 30. Definiranje mjera i aktivnosti

CILJEVI / SP	MJERE	AKTIVNOSTI
SP1 – Razvoj i strukturiranje turističkih proizvoda temeljenih na prirodnim i kulturnim resursima		
1.1. Razviti i unaprijediti turističke proizvode temeljene na rijeci Kupi, ruralnom prostoru i lokalnoj baštini	1.1.1. Razvoj i unapređenje turističkih događanja i doživljajnih sadržaja	• Organizacija i suorganizacija manifestacija • Izrada kalendara događanja • Promocija događanja • Razvoj tematskih događanja (eno-gastro, tradicijska, outdoo • Razvoj paket aranžmana (vikend boravci uz Kupu)
1.2. Povećati integriranost turističke ponude kroz povezivanje atrakcija, događanja i lokalnih proizvod	1.2.1. Umrežavanje i tematsko povezivanje turističke ponude	• Povezivanje atrakcija i događanja • Distribucija informacija • Razvoj tematskih ruta (rijeka Kupa, tradicija, gastronomija) • Uključivanje OPG-ova u turističku ponudu
1.3. Produljiti trajanje boravka posjetitelja i smanjiti sezonalnost turističke potražnje	1.3.1. Razvoj selektivnih oblika turizma i dodatnih sadržaja	• Razvoj cikloturizma • Promocija gastronomije • Razvoj zdravstvenog turizma • Razvoj outdoor aktivnosti (šetnje, boravak u prirodi)
SP2 - Unapređenje infrastrukture, dostupnosti i kvalitete turističkog iskustva		
2.1. Unaprijediti turističku infrastrukturu i uređenost ključnih lokaliteta	2.1.1. Razvoj i unapređenje turističke signalizacije i infrastrukture	• Izrada i postavljanje signalizacije • Označavanje atrakcija • Uređenje kupališta uz rijeku Kupu • Uređenje odmorišta i vidikovaca
2.2. Razviti sustav interpretacije i informiranja posjetitelja	2.2.1. Razvoj turističko-informativnog i interpretacijskog sustava	• Postavljanje info ploča • označavanje atrakcija • Razvoj interpretacijskih sadržaja (storytelling) • Uvođenje digitalnih rješenja (QR kodovi, karte)

2.3. Podići kvalitetu boravka u destinaciji	2.3.1. Uređenje i održavanje turističkih lokaliteta	• Uređenje kupališta • održavanje lokaliteta • Poboljšanje sigurnosti i pristupačnosti • Standardizacija osnovne turističke infrastrukture
2.4. Povećati prometnu i funkcionalnu dostupnost turističkih sadržaja i atrakcija	2.4.1.Unapređenje prometne dostupnosti i pristupa turističkim lokalitetima	• Identifikacija ključnih turističkih pravaca i pristupnih putova • Suradnja s JLS na unapređenju lokalne prometne infrastrukture • Poboljšanje pristupa kupalištima, atrakcijama i turističkim zonama • Uređenje parkirališnih površina uz turističke lokalitete
	2.4.2. Unapređenje funkcionalne dostupnosti, kretanja i informiranja u destinaciji	• Razvoj i označavanje biciklističkih i pješačkih ruta • Razvoj karata i navigacijskih prikaza (online i offline) • Informiranje o pristupu, rutama i parkiralištima
SP 3- Jačanje lokalnog gospodarstva, ljudskih potencijala i uključenosti zajednice u turizam		
3.1. Jačati lokalno gospodarstvo kroz razvoj turizma i povezivanje s lokalnim proizvođačima	3.1.1. Jačanje lokalne turističke ponude kroz uključivanje lokalnih proizvođača	• Promocija lokalnih proizvoda • Suradnja s OPG-ovima • Razvoj eno-gastronomske ponude • Razvoj zajedničkih turističkih proizvoda (paketi, suveniri)
3.2. Povećati razinu kvalitete turističkih usluga i kompetencija dionika	3.2.1. Upravljanje kvalitetom i edukacija dionika	• Edukacija iznajmljivača i pružatelja usluga • Podizanje standarda kvalitete • Razvoj vještina u turizmu
3.3. Očuvati okoliš i prirodne resurse kao temelj turističkog razvoja	3.3.1. Poticanje održivosti i očuvanja prostora	• Uređenje okoliša • Ekološke aktivnosti • Podizanje svijesti o očuvanju prirode • čuvanje riječnog i ruralnog prostora

SP 4 - Razvoj održivog upravljanja destinacijom i jačanje prepoznatljivosti na tržištu		
4.1. Povećati vidljivost i prepoznatljivost destinacije Kupa na tržištu	4.1.1. Razvoj i provedba promotivnih i marketinških aktivnosti	• Sajmovi i prezentacije • Promotivni materijali • Oglašavanje • Suradnja s TZ Karlovac i TZP Četiri rijeke • Razvoj brenda destinacije Kupa
4.2. Povećati razinu digitalne prisutnosti i dostupnosti informacija	4.1.2. Razvoj digitalnih alata i upravljanje sadržajem destinacije	• Web stranica, • Baze podataka • Digitalna promocija • Ažuriranje turističkih sadržaja • Online kalendar događanja
4.3. Uspostaviti učinkovit sustav upravljanja destinacijom	4.1.3. Uspostava i provedba sustava upravljanja destinacijom	• Izrada Plana upravljanja destinacijom • Izrada ostalih planova i strateških akata vezanih za razvoj turizma • Koordinacija dionika • Praćenje razvoja turizma • Analiza zadovoljstva posjetitelja

5.5.1. Mjere i aktivnosti SP1 – Razvoj i strukturiranje turističkih proizvoda temeljenih na prirodnim i kulturnim resursima

Cilj	Mjera	Aktivnosti	Pokazatelji	Nositelj	Rok
1.1. Razviti i unaprijediti turističke proizvode temeljene na rijeci Kupi, ruralnom prostoru i lokalnoj baštini	1.1.1. Razvoj i unapređenje turističkih događanja i doživljajnih sadržaja	• Organizacija i suorganizacija manifestacija • Izrada kalendara događanja • Promocija događanja • Razvoj tematskih događanja (eno-gastro, tradicijska, outdoo • Razvoj paket aranžmana (vikend boravci uz Kupu)	- Broj događanja, - broj posjetitelja, - izrađen i javno objavljen kalendar događanja	TZP Kupa, JLS, udruge	Kontinuirano
1.2. Povećati integriranost turističke ponude kroz povezivanje atrakcija, događanja i lokalnih proizvod	1.2.1. Umrežavanje i tematsko povezivanje turističke ponude	• Povezivanje atrakcija i događanja • Distribucija informacija • Razvoj tematskih ruta (rijeka Kupa, tradicija, gastronomija) • Uključivanje OPG-ova u turističku ponudu	- Broj uključenih dionika, - broj razvijenih tematskih ruta, - broj promotivnih aktivnosti	TZP Kupa	Kontinuirano
1.3. Produljiti trajanje boravka posjetitelja i smanjiti sezonalnost turističke potražnje	1.3.1. Razvoj selektivnih oblika turizma i dodatnih sadržaja	• Razvoj cikloturizma • Promocija gastronomije • Razvoj zdravstvenog turizma • Razvoj outdoor aktivnosti (šetnje, boravak u prirodi)	- Broj novih razvijenih turističkih proizvoda, - Prosječna duljina boravka, - broj korisnika sadržaja	TZP Kupa, dionici	2026.–2027.

5.5.2. Mjere i aktivnosti SP2 – Unapređenje infrastrukture, dostupnosti i kvalitete turističkog iskustva

Cilj	Mjera	Aktivnosti	Pokazatelji	Nositelj	Rok
2.1. Unaprijediti turističku infrastrukturu i uređenost ključnih lokaliteta	2.1.1. Razvoj i unapređenje turističke signalizacije i infrastrukture	• Izrada i postavljanje signalizacije • Izrada i postavljanje signalizacije • Označavanje atrakcija • Uređenje kupališta uz rijeku Kupu • Uređenje odmorišta i vidikovaca	- Broj postavljenih oznaka, - Broj označenih lokaliteta, - izrađen elaborat signalizacije	TZP Kupa, JLS	2026.–2026.
2.2. Razviti sustav interpretacije i informiranja posjetitelja	2.2.1. Razvoj turističko-informativnog i interpretacijskog sustava	• Postavljanje info ploča • označavanje atrakcija • Razvoj interpretacijskih sadržaja (storytelling) • Uvođenje digitalnih rješenja (QR kodovi, karte)	- Broj postavljenih info ploča, - Broj označenih atrakcija, - Broj digitalnih sadržaja	TZP Kupa	Kontinuirano
2.3. Podići kvalitetu boravka u destinaciji	2.3.1. Uređenje i održavanje turističkih lokaliteta	• Uređenje kupališta • održavanje lokaliteta • Poboljšanje sigurnosti i pristupačnosti • Standardizacija osnovne turističke infrastrukture	- Broj uređenih lokacija - Broj uređenih kupališta	JLS, TZP	Kontinuirano
2.4. Povećati prometnu i funkcionalnu dostupnost turističkih sadržaja i atrakcija	2.4.1.. Unapređenje prometne dostupnosti i pristupa turističkim lokalitetima	• Identifikacija ključnih turističkih pravaca i pristupnih putova • Suradnja s JLS na unapređenju lokalne prometne infrastrukture	- Broj unaprijeđenih pristupnih pravaca; - broj uređenih parkirališta	JLS, TZP	2026.-2027.

		• Poboljšanje pristupa kupalištima, atrakcijama i turističkim zonama • Uređenje parkirališnih površina uz turističke lokalitete			
	2.4.2. Unapređenje funkcionalne dostupnosti, kretanja i informiranja u destinaciji	• Razvoj i označavanje biciklističkih i pješačkih ruta • Razvoj karata i navigacijskih prikaza (online i offline) • Informiranje o pristupu, rutama i parkiralištima	- Broj označenih ruta; - broj izrađenih karata i digitalnih rješenja	JLS; TZP	2026.-2027.

5.5.3. Mjere i aktivnosti SP3 – Jačanje lokalnog gospodarstva, ljudskih potencijala i uključenosti zajednice u turizam

Cilj	Mjera	Aktivnosti	Pokazatelji	Nositelj	Rok
3.1. Jačati lokalno gospodarstvo kroz razvoj turizma i povezivanje s lokalnim proizvođačima	3.1.1. Jačanje lokalne turističke ponude kroz uključivanje lokalnih proizvođača	• Promocija lokalnih proizvoda, • suradnja s OPG-ovima • Razvoj eno-gastronomske ponude • Razvoj zajedničkih turističkih proizvoda (paketi, suveniri)	- Broj uključenih OPG-ova, - broj proizvoda - broj novih turističkih proizvoda	TZP Kupa	Kontinuirano
3.2. Povećati razinu kvalitete turističkih usluga i kompetencija dionika	3.2.1. . Upravljanje kvalitetom i edukacija dionika Upravljanje kvalitetom	• Edukacija iznajmljivača i pružatelja usluga • Podizanje standarda kvalitete • Razvoj vještina u turizmu	- Broj provedenih edukacija, - Broj sudionika na edukacijama	TZP Kupa	Kontinuirano
3.3. Očuvati okoliš i prirodne resurse kao temelj turističkog razvoja	3.3.1. Poticanje održivosti i očuvanja prostora	• Uređenje okoliša • Ekološke aktivnosti • Podizanje svijesti o očuvanju prirode • čuvanje riječnog i ruralnog prostora	- Broj aktivnosti uređenja okoliša - broj uređenih lokacija	TZP Kupa, JLS	Kontinuirano

5.5.4. Mjere i aktivnosti SP4 – Razvoj održivog upravljanja destinacijom i jačanje prepoznatljivosti na tržištu

Cilj	Mjera	Aktivnosti	Pokazatelji	Nositelj	Rok
4.1. . Povećati vidljivost i prepoznatljivost destinacije Kupa na tržištu	4.1.1. Razvoj i provedba promotivnih i marketinških aktivnosti	• Sajmovi i prezentacije • Promotivni materijali • Oglašavanje • Suradnja s TZ Karlovac i TZP Četiri rijeke • Razvoj brenda destinacije Kupa	- Broj kampanja, - Broj promotivnih materijala, - doseg publike	TZP Kupa	Kontinuirano
4.2. Povećati razinu digitalne prisutnosti i dostupnosti informacija	4.1.2. Razvoj digitalnih alata i upravljanje sadržajem destinacije	• Web stranica, • baze podataka, • digitalna promocija • Ažuriranje turističkih sadržaja • Online kalendar događanja	- Broj objava, - Broj ažuriranih baza	TZP Kupa	Kontinuirano
4.3. Uspostaviti učinkovit sustav upravljanja destinacijom	4.1.3. Uspostava i provedba sustava upravljanja destinacijom	• Izrada Plana upravljanja destinacijom • Izrada ostalih planova i strateških akata vezanih za razvoj turizma • Koordinacija dionika • Praćenje razvoja turizma • Analiza zadovoljstva posjetitelja	- Usvojen plan upravljanja destinacijom - Broj koordinacjskih sastanaka vezanih za turizam, - Uspostavljen sustav praćenja razvoja turizma	TZP Kupa	2026.

Razrada strateških prioriteta kroz jasno definirane ciljeve, mjere i pripadajuće aktivnosti omogućuje operativnu i provedivu strukturu Plana upravljanja destinacijom Turističke zajednice područja Kupa. Uključivanjem nositelja i partnera provedbe, vremenskih rokova te mjerljivih pokazatelja uspješnosti uspostavlja se transparentan, praćenju podložan i na rezultate usmjeren sustav upravljanja, koji omogućuje sustavno donošenje odluka i kontinuirano unaprjeđenje upravljačkih i razvojnih procesa.

Mjere i aktivnosti Plana usklađene su sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine, čime se osigurava povezanost lokalnih razvojnih smjernica s nacionalnim prioritetima te stvaraju preduvjeti za učinkovitije korištenje nacionalnih i europskih izvora financiranja. Ovakva usklađenost posebno je važna u kontekstu ulaganja u turističku infrastrukturu, razvoj proizvoda i jačanje institucionalnih kapaciteta, koji zahtijevaju dugoročan i koordiniran pristup.

U skladu s nacionalnim strateškim okvirom, mjere Plana doprinose ostvarivanju ključnih ciljeva razvoja održivog turizma Republike Hrvatske, osobito u segmentima razvoja cjelogodišnjeg i prostorno uravnoteženog turizma, očuvanja prirodnih resursa i prostora, jačanja konkurentnosti i kvalitete turističke ponude te povećanja otpornosti destinacije na tržišne i razvojne izazove.

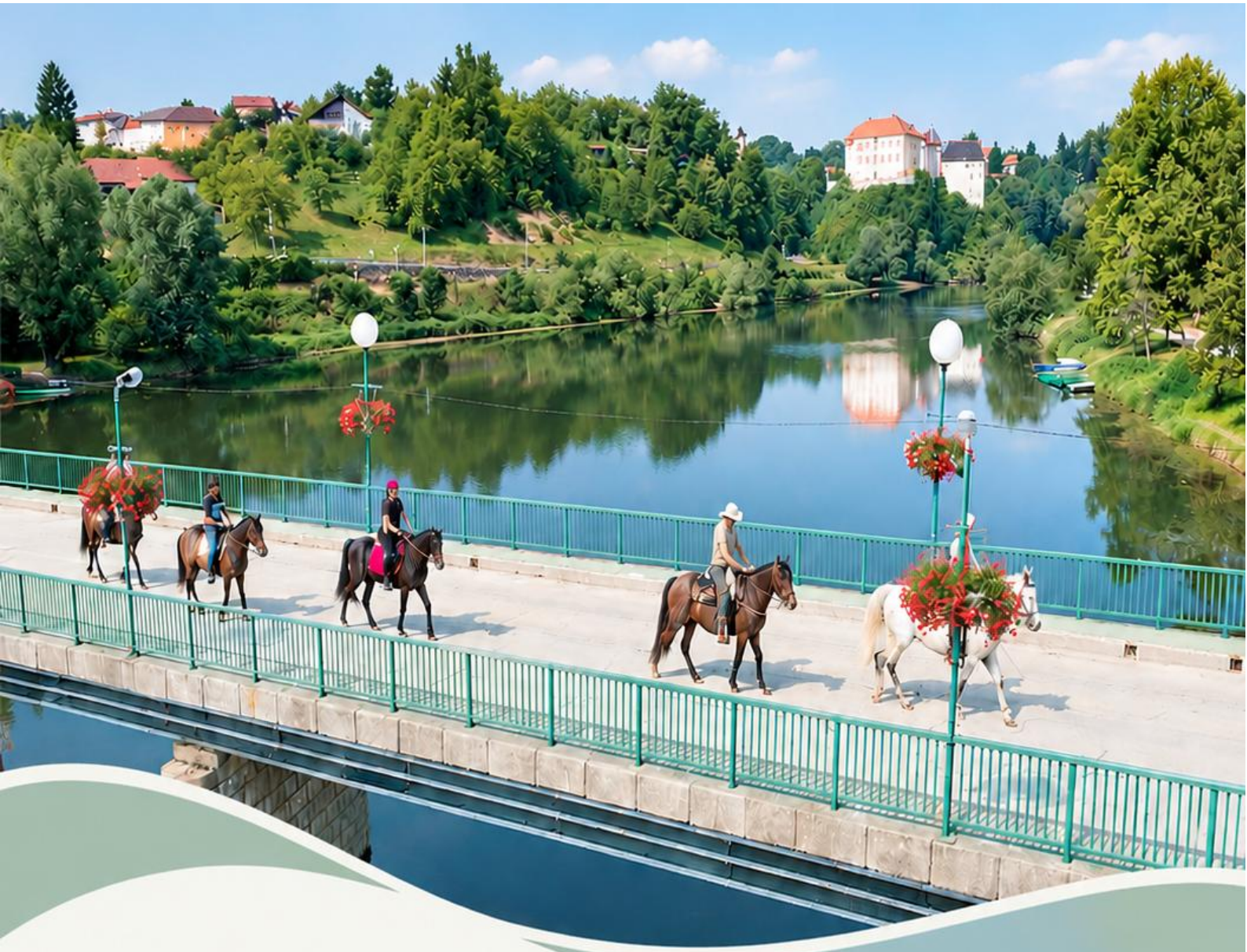
Strateški prioriteti definirani Planom međusobno su povezani i komplementarni te njihova provedba omogućuje ostvarenje sinergijskih učinaka u više razvojnih područja. To se osobito odnosi na održivo upravljanje riječnim i ruralnim prostorom, unapređenje turističke infrastrukture i dostupnosti, razvoj tematski strukturirane i doživljajne turističke ponude, jačanje interpretacije prirodne i kulturne baštine te unapređenje digitalnih i upravljačkih alata destinacije.

Diversifikacija turističke ponude u destinaciji Kupa temelji se na razvoju selektivnih oblika turizma koji proizlaze iz prostornih i resursnih obilježja destinacije. Poseban naglasak stavlja se na boravak uz rijeku Kupu, outdoor i rekreacijske aktivnosti, razvoj pješačkih i biciklističkih ruta, eno-gastronomsku ponudu temeljenu na lokalnoj proizvodnji, interpretaciju kulturne i tradicijske baštine te organizaciju manjih, sadržajno profiliranih događanja. Takav pristup doprinosi smanjenju sezonalnosti, ravnomjernijoj prostornoj raspodjeli posjetitelja te povećanju kvalitete i vrijednosti turističkog doživljaja.

Važan segment Plana odnosi se na jačanje lokalnog gospodarstva i kvalitete života stanovništva kroz aktivnije uključivanje lokalne zajednice u razvoj turizma. Povezivanjem turizma s lokalnim proizvođačima, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i malim poduzetništvom potiče se razvoj autentične ponude i stvaranje dodatne vrijednosti unutar destinacije. Istodobno, kroz edukaciju i razvoj kompetencija dionika te unapređenje organizacijskih i upravljačkih kapaciteta, stvara se stabilan okvir za dugoročno održiv razvoj turizma.

Sveukupno, sustav definiranih mjera i aktivnosti predstavlja cjelovit, integriran i provediv razvojni okvir koji omogućuje da se destinacija Kupa profilira kao održiva, autentična i tržišno prepoznatljiva kontinentalna destinacija, usmjerena na kvalitetan boravak u prirodi, očuvanje prostora i stvaranje dugoročnih koristi za lokalnu zajednicu.

..

SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

Plan upravljanja destinacijom, sukladno smjernicama za izradu plana upravljanja destinacijom, sadrži prijedlog smjernica i preporuka za razvoj i unaprjeđenje destinacije u skladu s definiranim ciljevima, pokazateljima održivosti i razvojnim smjerom, namijenjenih ključnim dionicima u sustavu turizma i upravljanja turizmom.

Uključivanje svih dionika u proces razvoja i upravljanja turizmom ključno je za ostvarenje održivog i uravnoteženog razvoja destinacije Kupa. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti, osobito riječnog prostora Kupe, jačanje lokalnog gospodarstva te razvoj autentične i sadržajno profilirane turističke ponude.

Na temelju provedene analize stanja, definiranog razvojnog smjera i strateških prioriteta, u nastavku se utvrđuju smjernice i preporuke za ključne dionike razvoja turizma na području destinacije Kupa.

6.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne samouprave

Jedinice lokalne samouprave imaju ključnu ulogu u stvaranju preduvjeta za razvoj turizma kroz prostorno planiranje, razvoj infrastrukture i upravljanje resursima.

1. **Usklađivanje turističkog razvoja s prostornim planiranjem**
   Dosljedna primjena prostorno-planskih dokumenata uz očuvanje ruralnog karaktera prostora i sprječavanje neplanske izgradnje. Posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na zaštitu riječnog prostora Kupe, krajobraza i prirodnih vrijednosti.

2. **Razvoj i unapređenje prometne i komunalne infrastrukture**
   Unaprjeđenje pristupa turističkim lokalitetima, osobito kupalištima i rekreacijskim zonama uz rijeku Kupu. Razvoj parkirališnih kapaciteta, biciklističkih i pješačkih koridora te sustava signalizacije i informiranja.

3. **Uvođenje elemenata održivog upravljanja prostorom**
   Praćenje opterećenja prostora, osobito u razdobljima povećane posjećenosti. Poticanje očuvanja okoliša, racionalnog korištenja resursa i uvođenja održivih praksi u javnu infrastrukturu.

4. **Potpora razvoju lokalnog gospodarstva kroz turizam**
   Povezivanje turizma s lokalnim proizvođačima i OPG-ovima te poticanje razvoja lokalnih proizvoda i usluga u funkciji turizma.

5. **Jačanje međusobne suradnje i projektne aktivnosti**
   Aktivno sudjelovanje u pripremi i provedbi razvojnih projekata te korištenje dostupnih nacionalnih i europskih izvora financiranja.

6.2. Smjernice i preporuke za Turističku zajednicu područja Kupa

Turistička zajednica područja Kupa ima ključnu ulogu u koordinaciji razvoja turizma, oblikovanju turističke ponude i promociji destinacije.

1. **Razvoj tematski strukturirane i cjelogodišnje ponude**
   Razvoj proizvoda temeljenih na boravku uz rijeku Kupu, outdoor aktivnostima, rekreaciji, eno-gastronomiji i interpretaciji baštine. Posebno poticanje sadržaja izvan glavne sezone.

2. **Jačanje identiteta i brendiranje destinacije Kupa**
   Pozicioniranje destinacije kao prostora očuvane prirode, mirnog boravka i autentičnog ruralnog doživljaja. Razvoj jedinstvenog komunikacijskog i vizualnog identiteta.

3. **Digitalna transformacija i dostupnost informacija**
   Unaprjeđenje web stranice, digitalne prisutnosti i dostupnosti informacija o atrakcijama, događanjima i kretanju u destinaciji. Uvođenje digitalnih alata (karte, QR kodovi, online kalendar događanja).

4. **Umrežavanje dionika i razvoj zajedničke ponude**
   Povezivanje turističkih sadržaja, proizvođača, ugostitelja i organizatora događanja u jedinstvenu i prepoznatljivu destinacijsku ponudu.

5. **Praćenje pokazatelja i upravljanje razvojem**
   Provođenje istraživanja zadovoljstva posjetitelja, prikupljanje podataka i praćenje pokazatelja razvoja turizma kao podloge za daljnje planiranje.

6.3. Privatni sektor (iznajmljivači, ugostitelji, udruge, OPG-ovi)

Privatni sektor predstavlja važan nosivi element razvoja turističke ponude destinacije Kupa, osobito u segmentima smještaja, ugostiteljstva, lokalne gastronomije i dodatnih doživljajnih sadržaja. Preporučuje se kontinuirano podizanje kvalitete usluga, uključujući unaprjeđenje smještajnih kapaciteta, standardizaciju ponude, ulaganja u održivost i primjenu suvremenih trendova u poslovanju.

Posebno je važno razvijati proizvode više dodane vrijednosti koji nadilaze osnovnu uslugu smještaja ili prehrane, poput eno-gastronomskih doživljaja, kušaonica, tematskih večeri, vođenih tura, aktivnosti u prirodi i manjih iskustvenih programa vezanih uz lokalnu baštinu i način života. Takvi sadržaji doprinose povećanju turističke potrošnje, produljenju boravka i jačanju konkurentnosti destinacije.

Privatni sektor treba aktivno sudjelovati u digitalnoj promociji i prodaji, koristiti online kanale i platforme te surađivati s Turističkom zajednicom područja Kupa na razvoju zajedničkih promotivnih aktivnosti, paket aranžmana i tematski povezanih proizvoda. Uvođenje održivih poslovnih praksi, uključujući racionalnu potrošnju vode i energije,

smanjenje otpada i korištenje lokalnih proizvoda, dodatno doprinosi kvaliteti i tržišnoj prepoznatljivosti ponude.

6.4. Udruge, sport, kultura i lokalna zajednica

Udruge, sportske organizacije, kulturne institucije i lokalna zajednica imaju važnu ulogu u očuvanju identiteta destinacije i razvoju autentičnih turističkih sadržaja. Preporučuje se njihovo aktivno uključivanje u organizaciju kulturnih, tradicijskih, sportskih i outdoor programa, kao i u interpretaciju lokalne baštine kroz radionice, manifestacije, vođene ture i tematska događanja.

Kroz djelovanje udruga i lokalnih inicijativa moguće je dodatno osnažiti prepoznatljivost destinacije, osobito u segmentu nematerijalne kulturne baštine, tradicijskih običaja, lokalnih događanja i sadržaja koji proizlaze iz života uz rijeku Kupu i ruralnog prostora. Takvi programi doprinose stvaranju sadržajnije i autentičnije turističke ponude te povećavaju povezanost lokalnog stanovništva s razvojem turizma.

Uključivanje lokalne zajednice u pripremu i provedbu manifestacija, projekata i razvojnih aktivnosti povećava društvenu prihvaćenost turizma i smanjuje rizik od mogućih konflikata između turističke aktivnosti i svakodnevnog života stanovništva. Istodobno, takav pristup doprinosi jačanju svijesti o važnosti očuvanja prostora, identiteta i održivog razvoja.

6.5. Obrazovne institucije i mladi

Obrazovne institucije i mladi predstavljaju važan dugoročni razvojni potencijal destinacije Kupa. Preporučuje se njihovo sustavno uključivanje u razvoj turizma kroz edukativne programe, stručnu praksu, volontiranje i projektne aktivnosti povezane s digitalizacijom, održivošću, interpretacijom baštine i razvojem turističkih proizvoda.

Potrebno je poticati razvoj znanja i vještina koje odgovaraju potrebama suvremenog turizma, osobito u područjima digitalnih alata, upravljanja sadržajima, organizacije događanja, održivog razvoja i lokalnog poduzetništva. Suradnja između obrazovnih institucija, Turističke zajednice i jedinica lokalne samouprave može doprinijeti boljem povezivanju mladih s lokalnim razvojnim procesima i stvaranju novih mogućnosti za njihovo uključivanje u turizam.

Posebno je važno poticati poduzetništvo mladih u segmentima eno-gastronomije, outdoor aktivnosti, kreativnih industrija i digitalnih usluga povezanih s turizmom. Takav pristup ne doprinosi samo razvoju turističke ponude, već i zadržavanju mladih u lokalnoj zajednici, jačanju lokalne ekonomije i dugoročnoj održivosti destinacije.

POPIS PROJEKATA

7. POPIS PROJEKATA

Popis projekata sastavni je dio Plana upravljanja destinacijom te predstavlja ključni operativni instrument za provedbu definirane strategije razvoja turizma. Projekti proizlaze iz strateških prioriteta, ciljeva, mjera i aktivnosti utvrđenih u prethodnim poglavljima te su usmjereni na postizanje pokazatelja održivosti i učinkovito upravljanje destinacijom Kupa.

Projekti obuhvaćeni popisom mogu se odnositi na infrastrukturne, upravljačke, razvojne, organizacijske, edukacijske, promotivne i druge aktivnosti relevantne za razvoj turizma, a moraju biti u skladu s razvojnim smjerom destinacije i zakonskim okvirom utvrđenim Zakonom o turizmu.

Nakon donošenja Plana upravljanja destinacijom, popis svih projekata dostavlja se Ministarstvu turizma i sporta radi upisa u nacionalnu bazu projekata, a ažuriranje baze provodi se sukladno pravilnicima i daljnjem razvoju destinacije.

7.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera i postizanju pokazatelja održivosti

U ovom dijelu bit će navedeni projekti koji doprinose ostvarivanju mjera definiranih u provedbenom dijelu plana upravljanja, a time i postizanju pokazatelja održivosti. Ti projekti:

- mogu biti infrastrukturni, organizacijski, promotivni, digitalni, edukacijski ili investicijski
- mogu se provoditi kao dio redovnih aktivnosti ili kroz posebno definirane programe
- mogu biti financirani iz različitih izvora (vlastita sredstva, proračun, Fond za turizam, EU fondovi, međunarodni programi, privatne investicije, javno-privatna partnerstva)
- mogu istovremeno biti označeni kao projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije, ukoliko ispunjavaju kriterije iz članka 34. Zakona o turizmu.

7.2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije

Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije definiran je Zakonom o turizmu kao projekt koji:

- doprinosi strateškom i/ili posebnom cilju definiranom aktima strateškog planiranja
- ima značajan i mjerljiv financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore
- započinje provedbu u razdoblju važenja ovog plana
- ima izrađenu minimalno studijsku/projektnu dokumentaciju

- ima vrijednost ≥ 1.000.000 EUR

Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne samouprave, javna ustanova, trgovačko društvo u većinskom vlasništvu JLS ili RH. Projekti od posebnog značaja imaju prednost pri sufinanciranju iz Fonda za turizam i ostalih namjenskih izvora financiranja.

7.3. Način prikaza projekata

U skladu sa Smjernicama Ministarstva turizma i sporta, svaki projekt bit će naveden u tabličnom obliku i sadržavati minimalno sljedeće podatke:

- ✓ naziv projekta
- ✓ kratki opis predmeta i svrhe projekta
- ✓ naznaku radi li se o projektu od posebnog značaja za razvoj destinacije
- ✓ način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti, a za projekte od posebnog značaja za razvoj destinacije i način doprinosa strateškom/posebnom cilju
- ✓ podatke o nositelju provedbe i lokaciji provedbe projekta
- ✓ podatke o planiranim rokovima početka i završetka provedbe projekta
- ✓ podatke o ključnim točkama ostvarenja projekta,
- ✓ ukupnu procijenjenu vrijednost projekta s naznačenim iznosima vlastitog financiranja/mogućim izvorima financiranja
- ✓ podatke o statusu izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije.

Popis projekata predstavlja operativni alat provedbe Plana upravljanja destinacijom i temelj za pripremu investicijskih, razvojnih i organizacijskih aktivnosti. Uspješna provedba projekata ovisit će o suradnji svih dionika, dostupnosti financijskih sredstava, strateškom upravljanju i pravovremenoj dokumentacijskoj pripremi.

Provedba prioritetnih projekata ima izravan utjecaj na razvoj destinacije u smjeru cjelogodišnjeg, održivog, inovativnog i otpornog turizma, u skladu s nacionalnom reformom i lokalno utvrđenim razvojnim prioritetima

Tablica 31. Popis projekata Grada Ozlja

NAZIV PROJEKTA	1. CENTAR ZA POSJETITELJE SLAVA RAŠKAJ S REKONSTRUKCIJOM ULICE KAPTOL								
Kratki opis									
Predmet projekta	Izgradnja infrastrukture u funkciji valorizacije kulturne baštine destinacije – baštine i djela slikarice Slave Raškaj, najznačajnije hrvatske impresionističke slikarice, kojim bi se istovremeno revitalizirala kulturna baština osobe i djela Slave Raškaj te ujedno omogućio lakši pristup kulturnim aktivnostima kao što su izložbe, konferencije i edukacije. Osim što će Centar postati kulturno-turističko središte grada, njegova povezanost s infrastrukturnim ulaganjima, poput rekonstrukcije pristupne ulice Kaptol, poboljšat će prometnu dostupnost i povećati atraktivnost lokacije za posjetitelje, a i okoliš oko objekta će se hortikulturno urediti								
Svrha projekta	Projekt predviđa izgradnju Centra za posjetitelje posvećenog Slavi Raškaj, kojim će se uspostaviti trajna točka interpretacije, edukacije i kulturne razmjene, dostupna lokalnom stanovništvu te posjetiteljima iz Karlovačke županije i šire. Time se omogućava lakši pristup kulturnim sadržajima te se potiče uključivanje zajednice u kulturni život. Kao rezultat revitalizacije kulturne baštine, projekt pridonosi razvoju održivog kulturnog turizma, proširivanju turističke ponude Ozlja i brendiranju grada kao "Slavin grad" – destinacije koja nudi autentično kulturno iskustvo.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju razvoja Većeg urbanog područja Karlovac za razdoblje 2021.-2027. godine i u skladu je s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030. Zaključno, projekt izgradnje Centra za posjetitelje "Slava Raškaj" s pripadajućom infrastrukturom predstavlja strateški korak u očuvanju kulturne baštine Ozlja, stvarajući temelje za dugoročan društveni, gospodarski i kulturni razvoj. Turistički potencijal grada bit će aktiviran kao posljedica kvalitetne valorizacije i interpretacije baštine, čime se osigurava održivi razvoj Ozlja kao autentične kulturne destinacije.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**[1]Doprinos strateškim ciljevima/ Prioritetima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
DA	SC 1 – PP 1.2. SC 1 – PP 1.3.	Grad Ozalj	Grad Ozalj	2026.	2028.	1. Izgradnja Centra za posjetitelje "Slava Raškaj" 2.Rekonstrukcija ulice Kaptol s pripadajućom infrastrukturom	3.566.774,89	Vlastito financiranje 1.565.024,89 Ostali mogući izvori financiranja - EFRR	Riješeno

[1] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

						3. Opremanje Centra za posjetitelje "Slava Raškaj" 4. Upravljanje projektom 5. Promidžba i vidljivost		2.001.750,00	

NAZIV PROJEKTA	2. UREĐENJE GRADSKOG TRGA U OZLJU
Kratki opis	
Predmet projekta	Projekt uređenja trga u Ozlju - Cesta Zrinskih i Frankopana zasniva se na konceptu revitalizacije tog prostora kao trajnog gradskog središta te transmisije elemenata povijesnog urbanog identiteta. Stvorit će se poveznica prostora trga sa okolnim sadržajima te tako afirmirati pojedini elementi postojećeg arhitektonsko-povijesnog okvira.
Svrha projekta	Projektom uređenja gradskog trga u Ozlju Ozalj - Gornji Ozalj (Cesta Zrinski i Frankopana) doprinijet će se povećanju kvalitete života ruralnog područja aktiviranjem i obnovom zapuštenog prostora kroz multipliciranje društvenih, edukativnih, sportskih i rekreacijskih sadržaja koji su od iznimnog značaja kako za lokalno stanovništvo tako i za turiste i posjetitelje svih dobnih skupina. Projektom se rješava problem nepostojanja gradskog trga kao središnjeg mjesta okupljanja građana i posjetitelja, te mjesta za organizaciju raznih događanja.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju razvoja Većeg urbanog područja Karlovac za razdoblje 2021.-2027., prioritet 3. Regeneracija urbanog okoliša kroz obnovu javnih prostora, osnaživanje zelenog identiteta te jačanje povezanosti, posebni cilj 3.1. Urbana obnova i prostor ugodan za život. Uređenje i obnova će doprinijeti promociji jedinstvenog okoliša te tako ojačati razvojnu komponentu i potencijal, isto tako stvoriti preduvjete za integrirani pristup razvoja ovog područja. Nove zelene površine i novi prostor Trga stvorit će dodanu vrijednost Gradu Ozlju, uz dostupnost, čist okoliš, promociju, informiranje i edukaciju i kampanje o vrijednosti. uređenjem bi se poboljšala infrastruktura te stvorili preduvjeti za širenje manifestacije kao i organiziranje brojnih drugih događanja, sajmova i sl. čime će biti dan doprinos atraktivnosti područja Grada Ozlja.

Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
NE	/	Grad Ozalj	Grad Ozalj	2026.	2027.	Izvođenje građevinsko-obrtničkih radova,	735.211,88	Vlastito financiranje 735.211,88	Riješeno

						vodovoda i kanalizacije te elektroinstalacija u svrhu uređenje javnih i prometnih površina u Ozlju		Ostali mogući izvori financiranja Planirano je apliciranje na raspoložive natječaje - nacionalne ili europske sukladno planu objave poziva.	

NAZIV PROJEKTA	**3. ISTRAŽIVAČKO-EDUKACIJSKI CENTAR ZA VINARSTVO I LOVSTVO U PLEPELIĆ DVORU**
Kratki opis	
Predmet projekta	Cilj projekta je rekonstrukcija postojeće zgrade Plepelić dvor u Vrhovcu kako bi se, u suradnji s lokalnim udrugama, nastavio rad na zaštiti i revitalizaciji autohtonih sorti vinove loze Ozaljsko-vivodinskog vinogorja koji se provodi s Agronomskim fakultetom u Zagrebu od 2017. godine. Obnovom starog objekta osigurava se dodatna promocija i omogućuju znanstveno-istraživačke aktivnosti na području vinogradarstva i lovstva. Projektom se uređuje turistička infrastruktura - smještanje muzejskih zbirki vinarstva i lovstva, te se na taj način omogućuje prezentacija bogate prirodne i kulturne baštine pri čemu će se na jednom mjestu, prostoru povijesne kurije, naći svi materijali povezani s bogatom poviješću vinogradarstva i lovstva u Ozlju.
Svrha projekta	Centar će kroz svoj izložbeni prostor i prostor za degustaciju vina prvenstveno biti okrenut lokalnom stanovništvu i turistima na način da im se približi tradicija ovog kraja u području lovstva i vinogradarstva po čemu je i sam Ozalj poznat, popularizira vinarstvo i vinogradarstvo njegujući autohtonost i jedinstvenost lokacije a na korist lokalnoj zajednici. Novouređeni centar će gradu Ozlju dati novu gospodarsku dimenziju, jer će biti uključen, zajedno s velikim brojem individualnih vinara, u vinarski turizam kao dio nove turističke ponude. Stvaranjem nove turističke ponude Istraživačko-edukacijskog centra za vinarstvo i lovstvo Plepelić dvor stvoriti će se turistički proizvod koji će svojom atraktivnošću i povijesnim kontekstom privlačiti posjetitelje tijekom cijele godine i biti će novitet u turističkoj ponudi ne samo grada Ozlja već cijele Karlovačke županije i šire.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju razvoja Većeg urbanog područja Karlovac za razdoblje 2021.-2027. godine - Prioritet 2. Razvoj gospodarstva na temeljima znanja i tradicije, lokalnih vrijednosti i tehnologija budućnosti, Posebni cilj: 2.4. Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i turizmu. Obnovom starog objekta osigurava se dodatna promocija i diverzifikacija turističke ponude aktivnog, zelenog i ruralnog turizma grada Ozlja kao i mogućnost dodatnog upoznavanja s vinarskom tradicijom kraja i omogućuje provođenje izložbi, edukacijskih sadržaja te znanstveno-istraživačke aktivnosti na području vinogradarstva i lovstva. Revitalizacijom objekta povezat će se kompatibilni kulturni sadržaji kao i kulturna baština kraja te će se osnažiti lokalna turistička ponuda, na korist široj lokalnoj zajednici i turističkom razvoju kraja.

Projekt od posebnog	**Doprinos strateškim prioritetima/**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**

značaja? (DA/NE)	ciljevima								
NE	/	Grad Ozalj	Grad Ozalj	2029.	2030.	Provedba javne nabave; Rekonstrukcija i građevinska obnova kurije Plepelić dvor; Opremanje muzejskog, edukacijskog i istraživačkog prostora; Postavljanje muzejskih zbirki; Službeno otvaranje i integracija u turističku ponudu.	1.069.046,71	Vlastito financiranje - Ostali mogući izvori financiranja Planirano je apliciranje na raspoložive natječaje - nacionalne ili europske sukladno planu objave poziva.	Riješeno

NAZIV PROJEKTA	**4. UREĐENJE KUPALIŠTA SLAVA RAŠKAJ**
	Kratki opis
Predmet projekta	Projekt je usmjeren na dodatno opremanje turističke infrastrukture s ciljem razvoj turističke infrastrukture aktivnog turizma u Ozlju, očuvanje turističke resursne osnove te povećanje turističke privlačnosti Ozlja i područja uz rijeku Kupu. Projekt je prvenstveno namijenjen pružateljima turističke ponude i posjetiteljima, te lokalnoj zajednici.
Svrha projekta	Projektom se predviđa opremanje dodatnim sadržajima kupališta u Ozlju, čime će se povećati atraktivnost kupališta. Dodatnim opremanjem kupališta u Ozlju i razvojem turističke infrastrukture doprinijet će jačanju konkurentnosti turizma te povećanju turističke privlačnosti Ozlja, a unapređenjem postojećeg prostora podići će se kvaliteta života lokalnog stanovništva. Kupališta na otvorenom značajan su potencijal lokalnog stanovništva, osim za rekreaciju u ljetnim mjesecima te druženje i odmor, prostor su turističkog potencijala koji nudi vrijedan resurs – rijeke. Nužno je stvoriti odgovarajuću infrastrukturu za aktivno korištenje kupališta te nadograditi postojeće sadržaje S ciljem daljnjeg unapređenja javne turističke infrastrukture aktivnog turizma, projektom je planiran nastavak opremanja kupališta u Ozlju.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju razvoja Većeg urbanog područja Karlovac za razdoblje 2021.-2027. godine, Prioritet 1.: Osnaživanje društva kroz razvoj dostupnih usluga i rast životnog standarda, Posebni cilj 1.2.: Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju funkcija u službi kulture i vitalnosti Ulaganjem u opremanje prostora kupališta, stvaraju se preduvjeti za

		poboljšanjem postojeće turističke ponude kroz povećanu atraktivnost same javne turističke infrastrukture i stvaranje ugodnijeg mjesta za boravak na otvorenom.							
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Grad Ozalj	Grad Ozalj	2030.	2030.	Provedba javne nabave; građevinski radovi na sanaciji pokosa i obaloutvrde uz stalan geotehnički nadzor; temeljenje opreme, doprema i montaža turističke infrastrukture; završno uređenje prostora i stavljanje u funkciju	300.000,00	Vlastito financiranje - Ostali mogući izvori financiranja Planirano je apliciranje na raspoložive natječaje - nacionalne ili europske sukladno planu objave poziva.	Riješeno

NAZIV PROJEKTA	**5. REVITALIZACIJA DIJELA TRGA BRAĆE RADIĆ**
	Kratki opis
Predmet projekta	Projektom revitalizacije dijela Trga braće Radić u Ozlju doprinijet će se povećanju kvalitete života ruralnog područja aktiviranjem i obnovom javnog prostora. Svrha projekta je urediti centar Grada Ozlja, pješački dio Trga braće Radić u cilju njegove revitalizacije te stavljanja u funkciju društvenog razvoja.

Svrha projekta	Svrha projekta je urediti centar Grada Ozlja, dio Trga braće Radić u cilju njegove revitalizacije te stavljanja u funkciju društvenog razvoja. Uređenje i obnova će doprinijeti promociji jedinstvenog okoliša te tako ojačati razvojnu komponentu i potencijal, isto tako stvoriti preduvjete za integrirani pristup razvoja ovog područja. Nove zelene površine i obnovljeni prostor stvorit će dodanu vrijednost Gradu Ozlju. Dugoročna održivost projekta ogleda se u činjenici kako će realizacijom biti obnovljen centar grada i svakodnevnog života.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju razvoja Većeg urbanog područja Karlovac za razdoblje 2021.-2027. godine Prioritet 3.: Regeneracija urbanog okoliša kroz obnovu javnih prostora, osnaživanje zelenog identiteta te jačanje povezanosti Posebni cilj 3.1.: Urbana obnova i prostor ugodan za život

Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
NE	/	Grad Ozalj	Grad Ozalj	2030.	2030.	Provedba javne nabave za radove i nadzor; Građevinski radovi na uređenju pješačke zone i zelenih površina trga; Tehnički pregled, ishođenje uporabne dozvole i primopredaja trga na korištenje javnosti.	190.000,00	Vlastito financiranje - Ostali mogući izvori financiranja Planirano je apliciranje na raspoložive natječaje - nacionalne ili europske sukladno planu objave poziva.	Riješeno

NAZIV PROJEKTA	**6. UREĐENJE STAZA I ŠETNICA U OZLJU**
	Kratki opis
Predmet projekta	Aktivnosti projekta usmjerene su na izgradnju posjetiteljske infrastrukture – uređenje pješačkih staza i sadržaja kojima će se doprinijeti održivom korištenju i očuvanju biološke ravnoteže područja Natura 2000 rijeke Kupe. Ciljevi koje dugoročno ostvarujemo su - Povećanje turističke privlačnosti Ozlja i područja uz rijeku Kupu

		- Razvoj turističke infrastrukture u Ozlju"							
Svrha projekta		Povezivanjem ključnih turističkih točaka u Ozlju povećava se turistička privlačnost Ozlja i okolice, a time se nadopunjuju i sadržaji i ponuda kraja te osigurava uravnotežen regionalni razvoj. Radi se o projektu kojim se nadopunjuju postojeće aktivnosti i otvaraju mogućnosti za nastavak i još veću sinergiju.							
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti		Projekt je uključen u Strategiju razvoja Većeg urbanog područja Karlovac za razdoblje 2021.-2027. godine Prioritet 3.: Regeneracija urbanog okoliša kroz obnovu javnih prostora, osnaživanje zelenog identiteta te jačanje povezanosti Posebni cilj 3.1.: Urbana obnova i prostor ugodan za život							
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Grad Ozalj	Grad Ozalj	2030.	2030.	Izrada tehničkog projekta; provedba javne nabave za radove i opremanje; uređenje pješačkih staza; postavljanje urbane opreme, signalizacije i edukacijskih info-ploča; uvrštavanje šetnice u turističku ponudu.	126.921,80	Vlastito financiranje - Ostali mogući izvori financiranja Planirano je apliciranje na raspoložive natječaje - nacionalne ili europske sukladno planu objave poziva.	U postupku rješavanja

Tablica 32. Popis projekata Općine Draganić

NAZIV PROJEKTA	1. TURISTIČKO-INTERPRETACIJSKI CENTAR „PLEMENITA OPĆINA DRAGANIĆ“								
Kratki opis									
Predmet projekta	Turističko-interpretacijski centar „Plemenita općina Draganić“								
Svrha projekta	Svrha projekta je obnoviti i urediti postojeću etno kuću „Franjo Jazvac“ u Draganiću kao autentičnu tradicijsku kuću s početka 20. stoljeća, u kojoj će se vjerno prikazati način života, stanovanja, rada i običaja ljudi koji su kroz plemenitu i slobodnu općinu bili od srednjeg vijeka izuzeti iz sustava kmetstva. Projektom će se očuvati i prezentirati vrijedna kulturna i etnografska baština Draganića te spriječiti njezino propadanje i zaborav, čime se doprinosi zaštiti tradicijskog graditeljstva i lokalnog identiteta. Omogućuje zapošljavanje 4 osobe. Projektom će se turistima na interaktivan i inovativan način interpretirati autentični povijesno kulturni resursi te isti pretvoriti u atraktivan turistički proizvod.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt Turističko-interpretacijski centar „Plemenita općina Draganić“ doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti kroz dugoročno očuvanje i valorizaciju povijesno kulturne baštine Općine Draganić te stvaranje trajno dostupnog i privlačnog kulturno-turističkog sadržaja. Također projekt će utjecati na cjelogodišnji razvoj turizma općine Draganić, sa fokusom na period izvan glavne turističke sezone.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	[2]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
DA	SC 1 – PP 1.3.	Općina Draganić	Općina Draganić	2027.	2029.	Rekonstrukcija i uređenje etno kuće, dvorišta i pratećih sadržaja	1.000.000,00	Vlastito financiranje 300.000,00 Ostali mogući izvori financiranja EU i nacionalni fondovi	Izrađena dokumentacija

[2] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

NAZIV PROJEKTA	2. UREĐENJE KUPALIŠTA NA KUPČINI								
Kratki opis									
Predmet projekta	Projekt je usmjeren na dodatno opremanje turističkom infrastrukturom s ciljem razvoja turističke infrastrukture aktivnog turizma u Draganiću. Projekt je prvenstveno namijenjen pružateljima turističke ponude i posjetiteljima, te lokalnoj zajednici.								
Svrha projekta	Svrha projekta je urediti kupalište na rijeci Kupčini u naselju Lazina kao siguran, funkcionalan i atraktivan javni prostor za rekreaciju, odmor i boravak na otvorenom, dostupan svim stanovnicima Općine Draganić i posjetiteljima. Projektom će se unaprijediti postojeća infrastruktura kupališta te stvoriti kvalitetni uvjeti za korištenje prirodnih vrijednosti rijeke Kupčine uz očuvanje okoliša i krajobraznih obilježja prostora. Također, omogućit će se pristup invalidnim osobama. Uređenjem kupališta povećati će se turistička ponuda općine Draganić, potaknuti zdrav način života i boravak u prirodi te stvoriti novi sadržaji za obitelji, djecu, mlade i rekreativce. Projekt će pridonijeti razvoju rekreacijskog i ruralnog turizma, povećati privlačnost Općine Draganić kao izletničke destinacije te omogućiti održavanje društvenih, sportskih i kulturnih događanja na otvorenom.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt uređenja kupališta na rijeci Kupčini u naselju Lazina doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti uspostavom trajno dostupne javne rekreacijske i turističke infrastrukture koja će biti na raspolaganju tijekom cijele godine. Uređeno kupalište omogućit će sigurno i kvalitetno korištenje prostora uz rijeku te potaknuti veći broj korisnika, razvoj rekreativnih aktivnosti i boravak u prirodi.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
NE	/	Općina Draganić	Općina Draganić	2027.	2028.	1) uređenje kupališta 2) nabava opreme za razvoj aktivnog turizma 3) uređena i javno dostupna rekreacijska i turistička infrastruktura	200.000,00	Vlastito financiranje 30.000,00 Ostali mogući izvori financiranja EU i nacionalni fondovi	U izradi

NAZIV PROJEKTA	3. JAHAČKE STAZE								
Kratki opis									
Predmet projekta	Uspostava i uređenje mreže atraktivnih jahačkih staza na području Općine Draganić s ciljem razvoja održive turističko-rekreacijske infrastrukture i valorizacije prirodnih, krajobraznih i kulturnih vrijednosti općine								
Svrha projekta	Projekt obuhvaća trasiranje i uređenje postojećih i novih jahačkih ruta, njihovo označavanje, postavljanje turističke i interpretacijske signalizacije, odmorišta i druge prateće infrastrukture potrebne za sigurno korištenje staza. Projektom će se stvoriti uvjeti za razvoj konjičkog turizma, rekreativnog jahanja i aktivnog boravka u prirodi, uz povezivanje jahačkih staza s postojećim turističkim, kulturnim i prirodnim atrakcijama na području Općine Draganić. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje prirodnog okoliša, održivo korištenje prostora te stvaranje novih sadržaja koji doprinose razvoju ruralnog turizma i povećanju kvalitete života lokalnog stanovništva.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti kroz dugoročno očuvanje i valorizaciju kulturne baštine Općine Draganić te stvaranje trajno dostupnog kulturno-turističkog sadržaja.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
NE	/	Općina Draganić	Općina Draganić	2028.	2030.	1) Izrada projektne dokumentacije, 2) priprema i uređenje trasa, 3) postavljanje signalizacije, povezivanje s turističkom ponudom, 4) promocije projekata, organizacija aktivnosti, 5) održavanje i upravljanje	100.000,00	Vlastito financiranje	Izrađena dokumentacija

Tablica 33. Popis projekata Općine Lasinja

NAZIV PROJEKTA	1. INTERPRETACIJSKI CENTAR LASINJSKE KULTURE
	Kratki opis
Predmet projekta	Na k.č.br. 918/1, 918/3, k.o. Lasinja, planira se izgradnja građevine interpretacijskog centra Lasinjske kulture, veličine tlocrtne površine 442 m2. Centar je zamišljen kao centralno prijemno i interpretacijsko edukativno mjesto posjetitelja lasinjske kulture. Interpretacijski centar je projektiran prirodnim materijalima (drvo, kamen, slama) proizašlima iz autohtone arhitekture područja te je oblikovan u suvremenom duhu. Motiv oblikovanja je tradicionalna pravokutna duga građevina s dvostrešnim slamnatim krovom. Interpretacijski centar zamišljen je kao dvoetažni prostor (prizemlje i galerija). Tlocrtna dispozicija centra dijeli prostor u dvije zone. Prva zona je ulazni, galerijski prostor koji se sastoji od info pulta, suvenirnice, dječje igraonice te caffe bara. Posjetitelj zatim dolazi do izložbenog dijela, prizemnog karaktera. Fasada interpretacijskog centra prati unutarnje prostore te je u prvoj zoni ona ostakljena, dok se u drugoj zoni preko ostakljenja nalazi i perforirana obloga u svrhu potrebe za mračnijom atmosferom izložbenih prostora. Kod vanjskog izgleda se ističe krov koji se mjestimično spušta na bočne fasade te je za njegov pokrov odabrana slama kojom se referira lasinjska kultura. Ovakav krov omogućuje različita osvjetljenja koja su potrebna za izložbene prostore. Građevina je smještena na parceli kao slobodnostojeća, te je svojim položajem na parceli usmjerena s dužom osi u smjeru sjeveroistok - jugozapad. Tlocrtni oblik građevine je pravokutnik. Tlocrtne dimenzije građevine su maksimalno 16,00 m x 27,62 m. Visina vijenca (strehe) novoprojektirane zgrade od kote konačno uređenog i zaravnatog terena iznosit će 6,26 m, a visina sljemena 13,09 m. Novoprojektirana građevina visine je P + 1. Glavni kolni ulaz na parcelu je sa sjeveroistočne strane s postojeće lokalne prometnice, Trga hrvatskih branitelja širine koridora cca 6 m. Lokalna prometnica se veže na jugu na županijsku cestu tj. Karlovačku cestu. Pješački ulaz je moguć i s jugozapadne strane parcele, s Karlovačke ceste.
Svrha projekta	Glavni ciljevi projekta su: • očuvanje i prezentacija arheološke baštine, • edukacija posjetitelja i lokalnog stanovništva, • povećanje turističke atraktivnosti Lasinje, • razvoj dodatne turističke i kulturne ponude, • gospodarsko oživljavanje kraja kroz kulturni turizam.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt Interpretacijskog centra lasinjske kulture doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti kroz nekoliko međusobno povezanih područja: • Kulturna održivost – trajno očuvanje i prezentacija arheološke i tradicijske baštine lasinjske kulture kroz stalni postav, edukativne programe i multimedijalne sadržaje. Time se osigurava dugoročna zaštita lokalnog identiteta i prijenos znanja budućim generacijama. • Društvena održivost – uključivanje lokalne zajednice, škola, udruga i posjetitelja u kulturne i edukativne aktivnosti centra. Projekt povećava dostupnost kulturnih sadržaja stanovništvu te jača osjećaj pripadnosti i društvene povezanosti. • Gospodarska održivost – razvoj kulturnog i izletničkog turizma povećava broj posjetitelja, potiče lokalnu potrošnju i otvara mogućnosti za nova radna mjesta u turizmu, ugostiteljstvu, vođenjima i održavanju sadržaja centra. Dodatni prihodi ostvaruju se kroz organizaciju događanja, suvenirnicu i ugostiteljske sadržaje. • Turistička održivost – stvaranje nove turističke atrakcije doprinosi diversifikaciji turističke ponude područja Lasinje i Karlovačke županije te produljenju boravka posjetitelja u destinaciji.

		• Okolišna održivost – planirana uporaba prirodnih i lokalno dostupnih materijala (drvo, kamen, slama) te uklapanje objekta u okoliš doprinosi smanjenju negativnog utjecaja na prostor i promicanju održive gradnje. • Obrazovni pokazatelji održivosti – organizacijom radionica, predavanja, terenske nastave i interpretacijskih programa povećava se broj edukativnih aktivnosti i uključenih korisnika, osobito djece i mladih. Projekt je uključen u Strategiju zelene urbane obnove Općine Lasinja za razdoblje od 2026.- 2030. godine S.C.1. Unapređenje i planiranje održivih zelenih prostora i javnih zgrada na području Općine Lasinja- M.1.4.1. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG – Aktivnost 28 Izgradnja Interpretacijski centar Lasinjske kulture.							
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**[3]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
DA	SC 1 – PP 1.3.	Općina Lasinja	Općina Lasinja	2027.	2030.	1) Osiguranje financiranja; 2) provedba postupka javne nabave; 3) izvođenje građevinskih radova; 4) opremanje i uređenje interpretacijskog centra; 5) uspostava stalnog postava i interpretacijskih sadržaja; 6) stavljanje centra u funkciju	5.800.000,00	Vlastito financiranje DA Ostali mogući izvori financiranja Eu sredstva	Ishođene svi potrebni akti za gradnju te izrađene studije

[3] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

NAZIV PROJEKTA	2. IZGRADNJA KAMPA SA SPORTSKIM I CIKLOTURISTIČKIM SADRŽAJIMA
	Kratki opis
Predmet projekta	Projektom je planirano uređenje čitave površine parcele k.č. 1720/2, za Ugostiteljsko - turističku namjenu, u skladu s prostorno - planskom dokumentacijom te u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji smještajnih objekata iz skupine „kampovi i druge vrste objekata za smještaj“ (NN 54/16, 68/19, 120/19). U skladu s pravilnikom i odrednicama iz prostornoplanske dokumentacije planira se izgraditi KAMP, kategorije 4 zvjezdice, za smještaj do 50 gostiju, sa sportsko – rekreacijskim, cikloturističkim i ugostiteljskim sadržajima, te ekološkim standardima. Planiranom gradnjom neće se ugrožavati okoliš, a smještaj pojedinih sadržaja u zoni zahvata planira se razmjestiti na način da se sačuva cjelokupna visoka vegetacija, odnosno bez rušenja visokih stabala postojeće hrastove šume. Prostor kampa, projektom je definiran po zonama, odnosno po principu gradacije prostora i adržaja, a očuvanje izvorne visoke vegetacije – stare hrastove šume, ovom prostoru daje poseban karakter i vrijednost, a gostima kampa poseban doživljaj boravka u prirodi. Gradnja građevina i uređenje površina planira se na način kojim se postiže sigurnost, funkcionalnost i udobnost, a sve sukladno kategoriji ugostiteljskog objekta – kampa i ekološkim kriterijima. Planirano uređenje kampa ima za cilj očuvanje okoliša i dobivanje ekološke oznake eko – kamp, te razvoj cikloturizma i sportskih aktivnosti na otvorenom prostoru.
Svrha projekta	Svrha projekta „Izgradnja kampa sa sportskim i cikloturističkim sadržajima” je razvoj održive turističke infrastrukture koja će unaprijediti turističku ponudu destinacije, povećati broj dolazaka i duljinu boravka posjetitelja te potaknuti gospodarski razvoj lokalne zajednice. Projekt je usmjeren na stvaranje suvremenog kampa prilagođenog aktivnom odmoru, s naglaskom na sport, rekreaciju i cikloturizam. Kamp bi služio domaćim i stranim turistima, biciklistima, sportskim grupama i rekreativcima koji traže boravak u prirodi uz kvalitetne sadržaje. Glavne svrhe projekta uključuju: • Razvoj cikloturizma – izgradnja infrastrukture za bicikliste poput biciklističkih staza, servisnih punktova, spremišta za bicikle, odmorišta i informativnih sadržaja povezanih s lokalnim rutama. • Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske ponude – uređenje sportskih terena, zona za rekreaciju i aktivnosti na otvorenom čime se povećava kvaliteta boravka i privlačnost destinacije tijekom cijele godine. • Povećanje turističke atraktivnosti destinacije – stvaranjem dodatnih smještajnih kapaciteta i sadržaja za aktivni turizam projekt doprinosi većem broju posjetitelja i diversifikaciji turističke ponude. • Poticanje održivog turizma – razvoj turističkih sadržaja temeljenih na boravku u prirodi, aktivnom odmoru i ekološki prihvatljivim oblicima mobilnosti poput biciklizma. • Gospodarski razvoj lokalne zajednice – povećanje potrošnje turista i stvaranje mogućnosti za nova radna mjesta u turizmu, ugostiteljstvu, održavanju i pružanju dodatnih usluga. • Produženje turističke sezone – sportski i cikloturistički sadržaji omogućuju dolazak gostiju izvan glavne ljetne sezone, osobito u proljetnim i jesenskim mjesecima. • Promocija prirodne i kulturne baštine područja – povezivanje biciklističkih ruta i rekreacijskih sadržaja s lokalnim znamenitostima, ruralnim prostorom i tradicijom destinacije.

Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt „Izgradnja kampa sa sportskim i cikloturističkim sadržajima" doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti kroz gospodarsku, društvenu, turističku i okolišnu dimenziju razvoja. • Gospodarska održivost – projekt povećava turističku potrošnju i stvara preduvjete za razvoj lokalnog poduzetništva kroz ugostiteljske, turističke, sportske i servisne djelatnosti. Razvojem smještajnih kapaciteta i dodatnih sadržaja otvaraju se mogućnosti za nova radna mjesta i rast prihoda lokalne zajednice. • Turistička održivost – kamp i cikloturistički sadržaji doprinose diversifikaciji turističke ponude te privlačenju novih ciljnih skupina poput biciklista, rekreativaca i sportskih klubova. Time se povećava broj dolazaka i noćenja te produžuje turistička sezona izvan ljetnih mjeseci. • Okolišna održivost – projekt potiče održive oblike mobilnosti kroz razvoj cikloturizma i korištenje bicikla kao ekološki prihvatljivog prijevoza. Uređenje prostora uz primjenu zelenih rješenja, korištenje prirodnih materijala i racionalno upravljanje resursima doprinosi smanjenju negativnog utjecaja na okoliš. • Društvena održivost – razvoj sportsko-rekreacijskih sadržaja povećava kvalitetu života lokalnog stanovništva i dostupnost sadržaja za aktivan boravak na otvorenom. Projekt također potiče uključivanje lokalnih udruga, sportskih klubova i pružatelja usluga u turističke aktivnosti. • Prometna i mobilna održivost – razvoj biciklističke infrastrukture doprinosi sigurnijem i kvalitetnijem korištenju biciklističkih ruta te povezivanju turističkih atrakcija i naselja održivim oblicima prijevoza. • Obrazovna i promotivna održivost – kroz informativne sadržaje, sportske manifestacije i promotivne aktivnosti projekt povećava svijest o zdravom načinu života, aktivnom turizmu i zaštiti prirode. Projekt je uključen u Strategiju zelene urbane obnove Općine Lasinja za razdoblje od 2026.- 2030. godine S.C.1. Unapređenje i planiranje održivih zelenih prostora i javnih zgrada na području Općine Lasinja- M.1.4.1. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG – Aktivnost 27 Izgradnja kampa sa sportskim i cikloturističkim sadržajima

Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	[4]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
DA	SC 1 – PP 1.3. SC 1 – PP 1.2.	Općina Lasinja	Općina Lasinja	2027.	2030.	1) Osiguranje financiranja; provedba 2) postupka javne nabave; 3) izvođenje građevinskih	3.300.000,00	Vlastito financiranje DA Ostali mogući izvori financiranja	Ishođene svi potrebni akti za gradnju te izrađene studije

[4] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

						radova i uređenje prostora kampa; 4) izgradnja i opremanje sportsko-rekreacijskih i cikloturističkih sadržaja; 5) uređenje pratećih ugostiteljskih sadržaja; 6) ishođenje potrebnih uvjeta za početak rada i stavljanje kampa u funkciju.		EU sredstva	

NAZIV PROJEKTA	3. IZGRADNJA BICIKLISTIČKE STAZE U KUPSKOJ CESTI U LASINJI, KČ.BR. 1642/2, 562 K.O. LASINJA
	Kratki opis
Predmet projekta	"Projektni prijedlog odnosi se na izgradnju biciklističke staze u Kupskoj cesti u naselju Lasinja, ukupne dužine 1.794,06 m. Gradnja je planirana na k.č. 1642/2 k.o. Lasinja. Kupska cesta je dio županijske ceste ŽC 3152. Biciklistička staza će se u duljini od 1.530 m izgraditi uz desnu stranu prometnice gledano u smjeru stacionaže, a u nastavku do kraja zahvata u duljini od 264,06 m uz lijevu stranu kolnika. Za ovaj zahvat ugovorena je izrada projektno-tehničke dokumentacije koja će biti izrađena u skladu s Pravilnikom o biciklističkoj infrastrukturi (NN 28/16). Svrha projekta je povećanje kvalitete života i sigurnosti u prometu i smanjenje negativnih ekoloških utjecaja prometa na području općine Lasinja kroz ulaganje u biciklističku infrastrukturu. Specifični ciljevi projekta su: 1. Unaprijediti biciklističku infrastrukturu na području općine Lasinja 2. Povećati sigurnost svih sudionika u prometu 3. Smanjiti emisije štetnih plinova i poticati održivu mobilnost. Projekt će se provoditi kroz četiri aktivnosti: • A1 - Priprema studijske i projektno-tehničke dokumentacije • A2 - Izgradnja biciklističke staze • V - Promidžba i vidljivost

	• PM - Upravljanje projektom i administracija. Krajnji korisnici projekta, tj. biciklističke infrastrukture i sustava javnih bicikala bit će građani, stanovnici i posjetitelji općine Lasinja, a koji će koristiti taj sustav bez ograničenja i pod jednakim uvjetima, bez naknade. Projekt je komplementaran s aktivnostima projekta koji je prethodno financiran sredstvima EU fondova. Konkretno, Općina Lasinja je 2018.-2019. godine provela projekt Rekonstrukcija ceste i izgradnja nogostupa u sklopu nerazvrstane ceste NC LA-11, sufinanciran sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020."
Svrha projekta	Glavne svrhe projekta uključuju: • Povećanje sigurnosti sudionika u prometu – odvajanjem biciklističkog prometa od motornog prometa smanjuje se rizik od prometnih nesreća i povećava sigurnost biciklista, djece i pješaka. • Razvoj održive mobilnosti – projekt potiče korištenje bicikla kao ekološki prihvatljivog oblika prijevoza te doprinosi smanjenju emisija štetnih plinova i prometnog opterećenja. • Poticanje cikloturizma – izgradnja biciklističke staze doprinosi razvoju turističke infrastrukture i povezivanju lokalnih biciklističkih ruta s prirodnim, kulturnim i rekreacijskim sadržajima područja Lasinje. • Poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva – stanovnicima se omogućuje sigurnije i kvalitetnije svakodnevno kretanje biciklom za rekreaciju, odlazak na posao, u školu i do javnih sadržaja. • Razvoj rekreativnih i sportskih aktivnosti – nova infrastruktura potiče zdrav način života, boravak na otvorenom i veću uključenost građana u sportsko-rekreacijske aktivnosti. • Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture – projekt doprinosi modernizaciji prometnog sustava i povećanju funkcionalnosti javnog prostora u naselju Lasinja. • Povezivanje s drugim razvojnim i turističkim projektima – biciklistička staza može služiti kao dio šire mreže cikloturističkih sadržaja i podrška razvoju turističkih projekata poput sportskih, rekreacijskih i kamping sadržaja na području općine.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt „Izgradnja biciklističke staze u Kupskoj cesti u Lasinji, kč.br. 1642/2, 562 k.o. Lasinja" doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti kroz prometnu, okolišnu, društvenu i turističku dimenziju razvoja. • Prometna održivost – izgradnjom odvojene biciklističke infrastrukture povećava se sigurnost svih sudionika u prometu te se potiče korištenje bicikla kao alternativnog i održivog oblika prijevoza. Time se smanjuje prometno opterećenje i potreba za korištenjem osobnih automobila na kraćim relacijama. • Okolišna održivost – projekt doprinosi smanjenju emisija CO_2, buke i negativnog utjecaja cestovnog prometa na okoliš kroz promicanje nemotorizirane mobilnosti i zdravijih oblika kretanja. • Društvena održivost – stanovnicima se omogućuje sigurnije i kvalitetnije svakodnevno korištenje bicikla za odlazak na posao, u školu i rekreaciju. Projekt povećava dostupnost javnog prostora i potiče zdrav način života te aktivno korištenje otvorenih površina. • Turistička održivost – biciklistička staza doprinosi razvoju cikloturističke infrastrukture i povezivanju lokalnih turističkih sadržaja, čime se povećava atraktivnost područja Lasinje za posjetitelje i rekreativce. • Gospodarska održivost – razvoj biciklističke infrastrukture može povećati broj posjetitelja i potaknuti razvoj lokalnih usluga povezanih s turizmom, ugostiteljstvom, rekreacijom i servisnim djelatnostima. • Prostorna i infrastrukturna održivost – projekt doprinosi modernizaciji komunalne i prometne infrastrukture te kvalitetnijem i funkcionalnijem uređenju javnog prostora.

Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	[5]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
DA	SC 1 – PP 1.3. SC 1 – PP 1.2.	Općina Lasinja	Općina Lasinja	2026.	2027.	1) Izgradnja biciklističke staze; 2) uređenje i opremanje biciklističke infrastrukture; 3) provedba aktivnosti promidžbe i vidljivosti; upravljanje projektom; 4) završetak radova i stavljanje biciklističke staze u funkciju.	765.671,25	Vlastito financiranje 114.850,69 Ostali mogući izvori financiranja 650.820,56	Ishođeni akti za gradnju, projekt trenutno u provedbi

[5] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

NAZIV PROJEKTA	4. UGOSTITELJSKO TURISTIČKA ZONA PRATEĆIH SADRŽAJA "PRISTANIŠTE"
Kratki opis	
Predmet projekta	Zona pratećih sadržaja - "Pristanište" (Tp) - površina je cca 0,5 ha - planira se izvedba manjeg pristaništa na Kupi za turističke svrhe s mogućim pratećim sadržajima (ugostiteljstvo, sanitarije, parkiralište i sl.) realizacija putničkog pristaništa na Kupi uz koji će pristajati brodovi za kružna putovanja. Glavne aktivnosti obuhvaćaju: izradu plutajućeg pristaništa i pontona; uređenje obale i zelenih površina; izgradnju pratećih objekata i osiguranje komunalnih priključaka; osiguranje sigurnog pristupa i parkirališta.
Svrha projekta	Svrha projekta je povećati turističke i reakreativne kapacitete lokalnog područja, razviti edukativne i ugostiteljske sadržaje namijenjene domaćim i stranim posjetiteljima te istovremeno očuvati okoliš i prirodnu baštinu rijeke Kupe.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju zelene urbane obnove Općine Lasinja za razdoblje od 2026.- 2030. godine S.C.1. Unapređenje i planiranje održivih zelenih prostora i javnih zgrada na području Općine Lasinja- P.C.1.3. Poboljšanje posjetiteljskih i rekreacijskih kapaciteta – M 1.3.2. Uspostava rekreacijsko-turističkih ugostiteljskih zona - Aktivnost 25-Ugostiteljsko-turistička zona pratećih sadržaja „Pristanište“. Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje prirodnih vrijednosti, promicanje ekološke svijesti te razvoj održivog turizma i lokalne zajednice.

Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	[6]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
DA	SC 1 – PP 1.3. SC 3 – PP 3.1. SC 4 – PP 4.5.	Općina Lasinja	Općina Lasinja	2026.	2031.	-Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa -definiranje projektnog zadatka -priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, glavni projekt) -ishođenje dozvola za	/	Vlastito financiranje / Ostali mogući izvori financiranja /	/

[6] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

						realizaciju projekta -realizacija			

NAZIV PROJEKTA	**5. ZONA MJEŠOVITE NAMJENE "OBALA LASINJE"**								
Kratki opis									
Predmet projekta	Najvrjedniji dio naselja Lasinja uz obalu Kupe na kojem je potrebno ostvariti planski razvoj javnih (kupalište, obalna šetnica, javni prostori), ugostiteljsko-turističkih sadržaja (turizam ugostiteljstvo, sport i rekreacija i sl.) s uklapanjem u postojeću izgradnju naselja Lasinja izgrađeni dio (planiran za urbanu preobrazbu) te neizgrađeni (neuređeni) dio potrebno kao jednu prostorno-funkcionalnu cjelinu (obalni pojas), te omogućiti kvalitetno prometno rješenje, s naglaskom na pješačko povezivanje centra Lasinje i obale Kupe.								
Svrha projekta	Svrha projekta je izrada zone mješovite namjene, kako bi se osigurala povezanost centra naselja Lasinja sa planiranim projektima izgradnje kampa, interpretacijskog centra lasinjske kulture, izgradnje biciklističke staze u Kupskoj cesti i sl.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju zelene urbane obnove Općine Lasinja za razdoblje od 2026.- 2030. godine S.C.1. Unapređenje i planiranje održivih zelenih prostora i javnih zgrada na području Općine Lasinja - P.C.1.3. Poboljšanje posjetiteljskih i rekreacijskih kapaciteta-M 1.3.2. Uspostava rekreacijsko-turističkih ugostiteljskih zona Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje prirodnih vrijednosti, promicanje ekološke svijesti te razvoj održivog turizma i lokalne zajednice.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**[7]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
DA	SC 1 – PP 1.3. SC 3 – PP 3.1. SC 4 – PP 4.5.	Općina Lasinja	Općina Lasinja	2026.	2031.	-izrada UPU -izrada projektne dokumentacije -uređenje kupališta, šetnica,	/	Vlastito financiranje / Ostali mogući izvori financiranja	Nije izrađena dokumentacija

[7] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

						ugostiteljsko-turističkih i rekreativnih sadržaja te javnih površina		/	

NAZIV PROJEKTA	6. ZONA DRUŠTVENE NAMJENE "LASINJSKA KULTURA"
Kratki opis	
Predmet projekta	Napušteni kamenolom tehničko-građevnog kamena Kremešnica-Lasinjska (planiranog za sanaciju), prostire se na oko 4,7 ha, po završetku eksploatacije nije adekvatno saniran te u njemu i dalje dominiraju obilježja napuštene gospodarske aktivnosti, uključujući i derutne građevine i postrojenja za preradu kamena. Dio kamenoloma planira se prenamijeniti u prostor rekreacijsko-društvene namjene, čemu izniman potencijal nudi vodena površina nastala iskopom kamena. Područje bivšeg kamenoloma u neposrednom je kontaktu s arheološkim zonama Talijanovo brdo, Graba, i drugim potencijalnim lokalitetima. Sanacija kamenoloma predstavlja preobrazbu u javno dostupan i uređen prostor sa sportsko-rekreacijskim (otvorena i zatvorena igrališta, površine za rekreaciju, adrenalinski sportovi i sl.) i javnim sadržajima (kultura, edukacija, turizam bez smještaja, javni prostori, parkovne površine i sl.) te drugim sličnim sadržajima
Svrha projekta	Svrha projekta je stvaranje moderno uređenog prostora za boravak, rekreaciju, kulturu i društvene aktivnosti građana te valorizacija lokalne kulturno-prirodne baštine uz održiv pristup uređenju prostora.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt je uključen u Strategiju zelene urbane obnove Općine Lasinja za razdoblje od 2026.- 2030. godine S.C.1. Unapređenje i planiranje održivih zelenih prostora i javnih zgrada na području Općine Lasinja - P.C.1.3. Poboljšanje posjetiteljskih i rekreacijskih kapaciteta-M 1.3.2. Uspostava rekreacijsko-turističkih ugostiteljskih zona-Aktivnost 24-Rekreacijsko-društvena zona „Lasinjska kultura“ Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje prirodnih vrijednosti, promicanje ekološke svijesti te razvoj održivog turizma i lokalne zajednice.

Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	[8]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije

[8] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

DA	SC 1 – PP 1.3. SC 3 – PP 3.1. SC 4 – PP 4.5.	Općina Lasinja	Općina Lasinja	2026.	2031.	-izrada UPU -izrada projektne dokumentacije -sanacija kamenoloma -uređenje igrališta i javnih površina	/	Vlastito financiranje / Ostali mogući izvori financiranja /	Nije izrađena dokumentacija

Tablica 34. Popis projekata Općine Kamanje

NAZIV PROJEKTA	1. RAZVOJ INFRASTRUKTURE AKTIVNOG TURIZMA U OPĆINI KAMANJE
	Kratki opis
Predmet projekta	"Projekt obuhvaća ulaganje u rekonstrukciju multifunkcionalno sportsko-rekreacijsko igralište s pratećim sadržajem u funkciji turizma na k.č. br. 1240/1 i 1254/3, k.o. Brlog Ozaljski s ciljem razvoja javne turističke infrastrukture u skladu s EU standardima zaštite okoliša koja doprinosi i zelenoj tranziciji i poticanju održivog oblika turizma. Projektom se djeluje u smjeru oporavka i jačanja otpornosti turističkog sektora kroz ulaganje u povećanje atraktivnosti Općine Kamanje kao slabije razvijene turističke destinacije."
Svrha projekta	Projektom je planiran razvoj javne turističke infrastrukture u skladu s EU standardima zaštite okoliša koja doprinosi i zelenoj tranziciji turističkih proizvoda i poticanju održivih oblika turizma te oporavak i otpornost turističkog sektora kroz javna ulaganja u povećanje atraktivnosti Općine Kamanje, kao slabije razvijene turističke destinacije. Projekt će doprinijeti teritorijalnoj i socijalnoj koheziji, zelenoj i digitalnoj tranziciji, stvaranju multiplikacijskih učinaka kroz suradnju i umrežavanje, razvoju cjelogodišnjeg i kontinentalnog turizma u RH, a sve kroz regionalnu diverzifikaciju i specijalizaciju turističke ponude
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Provedbom aktivnosti, ostvarit će se sljedeći rezultat projekta: Izgrađena i opremljena sportsko-rekreacijska infrastruktura u funkciji turizma na k.č. br. 1240/1 i 1254/3, k.o. Brlog Ozaljski te provedene mjere horizontalnih načela te promocije i informiranja javnosti. Ostvarenjem rezultata projekta ostvarit će se specifični cilj (svrha) projekta koji se odnosi na: Razvoj javne turističke infrastrukture u skladu s EU standardima zaštite okoliša koja doprinosi zelenoj tranziciji turističkih proizvoda i poticanju održivih oblika turizma te oporavak i otpornost turističkog sektora kroz javna ulaganja u povećanje atraktivnosti Općine Kamanje kao slabije razvijene turističke destinacije, čime se doprinosi i smanjenju prekomjernog turizma u najrazvijenijim turističkim područjima te podizanju kvalitete destinacije i omogućavanju produžetka sezone. Projekt doprinosi ostvarenju pokazatelja : RRFCI 01 – Uštede u godišnjoj potrošnji – 46,45% Količina smanjenja emisije stakleničkih plinova kroz smanjenje emisije CO2: 0,541 t/god RRFCI 02 – Ugrađeni dodatni operativni kapaciteti za energiju iz obnovljivih izvora – 0,002 MW Korisnici koji su primili potporu za mjere kojima znatno doprinose zaštiti i obnovi bioraznolikosti i ekosustava – 1 Korisnici koji su primili potporu za razvoj ili usvajanje novih ili značajno unaprijeđenih usluga, proizvoda i procesa temeljenih na digitalnim tehnologijama – 1 Porast zapošljavanja u poduzećima koja primaju potporu – 2 nova radna mjesta Broj turističkih lokacija za koje je primljena potpora – 1 Održivi turizam: Broj posjeta podržanim mjestima i atrakcijama javne turističke infrastrukture – 8000 posjetitelja/godišnje u m+1 Cjelogodišnji turizam 12 mjeseci u godini"

Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	[9]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima	Nositelj provedbe	Lokacija provedbe	Planirani rok početka	Planirani rok završetka	Ključne točke implementacije	Procijenjena vrijednost (EUR)	Izvor financiranja	Status dokumentacije
DA	SC 1 – PP 1.2. SC 1 – PP 1.3.	Općina Kamanje	Općina Kamanje	2026.	2027.	1) Upravljanje projektom 2) Promidžba i vidljivost 3) Rekonstrukcija sportsko-rekreacijske infrastrukture u funkciji turizma-multifunkcionalno sportsko igrališta Kamanje 4) Aktivnost ekološkog označavanja i/ili sustava upravljanja okolišem i/ili energijom"	958.651,81	Vlastito financiranje 2.526,00 Ostali mogući izvori financiranja NPOO.C1.6.R1-I1.01	Projekt ima izrađenu dokumentaciju: Glavni projekt AP-10-09/22-GP s troškovnikom, Studiju izvedivosti s analizom troškova i koristi, Mišljenje o zahvatu za okoliš, Potvrdu glavnog projekta"

[9] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

Tablica 35. Popis projekata Općine Žakanje

NAZIV PROJEKTA	2. IZGRADNJA I UREĐENJE POUČNE STAZE "VEPRINA"								
Kratki opis									
Predmet projekta	Izgradnja i uređenje edukativno-rekreacijske šetnice koja povezuje prirodne i kulturne znamenitosti na području Općine Žakanje.								
Svrha projekta	Unaprijediti turističku i edukativnu ponudu područja kroz razvoj infrastrukturno uređenog prostora za rekreaciju, učenje i boravak u prirodi.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje prirodnih vrijednosti, promicanje ekološke svijesti te razvoj održivog turizma i lokalne zajednice.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Žakanje	Općina Žakanje	2026.	2029.	1) planiranje i trasiranje staze, 2) uređenje i opremanje poučnih postaja, 3) postavljanje informativnih i signalizacijskih ploča, 4) uređenje odmorišnih mjesta i vidikovaca te promocija i uključivanje lokalne zajednice u korištenje i održavanje staze.	300.000,00	Vlastito financiranje 50.000,00 Ostali mogući izvori financiranja EU i nacionalni fondovi	Izrađena dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	1. IZGRADNJA I UREĐENJE VIDIKOVCA "JUGOVAC"								
Kratki opis									
Predmet projekta	Projekt „Izgradnja i uređenje vidikovca Jugovac“ usmjeren je na stvaranje atraktivne turističko-rekreativne točke s koje se pruža panoramski pogled na okolni krajolik.								
Svrha projekta	Unaprijediti turističku ponudu i infrastrukturu područja kroz stvaranje prepoznatljive atrakcije koja omogućuje posjetiteljima doživljaj prirodnih ljepota, potiče boravak na otvorenom te doprinosi razvoju održivog i konkurentnog turizma.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi održivosti kroz promicanje očuvanja prirode, razvoj ekološki prihvatljivog turizma i jačanje lokalne zajednice.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Žakanje	Općina Žakanje	2026.	2029.	1) izgradnja i uređenje vidikovca, 2) uređivanje pristupnih staza, 3) postavljanje informativnih ploča i odmorišnih sadržaja te promociju i uključivanje lokalne zajednice u korištenje i održavanje vidikovca.	300.000,00	Vlastito financiranje 50.000,00 Ostali mogući izvori financiranja EU i nacionalni fondovi	Izrađena dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	2. IZGRADNJA I UREĐENJE "VRANICZANYEVE ŠETNICE"								
Kratki opis									
Predmet projekta	Projekt „Izgradnja i uređenje Vraniczanyeve šetnice“ usmjeren je na stvaranje uređenog pješačko-rekreacijskog puta koji povezuje prirodne i kulturne znamenitosti područja uz rijeku Kupu.								
Svrha projekta	unaprijediti turističku i rekreacijsku ponudu područja kroz stvaranje uređene pješačke staze koja potiče boravak u prirodi, edukaciju i održivi razvoj lokalne zajednice.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje prirode i razvoj održivog turizma.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Žakanje	Općina Žakanje	2027.	2029.	1) planiranje i trasiranje staze, 2) uređenje i označavanje pješačkog puta, postavljanje poučnih i informativnih ploča, 3) izgradnju odmorišnih mjesta te promociju i uključivanje lokalne zajednice u korištenje i održavanje šetnice.	500.000,00	Vlastito financiranje 100.000,00 Ostali mogući izvori financiranja EU i nacionalni fondovi	Nije izrađena dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	3. UREĐENJE KUPALIŠTA NA RIJECI KUPI								
Kratki opis									
Predmet projekta	Projekt „Uređenje kupališta na rijeci Kupi“ usmjeren je na razvoj uređenog i sigurnog prostora za kupanje i rekreaciju na rijeci Kupi.								
Svrha projekta	Unaprijediti turističku i rekreacijsku ponudu područja kroz stvaranje sigurnog i privlačnog prostora za kupanje i odmor, poticati boravak u prirodi te doprinositi razvoju održivog turizma i lokalne zajednice.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje prirodnog okoliša, promicanje sigurnog i odgovornog korištenja rijeke te razvoj održivog turizma.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Žakanje	Općina Žakanje	2027.	kontinuirano	1) priprema i čišćenje lokacije, uređenje plaže i pristupnih površina, 2) izgradnju sanitarnih i sigurnosnih sadržaja, 3) postavljanje opreme za rekreaciju te promociju i uključivanje lokalne zajednice u korištenje i održavanje kupališta..	200.000,00	Vlastito financiranje 30.000,00 Ostali mogući izvori financiranja EU i nacionalni fondovi	Nije izrađena dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	4. REVITALIZACIJA POVIJESNE ŽELJEZNIČKE POSTAJE U BUBNJARCIMA								
Kratki opis									
Predmet projekta		Projekt „Revitalizacija povijesne željezničke postaje u Bubnjarcima“ usmjeren je na očuvanje i prenamjenu kulturne baštine kroz obnovu povijesne željezničke postaje.							
Svrha projekta		Očuvanje kulturne baštine i razvoj turističke i edukativne ponude kroz stvaranje multifunkcionalnog prostora za posjetitelje i lokalnu zajednicu.							
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti		Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje kulturne baštine, razvoj kulturnog turizma i uključivanje lokalne zajednice u održive aktivnosti.							
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**[10]Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
DA	SC 1 – PP 1.2. SC 1 – PP 1.3.	Općina Žakanje	Općina Žakanje	2027.	-	1) detaljno istraživanje i dokumentacija postojeće zgrade, 2) obnova i rekonstrukcija građevine, 3) uređenje unutarnjih i vanjskih prostora, 4) postavljanje edukativnih i interpretativnih sadržaja te promocija i aktivno uključivanje lokalne zajednice u korištenje objekta.	3.000.000,00	Vlastito financiranje 200.000,00 Ostali mogući izvori financiranja EU i nacionalni fondovi	Nije izrađena dokumentacija, niti su riješeni imovinsko pravni odnosi

[10] Za projekte od posebnog značaja utvrđuje se njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta definiranih aktima strateškog planiranja razvoja turizma, odnosno usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

Tablica 36. Popis projekata Općine Ribnik

NAZIV PROJEKTA	1. UREĐENJE BICIKLISTIČKE STAZE RIBNIK-OBRZ-JASENOVICA-NOVAKI LIPNIČKI-GORICA LIPNIČKA								
Kratki opis									
Predmet projekta	Ovim projektom planira se obilježavanje staza i čišćenje raslinja uz stazu								
Svrha projekta	Proširenje turističke ponuda								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Jačanje identiteta lokalne zajednice, upotpunjavanje turističke ponude bez štetnog utjecaja na okoliš								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Ribnik	Naselja: Ribnik, Obrh, Jasenovica, Novaki, Gorica Lipnička	Prosinac 2026.	Prosinac 2028.	Uređena staza	5.000,00	Vlastito financiranje 3.000,00 Javni poziv za unapređenje turističke infrastrukture 2.000,00	Nije izrađena dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	2. VIDIKOVAC STRANICA GORNJA								
Kratki opis									
Predmet projekta	Gradnja vidikovca i uređenje okoliša								
Svrha projekta	Proširenje turističke ponude								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Jačanje identiteta lokalne zajednice, upotpunjavanje turističke ponude bez štetnog utjecaja na okoliš								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Ribnik	Naselje Stranica Gornja	Lipanj 2027.	Prosinac 2028.	Izgrađen vidikovac	25.000,00	Vlastito financiranje 7.000,00 Javni poziv za unapređenje turističke infrastrukture 18.000,00	Nije izrađena dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	3. MODERNIZACIJA JEZERA RILAC								
Kratki opis									
Predmet projekta	Projekt "Modernizacija jezera Rilac" usmjeren je na infrastrukturnu obnovu, uređenje popratnih sadržaja i ekološku revitalizaciju jezera s ciljem stvaranja sigurnog, privlačnog i višenamjenskog prostora za lokalno stanovništvo i posjetitelje.								
Svrha projekta	Glavna svrha je unaprijediti javnu infrastrukturu i kvalitetu okoliša jezera kako bi se potaknuo razvoj lokalne zajednice kroz rekreaciju i turizam.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi održivosti kroz očuvanje prirode i razvoj održivog turizma.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Ribnik	Jezero Rilac	2027.	2030.	Uređeno jezero	30.000,00	Vlastito financiranje 3.000,00 Vanjski izvor financiranja (nacionalni i/ili EU programi i fondovi) 27.000,00	Nije izrađena projektna dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	4. SPORTSKI PARK RIBNIK								
Kratki opis									
Predmet projekta	Uređenje i opremanje sportskog parka na području Općine Ribnik s ciljem stvaranja kvalitetnog, sigurnog i dostupnog prostora za sport, rekreaciju i aktivno provođenje slobodnog vremena stanovnika svih dobnik skupina								
Svrha projekta	Svrha projekta je unaprijediti kvalitetu života stanovnika Općine Ribnik kroz stvaranje uređenog i funkcionalnog prostora namijenjenog sportskim i rekreativnim aktivnostima. Projektom se potiče tjelesna aktivnost, zdrav način života, druženje i uključivanje djece, odraslih i starijih osoba u aktivnosti na otvorenom te se doprinosi stvaranju kvalitetnijeg i sadržajnijeg javnog prostora.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi održivom razvoju Općine Ribnik kroz dugoročno korištenje i očuvanje javne sportsko-rekreacijske infrastrukture. Uređenjem prostora stvaraju se uvjeti za povećanje broja korisnika sportskih i rekreativnih sadržaja, poticanje zdravih životnih navika.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Ribnik	Ribnik	2027.	2030.	Izgradnja/uređenje sportskih i rekreativnih sadržaja.	200.000,00	Vlastito financiranje 20.000,00 Vanjski izvor financiranja (nacionalni i/ili EU programi i fondovi) 180.000,00	Nije izrađena projektna dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	5. TREKING STAZA OPĆINE RIBNIK								
Kratki opis									
Predmet projekta	Uspostava, uređenje i označavanje mreže outdoor staza na području Općine Ribnik namijenjene pješačenju, planinarenju, trčanju i biciklizmu, uz razvoj prateće infrastrukture i sadržaja za aktivni boravak u prirodi.								
Svrha projekta	Svrha projekta je valorizirati prirodne i krajobrazne potencijale Općine Ribnik te stvoriti kvalitetu i atraktivnu outdoor ponudu za lokalno stanovništvo, posjetitelje i turiste. Uređenjem i označavanjem staza potiče se povećanje turističke aktivnosti.								
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi održivom razvoju kroz razvoj sadržaja uz minimalno opterećenje prostora i okoliša. Dugoročna održivost osigurat će se redovitim održavanjem i korištenjem staza.								
Projekt od posebnog značaja? (DA/NE)	**Doprinos strateškim prioritetima/ ciljevima**	**Nositelj provedbe**	**Lokacija provedbe**	**Planirani rok početka**	**Planirani rok završetka**	**Ključne točke implementacije**	**Procijenjena vrijednost (EUR)**	**Izvor financiranja**	**Status dokumentacije**
NE	/	Općina Ribnik	Ribnik	2027.	2030.	Uređenje i priprema postojećih trasa, postavljanje signalizacije i oznaka, digitalizacija i promocija staza, povezivanje staza s lokalnim turističkim i rekreativnim sadržajima	100.000,00	Vlastito financiranje 10.000,00 Vanjski izvor financiranja (nacionalni i/ili EU programi i fondovi) 90.000,00	Nije izrađena projektna dokumentacija

MJERENJE, NAPREDAK I IZVJEŠĆE O PROVEDBI

8. MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI

Mjerenje napretka i redovito izvješćivanje o provedbi Plana upravljanja destinacijom ključni su za osiguravanje uspješnosti održivog razvoja turizma te pravovremeno prilagođavanje razvojnih smjernica potrebama destinacije. U kontekstu Turističke zajednice područja Kupa, važno je kontinuirano pratiti učinke turizma na lokalnu zajednicu, gospodarstvo i okoliš, uz osiguravanje transparentnosti procesa i aktivno uključivanje relevantnih dionika.

Prvi korak u sustavnom praćenju napretka jest definiranje ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI – Key Performance Indicators) koji omogućuju kvantitativnu i kvalitativnu procjenu provedbe Plana upravljanja destinacijom. Ti pokazatelji trebaju obuhvatiti sve ključne dimenzije održivog upravljanja destinacijom, uključujući ekološke, gospodarske i društvene pokazatelje.

Za pouzdano mjerenje napretka nužno je osigurati kvalitetne i vjerodostojne izvore podataka. To uključuje primjenu različitih metoda prikupljanja informacija, poput analize službenih statističkih podataka, provedbe anketa i intervjua s posjetiteljima i lokalnim stanovništvom te terenskih istraživanja. Prikupljeni podaci analiziraju se u odnosu na postavljene ciljeve i mjere definirane Planom upravljanja destinacijom.

Proces evaluacije provodi se periodično, na godišnjoj ili polugodišnjoj razini, kako bi se pravovremeno procijenio napredak u ostvarivanju ekoloških ciljeva, utvrdio ekonomski doprinos turizma te analizirali društveni učinci turističkog razvoja na lokalnu zajednicu.

8.1. Podrška i implementacija Plana upravljanja destinacijom

Implementacija Plana upravljanja destinacijom temelji se na načelu participativnog upravljanja, što podrazumijeva uključivanje ključnih dionika iz javnog, privatnog i civilnog sektora tijekom cijelog procesa izrade i provedbe Plana. Turistička zajednica koordinira aktivnosti, osigurava komunikaciju i nadzire praćenje provedbe strateških prioriteta, ciljeva i mjera.

Nakon usvajanja Plana upravljanja destinacijom od strane predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, dokument stječe obvezujuću snagu, čime se omogućuje:

- integracija mjera Plana u razvojne dokumente jedinice lokalne samouprave (proračun, strategije, projekti),
- koordinacija aktivnosti i odluka u području turizma, prostornog uređenja, infrastrukture i zaštite okoliša,
- provedba projekata iz Plana u skladu s nadležnostima dionika i zakonskom regulativom.

Ulogu glavnog koordinatora ima Turistička zajednica područja Kupa, koja osigurava praćenje provedbe, komunikacijski okvir i izvješćivanje, u suradnji s:

- jedinicama lokalne samouprave,
- javnim ustanovama (komunalno društvo, zaštita prirode, kultura, sport),
- privatnim sektorom (ugostitelji, smještajni objekti, ponuđači usluga),
- regionalnom turističkom zajednicom,
- Ministarstvom turizma i sporta,
- lokalnom zajednicom i civilnim sektorom.

Plan upravljanja destinacijom usvaja predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosno područne samouprave na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice te ima zakonsko uporište čija je obveza donošenja propisana prvenstveno Zakonom o turizmu i pripadajućim pravilnikom.

Usvojeni plan upravljanja destinacijom objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne samouprave i na mrežnim stranicama turističke zajednice.

8.2. Izvješće o provedbi Plana upravljanja destinacijom

Provedba Plana upravljanja destinacijom zahtijeva sustavno praćenje napretka i evaluaciju ostvarenja ciljeva, prema utvrđenim rokovima, indikatorima i projektnim točkama iz provedbenog dijela.

Turističko vijeće izvješće o provedbi plana upravljanja destinacijom za prethodnu godinu dostavlja predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave za čije se područje plan upravljanja destinacijom donosi do 31. ožujka tekuće godine.

Izvješće mora sadržavati:

- pregled provedenih aktivnosti i status provedbe mjera,
- ostvarenje ciljeva po strateškim prioritetima,
- praćenje indikatora održivosti i učinka,
- identifikaciju prepreka, odstupanja i rizika,
- preporuke za korektivne mjere (ako su potrebne),
- status projektne dokumentacije i realizacije projekata,
- prijedlog izmjena Plana, ako se pokaže nužnim.

Redovito izvješćivanje o provedbi Plana upravljanja destinacijom od ključne je važnosti za osiguravanje transparentnosti i povjerenja svih dionika. Izvješća trebaju biti dostupna lokalnoj zajednici, turističkom sektoru i javnosti, a mogu uključivati:

- **Godišnja izvješća:** Obuhvaćaju rezultate praćenja ključnih pokazatelja uspješnosti te analize postignuća i izazova u provedbi plana. Važno je navesti konkretne podatke o postizanju ekoloških, ekonomskih i društvenih ciljeva.

- **Izvješća za lokalne dionike:** Namijenjena lokalnom stanovništvu i poduzetnicima, ova izvješća uključuju informacije o tome kako turizam utječe na svakodnevni život, koja su nova ulaganja i što se planira u budućnosti.

- **Online izvješćivanje**: Transparentnost i šira dostupnost izvješća mogu se osigurati kroz internetske stranice općine ili destinacije, s redovitim ažuriranjem ključnih podataka, info grafikama i interaktivnim kartama.

Na temelju rezultata analize i povratnih informacija lokalne zajednice, turističkih stručnjaka i posjetitelja, plan upravljanja destinacijom može se redovito prilagođavati. Ključne prilagodbe uključuju: reviziju ciljeva i pokazatelja, unaprjeđenje mjera i strategija i uključivanje inovacija.

9. ZAKLJUČAK

Plan upravljanja destinacijom Turističke zajednice područja Kupa izrađen je u skladu sa Smjernicama i uputama Ministarstva turizma i sporta te na temelju sveobuhvatne analize stanja, resursne osnove, infrastrukturnih kapaciteta, turističke ponude, pokazatelja održivosti i razvojnih potencijala destinacije. Dokument predstavlja temeljni strateško-operativni okvir za upravljanje razvojem turizma u razdoblju 2026. – 2030. godine, s naglaskom na održivosti, očuvanju prostora, jačanju kvalitete turističkog doživljaja i koordiniranom djelovanju svih dionika uključenih u razvoj destinacije Kupa.

Provedena analiza pokazala je kako područje Kupa raspolaže značajnim prirodnim, krajobraznim, kulturnim i društvenim vrijednostima koje predstavljaju kvalitetnu osnovu za razvoj održivog kontinentalnog i riječnog turizma. Rijeka Kupa, očuvani ruralni krajobrazi, bogata kulturno-povijesna baština, outdoor sadržaji, eno-gastro ponuda i autentičan identitet prostora predstavljaju ključne razvojne resurse destinacije. Istodobno, analiza je ukazala i na određene razvojne izazove, među kojima se posebno izdvajaju nedovoljna integriranost turističke ponude, ograničeni infrastrukturni kapaciteti, slabija tržišna prepoznatljivost, sezonalnost dijela turističkih aktivnosti te potreba za jačanjem koordinacije i upravljanja destinacijom.

U skladu s utvrđenim potrebama definirani su strateški prioriteti, ciljevi, mjere i aktivnosti usmjereni na razvoj i strukturiranje turističkih proizvoda temeljenih na prirodnim i kulturnim resursima, unapređenje infrastrukture i kvalitete turističkog iskustva, jačanje lokalnog gospodarstva i uključenosti zajednice u turizam te razvoj održivog upravljanja destinacijom i povećanje tržišne prepoznatljivosti. Poseban naglasak stavljen je na razvoj selektivnih oblika turizma, osobito outdoor, rekreacijskog, eno-gastro, kulturnog i iskustvenog turizma, uz poticanje cjelogodišnje turističke aktivnosti i produljenje boravka posjetitelja.

Plan upravljanja destinacijom temelji se na načelima održivosti, odgovornog korištenja prostora i očuvanja identiteta destinacije. Razvoj turizma usmjerava se prema povećanju kvalitete i vrijednosti turističke ponude, a ne prema masovnosti i nekontroliranom rastu turističkog prometa. Posebna pažnja posvećena je zaštiti riječnog ekosustava Kupe, očuvanju ruralnog krajobraza i kulturne baštine te usklađivanju turističkog razvoja s interesima lokalnog stanovništva i kvalitetom života zajednice.

Definirane smjernice i preporuke za jedinice lokalne samouprave, Turističku zajednicu, privatni sektor, udruge i obrazovne institucije stvaraju okvir za koordinirano i dugoročno upravljanje destinacijom. Istodobno, popis projekata i definirani pokazatelji održivosti omogućuju praćenje provedbe mjera, vrednovanje učinaka i prilagodbu aktivnosti budućim razvojnim okolnostima i tržišnim promjenama.

Uspješnost provedbe Plana ovisit će o kontinuiranoj suradnji svih dionika, aktivnom uključivanju lokalne zajednice, korištenju dostupnih nacionalnih i europskih izvora financiranja te sustavnom praćenju pokazatelja razvoja i održivosti. Predviđeni mehanizmi praćenja i izvješćivanja omogućuju da Plan bude prilagodljiv i funkcionalan dokument koji će pratiti razvojne potrebe destinacije i promjene u turističkom okruženju.

Zaključno, Plan upravljanja destinacijom TZP Kupa predstavlja ključni razvojni okvir za usmjeravanje turizma prema održivom, uravnoteženom i tržišno prepoznatljivom razvoju. Kroz očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti, razvoj autentičnih turističkih proizvoda, jačanje lokalnog gospodarstva i sustavno upravljanje destinacijom, područje Kupa pozicionira se kao prepoznatljiva kontinentalna riječna destinacija temeljena na kvaliteti doživljaja, autentičnosti prostora i održivom odnosu između turizma, prirode i lokalne zajednice.

10. LITERATURA

Pri izradi Plana upravljanja destinacijom korišteni su sljedeći izvori i bibliografija:

Elektronski izvori:

- Zakon o turizmu (»Narodne novine«, broj 156/23)
- Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (»Narodne novine«, broj 52/19, 42/20, 144/20),
- Zakon o članarinama u turističkim zajednicama (»Narodne novine«, broj 52/19, 144/20),
- Zakon o turističkoj pristojbi (»Narodne novine«, broj 52/19, 32/20, 42/20),
- Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti (»Narodne novine«, broj 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20, 42/20, 126/21),
- Zakon o neprocijenjenom građevinskom zemljištu (»Narodne novine«, broj, 50/20),
- Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (»Narodne novine«, broj 112/24),
- Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (»Narodne novine«, broj 112/24),
- Uredba o poticanju ulaganja u sektoru turizma (»Narodne novine«, broj 39/24),
- Službene stranice Turističke područja Kupa,
- Službene stranice Grada Ozlja, Općina Draganić, Žakanje, Kamanje, Ribnik i Lasinja,
- Registar kulturnih dobara,
- bioportal.hr
- eVisitor

Dokumenti:

- Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine,
- Strategija razvoja Općine Ribnik za razdoblje 2022. - 2027.,
- Prostorni planovi JLS,
- Izvješće o radu TZP kupa,
- Drugi dokumenti ustupljeni od strane Turističke zajednice.